

ข้อมูลราคาสินค้าของจังหวัดฉะเชิงเทรา
เพื่อการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
ชนิดสินค้า : ปลากะพงขาว

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา

เอกสาร กษ.ฉช. ที่ 03/2562

คำนำ

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำกรอบแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด โครงการศูนย์บริการข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแบบเบ็ดเสร็จตามตัวชี้วัดการจัดทำระบบข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัดเป็นรายสินค้าเพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นจังหวัดที่มีพื้นฐานทางด้านการเกษตร เป็นแหล่งผลิตอาหารเพื่อเลี้ยงประชากรในภูมิภาค และกรุงเทพมหานคร ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๐ ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในจังหวัด ผลผลิตที่สร้างชื่อเสียงให้แก่จังหวัดฉะเชิงเทรามีทั้งในด้านพืช ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง มะพร้าว มะม่วง ฯลฯ ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ สุกร ไก่เนื้อ ไก่ไข่ ฯลฯ และด้านประมง ได้แก่ ปลากระพงขาว กุ้งขาวแวนนาไม ฯลฯ ดังนั้น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เล็งเห็นความสำคัญของการวางแผนเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเศรษฐกิจด้านเกษตรที่สำคัญและมีมูลค่าเป็นลำดับต้นๆ ของจังหวัดฉะเชิงเทรา จึงได้จัดทำข้อมูลรายสินค้าเพื่อการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ชนิดสินค้า : ปลากระพงขาว ขึ้นประกอบด้วย ข้อมูลสภาพทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปลากระพง และข้อมูลการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์รายสินค้าของจังหวัดฉะเชิงเทรา ชนิดสินค้า : ปลากระพงขาว

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลรายสินค้าเพื่อการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ชนิดสินค้า : ปลากระพงขาว ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาให้กับเกษตรกรต่อไป และขอขอบคุณหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล มา ณ โอกาสนี้ด้วย หากมีข้อผิดพลาดประการใดคณะผู้จัดทำยินดีน้อมรับเพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นในการดำเนินการครั้งต่อไป

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา

สิงหาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา	๕-๗๗
๑. ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัด	๕
๑.๑ ความเป็นมา	๕
๑.๒ ลักษณะทางกายภาพ	๖
๑.๒.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต	๖
๑.๒.๒ ลักษณะภูมิประเทศ	๖
๑.๒.๓ ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่	๖
๑.๒.๔ ลักษณะภูมิอากาศและฤดูกาล	๗
๑.๓ ข้อมูลการปกครอง/ประชากร	๘
๑.๓.๑ การปกครอง	๘
๑.๓.๒ ประชากร	๑๒
๑.๓.๓ ด้านแรงงาน	๑๒
๑.๓.๔ โครงสร้างประชากรของจังหวัด	๑๓
๑.๔ ข้อมูลเศรษฐกิจ	๑๔
๑.๔.๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๑๔
๑.๔.๒ รายได้ประชากร	๑๔
๑.๔.๓ รายได้จากภาษี	๑๔
๑.๔.๔ ด้านเกษตรกรรม	๑๕
๑.๔.๕ ด้านอุตสาหกรรม	๒๐
๑.๔.๖ ด้านเหมืองแร่	๒๔
๑.๔.๗ ด้านการพาณิชย์กรรม	๒๕
๑.๔.๘ การท่องเที่ยว	๒๖
๑.๕ ลักษณะทางสังคม	๓๒
๑.๕.๑ การสาธารณสุขและสถานอนามัย	๓๒
๑.๕.๒ การปราบปรามยาเสพติด	๓๓
๑.๕.๓ การบำบัดและฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติด	๓๓
๑.๕.๔ สถิติจำนวนผู้ต้องขัง	๓๔
๑.๕.๕ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดฉะเชิงเทรา	๓๔
๑.๕.๖ ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานจังหวัด (จปฐ.)	๓๕
๑.๕.๗ ด้านการศึกษา	๓๖
๑.๖ โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค	๓๗
๑.๖.๑ การประปา	๓๗
๑.๖.๒ การไฟฟ้า	๓๘
๑.๖.๓ การคมนาคม	๓๙
๑.๗ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓๙
๑.๗.๑ ทรัพยากรน้ำแหล่งน้ำผิวดิน	๓๙
๑.๗.๒ ทรัพยากรน้ำใต้ดิน	๔๒
๑.๗.๓ แหล่งชลประทาน	๔๒

สารบัญ (ต่อ)

๑.๗.๔	พื้นที่ลุ่มน้ำและปริมาณน้ำท่าตามธรรมชาติ	๔๓
๑.๗.๕	ทรัพยากรป่าไม้	๔๓
๑.๘	ข้อมูลเชิงสถิติที่สำคัญเชิงพื้นที่	๔๔
๑.๘.๑	การใช้ประโยชน์ที่ดินของจังหวัดฉะเชิงเทรา	๔๔
๑.๘.๒	ปริมาณน้ำฝน	๔๕
๑.๘.๓	ภูมิอากาศ	๔๕
๑.๙	ข้อมูลสรุปผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา	๔๖
๒.	การวิเคราะห์สภาพการณ์และศักยภาพ	๔๗
๒.๑	ข้อมูลการวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่น	๔๘
๒.๒	การวิเคราะห์เพื่อทบทวนปรับปรุงเป้าหมายการพัฒนา	๖๒
๒.๓	เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด	๖๙
๒.๔	ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด	๖๙
๒.๕	ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด	๗๐
ส่วนที่ ๒	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปลากะพง	๗๙-๘๖
๑.	ปลากะพงและการเลี้ยงปลากะพง	๗๙
๒.	ลักษณะทั่วไป	๘๐
๓.	แหล่งอาศัย	๘๐
๔.	การดำรงชีพ และการสืบพันธุ์	๘๐
๕.	การเลี้ยงปลากะพงขาว	๘๑
๖.	การจับปลากะพงขาว	๘๔
๗.	ผลผลิตของปลากะพงขาวในบ่อดิน	๘๔
๘.	แนวโน้มการตลาดของปลากะพงขาว	๘๔
๙.	คุณค่าทางโภชนาการ	๘๕
๑๐.	เมนูอาหารจากเนื้อปลากะพง	๘๖
ส่วนที่ ๓	ข้อมูลการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์รายสินค้าของจังหวัดฉะเชิงเทรา ชนิดสินค้า : ปลากะพงขาว	๘๘-๑๐๐
๑.	สถานการณ์การค้าปลากะพงกับต่างประเทศ	๘๘
๒.	สถานการณ์การค้าปลากะพงของประเทศไทย	๘๙
๒.๑	สถานการณ์การผลิต	๘๙
๒.๒	สถานการณ์การตลาด	๙๐
๓.	สถานการณ์การค้าปลากะพงของจังหวัดฉะเชิงเทรา	๙๒
๓.๑	สถานการณ์การผลิต	๙๒
๓.๒	สถานการณ์การตลาด	๙๕
๓.๒.๑	โครงสร้างตลาด	๙๕
๓.๒.๒	วิถีตลาด	๙๖
๓.๓	การบริหารจัดการสินค้าปลากะพงของจังหวัดฉะเชิงเทรา	๙๗
๔.	การวิเคราะห์ SWOT	๙๙
๕.	ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	๑๐๐
๖.	บทสรุป	๑๐๐
ที่ปรึกษาและคณะผู้จัดทำ		๑๐๑

ส่วนที่ ๑

ส่วนที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา

๑. ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ความเป็นมา

จังหวัดฉะเชิงเทรา หรืออีกชื่อหนึ่งที่คนท้องถิ่นนิยมเรียกคือ “แปดริ้ว” เป็นเมืองอยู่ชานน้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์ที่ได้ชื่อว่าแปดริ้วเป็นเพราะมีเรื่องเล่าว่า ในสมัยก่อนปลาช่อนของฉะเชิงเทรามีขนาดใหญ่สามารถนำมาแล่อกได้เป็นแปดริ้ว ส่วน “ฉะเชิงเทรา” คาดว่าเพี้ยนมาจากคำเขมรว่า “สตรึงตรง” หรือ “ฉทริงเทรา” ซึ่งแปลว่า “คลองลึก” ความเห็นนี้คงอาศัยเหตุผลทางภูมิศาสตร์ เนื่องจากเมืองฉะเชิงเทราตั้งอยู่สองฝั่งแม่น้ำบางปะกง ประกอบกับเขมรเคยมีอำนาจปกครองแผ่นดินในแถบนี้มาก่อน เห็นได้จากพื้นที่บางส่วนของเมืองฉะเชิงเทรายังมีร่องรอยของชุมชนโบราณในสมัยอิทธิพลของอาณาจักรเขมร ตัวอย่างเช่น รอยถนนสมัยโบราณตัดผ่านอำเภอพนมสารคามตรงไปยังอำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี จึงมีความเป็นไปได้ว่าชาวเมืองในสมัยโบราณอาจจะเรียกชื่อแม่น้ำบางปะกงตามลักษณะที่มองเห็นเป็นภาษาเขมรว่า “สตรึงตรง” หรือ “ฉทริงเทรา” ครั้นเรียกกันไปนานๆ เสียงก็เพี้ยนกลายเป็น “ฉะเชิงเทรา” ตามปัจจุบัน ดังนั้นเมืองที่อยู่บนฝั่งแม่น้ำก็พลอยได้ชื่อว่า “ฉะเชิงเทรา” ไปด้วย แต่ก็มีความเห็นอื่นที่แตกต่างออกไปว่าชื่อ “ฉะเชิงเทรา” น่าจะเพี้ยนมาจาก “แสงเชรา” หรือ “แสงเซา” หรือ “แสงซา” อันเป็นชื่อเมืองที่สมเด็จพระบรมราชาธิราชเสด็จไปตีได้ตามที่พระราชพงศาวดารฉบับหลวงประเสริฐกล่าวไว้มากกว่า

ส่วนความเป็นมาของชื่อ “แปดริ้ว” ก็มีเล่าขานกันมาหลายกระแสบ้างก็ว่าที่ได้ชื่อว่าเมืองแปดริ้วก็เพราะขนาดอันใหญ่โตของปลาช่อนที่ชุกชุมเมื่อนำมาแล่จะต้องแล่ถึงแปดริ้วตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น หรือไม่ว่ามาจากนิทานพื้นบ้านเรื่อง “พระรถเมรี” เล่าว่านางยักษ์นางสิบสองแล้วฆ่าเหลือศพออกเป็นชิ้นๆ รวมแปดริ้ว ทิ้งลอยไปตามลำน้ำท่าลาดสำหรับข้อสันนิษฐานการตั้งเมืองฉะเชิงเทราปรากฏครั้งแรกในสมัยกรุงศรีอยุธยาในฐานะหัวเมืองชั้นในหรือเมืองจัตวาในแผ่นดินของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. ๑๙๙๑ - ๒๐๓๑) แต่สำหรับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ปรากฏชัดเจนในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่ใช้เมืองฉะเชิงเทราเป็นที่รวบรวมไพร่พลเมื่อปี พ.ศ. ๒๑๓๖ ด้วยชัยภูมิของเมืองที่เหมาะสมแก่การทำสงครามกองโจรทำให้ฉะเชิงเทราเป็นเมืองหน้าด่านสำคัญที่ใช้ป้องกันศัตรู ก่อนเข้าถึงเมืองหลวงจวบจนถึงยุคเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ส่วนภูมิภาค คำว่าเมืองเปลี่ยนเป็นจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ครองเมือง หลังจากนั้นในปี พ.ศ. ๒๔๙๕ ฉะเชิงเทราได้รับเลือกเป็นสถานที่ตั้งของภาคมีเขตความรับผิดชอบ ๘ จังหวัด ซึ่งนับเป็นบทบาทที่สำคัญทางประวัติศาสตร์การปกครองของจังหวัดฉะเชิงเทรา

๑.๒ ลักษณะทางกายภาพ

๑.๒.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศ ประมาณเส้นรุ้งที่ ๑๓ องศาเหนือ และเส้นแวงที่ ๑๐๐ องศาตะวันออก มีเนื้อที่ประมาณ ๕,๓๕๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓,๓๔๔,๓๗๕ ไร่ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ทางทิศตะวันออก ประมาณ ๗๕ กิโลเมตร (ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔) หรือประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร (ทางหลวงหมายเลข ๓) หรือประมาณ ๕๐ กิโลเมตร (ทางหลวงหมายเลข ๓๔ แยกเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๑๔) และประมาณ ๖๑ กิโลเมตร (ตามทางรถไฟสายตะวันออก) มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดชลบุรี จังหวัดจันทบุรี และอ่าวไทย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดปทุมธานี และกรุงเทพมหานคร

๑.๒.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดฉะเชิงเทรา มีหลายลักษณะ ทั้งที่ราบชายฝั่งทะเลทางด้านตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดบริเวณอำเภอบางปะกง มีความสูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ ๒ เมตร ที่ราบลูกฟูกหรือที่ดอนในเขตอำเภอสนามชัยเขตและอำเภอบางปะกง และที่ราบลุ่มแม่น้ำบริเวณพื้นที่ถัดเข้าไปด้านในของแผ่นดินทางทิศเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนลำน้ำ บริเวณอำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบางคล้า เป็นต้น โดยพื้นที่ของจังหวัดจะมีลักษณะค่อยๆ ลาดสูงจากทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออก ทั้งนี้ จังหวัดฉะเชิงเทรามีแม่น้ำบางปะกงไหลผ่านพื้นที่อำเภอต่างๆ แล้วไหลลงสู่อ่าวไทยที่อำเภอบางปะกง มีความยาวชายฝั่งทะเลประมาณ ๑๒ กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถจำแนกลักษณะภูมิประเทศออกได้ ๓ เขตใหญ่ ๆ คือ

๑) เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ เป็นบริเวณที่มีความสำคัญมากที่สุดของจังหวัดฉะเชิงเทรา เพราะเป็นพื้นที่ราบเรียบ ดินอุดมสมบูรณ์ และมีน้ำเพื่อการชลประทานอย่างเพียงพอ เขตพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำจะครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ ๓๗.๗ ของพื้นที่จังหวัด หรือประมาณ ๒,๐๔๒.๗ ตารางกิโลเมตร ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอบางปะกง อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอบางคล้า อำเภอราชสาส์น อำเภอกลองเชื่อน บางส่วนของอำเภอแปลงยาว และอำเภอพนมสารคาม ที่ราบลุ่มน้ำบางปะกงและสาขานี้จะมีชื่อเรียก อีกอย่างว่า “ที่ราบฉนวนไทย” ซึ่งถือได้ว่าเป็นเขตเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา เพราะที่ราบลุ่มผืนนี้เป็นแหล่งผลิตข้าวเพื่อการค้าที่สำคัญของภาคตะวันออกของประเทศไทย

๒) เขตที่ดอนหรือที่ราบลูกฟูก เขตพื้นที่นี้อยู่ในบริเวณตอนกลางค่อนข้างไปทางตะวันตกและทางเหนือ ติดต่อกับจังหวัดปราจีนบุรี โดยครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดคือ ประมาณร้อยละ ๕๑.๑ หรือประมาณ ๒,๒๐๕.๖ ตารางกิโลเมตร ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในเขตอำเภอสนามชัยเขต อำเภอบางปะกง อำเภอบางคล้า อำเภอพนมสารคาม และอำเภอแปลงยาว ความสูงเฉลี่ยระดับเหนือน้ำทะเลเฉลี่ย ๔.๒๐ เมตร ไม่เหมาะแก่การทำนา พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการทำไร่ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด สับปะรด และเลี้ยงสัตว์

๓) เขตที่ราบสูงและภูเขาเทือกเขา ปรากฏทางตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดไปสิ้นสุดในเขตของจังหวัดชลบุรี ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ ๑๑.๒ หรือประมาณ ๑,๑๗๔.๗ ตารางกิโลเมตร ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ของอำเภอสนามชัยเขต อำเภอพนมสารคาม อำเภอบางปะกง และบางส่วนของอำเภอแปลงยาว

๑.๒.๓ ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่

จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถแบ่งสภาพการพัฒนามาตามกายภาพของพื้นที่ออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

■ **พื้นที่ส่วนที่ ๑** เป็นพื้นที่ทางทิศตะวันตกและทิศใต้ของจังหวัด ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดชลบุรี มีสภาพเป็นที่ลุ่ม ได้แก่ พื้นที่อำเภอมืองฉะเชิงเทรา บางปะกง บ้านโพธิ์ และบางน้ำเปรี้ยว พื้นที่ส่วนนี้มีลักษณะเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย เป็นชุมชนเมืองและย่านพาณิชยกรรม มีความหนาแน่นของประชากรสูงมาอย่างยาวนาน นอกจากนี้ยังแหล่งที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งพื้นที่นี้มีแนวโน้มได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เนื่องจากจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นจังหวัดในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) อีกทั้งยังมีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานครและจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก และอยู่ใกล้สนามบินสุวรรณภูมิ

■ **พื้นที่ส่วนที่ ๒** เป็นพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำบางปะกง (พื้นที่ตอนกลางของจังหวัด) อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง ฉะเชิงเทรา บางส่วนของอำเภอบางคล้า อำเภอคลองเขื่อน อำเภอบ้านโพธิ์ฝั่งตะวันออก อำเภอบางน้ำเปรี้ยว ฝั่งตะวันออก อำเภอพนมสารคาม อำเภอราชสาส์น อำเภอแปลงยาว และอำเภอสนามชัยเขตบางส่วน ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ ทำการเกษตรกรรม ปลูกข้าว ผลไม้ พืชไร่ และเลี้ยงสัตว์ เนื่องพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตชลประทาน สำหรับอำเภอแปลงยาว เป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรม

■ **พื้นที่ส่วนที่ ๓** เป็นที่ราบลูกฟูกสลับภูเขา มีป่าไม้ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และแหล่งต้นน้ำลำธาร ที่สำคัญคือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน ซึ่งเป็นป่าในเขตป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด มีเนื้อที่ประมาณ ๖๔๓,๗๕๐ ไร่ หรือ ๑,๐๓๐ ตารางกิโลเมตร โดยมีการก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำคลองสี่ียด ความจุ ๔๒๐ ล้านลูกบาศก์เมตร เป็นแหล่งน้ำต้นทุนในการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การบริการ และกิจการประปาของชุมชน

๑.๒.๔ ลักษณะภูมิอากาศและฤดูกาล

จังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดปกคลุมประเทศไทย ๒ ชนิด คือ ๑) ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งลมนี้เป็นลมที่พัดพาความหนาวเย็นจากประเทศจีนมาสู่ประเทศไทยในช่วงฤดูหนาว อิทธิพลของลมนี้จะทำให้จังหวัดฉะเชิงเทราประสบกับภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง และ ๒) ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดปกคลุมในช่วงฤดูฝน ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกทั่วไป แบ่งออกตามฤดูกาลได้ ๓ ฤดู ดังนี้

■ **ฤดูร้อน** เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม โดยมีลมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุม ทำให้อากาศร้อนอบอ้าวและอากาศร้อนจัดเป็นบางวัน บางครั้งอาจมีพายุฤดูร้อน ลักษณะเป็นฝนฟ้าคะนอง และลมกรรโชกแรง อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๕ - ๓๘ องศาเซลเซียส ปริมาณฝนรวมเฉลี่ย ๒๐๐ - ๓๐๐ มิลลิเมตร เป็นช่วงที่เหมาะสมแก่การปลูกพืชไร่อายุการเก็บเกี่ยวสั้น เช่น ข้าวโพด และถั่วต่าง ๆ

■ **ฤดูฝน** เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม โดยมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุม ประกอบกับมีร่องความกดอากาศต่ำพาดผ่านภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือทำให้มีฝนฟ้าคะนองเกือบทั่วไป และตกหนักในบางพื้นที่ อาจก่อให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันในที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกง โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ย ๑,๐๐๐ - ๑,๒๐๐ มิลลิเมตร เป็นช่วงที่เหมาะสมแก่การทำนาและปลูกไม้ผล ฝนส่วนใหญ่ที่ตกลงมาเป็นฝนที่ตกในช่วงลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะตกในพื้นที่อำเภอสนามชัยเขตและอำเภอท่าตะเกียบ ซึ่งจังหวัดฉะเชิงเทราจะได้รับอิทธิพลจากลมบก ลมทะเล ประกอบกับการตั้งอยู่ในเขตมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ดังนั้นจึงมีปริมาณฝนตกเพียงพอตามฤดูกาล ความชื้นใกล้เคียงกับจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก

■ **ฤดูหนาว** เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ โดยมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุม ประกอบกับบริเวณความกดอากาศสูงพัดผ่านทำให้ท้องฟ้าโปร่ง อากาศเย็นกับมีหมอกในตอนเช้า และมีฟ้าหลัวในตอนกลางวัน อุณหภูมิอากาศต่ำสุดเฉลี่ย ๑๘ - ๒๑ องศาเซลเซียส ปริมาณฝนรวมเฉลี่ย ๕๐ - ๑๐๐ มิลลิเมตร เป็นช่วงที่เหมาะสมแก่การปลูกพืชผักสวนครัว ไม้ดอกและไม้ประดับ

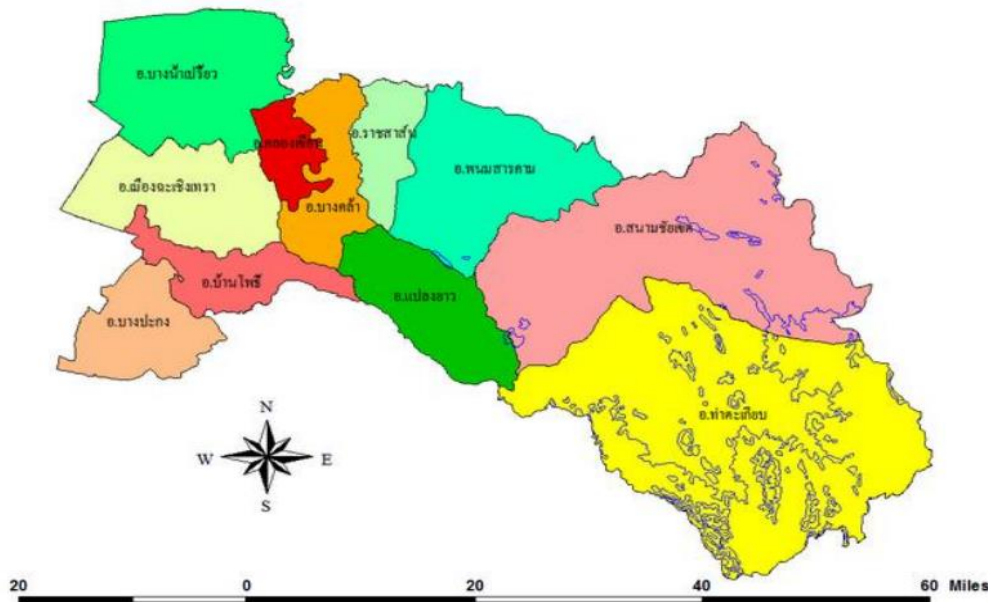
■ อุณหภูมิ

เนื่องจากจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นหนึ่งในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่อยู่ลึกเข้าไปในแผ่นดิน จึงมีอากาศร้อนมากกว่าจังหวัดที่อยู่ตามชายฝั่งทะเล และในฤดูหนาวก็มีอากาศหนาวกว่า โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี ๒๗.๙ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๓.๐ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๒.๘ องศาเซลเซียส โดยอุณหภูมิสูงสุดที่เคยวัดได้อยู่ที่ ๘.๘ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ส่วนอุณหภูมิต่ำสุดที่เคยวัดได้อยู่ที่ ๔๑.๐ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๙

๑.๓ ข้อมูลการปกครอง/ประชากร

๑.๓.๑ การปกครอง

จังหวัดฉะเชิงเทราแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๑ อำเภอ ๙๓ ตำบล และตำบลในเขตเทศบาล ๒ ตำบล ๘๙๒ หมู่บ้าน ๓๔ เทศบาล (๒ เทศบาลเมือง ๓๒ เทศบาลตำบล) ๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๗๔ องค์การบริหารส่วนตำบล

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดฉะเชิงเทรา ข้อมูล ณ กันยายน ๒๕๕๙

๑) อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๙ มีพื้นที่ ๓๗๘.๖๖๓ ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอบางน้ำเปรี้ยว ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอคลองเขื่อน และอำเภอบางคล้า ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอบ้านโพธิ์ และอำเภอบางบ่อ (จังหวัดสมุทรปราการ) ทิศตะวันตกติดต่อกับเขตลาดกระบังและเขตหนองจอก (กรุงเทพมหานคร) เขตการปกครองแบ่งออกเป็น ๑๙ ตำบล ๑๙๒ หมู่บ้าน ประกอบด้วย ตำบลหน้าเมือง ตำบลคลองนครเนื่องเขต ตำบลท่าไข่ ตำบลบ้านใหม่ ตำบลคลองนา ตำบลบางตีนเป็ด ตำบลบางไผ่ ตำบลจุกเหมอ ตำบลบางแก้ว ตำบลบางขวัญ ตำบลวังตะเคียน ตำบลโสธร ตำบลบางพระ ตำบลบางกะไห ตำบลหนามแดง ตำบลคลองประมง ตำบลคลองอุดมชลจร ตำบลคลองหลวงแพ่ง และตำบลบางเตย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองฉะเชิงเทราแบ่งออกเป็น ๑ เทศบาลเมือง ๑ เทศบาลตำบล และ ๑๘ องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา เทศบาลตำบลนครเนื่องเขต องค์การบริหารส่วนตำบลนครเนื่องเขต องค์การปกครองส่วนตำบลท่าไข่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนา องค์การบริหารส่วนตำบลบางตีนเป็ด องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองจุกเหมอ องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลบางขวัญ องค์การบริหารส่วนตำบลวังตะเคียน องค์การบริหารส่วนตำบลโสธร องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ องค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไห องค์การบริหารส่วนตำบลหนามแดง องค์การบริหารส่วนตำบลคลองประมง องค์การบริหารส่วนตำบลคลองอุดมชลจร องค์การบริหารส่วนตำบลคลองหลวงแพ่ง และองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตย

๒) อำเภอบางคล้า

อำเภอบางคล้า จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๘ จนถึงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๔๔๖ ได้ประกาศยุบอำเภอบางคล้ารวมกับอำเภอบางคล้า มีพื้นที่ ๒๒๗.๘๙๐ ตารางเมตร ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอบ้านสร้าง (จังหวัดปราจีนบุรี) ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอราชสาส์น และอำเภอแปลงยาว ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอแปลงยาว และอำเภอบ้านโพธิ์ ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอเมืองฉะเชิงเทราและอำเภอคลองเขื่อน เขตการปกครองแบ่งออกเป็น ๙ ตำบล ๕๖ หมู่บ้าน

ประกอบด้วย ตำบลบางคล้า ตำบลปากน้ำ ตำบลบางสวน ตำบลบางกระเจ็ด ตำบลท่าทองกลาง ตำบลสาวชะโงก ตำบลเสม็ดเหนือ ตำบลเสม็ดใต้ และตำบลหัวไทร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบางคล้า แบ่งออกเป็น ๒ เทศบาลตำบล ๗ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย เทศบาลตำบลบางคล้า เทศบาลตำบลปากน้ำ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสวน องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ็ด องค์การบริหารส่วนตำบลท่าทองกลาง องค์การบริหารส่วนตำบลสาวชะโงก องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดเหนือ องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้ และองค์การบริหารส่วนตำบลหัวไทร

๓) อำเภอบางน้ำเปรี้ยว

อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๘ มีพื้นที่ ๔๙๘.๖๕๙ ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอองครักษ์ (จังหวัดนครนายก) ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอบ้านสร้าง (จังหวัดปราจีนบุรี) และอำเภอคลองเขื่อน ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ทิศตะวันออกติดต่อกับเขตหนองจอก (กรุงเทพมหานคร) และอำเภอลำลูกกา (จังหวัดปทุมธานี) เขตการปกครอง แบ่งออกเป็น ๑๐ ตำบล ๑๔๘ หมู่บ้าน ประกอบด้วย ตำบลดอนฉิมพลี ตำบลบางขนาก ตำบลบางน้ำเปรี้ยว ตำบลโพรงอากาศ ตำบลศาลาแดง ตำบลดอนเกาะกา ตำบลสิงโตทอง ตำบลหมอนทอง ตำบลบึงน้ำรักษ์ และตำบลโยธะกา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว แบ่งออกเป็น ๖ เทศบาลตำบล ๘ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย เทศบาลตำบลดอนฉิมพลี องค์การบริหารส่วนตำบลดอนฉิมพลี เทศบาลตำบลบางขนาก เทศบาลตำบลคลองแสนแสบ เทศบาลตำบลบางน้ำเปรี้ยว องค์การบริหารส่วนตำบล บางน้ำเปรี้ยว องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงอากาศ เทศบาลตำบลศาลาแดง องค์การบริหารส่วนศาลาแดง เทศบาลดอนเกาะกา องค์การบริหารส่วนตำบลสิงโตทอง องค์การบริหารส่วนตำบลหมอนทอง องค์การบริหาร ส่วนตำบลบึงน้ำรักษ์ และองค์การบริหารส่วนตำบลโยธะกา

๔) อำเภอบางปะกง

อำเภอบางปะกง จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๐ มีพื้นที่ ๒๕๗ .๘๙๓ ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอบ้านโพธิ์ ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอบ้านโพธิ์และอำเภ�팜านทอง (จังหวัดชลบุรี) ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอเมืองชลบุรี (จังหวัดชลบุรี) และอ่าวไทย ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอบางป่อ (จังหวัดสมุทรปราการ) เขตการปกครอง แบ่งออกเป็น ๑๒ ตำบล ๑๐๗ หมู่บ้าน ประกอบด้วย ตำบลท่าข้าม ตำบลพิมพา ตำบลท่าสะอ้าน ตำบลหอมศีล ตำบลบางปะกง ตำบลบางวัว ตำบลบางสมัคร ตำบลบางเกลือ ตำบลบางผึ้ง ตำบลสองคลอง ตำบลหนองจอก และตำบลเขาติน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบางปะกง แบ่งออกเป็น ๑๐ เทศบาลตำบล ๖ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย เทศบาลท่าข้าม เทศบาลตำบลพิมพา เทศบาลตำบลท่าสะอ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะอ้าน เทศบาลตำบลหอมศีล องค์การบริหารส่วนตำบลหอมศีล เทศบาลตำบลบางปะกง เทศบาลตำบลบางปะกงพรหมเทพ รังสรรค์ เทศบาลตำบลบางวัว เทศบาลตำบลบางวัวควนรักษ์ เทศบาลตำบลบางสมัคร องค์การบริหารส่วนตำบลบางเกลือ เทศบาลตำบลบางผึ้ง องค์การบริหารส่วนตำบลสองคลอง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจอก และองค์การบริหารส่วนตำบลเขาติน

๕) อำเภอบ้านโพธิ์

อำเภอบ้านโพธิ์จัดตั้งขึ้นเป็นอำเภอเมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๔๗ มีพื้นที่ ๒๑๗.๕๙๓ ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอบางคล้า และอำเภอแปลงยาว ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอพนัสนิคม อำเภอพานทอง (จังหวัดชลบุรี) และอำเภอบางปะกง ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบางปะกง และอำเภอบางป่อ (จังหวัดสมุทรปราการ) เขตการปกครอง แบ่งออกเป็น ๑๗ ตำบล ๗๓ หมู่บ้าน ประกอบด้วย ตำบลเทพราช ตำบลเกาะไร่ ตำบลบ้านโพธิ์ ตำบลลาดขวาง ตำบลแสนภูดาษ ตำบลคลองขุด ตำบลคลองบ้านโพธิ์ ตำบลบางซ่อน ตำบลคลองประเวศ ตำบลดอนทราย ตำบลหนองตีนนก ตำบลหนองบัว ตำบลท่าพลับ ตำบลบางกรูด ตำบลแหลมประดู่ ตำบลสนามจันทร์ และตำบลสิบเอ็ดศอก

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านโพธิ์แบ่งออกเป็น ๔ เทศบาลตำบล ๑๒ องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย เทศบาลตำบลเทพราช เทศบาลตำบลบ้านโพธิ์ เทศบาลตำบล ลาดขวาง เทศบาลตำบลแสนภูดาษ องค์การบริหารส่วนตำบลเทพราช องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะไร่ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด องค์การบริหาร

ส่วนตำบลคลองบ้านโพธิ์ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนทราย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตึนบก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว องค์การบริหารส่วนตำบลบางกรูด องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมประดู่ องค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ และองค์การบริหารส่วนตำบลสิบเอ็ดคอก

๖) อำเภอพนมสารคาม

อำเภอพนมสารคาม เดิมคือเมืองพนมสารคาม ก่อนที่จะถูกลดฐานะเป็นอำเภอ มีพื้นที่ ๕๕๐ ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอบ้านสร้าง และอำเภอศรีมโหสถ (จังหวัดปราจีนบุรี) ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอศรีมหาโพธิ์ (จังหวัดปราจีนบุรี) และอำเภอสนามชัยเขต ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอสนามชัยเขตและอำเภอแปลงยาว ส่วนทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอราชสาส์น แบ่งออกเป็น ๘ ตำบล ๘๗ หมู่บ้าน ประกอบด้วย ตำบลเกาะขนุน ตำบลเขาหินซ้อน ตำบลพนมสารคาม ตำบลบ้านช่อง ตำบลท่าถ่าน ตำบลหนองยาว ตำบลหนองแหน และตำบลเมืองเก่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนมสารคาม แบ่งออกเป็น ๕ เทศบาลตำบล ๖ องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย เทศบาลตำบลเกาะขนุน เทศบาลตำบลเขาหินซ้อน เทศบาลตำบลพนมสารคาม เทศบาลตำบลบ้านช่อง เทศบาลตำบลท่าถ่าน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะขนุน องค์การบริหารส่วนตำบลเขาหินซ้อน องค์การบริหารส่วนตำบลพนมสารคาม องค์การบริหารส่วนตำบลหนองยาว องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแหน และองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า

๗) อำเภอสนามชัยเขต

อำเภอสนามชัยเขต เดิมมีฐานะเป็นเมือง ชื่อว่า เมืองสนามไชยเขตร จนกระทั่งปี พ.ศ.๒๓๕๔ ได้ตั้งเป็นกิ่งอำเภอสนามไชยเขตร ก่อนที่จะถูกยุบรวมกับอำเภอพนมสารคาม ในปี พ.ศ.๒๔๕๔ และในปี พ.ศ.๒๕๐๙ ได้ยกฐานะเป็น “กิ่งอำเภอสนามไชย” จนกระทั่ง พ.ศ.๒๕๑๖ ได้รับการยกฐานะอีกครั้งเป็น “อำเภอสนามชัยเขต” มีพื้นที่ ๑,๖๖๖ ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอศรีมโหสถ (จังหวัดปราจีนบุรี) และอำเภอกบินทร์บุรี (จังหวัดปราจีนบุรี) ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอกบินทร์บุรี (จังหวัดปราจีนบุรี) และอำเภอเขาฉกรรจ์ (จังหวัดสระแก้ว) ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอท่าตะเียบ และอำเภอแปลงยาว ส่วนทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอแปลงยาวและอำเภอพนมสารคาม แบ่งออกเป็น ๔ ตำบล ๗๐ หมู่บ้าน ประกอบด้วย ตำบลคูยายหมี ตำบลท่ากระดาน ตำบลทุ่งพระยา และตำบลลาดกระทิง

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสนามชัยเขต แบ่งออกเป็น ๑ เทศบาลตำบล ๔ องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย เทศบาลสนามชัยเขต องค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากระดาน องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งพระยา และองค์การบริหารส่วนตำบลลาดกระทิง

๘) อำเภอแปลงยาว

อำเภอแปลงยาว ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๒๑ มีพื้นที่ ๒๓๗.๒๓๐ ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอบางคล้า อำเภอราชสาส์น และอำเภอพนมสารคาม ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอสนามชัยเขต ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอท่าตะเียบ และอำเภอเกาะจันทร์ (จังหวัดชลบุรี) ทิศตะวันตกติดต่อกับ อำเภอพนัสนิคม (จังหวัดชลบุรี) อำเภอบ้านโพธิ์ และอำเภอบางคล้า แบ่งออกเป็น ๔ ตำบล ๔๘ หมู่บ้าน ประกอบด้วย ตำบลแปลงยาว ตำบลวังเย็น ตำบลหัวสำโรง และตำบลหนองไม้แก่น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอแปลงยาว แบ่งออกเป็น ๔ เทศบาลตำบล ๓ องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย เทศบาลตำบลแปลงยาว เทศบาลตำบลทุ่งสะเดา เทศบาลตำบลวังเย็น และเทศบาลตำบลหัวสำโรง

๙) อำเภอราชสาส์น

อำเภอราชสาส์น ตั้งขึ้นเป็นกิ่งอำเภอราชสาส์น เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ และได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอราชสาส์น เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๓๗ มีพื้นที่ ๑๓๔.๙๐๐ ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอบ้านสร้าง (จังหวัดปราจีนบุรี) ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอพนมสารคาม ทิศใต้ติดต่อกับ อำเภอแปลงยาว และอำเภอบางคล้า ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอบางคล้า แบ่งออกเป็น ๓ ตำบล ๓๑ หมู่บ้าน ประกอบด้วย ตำบลบางคา ตำบลเมืองใหม่ และตำบลดงน้อย

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอราชสาส์น แบ่งออกเป็น ๓ องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลบางคา องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองใหม่ และองค์การบริหารส่วนตำบลดงน้อย

๑๐) อำเภอท่าตะเกียบ

อำเภอท่าตะเกียบ เดิมตั้งขึ้นเป็นกิ่งอำเภอท่าตะเกียบ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๔ และได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอท่าตะเกียบ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ มีพื้นที่ ๑,๐๕๔.๗๒๑ ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอสนามชัยเขต ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอเขาฉกรรจ์ อำเภอวังน้ำเย็น และอำเภอวังสมบูรณ์ (จังหวัดสระแก้ว) ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอแก่งหางแมว (จังหวัดจันทบุรี) และอำเภอบ่อทอง (จังหวัดชลบุรี) ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอบ่อทอง อำเภอเกาะจันทร์ (จังหวัดชลบุรี) และอำเภอแปลงยาว แบ่งออกเป็น ๒ ตำบล ๔๗ หมู่บ้าน ประกอบด้วย ตำบลท่าตะเกียบ และตำบลคลองตะเกรา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่าตะเกียบ แบ่งออกเป็น ๒ องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตะเกียบ และองค์การบริหารส่วนตำบลคลองตะเกรา

๑๑) อำเภอกลองเขื่อน

อำเภอกลองเขื่อน ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๓๖ มีพื้นที่ ๑๒๗.๔๐๐ ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอบางน้ำเปรี้ยวและอำเภอบ้านสร้าง (จังหวัดปราจีนบุรี) ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอบางคล้า ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอบางคล้าและอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอเมืองฉะเชิงเทราและอำเภอบางน้ำเปรี้ยว เขตการปกครองแบ่งออกเป็น ๕ ตำบล ๓๒ หมู่บ้าน ประกอบด้วย ตำบลก้อนแก้ว ตำบลกลองเขื่อน ตำบลบางเล่า ตำบลบางโรง และตำบลบางตลาด

ตารางแสดงจำนวนอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

อำเภอ	เขตการปกครอง				
	ตำบล (ปกครองท้องที่)	ตำบล (ในเขตเทศบาล)	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.
อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา	๑๘	๑	๑๙๒	๒	๑๘
อำเภอบางคล้า	๘	๑	๕๖	๒	๗
อำเภอแปลงยาว	๔	-	๔๘	๔	๓
อำเภอบางน้ำเปรี้ยว	๑๐	-	๑๔๘	๖	๘
อำเภอบางปะกง	๑๒	-	๑๐๘	๑๐	๖
อำเภอบ้านโพธิ์	๑๗	-	๗๓	๔	๑๒
อำเภอพนมสารคาม	๘	-	๘๗	๕	๖
อำเภอราชสาส์น	๓	-	๓๑	-	๓
อำเภอสนามชัยเขต	๔	-	๗๐	๑	๔
อำเภอท่าตะเกียบ	๒	-	๔๗	-	๒
อำเภอกลองเขื่อน	๕	-	๓๒	-	๕
รวม	๙๑	๒	๘๙๒	๓๔	๗๔

๑.๓.๒ ประชากร

ตารางข้อมูลประชากรปี พ.ศ. ๒๕๖๑

จังหวัด/อำเภอ	ชาย	หญิง	รวม	จำนวนบ้าน
จังหวัดฉะเชิงเทรา	๓๔๙,๗๐๖	๓๖๓,๕๕๔	๗๑๓,๒๖๐	๒๘๖,๐๒๗
อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา	๗๗,๓๔๖	๘๒,๖๖๑	๑๖๐,๐๐๗	๖๘,๑๙๒
อำเภอบางคล้า	๒๑,๙๗๒	๒๓,๗๐๐	๔๕,๖๗๒	๑๘,๖๘๘
อำเภอบางน้ำเปรี้ยว	๔๓,๘๑๗	๔๔,๔๕๒	๘๘,๒๖๙	๒๕,๔๓๙
อำเภอบางปะกง	๔๔,๔๙๘	๔๖,๘๐๘	๙๑,๓๐๖	๔๘,๔๑๔
อำเภอบ้านโพธิ์	๒๕,๔๙๓	๒๗,๑๒๒	๕๒,๖๑๕	๒๐,๒๙๑
อำเภอพนมสารคาม	๔๐,๑๕๗	๔๒,๕๔๗	๘๒,๗๐๔	๓๕,๒๙๔
อำเภอรสาสสัน	๖,๒๘๑	๖,๔๘๙	๑๒,๗๗๐	๔,๓๙๓
อำเภอสนามชัยเขต	๓๗,๓๙๙	๓๗,๓๕๖	๗๔,๗๕๕	๒๔,๒๐๕
อำเภอแปลงยาว	๒๒,๘๓๔	๒๒,๗๕๗	๔๕,๕๙๑	๒๐,๘๙๙
อำเภอท่าตะเกียบ	๒๓,๕๘๐	๒๓,๐๔๖	๔๖,๖๒๖	๑๖,๐๘๓
อำเภอคลองเขื่อน	๖,๓๒๙	๖,๖๑๖	๑๒,๙๔๕	๔,๑๒๙

ที่มา : ที่ทำการปกครอง จังหวัดฉะเชิงเทรา

จำนวนประชากร ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ มีจำนวนทั้งสิ้น ๗๑๓,๒๖๐ คน แยกเป็นชาย ๓๔๙,๗๐๖ คน เป็นหญิง ๓๖๓,๕๕๔ คน มีครัวเรือนทั้งสิ้น ๒๘๖,๐๒๗ ครัวเรือน

๑.๓.๓ ด้านแรงงาน

ในปี ๒๕๕๗ จังหวัดฉะเชิงเทรามีกำลังแรงงาน จำนวน ๔๓๑,๖๑๓ คน ปี ๒๕๕๘ มีกำลังแรงงาน จำนวน ๔๓๑,๑๑๑ คน และปี ๒๕๕๙ มีกำลังแรงงาน จำนวน ๔๓๔,๐๔๒ คน ปี ๒๕๖๐ มีกำลังแรงงาน จำนวน ๔๓๒,๗๔๕ คน และปี ๒๕๖๑ จังหวัดฉะเชิงเทรามีประชากรที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๖๖๕,๔๒๗ คน โดยเป็นผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน รวม ๔๓๑,๓๘๗ คน และผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน ๒๓๔,๐๔๐ คน โดยเป็นผู้ที่มีงานทำในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน ๔๒๙,๓๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๔๘ ของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน โดยทำงานในภาคเกษตร จำนวน ๙๗,๑๙๙ คน (ร้อยละ ๒๑.๔๘) ทำงานนอกภาคเกษตร จำนวน ๓๓๖,๙๓๗ คน (ร้อยละ ๗๘.๕๒) ทำงานในสาขาการผลิต จำนวน ๑๕๖,๓๗๒ คน (ร้อยละ ๓๖.๔๔) รองลงมาคือการค้าขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ จำนวน ๕๐,๐๒๖ คน (ร้อยละ ๑๑.๖๖) และผู้ที่มีงานทำส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๙๗,๗๓๕ คน (ร้อยละ ๒๒.๗๗) รองลงมาคือระดับประถมศึกษา จำนวน ๙๓,๖๘๔ คน (ร้อยละ ๒๑.๘๓)

การว่างงานของประชากร จังหวัดฉะเชิงเทรามีผู้ว่างงาน จำนวน ๒,๒๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๒ แยกเป็นชาย จำนวน ๒,๐๕๕ คน (ร้อยละ ๙๑.๒๙) และหญิง จำนวน ๑๙๖ คน (ร้อยละ ๘.๗๑)

* ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดฉะเชิงเทรา

อัตราการว่างงาน จังหวัดฉะเชิงเทราถือเป็นจังหวัดที่มีอัตราการว่างงานอยู่ในระดับที่ต่ำเพียงร้อยละ ๐.๙ (ปี ๒๕๕๙) ซึ่งแสดงถึงภาวะการมีงานทำที่ดีของประชากรในจังหวัด ดังตารางต่อไปนี้

เพศ	หน่วย : ร้อยละ								
	๒๕๕๑ (๒๐๐๘)	๒๕๕๒ (๒๐๐๙)	๒๕๕๓ (๒๐๑๐)	๒๕๕๔ (๒๐๑๑)	๒๕๕๕ (๒๐๑๒)	๒๕๕๖ (๒๐๑๓)	๒๕๕๗ (๒๐๑๔)	๒๕๕๘ (๒๐๑๕)	๒๕๕๙ (๒๐๑๖)
ชาย	๑.๔	๒.๔	๑.๗	๑.๑	๑.๔	๑.๑	๑.๐	๑.๕	๐.๙
หญิง	๑.๗	๑.๒	๑.๓	๐.๗	๐.๙	๑.๐	๐.๗	๑.๐	๐.๗
รวม	๑.๕	๑.๙	๑.๕	๐.๙	๑.๑	๑.๑	๐.๙	๑.๓	๐.๙

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

แรงงานต่างด้าว จากข้อมูลสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว ณ สิ้นเดือนธันวาคม ๒๕๖๐ พบว่า จังหวัดฉะเชิงเทรา มีแรงงานต่างด้าวรวมทั้งสิ้น ๒๕,๙๘๒ คน เป็นเพศชาย ๑๕,๕๙๙ คน และเพศหญิง ๑๐,๓๘๓ คน ประกอบด้วย

๑) แรงงานต่างด้าวตามมาตรา ๙ ประเภททั่วไป มีจำนวน ๕๖๘ คน ประเภทพิสูจน์สัญชาติเดิม จำนวน ๑๑,๕๑๖ คน เป็นชาวเมียนมาร์ ๖,๗๗๕ คน ชาวลาว ๕๐๗ คน และชาวกัมพูชา ๔,๒๓๔ คน และประเภทนำเข้าตาม MOU จำนวน ๑๓,๑๗๓ คน เป็นชาวเมียนมาร์ ๔,๙๖๕ คน ชาวลาว ๘๖๘ คน และชาวกัมพูชา ๗,๓๔๐ คน

๒) แรงงานต่างด้าวตามมาตรา ๑๒ ประเภทส่งเสริมการลงทุน มีจำนวน ๕๕๗ คน

๓) แรงงานต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ ประเภทชนกลุ่มน้อย มีจำนวน ๑๗๘ คน

ข้อมูลสำรวจประชากรแฝง จากสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ พบว่าประชากรแฝงของจังหวัดฉะเชิงเทรา มีจำนวน ๒๐๑,๖๙๙ คน ประชากรแฝงส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ ๒๕-๓๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๘๙ ของประชากรแฝงทั้งหมด และคาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จังหวัดฉะเชิงเทรา น่าจะมีประชากรแฝงประมาณ ๒๐๔,๒๘๖ คน

ทั้งนี้ จากข้อมูลประชากรจะเห็นว่า มีจำนวนประชากรแฝงในระดับสูงมาก ส่วนหนึ่งเกิดจากจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นที่ตั้งของแหล่งงานขนาดใหญ่ ทำให้มีแรงงานย้ายเข้ามาทำงานในพื้นที่จังหวัดเป็นจำนวนมาก และยังคงคาดการณ์ว่าจะมีประชากรแฝงเข้ามาทำงานในจังหวัดเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ จากการเป็นจังหวัดในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

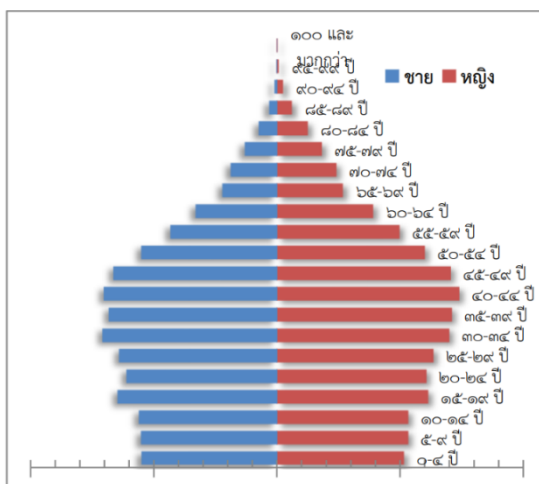
๑.๓.๔ โครงสร้างประชากรของจังหวัด

ตารางแสดงโครงสร้างประชากรของจังหวัดฉะเชิงเทราปี พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘

	๒๕๕๕ (๒๐๑๑)	๒๕๕๖ (๒๐๑๒)	๒๕๕๗ (๒๐๑๓)	๒๕๕๘ (๒๐๑๔)	๒๕๕๙ (๒๐๑๕)	๒๕๕๙ (๒๐๑๖)
๐-๑๙ ปี	๑๘๐,๘๓๔	๑๗๙,๙๑๔	๑๗๙,๒๘๘	๑๖๗,๖๖๖	๑๗๔,๔๒๑	๑๗๑,๙๙๓
๒๐-๓๙ ปี	๒๑๑,๘๐๖	๒๑๑,๓๑๙	๒๑๑,๖๐๓	๑๙๘,๖๕๔	๒๐๙,๖๖๐	๒๐๙,๐๘๕
๔๐-๕๙ ปี	๑๙๑,๓๖๗	๑๙๕,๔๘๕	๑๗๙,๔๘๑	๒๐๐,๙๓๙	๒๐๓,๑๔๖	๒๐๖,๘๗๒
๖๐-๗๙ ปี	๗๕,๘๔๗	๗๘,๓๔๑	๘๓,๙๔๓	๘๖,๙๓๘	๘๗,๘๒๔	๙๐,๑๗๕
๘๐-๑๐๐ ปีขึ้นไป	๑๓,๔๓๕	๑๔,๑๖๘	๑๖,๘๔๖	๑๗,๕๖๙	๑๗,๕๘๘	๑๘,๑๓๙

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

จากข้อมูลโครงสร้างประชากรของจังหวัดฉะเชิงเทราปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ จะเห็นว่าแนวโน้มโครงสร้างประชากรของจังหวัดกำลังเข้าสู่ภาวะสังคมผู้สูงอายุ โดยประชากรในช่วงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปกำลังเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ประชากรในวัยแรงงานกำลังลดลง ในขณะที่ประชากรวัยเด็กรวมถึงเด็กเกิดใหม่มีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ

๑.๔ ข้อมูลเศรษฐกิจ

จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นจังหวัดที่มีพื้นฐานทางด้านเกษตรกรรม เป็นแหล่งผลิตอาหารเพื่อเลี้ยงประชากรในภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร โดยประชากรร้อยละ ๗๐ ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม ผลผลิตที่สร้างชื่อเสียงให้แก่จังหวัดในด้านพืช ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน มะพร้าว มะม่วง และหมาก ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ ไก่ไข่ สุกร ซึ่งเป็นแหล่งผลิตที่มากที่สุดของประเทศ ไก่เนื้อ เป็ด และโคเนื้อ ด้านประมง มีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ อาทิเช่น กุ้งกุลาดำ ปลาน้ำจืด ปลาน้ำกร่อย และกิจการประมงทะเล สำหรับในด้านอุตสาหกรรม นับว่ามีศักยภาพค่อนข้างสูง นักลงทุนให้ความสนใจลงทุนมาก มีการเคลื่อนย้ายฐานการผลิตจากกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียงมาลงทุนตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่า ๑,๖๐๐ โรงงาน ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเกี่ยวกับด้านเกษตร อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนรถยนต์และประกอบรถยนต์ พลาสติก และผลิตภัณฑ์จากไม้ โรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบางปะกง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอพนมสารคาม อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว และอำเภอแปลงยาวตามลำดับ โดยมีนิคมอุตสาหกรรม จำนวน ๓ แห่ง

๑.๔.๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ปี ๒๕๕๙ เท่ากับ ๓๔๐,๙๑๓ ล้านบาท มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเท่ากับ ๔๓๓,๔๐๐ บาทต่อคนต่อปี มากเป็นอันดับที่ ๕ ของประเทศ และเป็นอันดับ ๓ ของภาคตะวันออก โดยรายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาอุตสาหกรรม ซึ่งมีมูลค่ารวม ๒๓๑,๑๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๗๙ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา

๑.๔.๒ รายได้ประชากร

เศรษฐกิจของจังหวัดส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับผลผลิตทางด้านอุตสาหกรรม โครงสร้างรายได้ประกอบด้วย การผลิตยานยนต์ รถพ่วงและรถกึ่งรถพ่วง การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะ ประดิษฐ์ยกเว้นเครื่องจักร การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและผลิตภัณฑ์พลาสติก จากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. ๒๕๖๐ ของสำนักงานสถิติจังหวัดฉะเชิงเทรา ครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ย ๒๖,๐๖๒ บาท และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ๒๑,๔๓๗ บาท ต่อเดือนต่อครัวเรือน

ตารางแสดง รายได้ รายจ่ายและหนี้สินต่อครัวเรือนของประชากรจังหวัดฉะเชิงเทรา

หน่วย : บาท

ประเภท	๒๕๕๐	๒๕๕๒	๒๕๕๔	๒๕๕๖	๒๕๕๘	๒๕๖๐
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน	๒๐,๖๖๕	๒๑,๒๕๒	๒๓,๐๓๓	๓๔,๕๔๘	๒๗,๕๕๕	๒๖,๐๖๒
รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน	๑๖,๒๓๑	๑๙,๐๐๙	๑๗,๙๕๘	๒๖,๐๗๑	๒๑,๗๘๓	๒๑,๔๓๗
หนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน	๑๕๑,๑๑๔	๙๕,๓๙๘	๑๐๒,๗๕๕	๒๑๗,๒๙๘	๒๒๔,๒๕๙	๒๗๒,๐๑๖

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

๑.๔.๓ รายได้จากการจัดเก็บภาษี

ข้อมูลรายได้จากการจัดเก็บเงินภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ฉะเชิงเทรา จำแนกตามประเภทภาษี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑ พบว่ารายได้จากภาษีของจังหวัดฉะเชิงเทราส่วนใหญ่มาจากภาษีเงินได้นิติบุคคล รองลงมาคือภาษีมูลค่าเพิ่ม

ตารางแสดง ผลการจัดเก็บภาษีอากรปีงบประมาณ ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑ (รวมผลจัดเก็บทางอินเทอร์เน็ต) ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ฉะเชิงเทรา

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทภาษี	ปีงบประมาณ (ตุลาคม - กันยายน)			
	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	๒,๔๗๙.๖๖๐	๒,๖๙๑.๙๘๔	๒,๒๘๑.๓๐๗	๒,๒๗๓.๐๖๔
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	๕,๔๒๕.๗๑๑	๕,๘๕๘.๗๕๒	๔,๐๘๒.๔๙๒	๕,๕๕๗.๘๔๗
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	๔,๐๗๘.๕๘๘	๔,๓๕๓.๔๙๓	๓,๖๒๗.๔๙๓	๔,๓๓๕.๕๐๓
ภาษีสรรพสามิต	๓๒๑.๓๗๖	๓๗๐.๒๕๔	๓๐๓.๗๕๖	๔๕๙.๑๓๐
อากรแสตมป์	๑๑๓.๓๔๙	๑๐๗.๐๗๖	๘๙.๑๔๐	๑๓๔.๙๓๓
รายได้อื่นๆ	๓.๔๑๔	๓.๙๑๔	๓.๕๘๒	๓.๗๑๘
รวมทุกประเภทภาษี	๑๖,๔๒๒.๐๙๘	๑๓,๓๘๕.๙๗๓	๑๐,๓๘๗.๗๕๙	๑๖,๗๖๔.๑๙๕

ที่มา : สำนักงานสรรพากรพื้นที่ฉะเชิงเทรา

หมายเหตุ : ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ - กรกฎาคม ๒๕๖๑

๑.๔.๔ ด้านเกษตรกรรม

■ ทรัพยากรดินและการเกษตร

จากการจัดหมวดหมู่ดินตามลักษณะและคุณสมบัติของดินจากปัจจัยการเกิดและการใช้ประโยชน์ที่ดินที่คล้ายคลึงกันประกอบเป็นกลุ่มชุดดิน เช่น กลุ่มชุดดินในพื้นที่ลุ่ม เช่น ดินเหนียว ดินเปรี้ยว ดินเลนเค็มทะเล และอื่นๆ ส่วนพืชที่ปลูก ส่วนใหญ่ ๓ อันดับแรกจะเป็นข้าวนาปี มันสำปะหลัง และข้าวนาปรัง สำหรับข้อมูลลักษณะกลุ่มชุดดินที่สำคัญของแต่ละอำเภอมีรายละเอียดดังนี้ (ข้อมูลจากสถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)

๑) อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

พบชุดดินในพื้นที่รวมทั้งหมด ๔ ชุด และชุดดินที่พบมาก ๓ อันดับแรก ได้แก่ ๑) กลุ่มชุดดินที่ ๓ พบในพื้นที่ตำบลคลองหลวงแพ่ง ตำบลอุดมชลจร ตำบลคลองเปรง ตำบลหนามแดง ตำบลบางเตย ตำบลคลองนครเนื่องเขต ตำบลบางกะไห ตำบลวังตะเคียน ตำบลท่าไข่ ตำบลบางพระ ตำบลหน้าเมือง ตำบลบางขวัญ และตำบลคลองนา เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ๒) กลุ่มชุดดินที่ ๘ พบในพื้นที่ตำบลหน้าเมือง ตำบลบางแก้ว ตำบลบ้านใหม่ ตำบลบางตีนเป็ด ตำบลคลองนา ตำบลบางไผ่ และตำบลคลองจุกเฉอม เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพด มันสำปะหลัง สับปะรด อ้อย ทูเรียน เงาะ ยูคาลิปตัส ยางพารา และมะม่วง ๓) กลุ่มชุดดินที่ ๒ พบในพื้นที่ตำบลคลองหลวงแพ่ง ตำบลอุดมชลจร และตำบลคลองเปรง เป็นชุดดินที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว

๒) อำเภอบางคล้า

พบชุดดินในพื้นที่รวมทั้งหมด ๕ ชุด และชุดดินที่พบมาก ๓ อันดับแรก ได้แก่ ๑) กลุ่มชุดดินที่ ๘ พบในพื้นที่ตำบลปากน้ำ ตำบลบางคล้า ตำบลบางสวน และตำบลสาวชะโงก เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย ทูเรียน เงาะ ยูคาลิปตัส ยางพารา และมะม่วง ๒) กลุ่มชุดดินที่ ๒ พบในพื้นที่ตำบลบางกระเจ็ด ตำบลหัวไทร ตำบลเสม็ดเหนือ ตำบลท่าทองกลาง และตำบลเสม็ดใต้ เป็นชุดดินที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว และ ๓) กลุ่มชุดดินที่ ๓ พบในพื้นที่ตำบลบางกระเจ็ด ตำบลหัวไทร ตำบลเสม็ดเหนือ และตำบลเสม็ดใต้ เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว

๓) อำเภอบางน้ำเปรี้ยว

พบชุดดินในพื้นที่รวมทั้งหมด ๖ ชุด และชุดดินที่พบมาก ๓ อันดับแรก ได้แก่ ๑) กลุ่มชุดดินที่ ๒/๓ พบในพื้นที่ตำบลบึงนารางค์ ตำบลดอนฉิมพลี ตำบลเกาะกา ตำบลสิงโตทอง ตำบลหมอนทอง และตำบลบางน้ำเปรี้ยว เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ๒) กลุ่มชุดดินที่ ๒/๑๑ พบในพื้นที่ ตำบลดอนเกาะกา ตำบลสิงโตทอง ตำบลหมอนทอง ตำบลโยธะกา ตำบลบางขนาก ตำบลโพรงอากาศ และตำบลบึงนารางค์ เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ๓) กลุ่มชุดดินที่ ๒ พบในพื้นที่บึงนารางค์ ตำบลดอนฉิมพลี ตำบลศาลาแดง ตำบลบางน้ำเปรี้ยว และตำบลโยธะกา และตำบลบางขนาก เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว

๔) อำเภอบางปะกง

พบชุดดินในพื้นที่รวมทั้งหมด ๕ ชุด และชุดที่พบมาก ๓ อันดับแรก ได้แก่ ๑) กลุ่มชุดดินที่ ๓ พบในพื้นที่ตำบลพิมพา ตำบลหนองจอก ตำบลบางเกลือ ตำบลบางสมัคร ตำบลบางวัว ตำบลท่าสะพาน และตำบลบางฝั่ง เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมในการปลูกข้าว ๒) กลุ่มชุดดินที่ ๑๓ พบในพื้นที่ตำบลบางปะกง และตำบลท่าข้าม เป็นชุดดินที่ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืช เนื่องจากมีปัญหา น้ำท่วมทำให้พืชเสียหายในฤดูฝนและมีปัญหาดินมีเกลือหรือดินเค็ม ๓) กลุ่มชุดดินที่ ๑๖ พบในพื้นที่ตำบลบางฝั่ง และตำบลท่าข้าม เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว

๕) อำเภอบ้านโพธิ์

พบชุดดินรวมทั้งหมด ๘ ชุด และชุดดินที่พบมาก ๓ อันดับแรก ได้แก่ ๑) กลุ่มชุดดินที่ ๓ พบในพื้นที่ตำบลเทพราช ตำบลลาดขวาง ตำบลแสนภูดาษ ตำบลสนามจันทร์ ตำบลท่าพลับ ตำบลบ้านโพธิ์ ตำบลคลองบ้านโพธิ์ ตำบลบางซ่อน ตำบลดอนทราย และตำบลหนองตีนนก เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมในการปลูกข้าว ๒) กลุ่มชุดดินที่ ๑๑ อยู่ในพื้นที่ตำบลดอนทราย ตำบลหนองบัว ตำบลหนองตีนนก และตำบลลิบเอ็ดตอก มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว ๓) กลุ่มชุดดินที่ ๒ อยู่ในพื้นที่ตำบลคลองขุด ตำบลลิบเอ็ดตอก และตำบลแหลมประดู่ เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว

๖) อำเภอพนมสารคาม

พบชุดดินรวมทั้งหมด ๒๒ ชุด และชุดดินที่พบมาก ๓ อันดับแรก ได้แก่ ๑) กลุ่มชุดดินที่ ๓๕B พบในพื้นที่ ตำบลท่าถ่าน ตำบลเกาะขนุน ตำบลบ้านช่อง ตำบลเข้าหินซ้อน และตำบลหนองแหน เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพด มันสำปะหลัง สับปะรด อ้อย ทูเรียน เงาะ ยูคาลิปตัส ยางพารา และมะม่วง ๒) กลุ่มชุดดินที่ ๒ พบในพื้นที่ตำบลหนองยาว ตำบลบ้านช่อง ตำบลท่าถ่าน ตำบลพนมสารคาม ตำบลบ้านเก่า และตำบลหนองแหน มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว และ ๓) กลุ่มชุดดินที่ ๓๕ พบในพื้นที่ตำบลหนองยาว ตำบลบ้านช่อง ตำบลเขาหินซ้อน และตำบลหนองแหน เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูก ข้าวโพด มันสำปะหลัง สับปะรด อ้อย ทูเรียน เงาะ ยูคาลิปตัส ยางพารา และมะม่วง

๗) อำเภอสนมชัยเขต

พบชุดดินในพื้นที่รวมทั้งหมด ๓๑ ชุด และชุดดินที่พบมาก ๓ อันดับแรก ได้แก่ ๑) กลุ่มชุดดินที่ ๔๖ พบในพื้นที่ตำบลลาดกระทิง ตำบลคูยายหมี ตำบลท่ากระดาน และตำบลทุ่งพระยา เป็นชุดดินที่เหมาะสมสำหรับปลูก สับปะรดและยูคาลิปตัส ๒) กลุ่มชุดดินที่ ๔๖B พบในพื้นที่ตำบลลาดกระทิง และตำบลทุ่งพระยา เป็นชุดดินที่เหมาะสมสำหรับปลูกสับปะรดและยูคาลิปตัส ๓) กลุ่มชุดดินที่ ๒๕ พบในพื้นที่ตำบลท่ากระดาน และตำบลทุ่งพระยา เป็นชุดดินที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว

๘) อำเภอแปลงยาว

พบชุดดินในพื้นที่รวมทั้งหมด ๑๕ ชุด และชุดดินที่พบมาก ๓ อันดับแรก ได้แก่ ๑) กลุ่มชุดดินที่ ๔๖B พบในพื้นที่ตำบลหัวสำโรง ตำบลแปลงยาว ตำบลวังเย็น และตำบลหนองไม้แก่น เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกยูคาลิปตัสและยางพารา ๒) กลุ่มชุดดินที่ ๔๓/๒๔ พบในพื้นที่ตำบลวังเย็น และตำบลหนองไม้แก่น เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกยูคาลิปตัสและสับปะรด ๓) กลุ่มชุดดินที่ ๑๘ พบในพื้นที่ตำบลแปลงยาว และตำบลวังเย็น เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวและอ้อย

๙) อำเภอราชสาส์น

พบชุดดินรวมทั้งหมด ๘ ชุด และชุดดินที่พบมาก ๓ อันดับแรก ได้แก่ ๑) กลุ่มชุดดินที่ ๒ พบในพื้นที่ ตำบลดงน้อย ตำบลบางคา และตำบลเมืองใหม่ เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ๒) กลุ่มชุดดินที่ ๑๑ พบในพื้นที่ตำบลดงน้อย ตำบลบางคา และตำบลเมืองใหม่ เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ๓) กลุ่มชุดดินที่ ๘ พบในพื้นที่ตำบลบางคา และตำบลเมืองใหม่ เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับข้าวโพด มันสำปะหลัง สับปะรด อ้อย ทูเรียน เงาะ ยูคาลิปตัส ยางพารา และมะม่วง

๑๐) อำเภอท่าตะเกียบ

พบชุดดินรวมทั้งหมด ๓๒ ชุด และชุดดินที่พบมาก ๓ อันดับแรก ได้แก่ ๑) กลุ่มชุดดิน ที่ ๔๖B พบในพื้นที่ ตำบลท่าตะเกียบ และตำบลคลองตะเกรา เป็นชุดดินที่เหมาะสมสำหรับปลูกสับปะรด ยูคาลิปตัส และยางพารา ๒) กลุ่มชุดดินที่ ๔๖ พบในพื้นที่ตำบลท่าตะเกียบ เป็นชุดดินที่เหมาะสมสำหรับปลูก สับปะรด และยูคาลิปตัส ๓) กลุ่มชุดดินที่ ๓๖B พบในพื้นที่ตำบลท่าตะเกียบ และตำบลคลองตะเกรา เป็นชุดดินที่เหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยและยูคาลิปตัส

๑๑) อำเภอลองเชื่อน

พบชุดดินรวมทั้งหมด ๔ ชุด และชุดดินที่พบมาก ๓ อันดับแรก ได้แก่ ๑) กลุ่มชุดดิน ที่ ๒/๑๑ พบในพื้นที่ ตำบลบางโรง ตำบลก้อนแก้ว ตำบลคลองเชื่อน และตำบลบางตลาด เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ๒) กลุ่มชุดดินที่ ๓ พบในพื้นที่ตำบลบางโรง ตำบลก้อนแก้ว และตำบลคลองเชื่อน เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ๓) กลุ่มชุดดินที่ ๘ พบในพื้นที่ตำบลบางโรง ตำบลคลองเชื่อน ตำบลบางตลาด และตำบลบางเล่า เป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพด มันสำปะหลัง สับปะรด อ้อย ทูเรียน เงาะ ยูคาลิปตัส ยางพารา และมะม่วง

■ ผลผลิตทางการเกษตร

จังหวัดฉะเชิงเทรามีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด ๖๓,๗๓๘ ครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูกพืชทั้งหมด ๑,๙๑๓,๕๘๐ ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยวทั้งหมด ๑,๗๐๐,๒๕๓.๙๕ ไร่ ผลผลิตรวมทั้งหมด ๗,๓๔๕,๖๒๓ ตัน โดยอำเภอที่เพาะปลูกพืชสูงสุด ๓ อันดับ ได้แก่ อำเภอสนามชัยเขต อำเภอบ้านค่าย และอำเภอบางน้ำเปรี้ยว ตามลำดับ (ข้อมูลการผลิต ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ - ๓๐ เมษายน ๒๕๕๙ ปรับปรุงข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๙)

ตารางแสดง ข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญจังหวัดฉะเชิงเทรา ปี ๒๕๖๐/๒๕๖๑
(ข้อมูล ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ - ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑)

ปรับปรุงข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๑

ชนิดพืช	รวมพื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	เกษตรกร (ราย)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ราคา(บาท/กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)
ข้าวนาปี*๖๐/๖๑	๖๒๕,๔๑๕.๐๐	๖๑๑,๒๕๔.๐๐	๒๖,๒๕๕.๐๐	๖๕๐.๗๙	๓๙๗,๘๐๑.๐๐	๙.๐๒	๓,๕๘๗.๔๔
ข้าวนาปรัง*๖๐	๓๙๒,๐๗๔.๐๐	๓๙๐,๕๙๒.๐๐	๑๖,๑๑๑.๐๐	๗๑๗.๗๔	๒๘๐,๓๔๒.๐๐	๗.๔๙	๒,๑๐๐.๐๑
ข้าวเหนียนาปี	๓,๙๕๖.๐๐	๓,๙๕๖.๐๐	๑,๐๓๒.๐๐	๕๕๕.๒๒	๑,๗๙๖.๐๐	๑๐.๐๐	๑๗.๙๖
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์*๖๐/๖๑	๑,๖๘๙.๐๐	๑,๕๖๒.๐๐	๑๓๒.๐๐	๗๒๕.๖๗	๑,๑๓๔.๐๐	๖.๘๐	๗.๗๑
มันสำปะหลัง *๖๐	๒๑๓,๙๔๔.๐๐	๒๑๑,๙๐๑.๐๐	๑๐,๖๘๗.๐๐	๓,๓๖๘.๕๓	๗๑๓,๗๙๔.๐๐	๒.๐๓	๑,๔๔๕.๔๓
อ้อยโรงงาน	๙,๒๕๘.๐๐	๙,๒๕๘.๐๐	๑๗๙.๐๐	๕,๐๔๒.๖๑	๕๒,๔๒๘.๐๐	๔.๗๕	๒๔๘.๗๗
สับปะรดโรงงาน*๖๐	๙,๕๘๒.๐๐	๙,๕๙๗.๐๐	๕๑๒.๐๐	๔,๖๑๘.๕๑	๔๓,๘๖๒.๐๐	๑๐.๕๒	๔๖๑.๒๑
ยางพารา*๖๐	๒๐๑,๕๑๖.๐๐	๑๖๗,๔๒๒.๐๐	๘,๒๘๑.๐๐	๑๘๒.๖๘	๓๐,๕๘๕.๐๐	๔๙.๓๓	๑,๕๐๘.๘๕
มะม่วง	๒๗,๒๑๐.๒๕	๒๔,๙๖๐.๒๕	๗,๗๓๘.๐๐	๘๕๗.๓๘	๒๑,๔๐๙.๐๐	๒๓.๗๓	๕๐๗.๗๗
มะพร้าวอ่อน	๑๒,๙๙๔.๐๐	๑๓,๖๒๙.๐๐	๔,๖๕๕.๐๐	๘๙๙.๓๘	๑๒,๒๕๘.๐๐	๙.๓๙	๑๑๕.๐๙
มะพร้าวแก่	๘,๖๕๗.๐๐	๖,๓๔๙.๐๐	๕,๕๙๕.๐๐	๖๙๓.๑๑	๔,๔๐๑.๐๐	๘.๗๘	๒๘.๖๓
หมาก	๗,๗๖๘.๐๐	๗,๗๖๓.๐๐	๑,๕๑๐.๐๐	๑,๐๑๐.๔๔	๗,๘๔๔.๐๐	๑๗.๗๕	๑๓๙.๒๓
ปาล์มน้ำมัน*๖๐	๒๗,๕๘๗.๐๐	๒๒,๔๙๘.๐๐	๑,๑๖๔.๐๐	๒,๑๙๖.๒๒	๔๙,๔๑๐.๐๐	๓.๗๙	๑๘๗.๓๒
ไม้เศรษฐกิจ (สน+ยูคา)	๒๗๗,๘๙๗.๗๕	๒๑๓,๗๓๒.๐๐	๕,๐๑๗.๐๐	๒๖,๘๒๘.๘๑	๕,๗๓๔.๑๘	๑๖๗.๓๐	๙๕๙,๓๔๖.๗๘
กะเพรา	๒๖.๐๐	๒๖.๐๐	๓๖.๐๐	๘๕๓.๘๕	๒๒.๐๐	๒๒.๕๐	๐.๕๐
โหระพา	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๗๐๐.๐๐	๔.๐๐	๒๕.๐๐	๐.๑๑
สะระแหน่	๒๔.๐๐	๒๔.๐๐	๑๒.๐๐	๘๕๖.๐๐	๒๑.๐๐	๘๓.๕๐	๑.๗๒
ข่า	๑,๖๖๙.๐๐	๑,๖๖๙.๐๐	๑,๓๗๓.๐๐	๑,๓๗๑.๒๔	๒,๒๘๙.๐๐	๓๐.๐๐	๖๘.๖๖
ตะไคร้	๒,๖๗๑.๐๐	๒,๖๗๑.๐๐	๒,๓๓๑.๐๐	๑,๑๔๘.๓๗	๓,๐๖๗.๐๐	๑๒.๖๐	๓๘.๖๕
ชะอม	๕๔๖.๐๐	๕๔๖.๐๐	๑๗๘.๐๐	๓๕๙.๐๐	๑๙๖.๐๐	๓๕.๐๐	๖.๘๖
ข้าวโพดหวาน	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐	๒๐.๐๐	๖๕๐.๐๐	๑๖.๐๐	๑๐.๐๐	๐.๑๖
ไม้ตง	๑,๒๘๔.๐๐	๑,๒๘๔.๐๐	๑๓๑.๐๐	๒,๒๕๐.๐๐	๙๘๓.๐๐	๗.๐๐	๖.๘๘
มะนาว	๖๓๒.๐๐	๑๙๘.๐๐	๗๒๑.๐๐	๘๘๗.๓๒	๑๗๖.๐๐	๔๐.๐๐	๗.๐๓
พลู	๑๖๔.๐๐	๑๖๔.๐๐	๕๗.๐๐	๘๓๐.๑๘	๑๓๖.๐๐	๒๖.๖๗	๓.๖๓
คะน้า	๑๙๑.๐๐	๑๙๑.๐๐	๑๗๕.๐๐	๔๘๗.๐๐	๑๘๑.๐๐	๒๒.๖๗	๓.๙๒
กวาดุ้ง	๑๗๐.๕๐	๑๖๙.๐๐	๑๗๔.๐๐	๑,๐๖๖.๕๑	๑๘๐.๐๐	๑๗.๐๐	๓.๐๖
ผักชีฝรั่ง	๑๔๐.๐๐	๑๔๐.๐๐	๑๒๔.๐๐	๑,๐๐๐.๐๐	๑๔๐.๐๐	๕๐.๐๐	๗.๐๐
ผักชี	๗๔.๐๐	๗๔.๐๐	๕๔.๐๐	๑,๑๖๗.๐๐	๘๖.๐๐	๑๑๐.๐๐	๙.๕๐

หมายเหตุ : ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์* : ปลูก ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ ถึง ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐

: พื้นที่ปลูกข้าวจะเกินพื้นที่จริง เนื่องจากทำนาเฉลี่ย ๒ ปี ต่อ ๕ ครั้ง

* หมายถึง ข้อมูลเอกภาพที่ได้จากการประชุมร่วมกับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๖ จังหวัดชลบุรี

■ ด้านการประมง

จังหวัดฉะเชิงเทรามีการทำประมงทั้งน้ำจืดและน้ำเค็ม นับเป็นอุตสาหกรรมสำคัญที่สร้างรายได้เข้าจังหวัด และประชากรส่วนใหญ่นิยมบริโภคผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ ผลผลิตสัตว์น้ำส่วนใหญ่ของฉะเชิงเทรามาจากการทำประมงชายฝั่ง ซึ่งประกอบด้วยกุ้งขาวแวนาไมและปลากะพงขาว โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ คาดการณ์ปริมาณผลผลิตไว้ที่ ๒๘,๐๐๐ ตัน รองลงมาคือการทำประมงน้ำจืด ซึ่งมีปลาสดและปลานิลเป็นผลผลิตหลัก สามารถผลิตได้ประมาณ ๑๕,๐๐๐-๑๗,๐๐๐ ตันต่อปี และลำดับสุดท้ายคือการทำประมงพื้นบ้าน คาดการณ์ปริมาณผลผลิตจำนวน ๑,๗๐๐ ตัน

ตารางแสดง จำนวนผู้ประกอบการ จำนวนฟาร์มและเนื้อที่เลี้ยงรวม จำแนกตามกลุ่มสัตว์น้ำ ปี ๒๕๖๑

ประเภท	จำนวนผู้ประกอบการ (ราย)	จำนวนฟาร์ม (แห่ง)	เนื้อที่เลี้ยงรวม (ไร่)
ปลาน้ำจืด	๓,๒๑๐	๓,๒๑๒	๓๖,๙๘๖.๕๑
กุ้งทะเล	๓,๗๑๕	๓,๗๒๘	๓๖,๗๔๐.๗๕
หอยทะเล	๑๗๑	๑๗๑	๒,๒๐๘.๕๐
กุ้งน้ำจืด	๘๓๘	๘๔๗	๘,๓๖๑.๑๕
ปลาทะเล	๓๖๐	๓๖๐	๒,๙๑๙.๓๘
ปลาสวยงาม	๒๒	๒๒	๑๓๐.๓๓
สัตว์น้ำอื่นๆ	๑๓๖	๑๓๖	๑๘๔.๑๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดฉะเชิงเทรา (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑)

■ ด้านการปศุสัตว์

จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการเลี้ยงปศุสัตว์หลากหลายชนิดและมีปริมาณการเลี้ยงสูง เช่น ไก่ไข่ ไก่เนื้อ เป็ดเนื้อ สุกร เป็นต้น โดยฉะเชิงเทราเป็นจังหวัดที่มีการเลี้ยงไก่ไข่มากที่สุดในภาคกลาง รองลงมาคือจังหวัดนครนายกและชลบุรี

ตารางแสดง รายงานจำนวนปศุสัตว์ จำแนกตามชนิดสัตว์ปี ๒๕๖๑

ลำดับที่	ชนิดสัตว์	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	หมายเหตุ
๑	สุกร	๒๘๕,๕๒๐	๒๑๖,๐๗๕	๒๔๕,๙๗๖	๒๕๔,๖๙๖	๒.๒ปี/รุ่น
๒	ไก่เนื้อ	๖,๕๕๖,๙๙๐	๓,๑๙๔,๒๗๖	๓,๕๙๒,๘๗๘	๓,๙๐๗,๘๓๓	๔.๕ปี/รุ่น
๓	ไก่ไข่	๗,๑๓๔,๗๙๑	๕,๘๖๔,๑๘๕	๗,๒๔๘,๔๗๗	๗,๐๙๑,๙๐๘	๑.๖ปี/รุ่น
๔	ไก่พื้นเมือง	๕๒๐,๖๘๒	๑,๐๖๑,๘๘๑	๖๙๒,๙๘๐	๓๔๒,๘๘๙	๓ปี/รุ่น
๕	เป็ดเนื้อ	๑,๔๐๖,๐๙๔	๙๕๑,๖๐๓	๑,๐๒๒,๗๕๙	๑,๐๑๔,๘๗๔	๔ปี/รุ่น
๖	เป็ดไข่	๑๖๐,๖๙๗	๙๔,๐๙๓	๙๕,๙๙๒	๑๐๘,๐๗๗	๑.๖ปี/รุ่น
๗	โคเนื้อ	๒๐,๒๒๘	๑๓,๙๖๐	๑๖,๓๐๙	๓๓,๔๐๖	ราคาเฉลี่ย ๒๘,๐๐๐ บาท/ตัว
๘	กระบือ	๒,๘๘๐	๒,๖๗๒	๑,๗๕๓	๓,๑๐๐	ราคาเฉลี่ย ๓๕,๐๐๐ บาท/ตัว

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดฉะเชิงเทรา (ข้อมูล ณ วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๑)

๑.๔.๕ ด้านอุตสาหกรรม

๑) โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบหลักการโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำแผนงานพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) เพื่อสนับสนุนการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เพิ่มการจ้างงาน ยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชน ในพื้นที่เป้าหมาย ๓ จังหวัด คือ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา และจะรวมพื้นที่อื่นที่จะมีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเพิ่มเติม

อุตสาหกรรมเป้าหมายของ EEC คือ อุตสาหกรรมใน Super Cluster/Cluster ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคต ๑๐ ประเภท ซึ่งประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันและสามารถพัฒนาต่อยอดการใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ประกอบด้วย

- การต่อยอด ๕ อุตสาหกรรมเดิม (First S-Curve) ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ และอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร

- การเติม ๕ อุตสาหกรรมอนาคต (New S-Curve) ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมใหม่ที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันและมีผู้สนใจลงทุน ได้แก่ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์เพื่อการอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร

การแบ่งเขตการพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) ได้กำหนดจังหวัดฉะเชิงเทราเป็น “เมืองที่อยู่อาศัยขั้นต้นที่ทันสมัยรองรับการขยายตัวของกรุงเทพฯ และ EEC”

ความโดดเด่นของกลุ่มจังหวัด EEC คือการเป็นฐานที่ตั้งสำคัญของภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ รวมถึงอุตสาหกรรมอื่นๆ อีกหลากหลาย และมีจำนวนนิคมอุตสาหกรรมที่พัฒนาแล้วและอยู่ระหว่างการพัฒนารวมกันเป็นจำนวนมาก ในส่วนของจังหวัดฉะเชิงเทรา มีจำนวน ๓ นิคมฯ ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ นิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ และนิคมอุตสาหกรรมทีเอฟดี และจากยุทธศาสตร์ของ EEC กำหนดให้จังหวัดฉะเชิงเทรามีทิศทางการพัฒนาเป็นเมืองใหม่ในรูปแบบเมืองพักอาศัยที่ทันสมัยตามมาตรฐานโลกรองรับการขยายตัวของกรุงเทพฯ โดยเปิดพื้นที่ใหม่รอบสถานีรถไฟฟ้าความเร็วสูง และรถไฟรางคู่ซึ่งเป็นพื้นที่รอยต่อระหว่างเมืองฉะเชิงเทรากับจังหวัดชลบุรี ทำให้นักลงทุนในพื้นที่สามารถเดินทางจากที่พักอาศัยไปยังที่ทำงานได้อย่างสะดวกสบาย รวดเร็ว รวมถึงการขนส่งสินค้าทางรางที่จะมีความสำคัญต่อจังหวัดฉะเชิงเทราในระยะต่อไป

ด้านการลงทุน จังหวัดฉะเชิงเทราถือว่าเป็นทำเลที่มีศักยภาพและมีความเหมาะสมเนื่องจากอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ อยู่ใกล้แหล่งอุตสาหกรรม ได้แก่ ชลบุรี ระยอง และสมุทรปราการ และที่สำคัญคืออยู่ใกล้ศูนย์กลางการคมนาคมทางอากาศระดับนานาชาติ ได้แก่ สนามบินสุวรรณภูมิ สนามบินอู่ตะเภา ศูนย์กลางการคมนาคมทางน้ำ ได้แก่ ท่าเรือแหลมฉบัง และมาบตาพุด ดังนั้น จังหวัดฉะเชิงเทราจึงควรเตรียมความพร้อมรับมือความเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน การรักษาพยาบาล การคมนาคมและขนส่ง และด้านสาธารณสุขไปภาค รวมไปถึงการเตรียมการในอีกหลากหลายมิติ เช่น ด้านเกษตรกรรม เศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิต ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งน้ำ ฯลฯ เพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองตามพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

สำหรับทิศทางการพัฒนาเมือง มีหลักการพัฒนาพื้นที่รองรับบทบาทเมืองตามนโยบาย EEC ประกอบด้วย ปรับปรุงพื้นที่เมืองเดิม พัฒนาพื้นที่เมืองใหม่ในรูปแบบสมาร์ท ซิตี้ (Smart City) และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีแผนการพัฒนาเมืองใหม่ จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ ฉะเชิงเทรา พัทยา อู่ตะเภา และระยอง ซึ่งจะได้รับการพัฒนาเพื่อให้เอื้อต่อภาคธุรกิจ เป็นศูนย์การวิจัยและพัฒนา และกระจายความแออัดจากกรุงเทพฯ ซึ่งจังหวัดฉะเชิงเทราจะได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองนำอยู่มาตรฐานระดับโลก พัฒนาการขนส่งระบบราง อุตสาหกรรมยานยนต์ รถไฟฟ้าความเร็วสูง ศูนย์การขนส่งตู้สินค้า (Inland Container Depot : ICD) และการขยายทางหลวงสายหลัก เช่น ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ ๓๑๔ และ ๓๑๕ ซึ่งสรุปภาพการพัฒนาของจังหวัดฉะเชิงเทราออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่

■ เมืองและชุมชนรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มุ่งเน้นการเชื่อมโยงกับเมืองหลักด้านการท่องเที่ยว และย่านอุตสาหกรรมหลักของ EEC ด้วยการคมนาคมขนส่งหลายรูปแบบ รวมถึงการพัฒนาผังเมืองให้รองรับกลุ่มประชากรที่จะเข้ามาอาศัยและทำงานในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

■ เมืองและชุมชนอยู่อาศัยชั้นดี โดยส่งเสริมการพัฒนาเป็นเมืองที่อยู่อาศัยชั้นดีที่ทันสมัย รองรับ การขยายตัวของกรุงเทพฯ และ EEC

■ การพัฒนาเมืองเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรที่มีความสำคัญโดยเฉพาะพื้นที่ป่าไม้ แหล่งน้ำ และพื้นที่โล่งว่าง เพื่อการพัฒนาเมืองและคุณภาพชีวิตของประชากรในอนาคตได้อย่างเหมาะสม ได้มาตรฐานภายใต้กรอบการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) ภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดฉะเชิงเทรา

ในปี ๒๕๖๑ จังหวัดฉะเชิงเทรามีโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน ๒,๑๗๓ โรงงาน เงินลงทุน ๒๙๔,๒๔๔.๘๔ ล้านบาท แรงงาน ๑๓๕,๔๔๕ คน (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑) โรงงานอุตสาหกรรม ๓ อันดับแรกคืออุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ ๒๙๑ โรงงาน อุตสาหกรรมผลิตยานพาหนะและอุปกรณ์ รวมทั้งการซ่อมแซมยานพาหนะและอุปกรณ์ ๒๐๙ โรงงาน และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติก ๑๘๕ โรงงาน จังหวัดฉะเชิงเทรามีนิคมอุตสาหกรรม ๓ แห่ง ๓๐๗ โรงงาน เงินลงทุน ๙๙,๘๒๑.๘๘ ล้านบาท แรงงาน ๓๓๓,๙๕๙ คน แบ่งออกเป็น

■ นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ มีโรงงานจำนวน ๑๕๘ โรงงาน เงินลงทุน ๖๖,๒๔๔.๔๖ ล้านบาท แรงงาน ๒๓,๘๑๑ คน

■ นิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ซิตี้ มีโรงงานจำนวน ๑๑๘ โรงงาน เงินลงทุน ๒๘,๐๕๐.๗๒ ล้านบาท แรงงาน ๙,๑๐๘ คน

■ นิคมอุตสาหกรรมทีเอฟดี มีโรงงานจำนวน ๓๑ โรงงาน เงินลงทุน ๕,๕๒๖.๗๐ ล้านบาท แรงงาน ๑,๐๔๐ คน

ตารางข้อมูลสรุปด้านอุตสาหกรรมของจังหวัดฉะเชิงเทราในภาพรวม ณ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑

จำนวนโรงงานจำแนกตามจำพวกโรงงาน	
ในนิคมอุตสาหกรรม	๓๐๗ โรงงาน
โรงงานจำพวกที่ ๑ (นอกนิคมฯ)	๖๘ โรงงาน
โรงงานจำพวกที่ ๒ (นอกนิคมฯ)	๑๙๔ โรงงาน
โรงงานจำพวกที่ ๓ (นอกนิคมฯ)	๑,๖๐๔ โรงงาน
รวมทั้งสิ้น	<u>๒,๑๗๓</u> โรงงาน
ข้อมูลคนงาน/เงินทุน (เฉพาะจำพวก ๒ และ ๓)	
จำนวนประชากร	๖๗๙,๓๗๐ คน
จำนวนคนงานรวม	๑๓๕,๔๔๕ คน
- คนงานชาย	๘๘,๑๙๓ คน
- คนงานหญิง	๔๗,๒๕๒ คน
จำนวนเงินทุนรวม	๒๙๔,๒๔๔.๘๔๘ ล้านบาท

จำนวนโรงงานจำแนกรายหมวดอุตสาหกรรมที่สำคัญ		
ลำดับที่	กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวน
๑	ผลิตภัณฑ์จากพืช	๑๘๑ โรงงาน
๒	อุตสาหกรรมอาหาร	๑๔๒ โรงงาน
๓	อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม	๑๕ โรงงาน
๔	สิ่งทอ	๓๗ โรงงาน
๕	อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายยกเว้นรองเท้า	๑๔ โรงงาน
๖	ผลิตหนังสัตว์และผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์	๑๑ โรงงาน
๗	แปรรูปไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	๙๐ โรงงาน
๘	เครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งในอาคารจากไม้ แก้ว ยาง หรือโลหะอื่นๆ	๔๐ โรงงาน
๙	ผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	๔๐ โรงงาน
๑๐	การพิมพ์ การเย็บเล่ม ทำปกหรือการทำแม่พิมพ์	๕๓ โรงงาน
๑๑	เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	๘๕ โรงงาน
๑๒	ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม	๑๒ โรงงาน
๑๓	ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	๒๐ โรงงาน
๑๔	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	๑๘๕ โรงงาน
๑๕	ผลิตภัณฑ์อลูมิเนียม	๙๓ โรงงาน
๑๖	ผลิตโลหะขั้นมูลฐาน	๔๙ โรงงาน
๑๗	ผลิตภัณฑ์โลหะ	๒๙๑ โรงงาน
๑๘	ผลิตเครื่องจักรและเครื่องกล	๑๑๐ โรงงาน
๑๙	ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์	๑๐๙ โรงงาน
๒๐	ผลิตยานพาหนะและอุปกรณ์รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์	๒๐๙ โรงงาน
๒๑	การผลิตอื่นๆ	๓๘๗ โรงงาน
รวม		๒,๑๗๓ โรงงาน

ตารางยอดสะสมของโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการ ระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑

รายการ	ปี พ.ศ. ๒๕๕๘	ปี พ.ศ. ๒๕๕๙	ปี พ.ศ. ๒๕๖๐	ปี พ.ศ. ๒๕๖๑
จำนวนโรงงาน	๑,๙๒๐	๒,๐๐๐	๒,๑๐๓	๒,๑๗๓
เงินทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	๒๒๕,๕๖๓.๗๔	๒๔๑,๓๘๑.๑๔	๒๗๖,๕๙๗.๑๘	๒๙๔,๒๔๔.๘๔
จำนวนคนงาน (คน)	๑๑๕,๐๙๒	๑๒๑,๘๐๐	๑๒๙,๗๖๐	๑๓๕,๔๔๕

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา ณ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑

ตารางข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตประกอบและขยายกิจการโรงงาน
ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑

รายการ	ปี พ.ศ.๒๕๕๘	ปี พ.ศ.๒๕๕๙	ปี พ.ศ.๒๕๖๐	ปี พ.ศ.๒๕๖๑
จำนวนโรงงาน	๑๓๑	๑๑๑	๙๗	๘๙
เงินทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	๓๕,๒๑๖.๐๔	๑๕,๘๘๗.๔๐	๑๗,๒๘๐.๐๖	๑๗,๗๖๘.๒๖
จำนวนคนงาน (คน)	๗,๙๖๐	๖,๗๐๘	๑,๗๗๙	๕,๖๘๕

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา ณ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑

ความเคลื่อนไหวการลงทุนด้านอุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา ปี ๒๕๖๑ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑)
อุตสาหกรรมที่มีการลงทุนใหม่ เดือนมกราคม - กันยายน ๒๕๖๑ เป็นโรงงานประกอบ กิจการใหม่ และขยายโรงงาน
จำนวน ๘๙ ราย เงินลงทุน ๑๗,๗๖๘.๒๖ ล้านบาท คนงาน ๔,๕๗๕ คน มีดังนี้

ตารางข้อมูล ประกอบ/ขยาย/แจ้งเริ่มกิจการโรงงาน ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑

ประเภทใบอนุญาต	ออกใบอนุญาต ประกอบกิจการ			แจ้งเริ่ม ประกอบ/ขยาย		
	จำนวน โรงงาน	เงินทุน (ล้านบาท)	คนงาน	จำนวน โรงงาน	เงินทุน (ล้านบาท)	คนงาน
ประกอบกิจการใหม่	๖๙	๕,๒๐๔.๕๑	๒,๑๗๒	๔๐	๓,๕๙๑.๙๐	๑,๑๑๒
ขยายโรงงาน	๒๐	๑๒,๕๖๓.๗๖	๓,๕๑๓	๙	๒๒,๒๘๖.๐๗	๓,๔๖๓
รวม	๘๙	๑๗,๗๖๘.๒๖	๕,๖๘๕	๔๙	๒๔,๘๗๗.๙๗	๔,๕๗๕

ตารางข้อมูลประกอบกิจการใหม่/ขยายโรงงาน กิจการโรงงาน รายกลุ่มอุตสาหกรรม
ตั้งแต่เดือนมกราคม - กันยายน ๒๕๖๑

ลำดับ ที่	กลุ่มอุตสาหกรรม	ประกอบกิจการใหม่			ขยายโรงงาน			รวม		
		จำนวน โรงงาน	เงินทุน (ล้านบาท)	คนงาน	จำนวน โรงงาน	เงินทุน (ล้านบาท)	คนงาน	จำนวน โรงงาน	เงินทุน (ล้านบาท)	คนงาน
๑	อุตสาหกรรมอาหาร	๒	๑๐.๑๐	๓๐	๖	๙๑๔.๒๓	๙๓๗	๘	๙๒๔.๓๓	๙๖๗
๒	อุตสาหกรรมเครื่องตี	๑	๑๕.๐๐	๘	๐	๐.๐๐	๐	๑	๑๕.๐๐	๘
๓	สิ่งทอ	๒	๕๐๖.๑๘	๘๒	๐	๐.๐๐	๐	๒	๕๐๖.๑๘	๘๒
๔	อุตสาหกรรมเครื่องแต่ง กายยกเว้นรองเท้า	๑	๑๔.๐๐	๓๐	๐	๐.๐๐	๐	๑	๑๔.๐๐	๓๐
๕	แปรรูปไม้และผลิตภัณฑ์ จากไม้	๐	๐.๐๐	๐	๑	๗.๐๐	๖๙	๑	๗.๐๐	๖๙
๖	เครื่องเรือนหรือเครื่องตบ แต่งในอาคารจากไม้ แก้ว ยาง หรือโลหะอื่นๆ	๒	๓๐.๕๐	๒๕	๐	๐.๐๐	๐	๒	๓๐.๕๐	๒๕
๗	ผลิตภัณฑ์กระดาษและ ผลิตภัณฑ์กระดาษ	๑	๘๐.๐๐	๔๒	๐	๐.๐๐	๐	๑	๘๐.๐๐	๔๒
๘	การพิมพ์ การเย็บเล่ม ทำ ปกหรือการทำแม่พิมพ์	๐	๐.๐๐	๐	๑	๒๑๕.๐๐	๕๔	๑	๒๑๕.๐๐	๕๔
๙	เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ เคมี	๔	๖๕.๐๐	๙๙	๐	๐.๐๐	๐	๔	๖๕.๐๐	๙๙
๑๐	ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	๒	๔๖.๐๔	๓๕	๐	๐.๐๐	๐	๒	๔๖.๐๔	๓๕
๑๑	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	๓	๔๔.๘๗	๙๓	๑	๑๕๐.๐๐	๑๑๓	๔	๑๙๔.๘๗	๒๐๖
๑๒	ผลิตภัณฑ์อโลหะ	๑	๑๔.๙๐	๑๒	๐	๐.๐๐	๐	๑	๑๔.๙๐	๑๒
๑๓	ผลิตภัณฑ์ขั้นมูลฐาน	๐	๐.๐๐	๐	๒	๖๘๑.๕๘	๑๑๖	๒	๖๘๑.๕๘	๑๑๖
๑๔	ผลิตภัณฑ์โลหะ	๔	๒,๑๑๘.๒๗	๑๗๐	๓	๑๗๘.๐๐	๕๑๙	๗	๒,๒๙๖.๒๗	๖๘๙
๑๕	ผลิตเครื่องจักรและ เครื่องกล	๒	๒๖๕.๐๐	๒๑๔	๐	๐.๐๐	๐	๒	๒๖๕.๐๐	๒๑๔
๑๖	ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและ อุปกรณ์	๓	๔๕.๔๕	๔๘	๒	๖๖๐.๐๐	๕๕๐	๕	๗๐๕.๔๕	๕๙๘
๑๗	ผลิตยานพาหนะและ อุปกรณ์รวมทั้งการซ่อม ยานพาหนะและอุปกรณ์	๔	๖๓.๕๗	๑๐๖	๑	๐.๐๐	๑๙	๕	๖๓.๕๗	๑๒๕
๑๘	การผลิตอื่นๆ	๓๗	๑,๘๘๕.๖๒	๑,๑๗๘	๓	๙,๗๕๗.๙๕	๑,๑๓๖	๔๐	๑๑,๖๔๓.๕๘	๒,๓๑๔
	รวม	๖๙	๕,๒๐๔.๕๑	๒,๑๗๒	๒๐	๑๒,๕๖๓.๗๖	๓,๕๑๓	๘๙	๑๗,๗๖๘.๒๖	๕,๖๘๕

เมื่อพิจารณาโครงสร้างการผลิตจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ในจังหวัดเป็นอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร รวมทั้งอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญและมีศักยภาพ ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตเหล็กและเหล็กกล้า อุตสาหกรรมพลาสติก อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล และอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ และยังมีนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ๓ นิคม ซึ่งมีการกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในทุกอำเภอ และมีอัตราการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นในทุกปี โดยในปี พ.ศ.๒๕๖๑ อำเภอบางปะกงมีโรงงานอุตสาหกรรมกระจุกตัวมากที่สุด รองลงมาคืออำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอพนมสารคาม อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอแปลงยาว และอำเภอบ้านโพธิ์ ตามลำดับ โดยนักลงทุนนิยมลงทุนจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา และอำเภอบางปะกง เนื่องจากเป็นพื้นที่ใกล้กับแหล่งขนถ่ายสินค้าและวัตถุดิบในการผลิต มีการคมนาคมที่สะดวกและรวดเร็วแต่ปัจจุบันเริ่มพบว่านักลงทุนเริ่มย้ายฐานการผลิตมายังอำเภอบ้านโพธิ์มากขึ้น ส่วนเงินลงทุนของอุตสาหกรรม พบว่าอำเภอบางปะกงเป็นอำเภอที่มีเงินลงทุนมากที่สุด เนื่องจากมีจำนวนโรงงานขนาดกลางและขนาดใหญ่มากที่สุด รองลงมาคืออำเภอเมืองฉะเชิงเทราและอำเภอพนมสารคาม อันดับสามคืออำเภอบ้านโพธิ์และอำเภอแปลงยาว ภาคแรงงานอุตสาหกรรม พบว่าอำเภอบางปะกง เป็นพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของแรงงานมากที่สุด ตามมาด้วยอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอแปลงยาว และอำเภอบ้านโพธิ์ ตามลำดับ สำหรับพื้นที่อื่นๆ มีจำนวนแรงงานน้อย

๑.๔.๖ ด้านเหมืองแร่

จังหวัดฉะเชิงเทรา ปัจจุบันมีประทานบัตรเหมืองแร่ ทั้งสิ้น ๑๐ แปลง เปิดการทำเหมือง จำนวน ๕ แปลง และหยุดการทำเหมือง ๕ แปลง แร่ที่สำคัญได้แก่ แร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินแกรนิตเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง แร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง แร่หินประดับชนิดหินแกรนิต แร่เหล็ก และแร่ทรายแก้ว

ตารางสถิติแร่และผลผลิตแร่ ประจำปี ๒๕๖๑ (เดือน มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๑)

ลำดับ	ชนิดแร่	ปริมาณแร่ที่ผลิตได้
๑	หินอุตสาหกรรมชนิดหินแกรนิตเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง	๑๘๑,๘๙๔.๐๐ เมตริกตัน
๒	ทรายแก้ว	๘๐,๑๘๐.๐๐ เมตริกตัน
๓	หินประดับชนิดหินแกรนิต	๖๗.๙๐ ลูกบาศก์เมตร

ตารางข้อมูลการจัดเก็บรายได้ (โรงงานและเหมืองแร่) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑

ลำดับ	ประเภทรายได้	ปี พ.ศ. ๒๕๖๐				
		ปี พ.ศ. ๒๕๕๙	โรงงาน	เหมืองแร่	ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (ณ เดือน ส.ค. ๖๑)	
		จำนวนเงิน(บาท)	จำนวนเงิน(บาท)	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนเงิน(บาท)	เหมืองแร่ จำนวนเงิน (บาท)
๑	ค่าภาคหลวงแร่	๓,๔๓๕,๓๐๐.๙๖	-	๒,๕๕๕,๔๗๘.๘๖	-	๓,๓๖๘,๕๐๐.๙๖
๒	ค่าขายแร่ของกลาง	-	-	๘๘,๒๐๐.๐๐	-	-
๓	ค่าขายของเบ็ดเตล็ด	-	๒,๖๐๐.๐๐	-	-	-
๔	ค่าธรรมเนียมแร่	-	-	-	-	-
๕	ค่าธรรมเนียมโรงงาน	๔,๔๙๗,๔๓๐.๐๐	๔,๕๒๑,๒๘๓.๕๐	-	๑๐,๓๑๔,๑๔๗.๐๐	๒๑,๕๒๕.๐๐
๖	ค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด	-	-	-	๔,๔๐๐.๐๐	-
๗	ค่าเช่าสิ่งทรมทรัพย์	๑๑,๖๘๐.๐๐	-	๓๑๔,๔๘๗.๕๒	-	-
๘	ค่าปรับเปรียบเทียบคดี	๙๔๓,๐๐๐.๐๐	๘๙๙,๗๒๐.๐๐	๑๐,๐๐๐.๐๐	๕๕๗,๔๐๐.๐๐	-
๙	ค่าปรับอื่น ๆ	-	-	๕๒,๐๐๐.๐๐	-	-
๑๐	รายได้เบ็ดเตล็ดอื่น	๓๒๘,๗๒๒.๙๑	-	๒,๙๖๖,๖๔๔.๖๓	-	๔,๐๕๐,๑๓๔.๖๒

๑.๔.๗ ด้านการพาณิชย์กรรม

ในปี ๒๕๖๐ (ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๐) มีผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน ๕,๑๒๕ ราย (ห้างหุ้นส่วนจำกัด ๑,๓๕๕ ราย บริษัทจำกัด ๓,๗๕๙ ราย บริษัทมหาชน จำกัด ๒ ราย และอื่นๆ ๙ ราย)

ตารางแสดง ทะเบียนและข้อมูลธุรกิจ กลุ่มทะเบียนและอำนาจความสะดวกทางการค้า
การประกอบธุรกิจในรูปนิติบุคคลที่คงอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ปี ๒๕๖๐

ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๐

ปี	นิติบุคคล						
	สมาคม	ทค/รค	หสม.	หจก	บจก	บมจ	รวม
๒๕๖๐	๖	๑	๒	๑,๓๕๕	๓,๗๕๙	๒	๕,๑๒๕

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดฉะเชิงเทรา

■ รายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP

รายได้จากการจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐ ของจังหวัดฉะเชิงเทรามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

รายได้จากการจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

หน่วย : บาท

จังหวัด	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
ฉะเชิงเทรา	๑,๙๗๐,๖๐๐,๔๔๙	๒,๐๗๗,๑๐๔,๕๓๙	๒,๓๒๗,๑๐๒,๘๐๕	๒,๕๑๖,๕๓๓,๔๓๔

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

(ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๐)

เมื่อพิจารณาด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดฉะเชิงเทราในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๐ - ๒๕๕๙) พบว่ามีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๔.๖ ต่อปี ซึ่งมากกว่าอัตราการเติบโตเฉลี่ยรวมทั้งประเทศ (ร้อยละ ๓.๐ ต่อปี) เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดฉะเชิงเทราในระดับภาคตะวันออก พบว่า พ.ศ. ๒๕๕๙ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดฉะเชิงเทรา เท่ากับ ๒๕๖,๖๔๘ ล้านบาท เป็นอันดับ ๓ ของภาคตะวันออกรองจากจังหวัดชลบุรีและระยอง สาเหตุการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดเป็นผลมาจาก จังหวัดฉะเชิงเทรามีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพฯ และปริมณฑล และได้รับอิทธิพลจากพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard : ESB) ซึ่งเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักของประเทศไทย ประกอบกับนโยบายของประเทศที่จะต่อยอดการพัฒนา ESB ไปสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) ซึ่งพบว่าโครงสร้างการผลิตมีแนวโน้มปรับเปลี่ยนจาก

ภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการมากขึ้น ส่งผลให้ความหนาแน่นของการจราจรและการขนส่งเพิ่มสูงขึ้น จากปริมาณรถบรรทุกที่จะใช้เส้นทางคมนาคมสายสำคัญในการขนส่งสินค้าทั้งภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัด นอกจากนี้จังหวัดฉะเชิงเทรายังมีศักยภาพในด้านการขนส่งระบบราง เนื่องจากเป็นสถานีชุมทางของเส้นทางรถไฟสายตะวันออก (เชื่อมโยงไปยังจังหวัดชายทะเล คือ ชลบุรีและระยอง และจังหวัดชายแดนประเทศกัมพูชา คือ สระแก้ว) ในอนาคตมีโครงการก่อสร้างรถไฟความเร็วสูงและรถไฟรางคู่ ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาด้านการขนส่งระบบรางของจังหวัดฉะเชิงเทรา และกระตุ้นให้มีการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานี มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยและดำเนินกิจกรรมด้านเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น

๑.๔.๘ การท่องเที่ยว

เนื่องจากจังหวัดฉะเชิงเทรามีทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เป็นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำ จึงพบว่าตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ล่องเลยมาจนถึงปัจจุบันฉะเชิงเทราเป็นดินแดนแห่งการเพาะปลูก มีดินตะกอนอันอุดมสมบูรณ์ไปด้วยแร่ธาตุ โดยมีแม่น้ำบางปะกงเป็นตั้งเส้นเลือดใหญ่ของจังหวัด ประชากรส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือนอยู่ริมแม่น้ำและริมลำคลองสาขาย่อยจึงประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งยังส่งผลให้ฉะเชิงเทรามีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม รวมถึงงานเทศกาลประเพณีต่างๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความผูกพันกับสายน้ำบางปะกงเป็นอย่างมาก นอกจากนี้จังหวัดฉะเชิงเทรายังมีประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับด้านการเมืองการปกครองและศาสนา มีธรรมชาติที่สวยงาม จึงมีสถานที่ท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ดังนี้

๑) **อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา** ประกอบไปด้วย วัดโสธรวรารามวรวิหาร ศาลหลักเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา อนุสาวรีย์พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) อาคารศาลาว่าการมณฑลปราจีน (ศาลากลางจังหวัดหลังเก่า) ศาลเจ้าแม่กวนอิมลอยน้ำ (สมาคมสงเคราะห์การกุศล) กำแพงเมืองฉะเชิงเทรา/สวนมรุพงษ์ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชมราชชนนี (สวนสมเด็จพระย่า) ตลาดบ้านใหม่ ๑๐๐ ปี ตลาดโบราณนครเนื่องเขต เขื่อนทดน้ำบางปะกง วัดพิตุลาธิราชรังสฤษดิ์ (วัดเมือง) วัดสมานรัตนาราม วัดหนามแดง วัดสัมปทวนนอก วัดนครเนื่องเขต (วัดต้นตาล) วัดชมโพธิยาราม วัดพยัคฆอินทาราม (วัดเจดีย์) วัดจีนประชาสโมสร (วัดเล่งฮกยี่) วัดอุภัยภาติการาม (วัดชำปอกง) วัดเขนตโปล พระตำหนักกรมขุนมรุพงษ์ศิริพัฒน์ ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และศิลปาชีพภาคกลาง (กองพลทหารราบที่ ๑๑) อาคารไม้สัก ๑๐๐ ปี ค่ายศรีโสธร (กองพันทหารช่างที่ ๒ รักษาพระองค์)

๒) **อำเภอบางคล้า** ประกอบไปด้วย วัดสาวชะโงก วัดเสม็ดเหนือ วัดแจ้ง วัดปากน้ำ วัดโพธิ์บางคล้า อนุสรณ์สถานพระสถูปเจดีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ล่องเรือรอบเกาะลัด ตลาดน้ำบางคล้า และเรนโบว์ ไร่โครยา

๓) **อำเภอบางน้ำเปรี้ยว** ประกอบไปด้วย วัดโพรงอากาศ วัดคลองเจ้า วัดปากคลองบางขนาก และคุ้มบุญส่ง

๔) **อำเภอบางปะกง** ประกอบไปด้วย วัดหงษ์ทอง วัดเขาติน เกาะนก ตลาดท่าสะอ้าน และล่องเรือชมโลมาบริเวณปากแม่น้ำบางปะกง

๕) **อำเภอบ้านโพธิ์** ประกอบไปด้วย ตลาดคลองสวน ๑๐๐ ปี วัดผาณิตาราม วัดพนมพนาวาส วัดเทพราชปวราราม และวัดคลองสวน

๖) **อำเภอพนมสารคาม** ประกอบไปด้วย วัดโพธิ์ใหญ่ วัดสุวรรณคีรี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สหกรณ์ชมรมชาวสวนมะม่วงจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด และหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า

๗) **อำเภอสนามชัยเขต** ประกอบไปด้วย วัดท่าวอไถ วัดพระธาตุวาโย ศูนย์ศึกษาพัฒนาการสังคมหมู่บ้าน (วนเกษตร) บ้านสานติธรรม และอ่างเก็บน้ำลาดกระทิง

๘) **อำเภอแปลงยาว** ประกอบไปด้วย วัดโกรกแก้ววงพระจันทร์ มูร่าห์ฟาร์ม และสวนสาธิตเกษตรของกลุ่มโอท็อป

๙) **อำเภอราชสาส์น** ประกอบไปด้วย ถ้ำนางสิบสอง

๑๐) **อำเภอท่าตะเกียบ** ประกอบไปด้วย อ่างเก็บน้ำคลองสี่ยัด และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน

๑๑) **อำเภอลองเชื่อน** ประกอบไปด้วย เทวสถานอุทยานพระพิฆเนศ วัดสามร่ม วัดคู้กร่าง คุ้มวิมานดิน สวนปาล์มฟาร์มนก

■ สถานที่สำคัญคู่บ้านคู่เมือง

๑) **วัดโสธรวรารามวรวิหาร** ตั้งอยู่ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา เป็นวัดที่สร้างขึ้นปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา เดิมชื่อว่า “วัดหงส์” สิ่งปลูกสร้างที่ถือว่ามีความสำคัญที่สุดในวัด คือ “พระอุโบสถ” ซึ่งเป็นที่ประดิษฐาน “พระพุทธรูป” พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองฉะเชิงเทรา พระอุโบสถของวัดโสธรฯ ได้รับการบูรณะและสร้างใหม่รวมทั้งสิ้น ๕ หลัง

พระอุโบสถหลังแรก เป็นศาลาเรือนไม้ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๑๖ จึงมีการสร้างพระอุโบสถหลังที่ ๒ พระอุโบสถหลังนี้สันนิษฐานว่าสร้างโดยพระยาวิเศษฤๅชัย (ข้าง) เจ้าเมืองฉะเชิงเทรา เนื่องจากมีหลักฐานปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรในแผ่นเงินจารึกภายในเจดีย์ใหญ่วัดพยัคฆ์อินทาราม (วัดเจดีย์) ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา พระอุโบสถหลังที่ ๓ สร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๖๙ โดยพลตรีพระยาสุรนาถเสนีย์ ผู้บัญชาการทหาร (ผบ.พล ๙ ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ที่ค่ายศรีโสธรในปัจจุบัน) เป็นผู้หาทุนในการดำเนินการก่อสร้างเพื่อขยายพระอุโบสถให้กว้างขวางขึ้นกว่าหลังเดิม พระอุโบสถหลังนี้ถูกรื้อถอนไปเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๗ พระอุโบสถหลังที่ ๔ สร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ เนื่องจากบ้านเมืองขยายตัวมากขึ้น และพระอุโบสถหลังเดิมไม่สามารถรองรับจำนวนประชาชนที่เดินทางมานมัสการหลวงพ่อกุญชรโสธรที่มากขึ้นได้ ส่วนพระอุโบสถหลังที่ ๕ สร้างขึ้นตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่ต้องการบูรณะพระอุโบสถวัดโสธรฯ ใ้ห่างดงาม โดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้เสร็จพระราชดำเนนพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาทรงวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๑ และเสด็จพระราชดำเนินมาประกอบพิธียกยอดฉัตรทองคำ เมื่อวันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๙ พระอุโบสถหลังนี้ก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ถือเป็นพระอุโบสถที่สร้างขึ้นด้วยความรู้ทางสถาปัตยกรรมที่ครบถ้วน ทั้งพุทธศิลป์ สถาปัตยกรรมศิลป์ และวิจิตรศิลป์

๒) **วัดพิตุลาธิราชรังสฤษฎ์** พระอารามหลวง ตั้งอยู่ที่ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๓ เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๗๗ โดยพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงรังษีเรนเรศร์ ชาวบ้านเรียกว่า “วัดเมือง” ในปี พ.ศ. ๒๓๙๑ ถูกกบฏอั้งยี่เผาทำลายเป็นวัดร้าง พระยาวิเศษฤๅชัย (บัว) เจ้าเมืองฉะเชิงเทรา ได้ปฏิสังขรณ์วัดเมืองขึ้นใหม่ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๕๑ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เสด็จเมืองฉะเชิงเทรา พระราชทานนามวัดเมืองว่า “วัดพิตุลาธิราชรังสฤษฎ์” ซึ่งแปลว่า “วัดที่อาของพระเจ้าแผ่นดินทรงสร้าง”

๓) **วัดพยัคฆ์อินทาราม (วัดเจดีย์)** ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๖ แล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๔๒๔ โดยนายเสื่อและนางอิน ภายในวัดประกอบด้วยเจดีย์องค์ใหญ่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ พระอรหันตธาตุ และเจดีย์องค์เล็กอีก ๒ องค์ วัดพยัคฆ์อินทาราม ยังเป็นสถานที่สำคัญที่ค้นพบแผ่นเงินจารึกอันเป็นร่องรอยทางประวัติศาสตร์ของเมืองฉะเชิงเทรา จารึกประวัติของ “นายข้าง” และ “นายเสื่อ” สองพี่น้องต้นตระกูลเก่าแก่ก่อนสมัยอยุธยา ซึ่งได้เห็นการเคลื่อนย้ายและเปลี่ยนแปลงของเมืองฉะเชิงเทราในช่วงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว “นายเสื่อ” ได้เป็นปลัดเมืองฉะเชิงเทรา “นายเสื่อ” และ “นางอินทร์” ภรรยา ได้สร้างเจดีย์องค์ใหญ่ที่ตำบลบ้านใหม่แห่งนี้ เมื่อการสร้างวัดแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๔๒๔ วัดจึงได้รับนามว่า “วัดพยัคฆ์อินทาราม (วัดเจดีย์)” ส่วน “นายข้าง” เจ้าเมืองฉะเชิงเทรา ได้สร้างพระอุโบสถที่วัดโสธร

๔) **วัดอุภัยภาติการาม** เดิมชื่อว่า “วัดชำปอกง” ตั้งอยู่ที่ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๙ เป็นที่ประดิษฐานหลวงพ่อดโต หรือที่ชาวไทยเชื้อสายจีนนิยมเรียกว่า “หลวงพ่อชำปอกง” ซึ่งในประเทศไทยมี ๓ องค์ องค์หนึ่งอยู่ที่วัดกัลยาณมิตร (ฝั่งธนบุรี) อีกองค์หนึ่งอยู่ที่วัดพนัญเชิง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้เสด็จพระราชดำเนินมาที่วัดอุภัยภาติการาม เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๐ ทรงมีพระราชศรัทธาบริจาคเงิน ๒๐๐ บาท เพื่อสมทบในการสร้างอาคารและปฏิสังขรณ์พระพุทธรูป (ชำปอกงแปดริ้ว) พร้อมกันนี้ได้พระราชทานนามวัดนี้ว่า “วัดอุภัยภาติการาม” และ พระราชทานนามพระพุทธรูปองค์นี้ว่า “พระพุทธรูปรัตนนายก”

๕) **วัดจีนประชาสโมสร** เดิมชื่อวัด “เล่งฮกยี่” ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา เป็นวัดจีนในพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน มีอายุมากกว่า ๑๐๐ ปี พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้เสด็จพระราชดำเนินมาที่วัดจีนประชาสโมสร เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๐ ทรงมีพระราชศรัทธาบริจาคเงิน ๘๐ บาท และพระราชทานนามวัดนี้ว่า “วัดจีนประชาสโมสร”

๖) **ป้อมกำแพงเมืองฉะเชิงเทรา** ตั้งอยู่ที่ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๗๗ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงรักษัณเรศร์ เป็นแม่กองก่อสร้าง เพื่อป้องกันข้าศึกทางทะเลเข้าโจมตีพระนคร กำแพงมีลักษณะก่ออิฐถือปูน มีแผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า วางตัวในแนวทิศเหนือ – ทิศใต้ ขนานกับแนวแม่น้ำบางปะกง ขนาดความกว้างของกำแพงเมือง ตามแนวทิศตะวันออก – ทิศตะวันตก ๒๗๕ เมตร ความยาวตามแนวทิศเหนือ – ทิศใต้ ๕๖๕ เมตร ตัวกำแพงมีความหนา ๑ เมตร ความสูงของกำแพง ๔.๙๐ เมตร มีคูเมืองขนาดความกว้างประมาณ ๔๕ – ๕๐ เมตร อยู่ห่างจากแนวกำแพงเมืองออกไปเป็นระยะทางประมาณ ๗๕ – ๑๐๐ เมตร ปากคูเมืองทางด้านทิศเหนือและใต้ บรรจบกับแม่น้ำบางปะกง ซึ่งใช้เป็นปราการสำคัญของเมืองทางด้านทิศตะวันออก ภายในกำแพงมีเชิงเทิน ป้อมสังเกตการณ์ และป้อมปืนบริเวณมุมกำแพงเมืองด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือและทิศตะวันตกเฉียงใต้

๗) **ศาลหลักเมืองฉะเชิงเทรา** ตั้งอยู่ที่ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา เป็นที่ประดิษฐานเสาหลักเมืองอันศักดิ์สิทธิ์ที่ช่วยคุ้มครองปกป้องรักษาเมืองแปดริ้วให้พ้นจากภัยอันตรายทั้งปวงมาแต่อดีตกาล ภายในศาลมีเสาหลักเมือง ๒ เสา เสาหนึ่งเป็นเสาหลักเมืองเก่า สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๗ สมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ อีกเสาหนึ่งเป็นเสาหลักเมืองปัจจุบัน สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๘ สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕

๘) **ศาลาว่าการมณฑลปราจีน** (ศาลากลางจังหวัดฉะเชิงเทราหลังเก่า) ตั้งอยู่ที่ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา สร้างขึ้นเมื่อครั้งที่เมืองฉะเชิงเทราเป็นศูนย์กลางอำนาจรัฐและเป็นที่ตั้งของที่ว่าการมณฑลปราจีน ในปี พ.ศ. ๒๔๔๙ เมื่อประเทศไทยยกเลิกระบบเทศาภิบาล ศาลาว่าการมณฑลแห่งนี้ถูกปรับเปลี่ยนให้ใช้เป็นศาลากลางจังหวัดฉะเชิงเทรา ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ได้ใช้เป็นที่ตั้งสำนักงานเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ในวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๗ อาคารหลังนี้ถูกเพลิงไหม้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จทอดพระเนตรซากอาคารที่ถูกเพลิงไหม้ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๕ และมีพระราชดำริให้บูรณะอาคารหลังนี้ขึ้นใหม่ ปัจจุบันใช้เป็นที่ตั้งของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์จังหวัดฉะเชิงเทรา

๙) **ศาลมณฑลปราจีน** ตั้งอยู่ที่ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา สร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๕๐ ในอดีตเป็นที่ตั้งของศาลมณฑลปราจีน ก่อสร้างด้วยสถาปัตยกรรมแบบนีโอคลาสสิกของยุโรป เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘ และพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ขณะดำรงพระอิสริยยศเป็นพระเจ้าน้องยาเธอฯ ได้เคยเสด็จประทับเป็นองค์ประธานคณะผู้พิพากษาที่อาคารแห่งนี้ ปัจจุบันใช้เป็นที่ทำการพุทธสมาคมฉะเชิงเทรา

๑๐) **ตำหนักกรมหมื่นมรุพงษ์ศิริพัฒน์** ตั้งอยู่ที่เลขที่ ๒๙๗ ถนนมรุพงษ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕ เพื่อเป็นที่พำนักของกรมหมื่นมรุพงษ์ศิริพัฒน์ สมุหเทศาภิบาล ถือเป็นบ้านพักข้าราชการแห่งแรกของจังหวัดฉะเชิงเทรา ตำหนักนี้เคยเป็นที่ประทับแรมของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในคราวเสด็จประพาสเมืองฉะเชิงเทรา ๒ ครั้ง ครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๐ ครั้งที่ ๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๑ ในการเสด็จประทับแรมครั้งแรก พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมฉายาลักษณ์พร้อมลายพระหัตถ์ ความว่า “ให้ไว้สำหรับเรือนเทศาภิบาลมณฑลปราจีน (เมืองฉะเชิงเทรา) เป็นที่ระลึกในการที่ได้มาอยู่ในที่นี้ ได้มีความสุขสบายมาก ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ถึงวันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๐ ร.ศ.๑๒๖” พระบรมฉายาลักษณ์ดังกล่าวยังอยู่เป็นอนุสรณ์คู่ตำหนักมาจนทุกวันนี้ นอกจากนี้ตำหนักกรมหมื่นมรุพงษ์ศิริพัฒน์ยังเคยเป็นที่ประทับและทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ยามที่เสด็จฯ เยือนเมืองฉะเชิงเทราด้วย

๑๑) อาคารไม้สัก ๑๐๐ ปี กองพันทหารช่างที่ ๒ รักษาพระองค์ ตั้งอยู่ที่ ถนนศรีโสธร ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๑ เดิมเป็นกองพลที่ ๙ มณฑลปราจีน เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘ และ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ขณะทรงเป็นพระเจ้าน้องยาเธอฯ ได้เสด็จ พระราชดำเนินมายังกองพันทหารช่างที่ ๒ (นามหน่วยเดิม) ซึ่งเป็นการเสด็จเยี่ยมราษฎรภาคตะวันออกเป็นครั้งแรก ปัจจุบันบริเวณอาคารไม้สัก ๑๐๐ ปี เป็นที่ตั้งของกองบังคับการ กองพันทหารช่างที่ ๒ รักษาพระองค์

๑๒) อนุสรณ์สถานพระสถูปเจดีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ตั้งอยู่ที่บริเวณปากน้ำโจ้โล้ (คลองท่าลาด) ตำบลปากน้ำ อำเภอบางคล้า สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์เมื่อครั้งสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเสด็จยกทัพผ่านเมือง ฉะเชิงเทราไปเมืองจันทบุรี (จังหวัดจันทบุรี) เพื่อสร้างกำลังพลในการกอบกู้เอกราช ขณะที่เสด็จผ่านเมืองฉะเชิงเทรา ได้ปะทะกับทหารพม่าบริเวณปากน้ำโจ้โล้ ด้วยพระปรีชาสามารถของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พระองค์รบชนะพม่า ซึ่งมีกำลังพลเหนือกว่าและได้พักทัพที่บริเวณนี้ ดังนั้นจึงมีการก่อสร้างพระสถูปเจดีย์ไว้เพื่อเป็นอนุสรณ์สถาน เมื่อถึงปี พ.ศ. ๒๔๘๑ บริเวณดังกล่าวถูกกระแสน้ำกัดเซาะจนพระเจดีย์พังทลาย ประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงมีการสร้างพระสถูปเจดีย์ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชขึ้นใหม่

■ วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญ

๑) ประเพณีแห่หลวงพ่อพุทธโสธร เป็นประเพณีโบราณที่จัดขึ้นมายาวนานกว่า ๑๐๐ ปี ชาวเมือง ฉะเชิงเทราจัดงานนมัสการหลวงพ่อพุทธโสธรเป็นประจำ ปีละ ๓ ครั้ง ในงานเทศกาลกลางเดือน ๕ งานเทศกาล กลางเดือน ๑๒ และงานเทศกาลตรุษจีนระหว่างวันขึ้น ๑๒ ค่ำ ถึงวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ของทุกปี โดยจะมีการแห่ หลวงพ่อพุทธโสธรทั้งทางบกและทางน้ำ การแห่หลวงพ่อพุทธโสธรทางบก จัดในวันขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๑๒ ชาวเมือง ฉะเชิงเทรา จะทำพิธีอัญเชิญหลวงพ่อพุทธโสธรมาประดิษฐานบนรถขนาดใหญ่และแห่ไปรอบเมือง พร้อมทั้งพรมน้ำมนต์ ให้ประชาชนที่มารอนมัสการหลวงพ่ออยู่ข้างทางเพื่อความเป็นสิริมงคล ส่วนการแห่หลวงพ่อพุทธโสธรทางน้ำ จัดในวัน ขึ้น ๑๕ ค่ำ ถึงวันแรม ๑ ค่ำ โดยทำพิธีอัญเชิญหลวงพ่อพุทธโสธรมาประดิษฐานในเรือขนาดใหญ่ที่ตกแต่งอย่างงดงาม แล้วแล่นไปตามลำน้ำบางปะกงเพื่อให้ประชาชนได้นมัสการหลวงพ่อดำเนินเรือตลอดลำน้ำ

๒) ประเพณีสักการะเจ้าพ่อเขากา เจ้าพ่อเขากามีประวัติว่าเป็นทหารของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เชื่อกันว่าเมื่อครั้งที่พระเจ้าตากสินยกทัพไปตีเมืองจันทบุรี โดยเดินทัพผ่านมาทางปากน้ำโจ้โล้ อำเภอบางคล้า ไปยังคลองท่าลาด และป่าพนมสารคามนั้น เจ้าพ่อเขากาเกิดป่วยและเสียชีวิตลง เพื่อนทหารจึงช่วยกันฝังร่างของท่านไว้ในป่าและสร้างศาลไว้ใกล้กับบริเวณที่ฝังศพ เจ้าพ่อเขากาได้แสดงอิทธิฤทธิ์ให้ชาวบ้านที่ผ่านไปมาพบเห็นอยู่เป็นประจำ และยังช่วยเหลือชาวบ้านให้หายเจ็บป่วยด้วย ชาวบ้านจึงพากันแก้บนด้วยการเผาข้าวหลาม เผือก มัน และเครื่อง บวงสรวงอื่นๆ เป็นการตอบแทน ประเพณีสักการะเจ้าพ่อเขากา เป็นประเพณีประจำถิ่นของอำเภอท่าตะเกียบ นิยมจัดขึ้น ในวันขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี ในวันนี้ประชาชนจะนำเครื่องบวงสรวงมาสักการะเจ้าพ่อเขากาตั้งแต่เช้ามืด เครื่องบวงสรวงสำคัญ คือ ข้าวหลาม ยาเส้น และเหล้าป่า เพราะเชื่อว่าเป็นของที่เจ้าพ่อชื่นชอบเป็นพิเศษ ทั้งนี้ ก่อนวันงาน จะมีการแข่งขันเผาข้าวหลามและميمหรสพสมโภชตลอดคืน

๓) ประเพณีบุญบั้งไฟ อำเภอท่าตะเกียบ เป็นประเพณีที่จัดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ริเริ่มขึ้นโดยชาวอีสาน ที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานในเขตอำเภอท่าตะเกียบ ระยะเวลาแรกเป็นงานเล็กๆ ที่จัดกันภายในหมู่บ้าน ต่อมาเมื่อได้รับความสนใจ และเข้าร่วมงานมากขึ้น จึงได้พัฒนากลายเป็นประเพณีบุญบั้งไฟประจำอำเภอท่าตะเกียบจนถึงทุกวันนี้ งานประเพณี บุญบั้งไฟ จะจัดขึ้นในเดือน ๖ หรือเดือน ๗ อันเป็นช่วงเริ่มเข้าสู่ฤดูการทำนาเพื่อเป็นการบูชาพญาแถนและขอฝนให้ตก ต้องตามฤดูกาล งานจัดเป็นเวลา ๒ วัน (เสาร์ – อาทิตย์) ที่ตำบลคลองตะเกรา อำเภอท่าตะเกียบ ในงานมีการ จัดกิจกรรมขบวนแห่บั้งไฟ ขบวนเซิ้งนางรำ การแสดงศิลปวัฒนธรรมเซิ้งบั้งไฟ และการแข่งขันจุดบั้งไฟ

๔) ประเพณีขึ้นเขาเผาข้าวหลาม ชาวบ้านเชื้อสายเขมรชุมชนหัวสำโรง รั้ววัฒนธรรมพื้นบ้านประเพณี “บุญข้าวหลาม” ของชุมชนลาวที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในอำเภอพนมสารคามซึ่งเป็นชุมชนใกล้เคียงกัน มาผสมผสานกับประเพณี การปิดทองรอยพระพุทธรูปจำลองของชาวไทยภาคกลางในกลางเดือน ๓ โดยในวันขึ้น ๑๔ ค่ำ ชาวบ้านจะเผาข้าวหลาม เพื่อนำไปถวายพระในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ โดยพากันเดินไปขึ้นเขาตงยางเพื่อปิดทองรอยพระพุทธรูปจำลอง ณ วัดสุวรรณคีรี บนเขาตงยาง และนำข้าวหลามไปรับประทานบนเขา ชาวไทยเชื้อสายเขมรรับประเพณีบุญข้าวหลาม เข้าเป็นประเพณีของตนเองและปฏิบัติเช่นเดียวกับชาวลาว

๕) **ประเพณีแห่ธงตะขาบ** เป็นประเพณีของชาวมอญที่ตั้งรกรากอยู่บริเวณวัดพิมพาวาส อำเภอบางปะกง จัดขึ้นในช่วงเทศกาลวันสงกรานต์ ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๓ เมษายนของทุกปี ในวันพิธีแห่ธงตะขาบแต่ละบ้าน จะจัดเตรียมธงตะขาบเพื่อนำไปถวายวัด การแห่ขบวนแห่ทางบก เมื่อถึงวัดชาวบ้านจะนำธงตะขาบไปผูกไว้กับต้นเสา ในศาลาวัดเพื่อทำพิธี เมื่อถึงเวลาพระสงฆ์จะนำสายสิญจน์มาวางรอบธง จากนั้นพิธีถวายธงจะเริ่มขึ้นด้วยการกล่าวบทนมัสการคุณพระศรีรัตนตรัย ตามด้วยการสรงน้ำพระพุทธรูปและพระสงฆ์ เสร็จแล้วชาวบ้านจะนำธงตะขาบขึ้นไปไว้บนเสาหงส์ โดยชาวบ้านมีความเชื่อว่าทุกครั้งที่ธงตะขาบส่ายเพราะแรงลม จะทำให้บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วได้ขึ้นสวรรค์

๖) **ประเพณีทำบุญล้อมบ้าน** เป็นพิธีกรรมล้อมบ้าน (ฮีบ่าน) ของชาวไทยพวนอำเภอพนมสารคาม เมื่อในหมู่บ้านเกิดมีคนป่วยและล้มตายติดต่อกันหลายคนจนชาวบ้านเกิดความกลัว ผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้านจึงพาชาวบ้านไปไหว้ศาลขอให้คุ้มครอง เจ้าพ่อได้มาเข้าทรงบอกว่าดวงบ้านดวงเมืองกำลังมีเคราะห์เนื่องจากการตั้งหมู่บ้านไม่มีหลักบ้านหลักเมือง ชาวบ้านจึงตั้งหลักบ้านหลักเมืองไว้บริเวณใกล้ๆ ศาล เรียกกันว่า “หลักศีล” และให้ทำบุญสะเดาะเคราะห์หมู่บ้าน โดยให้ชาวบ้านทุกหลังคาเรือนทำกระทงหน้าวัว ปั้นคน โคน กระป๋อง ม้า สุนัข ไก่ ข้าวดำ ข้าวแดง ใส่มาในกระทงหน้าวัว และช่วยกันหาหญ้าคามาถักต่อกันให้ยาวเพื่อล้อมรอบหมู่บ้าน โดยให้นำหญ้าคาและกระทงหน้าวัวมารวมกัน ณ บริเวณศาล ทำบายศรีปากชามสู่ขวัญหลักบ้านหลักเมือง ทำบายศรีพุ่มสู่ขวัญชาวบ้าน เมื่อทุกคนพร้อมกันแล้วคนทรงจะอัญเชิญเจ้าพ่อมาประทับทรง เจ้าพ่อจะทำพิธีทำน้ำมนต์รดกระทงหญ้าคาและให้นำหญ้าคาที่ทำพิธีแล้วไปล้อมรอบหมู่บ้าน นำกระทงไปส่งตามแยกต่างๆ ของหมู่บ้านเป็นการส่งผีส่งเคราะห์ร้ายออกไปจากหมู่บ้าน และไม่ให้ผีหรือเคราะห์ร้ายใดๆ เข้ามาในหมู่บ้านได้อีก

ตารางข้อมูลวัฒนธรรม ประเพณีที่สำคัญของแต่ละเดือน ปี ๒๕๖๑

เดือน	วัน	ประเพณี	สถานที่จัด
มกราคม	๑	ทำบุญตักบาตรวันขึ้นปีใหม่	จัดทุกพื้นที่อำเภอในจังหวัดฉะเชิงเทรา
กุมภาพันธ์	๑๖ (ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๓)	ประเพณีตรุษจีน	วัดโสธรวรารามวรวิหาร/โรงเจ ทุกแห่ง
	ขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓	งานประเพณีสักการะเจ้าพ่อเขากา	บริเวณศาลเจ้าพ่อเขากา ริมอ่างเก็บน้ำ สียัด ตำบลท่าตะเียบ อำเภอท่า ตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา
	ขึ้น ๑๔-๑๕ ค่ำ เดือน ๓	งานประเพณีขึ้นเขาเผาข้าวหลาม	โรงเรียนชุมชนหัวสำโรง ตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา
	ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓	ประเพณีบุญข้าวหลามหรืองาน เผาข้าวหลาม	วัดหนองแหน และวัดสุวรรณคีรี ตำบลหนองแหน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
มีนาคม	๒๑-๒๕ (ปลายเดือนมีนาคมของทุกปี)	งานมะม่วง อาหารและของดี อำเภอบางคล้า	ที่ว่าการอำเภอบางคล้า
	๓๐ (ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๕)	ประเพณีวันรำลึกอัญเชิญพระ พุทธโสธรขึ้นจากน้ำ	วัดโสธรวรารามวรวิหาร ตำบลหน้า เมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัด ฉะเชิงเทรา

เดือน	วัน	ประเพณี	สถานที่จัด
เมษายน	๓๐ มี.ค.-๘ เม.ย.	ประเพณีงานวันมะม่วงและของดีเมืองแปดริ้ว	อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา
	๑๒-๑๔	ประเพณีสงกรานต์แปดริ้ว	บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา
	๑๓-๑๕	ประเพณีแห่ธงตะขาบ จัด ณ วัดพิมพาวาส (ใต้) ตำบลพิมพา อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา	วัดพิมพาวาส (ใต้) ตำบลพิมพา อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
พฤษภาคม	๑๒-๑๔	ประเพณีวันเกษตรกรทำบุญกลางทุ่งไถชีวิตควาย	ตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
	อังคารที่ ๒ เดือน ๖	ประเพณีบุญล้อมบ้าน	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
มิถุนายน	เสาร์-อาทิตย์ที่ ๒ ของเดือน	ประเพณีบุญบังไฟ	ตลาดหนองคอก ตำบลคลองตะเกรา อำเภอท่าตะเกรา จังหวัดฉะเชิงเทรา
กรกฎาคม	๕	งานสักการะพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)	บริเวณอนุสาวรีย์พระยาศรีสุนทรโวหาร ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา
สิงหาคม	กลางเดือน ๙ ของทุกปี	ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง	วัดพิมพาวาส (ใต้) ตำบลพิมพา อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
กันยายน	๒๐	ประเพณีวันกตัญญูต่อสายน้ำอำเภอบ้านโพธิ์	วัดสนามจันทร์ ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ (ศาลาอเนกประสงค์ ริมฝั่งแม่น้ำบางปะกง) จังหวัดฉะเชิงเทรา
ตุลาคม	๒๓	ประเพณีวันปิยมหาราชรำลึก	จัด ณ ศาลาจัตุรมุข ศาลากลางจังหวัดฉะเชิงเทรา ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา
	ขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๑๒-แรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๒	ประเพณีงานนมัสการหลวงพ่พุทโธโสธรประจำปี	วัดโสธรวรารามวรวิหาร ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา
	ขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๑๒	งานนมัสการหลวงพ่พุทโธโสธร (ประเพณีแห่หลวงพ่พุทโธโสธรทางบก)	รอบอำเภอมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา
พฤศจิกายน	ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๑๒	งานนมัสการหลวงพ่พุทโธโสธร (ประเพณีแห่หลวงพ่พุทโธโสธรทางน้ำ)	จัดขบวนแห่ทางเรือตามแม่น้ำบางปะกง ผ่านอำเภอบ้านโพธิ์ไปถึงอำเภอบางปะกง
	ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒	งานนมัสการหลวงพ่พุทโธโสธร (ประเพณีแห่หลวงพ่พุทโธโสธรทางน้ำ)	จัดขบวนแห่ทางเรือตามแม่น้ำบางปะกง ไปถึงอำเภอกลองเขื่อน และอำเภอบางคล้า
	ขึ้น ๑๔-๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒	ประเพณีลอยกระทง ย้อนเวลาหาวิถีไทย	บริเวณเขื่อนริมแม่น้ำบางปะกง หน้าโรงพยาบาล
	เสาร์-อาทิตย์ กลางเดือน	ประเพณีวิ่งควาย	บ้านธรรมรัตน์ใน ตำบลคลองตะเกรา อำเภอท่าตะเกรา จังหวัดฉะเชิงเทรา
ธันวาคม	๒๘	พิธีสักการะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	ณ บริเวณอนุสาวรีย์พระเจ้าตากสินมหาราช อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
	๓๑	สวดมนต์ข้ามปี	ทุกวัดในจังหวัดฉะเชิงเทรา

หมายเหตุ : บางประเพณีกำหนดวันจัดตามปฏิทินจันทรคติไทย ทำให้วันและเดือนที่จัดในแต่ละปี พ.ศ. ไม่ตรงกัน

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา

๑.๕ ลักษณะทางสังคม

๑.๕.๑ การสาธารณสุขและสถานีนอนามัย

จังหวัดฉะเชิงเทรา มีแพทย์ จำนวน ๒๑๓ คน อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร ๑ : ๒,๗๘๔ ทันตแพทย์ จำนวน ๖๘ คน อัตราส่วนทันตแพทย์ต่อประชากร ๑ : ๙,๙๘๘ เภสัชกร จำนวน ๙๗ คน อัตราส่วนเภสัชกรต่อประชากร ๑ : ๖,๔๕๔ พยาบาลวิชาชีพ จำนวน ๑,๒๑๒ คน อัตราส่วนพยาบาลวิชาชีพต่อประชากร ๑ : ๕๓๑ มีโรงพยาบาลศูนย์ ๑ แห่ง คือ โรงพยาบาลพุทธโสธร จำนวน ๕๖๑ เตียง โรงพยาบาลชุมชนประจำอำเภอ ๑๐ แห่ง รวม ๖๐๐ เตียง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (สถานีนอนามัย) ๑๑๘ แห่ง ศูนย์สุขภาพชุมชนเมือง ๒ แห่ง (สาขาโรงพยาบาลพุทธโสธร) ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล ๗ แห่ง จำนวนผู้มารับการรักษาที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (สถานีนอนามัย) เพิ่มขึ้นจาก ๔๒๙,๕๕๐ คน ๑,๓๗๐,๕๐๘ ครั้ง ในปี ๒๕๕๘ เป็น ๔๔๘,๖๘๐ คน ๑,๔๑๘,๖๔๕ ครั้ง ในปี ๒๕๕๙ คิดเป็นร้อยละ ๔.๔ และ ๓.๕ ตามลำดับ ความครอบคลุมการมีหลักประกันสุขภาพ (National Coverage) คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙๖ ของประชากรทั้งหมด และความครอบคลุมการมีหลักประกันสุขภาพในระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า (UC Coverage) คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙๕

- สิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า ๔๗๗,๔๑๑ คน
- สิทธิประกันสังคม ๑๕๙,๓๐๑ คน
- สิทธิข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ๔๐,๘๓๕ คน

ตารางจำนวนบุคลากรสาธารณสุขภาครัฐและเอกชนจังหวัดฉะเชิงเทราปีงบประมาณ ๒๕๖๑

ประเภท บุคลากรสาธารณสุข	จำนวนบุคลากรสาธารณสุข (คน)			อัตราส่วน บุคลากร ต่อประชากร	
	ภาครัฐ	เทศบาล	ภาคเอกชน*		
แพทย์	๒๑๓		๔๒	๒๕๕	๑:๒,๗๘๔
ทันตแพทย์	๖๘		๓	๗๑	๑:๙,๙๘๘
เภสัชกร	๙๗		๑๓	๑๑๐	๑:๖,๔๕๔
พยาบาลวิชาชีพ	๑,๒๑๒	๑๑	๑๑๓	๑,๓๓๖	๑:๕๓๑

ที่มา : ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ทรัพยากรสุขภาพ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

หมายเหตุ : ๑. * หมายถึงโรงพยาบาลเอกชน

๒. ใช้ข้อมูลประชากรจากสำนักบริหารการทะเบียน ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ (๗๐๔,๓๙๙ คน)

สาเหตุการเจ็บป่วยของผู้ป่วยนอก (การเจ็บป่วยจำเป็นต้องเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาล แต่ยังไม่รุนแรงจนต้องเข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยใน) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ พบว่ากลุ่มโรคที่พบมากที่สุด คือ โรคความดันโลหิตสูง การติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบนแบบเฉียบพลัน และเบาหวาน สาเหตุที่ทำให้เกิดโรค พบว่าเกิดจาก ความสูงอายุ และพฤติกรรมการดำรงชีวิตของประชาชนมากที่สุด ส่วนกลุ่มโรคที่ต้องนอนพักในโรงพยาบาล พบว่ากลุ่มโรคที่ทำให้เกิดการเจ็บป่วยมากที่สุด คือ ปอดบวม และโรคที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ การคลอด และภาวะผิดปกติของทารก และเมื่อเทียบกับกลุ่มผู้ป่วยนอก การเจ็บป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจนั้นมีเป็นจำนวนมาก สาเหตุที่ทำให้เกิดโรค พบว่าเกิดจากวัยของผู้ป่วย มลพิษทางอากาศ การแพร่ระบาดของเชื้อโรค ความชื้น และพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต

ขอบเขตพื้นที่การให้บริการด้านสาธารณสุข พบว่าอำเภอสนามชัยเขตและอำเภอนาทมมีพื้นที่นอกเขตการให้บริการของสถานพยาบาลมากที่สุด มักเป็นพื้นที่ห่างไกลจากตัวอำเภอและเขตรอยต่อจังหวัดฉะเชิงเทรากับจังหวัดสระแก้ว

ตารางข้อมูลสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐจังหวัดฉะเชิงเทราปี ๒๕๖๐

พื้นที่	สถานบริการสาธารณสุข					
	รพ./เตียง	รพ./เตียง	สสอ.	รพ.สต.	ศูนย์สุขภาพชุมชนเมือง	ศูนย์บริการสาธารณสุข
อ.เมืองฉะเชิงเทรา	-	๑/๕๖๑	๑	๒๑	๒	๑
อ.บางคล้า	-	๑/๓๐	๑	๘	-	๑
อ.บางน้ำเปรี้ยว	-	๑/๑๒๐	๑	๑๒	-	๑
อ.บางปะกง	-	๑/๙๐	๑	๑๒	-	๓
อ.บ้านโพธิ์	-	๑/๓๐	๑	๑๖	-	๑
อ.พนมสารคาม	-	๑/๑๒๐	๑	๑๒	-	-
อ.ราชสาส์น	-	๑/๓๐	๑	๒	-	-
อ.สนามชัยเขต	-	๑/๑๒๐	๑	๑๕	-	-
อ.แปลงยาว	-	๑/๓๐	๑	๖	-	-
อ.ท่าตะเกียบ	-	๑/๓๐	๑	๙	-	-
อ.คลองเขื่อน	-	๑/๑๐	๑	๕	-	-
รวม	-/-	๑๐/๑,๑๗๑	๑๑	๑๑๘	๒	๗

ที่มา : กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุขสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา

๑.๕.๒ การปราบปรามยาเสพติด

ตารางแสดงผลการจับกุมคดียาเสพติดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ประเภทความผิด	๒๕๕๘		๒๕๕๙		๒๕๖๐		๒๕๖๑	
	จับแจ้ง (ราย)	จับกุม (คน)	จับแจ้ง (ราย)	จับกุม (คน)	จับแจ้ง (ราย)	จับกุม (คน)	จับแจ้ง (ราย)	จับกุม (คน)
ผลิต	๑๒๑	๑๓๖	๓๕	๔๒	๒๙	๒๙	๑๐	๑๐
จำหน่าย	๓๖๘	๔๑๑	๒๖๕	๒๙๘	๑๙๕	๒๒๔	๑๓๙	๑๕๑
ครอบครองเพื่อจำหน่าย	๗๔๘	๘๒๓	๖๑๓	๖๕๗	๕๑๕	๕๕๐	๖๔๗	๖๘๓
ครอบครอง	๑,๒๒๔	๑,๒๕๔	๑,๒๓๔	๑,๒๖๔	๘๐๖	๘๑๘	๘๗๗	๘๕๗
เสพ	๒,๖๑๕	๒,๖๓๒	๓,๐๘๐	๓,๐๙๔	๒,๓๔๓	๒,๓๗๒	๒,๒๖๔	๒,๒๕๖

ที่มา : สำนักงานตำรวจภูธรจังหวัดฉะเชิงเทรา

๑.๕.๓ การบำบัดและฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติด

ตารางสถิติคดีจำนวนผู้เข้ารับการฟื้นฟูผู้ย้อนหลัง ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙)

ปีพ.ศ.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
๒๕๕๗	๒๓๙	๒๓๔	๒๔๑	๒๒๐	๒๔๑	๒๗๘	๓๒๒	๒๗๘	๒๘๓	๒๖๒	๒๔๘	๒๘๐	๓,๑๒๖
๒๕๕๘	๑๓๒	๒๐๙	๑๖๗	๑๕๐	๑๐๖	๑๖๔	๑๐๔	๑๕๖	๑๔๔	๑๖๕	๑๙๙	๑๖๖	๑,๘๖๒
๒๕๕๙	๒๐๔	๑๑๕	๓๐๗	๑๕๗	๒๗๐	๒๔๖	๒๐๖	๒๓๒	๑๙๗	๒๒๕	๒๐๐	๑๘๕	๒,๕๔๔

ที่มา : สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดฉะเชิงเทรา

๑.๕.๔ สถิติจำนวนผู้ต้องขัง

ตารางข้อมูลสถิติผู้ต้องขังย้อนหลัง ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙) และข้อมูลปี พ.ศ. ๒๕๖๐

ปี	จำนวนผู้ต้องขัง เข้าใหม่ (คน)	จำนวนผู้ต้องขังที่รับใหม่และผู้ที่ได้รับการปล่อยตัว(คน)				รวมจำนวน ผู้ต้องขังที่ได้รับ การปล่อยตัว
		ปล่อยภัยโทษ	ปล่อยพักโทษ	ปล่อยลดวัน ต้องโทษ	ปล่อยตัวตาม หมายปล่อย	
๒๕๕๗	๓๕๑๐		๑๙๐	๓๓๗	๑๑๘๓	๑๗๑๐
๒๕๕๘	๒๘๒๓	๔๐๕	๙๖	๓๐๙	๘๓๙	๑๖๔๙
๒๕๕๙	๒๕๗๗	๖๘๐	๙๒	๔๒๓	๘๐๕	๒๐๐๐
๒๕๖๐	๑๘๒๑	๒๐๗	๒	๖๗	๖๑๓	๘๘๙
รวม	๑๐๗๓๑	๑๒๙๒	๓๘๐	๑๑๓๖	๓๔๔๐	๖๒๔๘

ที่มา : เรือนจำกลางฉะเชิงเทรา

๑.๕.๕ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดฉะเชิงเทรา

จังหวัดฉะเชิงเทรามีสถานี่ดับเพลิงทั้งสิ้น ๖๘ แห่ง อยู่ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยที่ตั้งของสถานีอยู่ใกล้กับชุมชน สามารถเข้าถึงจุดเกิดเหตุได้ภายในเวลา ๑๕ นาที ยกเว้นในพื้นที่อำเภอคลองเขื่อน และอำเภอราชสาส์น ซึ่งมีเพียงรถบรรทุกน้ำอเนกประสงค์อำเภอละ ๑ คัน จำเป็นต้องเพิ่มศักยภาพให้เพียงพอต่อปริมาณงานอีกส่วนหนึ่งควรเตรียมการเรื่องจุดเติมน้ำ ข้อต่อระบบประปา กับข้อต่อสายฉีดในชุมชนเพิ่มมากขึ้น

จังหวัดฉะเชิงเทรามีสถิติด้านภัยพิบัติในปี ๒๕๖๐ ดังนี้

- วาตภัย จำนวน ๒๔ ตำบล มีราษฎรเดือดร้อน จำนวน ๕๒๐ ครัวเรือน
- อุทกภัย จำนวน ๘ ตำบล มีราษฎรเดือดร้อน จำนวน ๑,๕๖๐ ครัวเรือน มีการดำเนินการให้ความ

ช่วยเหลือ เป็นเงิน ๓,๕๕๙,๒๒๑ บาท

- อัคคีภัย จำนวน ๕ ตำบล มีราษฎรเดือดร้อน จำนวน ๑๕ ครัวเรือน
- ช้างป่า จำนวน ๒ ตำบล มีราษฎรเดือดร้อน จำนวน ๒๒๓ ครัวเรือน
- ภัยแล้ง ไม่พบพื้นที่ประสบภัย

ตารางสถิติข้อมูลการประกาศพื้นที่ประสบภัย และการให้ความช่วยเหลือ พ.ศ. ๒๕๖๐

ที่	สาธารณภัย	"พื้นที่ประกาศพื้นที่ประสบภัยพิบัติฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๐"			การให้ความช่วยเหลือโดยใช้ เงินทดรองราชการฯ
		จำนวนตำบล	จำนวนหมู่บ้าน / ชุมชน	จำนวนครัวเรือน	
๑	วาตภัย	๒๔	๗๐	๕๒๐	
๒	อุทกภัย	๘	๓๔	๑,๕๖๐	๓,๕๕๙,๒๒๑
๓	อัคคีภัย	๕	๕	๑๕	
๔	ภัยแล้ง	-	-	-	
๕	ช้างป่า	๒	๓๑	๒๒๓	

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตารางสถิติการประกาศพื้นที่ประสบภัยพิบัติ รายอำเภอ พ.ศ. ๒๕๖๐

ที่	อำเภอ	พื้นที่ประกาศพื้นที่ประสบภัยพิบัติ (จำนวนตำบล)				
		วาตภัย	อุทกภัย	อัคคีภัย	ภัยแล้ง	ช้างป่า
๑	เมืองฉะเชิงเทรา	๕	-	-	-	-
๒	บางคล้า	๓	-	-	-	-
๓	บางน้ำเปรี้ยว	๑๐	-	-	๑	-
๔	บางปะกง	๓	-	-	๑	-
๕	บ้านโพธิ์	๔	-	-	-	-
๖	พนมสารคาม	๒	-	-	๑	-
๗	สนามชัยเขต	๓	-	-	-	๑
๘	แปลงยาว	๑	๑๑	-	-	-
๙	ราชสาส์น	-	-	-	-	-
๑๐	ท่าตะเกียบ	๑	๑๒	๑	๑	๒
๑๑	คลองเขื่อน	๒	-	-	-	-
	รวมทั้งสิ้น	๓๔	๒๓	๒	๔	๓

๑.๕.๖ ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานจังหวัด (จปฐ.)

จากรายงานข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานจังหวัดฉะเชิงเทรา ประจำปี ๒๕๖๐ ของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งได้มีการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. จากครัวเรือนในจังหวัด ปรากฏว่าประชาชนจังหวัดฉะเชิงเทรา มีคุณภาพชีวิตบรรลุเป้าหมายเป็นส่วนมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

สรุปผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ปี 2560 ระดับจังหวัด

จังหวัดฉะเชิงเทรา ภาคกลาง ประเทศไทย

ตัวชี้วัด ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน	จำนวนคนที่สำรวจทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์		ไม่ผ่านเกณฑ์		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
หมวดที่ 1 สุขภาพ มี 7 ตัวชี้วัด						
1. เด็กแรกเกิดมีน้ำหนัก 2,500 กรัม ขึ้นไป	3,178 คน	3,173 คน	99.84	5 คน	0.16	
2. เด็กแรกเกิดได้กินนมแม่อย่างเดียวอย่างน้อย 6 เดือนแรกติดต่อกัน	2,257 คน	2,178 คน	96.50	79 คน	3.50	
3. เด็กแรกเกิดถึง 12 ปี ได้รับวัคซีนป้องกันโรคระบาดตามตารางสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	48,668 คน	48,665 คน	99.99	3 คน	0.01	
4. ครัวเรือนกินอาหารถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย และได้มาตรฐาน	149,181 ครัว.	145,946 ครัว.	97.83	3,235 ครัว.	2.17	
5. ครัวเรือนมีการใช้ยาเพื่อบำบัด บรรเทาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้นอย่างเหมาะสม	149,181 ครัว.	147,575 ครัว.	98.92	1,606 ครัว.	1.08	
6. คนอายุ 35 ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี	248,858 คน	238,460 คน	95.82	10,398 คน	4.18	
7. คนอายุ 6 ปีขึ้นไป ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน ฤๅ 30 นาที	392,164 คน	389,264 คน	99.26	2,900 คน	0.74	
หมวดที่ 2 สภาพแวดล้อม มี 7 ตัวชี้วัด						
8. ครัวเรือนมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย และบ้านมีสภาพคงทนถาวร	149,181 ครัว.	148,729 ครัว.	99.70	452 ครัว.	0.30	
9. ครัวเรือนมีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปี อย่างน้อยคนละ 5 ลิตรต่อวัน	149,181 ครัว.	149,023 ครัว.	99.89	158 ครัว.	0.11	
10. ครัวเรือนมีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี อย่างน้อยคนละ 45 ลิตรต่อวัน	149,181 ครัว.	148,995 ครัว.	99.88	186 ครัว.	0.12	
11. ครัวเรือนมีการจัดบ้านเรือนเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด และถูกสุขลักษณะ	149,181 ครัว.	144,735 ครัว.	97.02	4,446 ครัว.	2.98	
12. ครัวเรือนไม่ถูกรบกวนจากมลพิษ	149,181 ครัว.	147,227 ครัว.	98.69	1,954 ครัว.	1.31	
13. ครัวเรือนมีการป้องกันอุบัติเหตุและภัยธรรมชาติอย่างถูกวิธี	149,181 ครัว.	146,911 ครัว.	98.48	2,270 ครัว.	1.52	
14. ครัวเรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	149,181 ครัว.	149,057 ครัว.	99.92	124 ครัว.	0.08	

ตัวชี้วัด ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน	จำนวนคนที่สำรวจทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์		ไม่ผ่านเกณฑ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หมวดที่ 3 การศึกษา มี 5 ตัวชี้วัด					
15. เด็กอายุ 3 - 5 ปี ได้รับการเลี้ยงดูเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน	11,585 คน	11,573 คน	99.90	12 คน	0.10
16. เด็กอายุ 6 -14 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี	38,483 คน	38,302 คน	99.53	181 คน	0.47
17. เด็กจบชั้น ม.3 ได้เรียนต่อชั้น ม.4 หรือเทียบเท่า	1,392 คน	1,343 คน	96.48	49 คน	3.52
18. คนในครัวเรือนที่จบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ที่ไม่ได้เรียนต่อ และยังไม่มีงานทำ ได้รับการฝึกอบรมด้านอาชีพ	829 คน	749 คน	90.35	80 คน	9.65
19. คนอายุ 15 - 59 ปี อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดเลขอย่างง่ายได้	276,593 คน	275,877 คน	99.74	716 คน	0.26
หมวดที่ 4 การมีงานทำและรายได้ มี 4 ตัวชี้วัด					
20. คนอายุ 15 - 59 ปี มีอาชีพและรายได้	250,724 คน	247,718 คน	98.80	3,006 คน	1.20
21. คนอายุ 60 ปีขึ้นไป มีอาชีพและรายได้	76,557 คน	69,571 คน	90.87	6,986 คน	9.13
22. รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อปี	149,181 คร.	147,385 คร.	98.80	1,796 คร.	1.20
23. ครัวเรือนมีการเก็บออมเงิน	149,181 คร.	124,678 คร.	83.57	24,503 คร.	16.43
หมวดที่ 5 ค่านิยม มี 8 ตัวชี้วัด					
24. คนในครัวเรือนไม่ดื่มสุรา	411,240 คน	393,676 คน	95.73	17,564 คน	4.27
25. คนในครัวเรือนไม่สูบบุหรี่	411,240 คน	390,552 คน	94.97	20,688 คน	5.03
26. คนอายุ 6 ปีขึ้นไป ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างน้อย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	392,164 คน	389,636 คน	99.36	2,528 คน	0.64
27. ผู้สูงอายุ ได้รับการดูแลจากครอบครัว ชุมชน ภาครัฐ หรือภาคเอกชน	77,206 คน	77,133 คน	99.91	73 คน	0.09
28. ผู้พิการ ได้รับการดูแลจากครอบครัว ชุมชน ภาครัฐ หรือภาคเอกชน	4,625 คน	4,624 คน	99.98	1 คน	0.02
29. ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ได้รับการดูแลจากครอบครัว ชุมชน ภาครัฐ หรือภาคเอกชน	8,382 คน	8,377 คน	99.94	5 คน	0.06
30. ครัวเรือนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของชุมชน หรือท้องถิ่น	149,181 คร.	147,682 คร.	99.00	1,499 คร.	1.00
31. ครอบครัวมีความอบอุ่น	149,181 คร.	148,188 คร.	99.33	993 คร.	0.67

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดฉะเชิงเทรา

๑.๕.๗ ด้านการศึกษา

จังหวัดฉะเชิงเทรามีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต ๑ และ ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖ จังหวัดฉะเชิงเทรา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนในสังกัดอื่น เช่น โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน รวมทั้งหมด ๓๖๓ แห่ง แบ่งเป็นระดับอนุบาลถึงประถมศึกษา จำนวน ๒๑๙ แห่ง โรงเรียนขยายโอกาสที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๐๒ แห่ง โรงเรียนมัธยมที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้น ม.๑-ม.๖ จำนวน ๒๙ แห่ง ระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จำนวน ๖ แห่ง อำเภอบางปะกง จำนวน ๒ แห่ง อำเภอบ้านโพธิ์ จำนวน ๓ แห่ง อำเภอพนมสารคาม จำนวน ๒ แห่ง และอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จำนวน ๑ แห่ง โดยสถาบันอุดมศึกษามี ๑ แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ตารางข้อมูลจำนวนโรงเรียน / ครู / นักเรียน / ห้องเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำแนกรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๑				ห้องเรียน	ครู	
		ก่อนประถม	ประถม	ม.ต้น	ม.ปลาย			
ฉะเชิงเทรา	๒๙	๓๒๓	๘๑๑	๑๓,๖๐๓	๙,๘๖๔	๒๔,๖๐๑	๗๑๔	๑,๒๘๓
สมุทรปราการ	๒๕	-	-	๒๗,๙๓๔	๒๐,๐๖๙	๔๘,๐๐๓	๑,๒๔๙	๑,๙๘๕
รวมทั้ง สวม.	๕๔	๒๕๓	๗๑๑	๔๑,๕๓๗	๒๙,๙๓๓	๗๒,๖๐๔	๘,๒๑๒	๓,๒๖๘

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (สมุทรปราการ - ฉะเชิงเทรา)

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนโรงเรียน / ครู / นักเรียน / ห้องเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำแนกรายจังหวัด / อำเภอ

อำเภอ	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๑				ห้องเรียน	ครู
		ก่อนประถมและประถม	ม.ต้น	ม.ปลาย	รวม		
เมืองฉะเชิงเทรา	๘	๑,๑๓๔	๖,๗๒๑	๕,๓๒๐	๑๓,๑๗๕	๓๕๐	๖๓๙
บางคล้า	๒	๐	๑๓๑	๑๒๐	๒๕๑	๑๖	๒๘
บางน้ำเปรี้ยว	๕	๐	๑,๑๘๕	๗๓๐	๑,๙๑๕	๗๐	๑๑๗
บางปะกง	๑	๐	๖๒๑	๔๖๘	๑,๐๘๙	๓๒	๔๙
บ้านโพธิ์	๓	๐	๗๐๔	๓๑๖	๑,๐๒๐	๓๕	๗๑
พนมสารคาม	๓	๐	๒,๒๖๕	๑,๔๐๘	๓,๖๗๓	๑๐๑	๑๙๑
ราชสาส์น	๑	๐	๖๕	๕๓	๑๑๘	๑๑	๑๑
สนามชัยเขต	๑	๐	๖๗๘	๖๖๓	๑,๓๔๑	๓๖	๖๕
แปลงยาว	๓	๐	๖๗๙	๓๒๐	๙๙๙	๓๓	๕๔
ท่าตะเกียบ	๑	๐	๔๙๓	๔๓๔	๙๒๗	๒๔	๔๕
คลองเขื่อน	๑	๐	๖๑	๓๒	๙๓	๖	๑๓
รวม จว.ฉะเชิงเทรา	๒๙	๑,๑๓๔	๑๓,๖๐๓	๙,๘๖๔	๒๔,๖๐๑	๗๑๔	๑,๒๘๓

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (สมุทรปราการ - ฉะเชิงเทรา)

■ โรงเรียนพระปริยัติธรรม

จังหวัดฉะเชิงเทรา มีโรงเรียนพระปริยัติธรรม จำนวน ๓ โรงเรียน

ตารางแสดงสถิติข้อมูลนักเรียน ห้องเรียน ครู และเจ้าหน้าที่โรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๑

ลำดับ	โรงเรียน	จำนวนห้อง			จำนวนนักเรียน			จำนวนครู	จำนวนเจ้าหน้าที่
		ม.ต้น	ม.ปลาย	รวม	ม.ต้น	ม.ปลาย	รวม		
๑	โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดโสธรวราราม	๖	๓	๙	๑๓๑	๙๘	๒๒๙	๒๖	๗
๒	โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎ์	๕	๓	๘	๙๕	๓๑	๑๒๖	๑๖	๑
๓	โรงเรียนวิจิตรธรรมวิทยา	๓	๐	๓	๓๒	-	๓๒	๙	๒
	รวม	๑๔	๖	๒๐	๒๕๘	๑๒๙	๓๘๗	๕๑	๑๐

ที่มา : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดฉะเชิงเทรา ข้อมูล ณ กันยายน ๒๕๖๑

๑.๖ โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๖.๑ การประปา

จังหวัดฉะเชิงเทรา มีสำนักงานประปาอยู่ในพื้นที่จำนวน ๔ แห่ง คือ

- การประปาส่วนภูมิภาค สาขาฉะเชิงเทรา
- การประปาส่วนภูมิภาค สาขาพนมสารคาม
- การประปาส่วนภูมิภาค สาขาบางคล้า
- การประปาส่วนภูมิภาค สาขาบางปะกง

ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ มีผู้ใช้น้ำรวมทั้งสิ้น ๑๑๓,๑๙๙ ราย กำลังการผลิตที่ใช้งาน ๑๓๕,๕๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน ปริมาณน้ำผลิต ๔,๗๖๓,๙๒๑ ลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำผลิตจ่าย ๔,๒๑๒,๕๙๑ ลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำจำหน่าย ๓,๓๙๒,๑๔๐ ลูกบาศก์เมตร

ตารางแสดงกำลังการผลิตและปริมาณการจ่ายน้ำของการประปาส่วนภูมิภาคในจังหวัดฉะเชิงเทรา
ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑

สำนักงานประปา	จำนวนผู้ใช้น้ำ (ราย)	กำลังการผลิต ที่ใช้ทำงาน (ลบ.ม./วัน)	ปริมาณน้ำผลิต (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำผลิต จ่าย (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำ จำหน่าย (ลบ.ม.)
สาขาฉะเชิงเทรา	๒๖,๘๕๓	๕๑,๖๐๐	๑,๐๗๘,๙๖๕	๙๒๑,๐๙๖	๗๙๙,๖๙๙
สาขาบางปะกง	๒๕,๕๘๙	๔๓,๒๐๐	๑,๓๐๗,๓๑๐	๑,๑๗๒,๓๙๗	๙๙๖,๒๐๘
สาขาบางคล้า	๔๔,๖๖๘	๒๘,๗๐๐	๑,๗๕๘,๑๒๙	๑,๗๑๕,๔๘๐	๑,๒๗๑,๘๐๐
สาขาพนมสารคาม	๑๖,๐๘๙	๑๒,๐๐๐	๖๑๙,๕๑๗	๔๐๓,๖๑๗	๓๒๔,๔๓๓
รวม	๑๑๓,๑๙๙	๑๓๕,๕๐๐	๔,๗๖๓,๙๒๑	๔,๒๑๒,๕๙๑	๓,๓๙๒,๑๔๐

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาคเขต ๑ (ข้อมูล ณ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑)

๑.๖.๒ การไฟฟ้า

จังหวัดฉะเชิงเทรามีโรงไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ๑ แห่ง ได้แก่ โรงไฟฟ้าบางปะกง มีกำลังการผลิตติดตั้ง (Gross Capacity) ๑,๔๕๐ เมกะวัตต์และคาดว่าจะดำเนินการผลิตกระแสไฟฟ้าเชิงพาณิชย์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยมีกำลังการผลิตรวมทั้งหมด ๔,๐๗๐ เมกะวัตต์ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นที่ในความรับผิดชอบ จำนวน ๑๑ อำเภอ มีสถานีไฟฟ้า จำนวน ๑๔ แห่ง ในปี ๒๕๖๐ จังหวัดฉะเชิงเทรามีผู้ใช้ไฟ ๒๔๓,๒๙๗ ราย มีการใช้พลังงานไฟฟ้า ๔,๘๘๐,๗๖๑,๘๑๒ หน่วย (kWh) โดยมีปริมาณการใช้ไฟฟ้าในกิจการขนาดใหญ่มากที่สุด จำนวน ๓,๑๘๑,๒๙๘,๑๑๗ หน่วย (kWh) รองลงมาคือการใช้ไฟฟ้าในกิจการขนาดกลาง จำนวน ๗๙๔,๑๕๑,๕๕๑ หน่วย (kWh)

ตารางแสดง สถิติผู้ใช้ไฟฟ้า และการจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำแนกตามประเภทผู้ใช้ จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐

ประเภทผู้ใช้	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า(ราย)	๒๑๕,๒๖๔	๒๒๒,๗๔๓	๒๒๙,๙๙๗	๒๓๗,๘๐๔	๒๔๓,๒๙๗
พลังงานไฟฟ้า จำหน่ายและใช้ (กิโลวัตต์-ชั่วโมง)	๔,๓๐๙,๖๓๐,๑๔๗	๔,๔๓๐,๙๒๗,๒๐๙.๔๐	๔,๕๖๒,๓๖๐,๕๕๘.๘๙	๔,๗๗๐,๘๕๑,๗๙๓.๗๔	๔,๘๘๐,๗๖๑,๘๑๒
บ้านอยู่อาศัย	๔๖๓,๙๒๘,๙๓๑.๗	๔๘๒,๙๓๖,๘๗๙.๕๒	๕๒๐,๒๗๙,๔๓๘.๘๑	๕๕๙,๖๓๘,๑๘๓.๗๖	๕๗๕,๐๔๓,๙๙๔
กิจการขนาดเล็ก	๒๘๓,๐๙๖,๙๕๔.๙๘	๒๓๓,๔๑๗,๘๙๑.๐๐	๒๕๐,๒๑๖,๐๗๒.๖๙	๒๖๙,๖๓๑,๒๑๘.๒๖	๒๘๑,๐๙๕,๔๑๕
กิจการขนาดกลาง	๖๔๐,๓๘๖,๑๗๔.๖๔	๗๑๑,๒๒๘,๕๕๒.๓๕	๘๘๘,๑๓๑,๓๘๔.๒๒	๗๗๓,๗๘๕,๗๗๔.๕๐	๗๙๔,๑๕๑,๕๕๑
กิจการขนาดใหญ่	๒,๘๕๕,๕๐๙,๙๒๖.๓๐	๒,๖๗๐,๐๕๗,๓๓๖.๖๐	๒,๙๗๐,๑๒๔,๕๕๑.๙๓	๓,๐๗๐,๕๕๙,๐๘๗.๑๐	๓,๑๘๑,๒๙๘,๑๑๗
อื่นๆ	๔๕,๔๓๖,๐๔๐.๐๘	๕๖,๙๓๖,๖๓๘.๖๗	๔๓,๕๓๗,๔๖๓.๔๖	๕๙,๒๒๐,๑๘๐.๙๐	๔๙,๑๗๒,๗๓๕

ตารางข้อมูลสถานการณ์การมีไฟฟ้าใช้ในพื้นที่ฉะเชิงเทรา

ครัวเรือนทั้งหมด (ครัวเรือน)	จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้แล้ว (ครัวเรือน)			จำนวนครัวเรือนที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้			หมายเหตุ ไม่สามารถระบุ แหล่งที่มาได้ (ครัวเรือน)
	ปิกเสาพาดสาย (ครัวเรือน)	โซลาร์โฮม (SHS)	ทั้งหมด (ครัวเรือน)	มีแผนงานแล้ว (ครัวเรือน)	รอการพิจารณา จัดเข้าโครงการ (ครัวเรือน)	อยู่ในเขตหวง ห้าม (ครัวเรือน)	
๒๘๗,๘๒๓	๒๘๗,๕๔๔	๒๐๐	๗๙	๑๖	๖๓	-	-

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดฉะเชิงเทรา

๑.๖.๓ การคมนาคม

จังหวัดฉะเชิงเทรามีที่ตั้งอยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศ และยังเป็นประตูสู่พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก และเป็นจังหวัดเป้าหมายการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ทำให้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และโครงข่ายเส้นทางคมนาคมอย่างทั่วถึง ทำให้การเดินทางมีความสะดวกรวดเร็ว สามารถเชื่อมต่อไปยังหลายจังหวัดภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

❖ การคมนาคมทางบก

- ทางหลวงแผ่นดินที่สำคัญ มีดังนี้
 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๐๔ เริ่มต้นจากอนุสาวรีย์หลักสี่ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ผ่านมีนบุรี ถึงฉะเชิงเทรา ระยะทางประมาณ ๗๕ กิโลเมตร
 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓ เริ่มต้นจากสถานีขนส่งเอกมัย ผ่านสมุทรปราการ ถึงฉะเชิงเทรา ระยะทางประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร
 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔ จากสี่แยกบางนา แยกเข้าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๑๔ (สายบางปะกง – ฉะเชิงเทรา) ถึงฉะเชิงเทรา ระยะทางประมาณ ๙๐ กิโลเมตร
 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๑๕ สายฉะเชิงเทรา – อำเภอบ้านสนิม – อำเภอบางปะกง – จังหวัดชลบุรี ระยะทางประมาณ ๔๙ กิโลเมตร
 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓ สายฉะเชิงเทรา – นครราชสีมา ระยะทางประมาณ ๒๓๓ กิโลเมตร
 - ทางหลวงสายสามแยกหนองปลาตะเพียน อำเภอบางคล้า – สัตหีบ ระยะทางประมาณ ๑๔๗ กิโลเมตร
 - ทางหลวงสายฉะเชิงเทรา – ปราจีนบุรี ระยะทางประมาณ ๗๒ กิโลเมตร

เนื่องจากจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นจุดเชื่อมต่อที่สำคัญในการคมนาคมทางบกจากภาคกลางไปสู่ภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงทำให้มีปริมาณรถที่ใช้ถนนบนท้องถนนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะรถบรรทุกขนส่งที่ต้องขนส่งสินค้าไปยังท่าเรือแหลมฉบัง หรือเดินทางไปยังด่านชายแดนประเทศกัมพูชา ทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดในถนนสายหลักของจังหวัด

- ทางหลวงชนบทและถนนโครงข่ายในความรับผิดชอบของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดฉะเชิงเทรา มีหลายเส้นทางครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัด

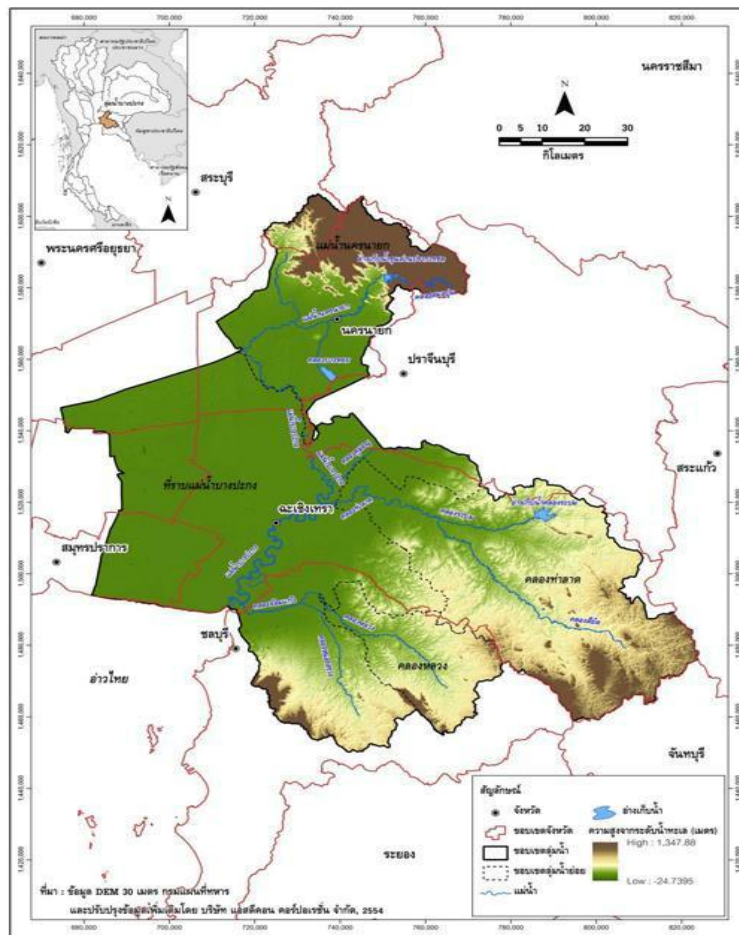
❖ การคมนาคมทางน้ำ

จังหวัดฉะเชิงเทรามีแม่น้ำบางปะกงเป็นแหล่งน้ำสายสำคัญที่สุดของจังหวัด โดยไหลผ่านพื้นที่ตอนกลางของจังหวัดตั้งแต่อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอบางคล้า อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบ้านโพธิ์ และไหลลงสู่อ่าวไทยที่อำเภอบางปะกง จึงเป็นแม่น้ำที่ชาวจังหวัดฉะเชิงเทราใช้ประโยชน์ด้านคมนาคมมากที่สุด นอกจากนี้ยังใช้เป็นเส้นทางขนส่งสินค้าเกษตรที่สำคัญ อาทิเช่น ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ข้าว ข้าวโพด จากไซโลบริเวณปากแม่น้ำบางปะกง ไปลงเรือใหญ่ที่เกาะสีชังเพื่อส่งเป็นสินค้าออกไปขายยังต่างประเทศ สำหรับเส้นทางคมนาคมทางน้ำระหว่างจังหวัดฉะเชิงเทรากับกรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการ จะอาศัยคลองสำคัญๆ ที่มีเป็นจำนวนมาก ทั้งคลองธรรมชาติและคลองที่ขุดขึ้น เช่น คลองสำโรง คลองแสนแสบ คลองท่าไข่ คลองบางขนาก คลองประเวศบุรีรมย์ เป็นต้น ในส่วนการคมนาคมทางน้ำภายในจังหวัด จะอาศัยแม่น้ำบางปะกงและลำคลองสายสำคัญที่เชื่อมโยงถึงกันเป็นหลัก

๑.๗ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๗.๑ ทรัพยากรน้ำแหล่งน้ำผิวดิน

๑) **ลุ่มน้ำบางปะกง** เป็นลุ่มน้ำสำคัญในภาคตะวันออกของประเทศ มีพื้นที่ลุ่มน้ำรวมทั้งสิ้น ๑๐,๗๐๗.๔๘ ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ครอบคลุม ๑๑ จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก นครราชสีมา ปทุมธานี ปราจีนบุรี สมุทรปราการ สระแก้ว และสระบุรี ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๑๓° ๐๙' เหนือ ถึงเส้นรุ้งที่ ๑๔° ๓๒' เหนือ และระหว่างเส้นแวงที่ ๑๐๐° ๕๖' ตะวันออก ถึงเส้นแวงที่ ๑๐๒° ๐๐' ตะวันออก ทิศเหนือ ติดกับลุ่มน้ำป่าสักและลุ่มน้ำมูล ทิศใต้ติดกับลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ทิศตะวันออกติดกับลุ่มน้ำปราจีนบุรี และทิศตะวันตกติดกับลุ่มน้ำเจ้าพระยาและอ่าวไทย

ในระบบลุ่มน้ำบางปะกงมี ๒ ลุ่มน้ำสาขาอยู่ในพื้นที่ของจังหวัดฉะเชิงเทรา (จาก ๔ ลุ่มน้ำสาขา) ดังนี้

- **ลุ่มน้ำสาขาคลองท่าลาด** ประกอบด้วย ๕ อำเภอ คือ อำเภอพนมสารคาม อำเภอสนามชัยเขต อำเภอราชสาส์น อำเภอแปลงยาว และอำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา อาณาเขตด้านทิศเหนือ ติดกับลุ่มน้ำสาขาแม่ น้ำปราจีนบุรีสายหลักตอนล่างและลุ่มน้ำสาขาแม่ น้ำปราจีนบุรีสายหลักตอนบน ทิศตะวันออกติดกับลุ่มน้ำสาขาคลองพระสทิง ทิศใต้ติดกับลุ่มน้ำหลักชายฝั่งทะเลตะวันออก ทิศตะวันตกติดกับลุ่มน้ำสาขาแม่ น้ำบางปะกงสายหลัก

- **ลุ่มน้ำสาขาที่ราบแม่ น้ำบางปะกง** ประกอบด้วย ๕ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบางคล้า อำเภอบางปะกง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอบ้านโพธิ์ และอำเภอลองเจ็อน จังหวัดฉะเชิงเทรา อาณาเขตด้านทิศเหนือ ติดกับลุ่มน้ำสาขาแม่ น้ำนครนายก ทิศตะวันออกติดกับลุ่มน้ำสาขาแม่ น้ำปราจีนบุรีสายหลักตอนล่าง และลุ่มน้ำสาขาคลองท่าลาด ทิศใต้ติดกับลุ่มน้ำหลักชายฝั่งทะเลตะวันออกและอ่าวไทย ทิศตะวันตกติดกับลุ่มน้ำหลักเจ้าพระยา

และมีอีก ๒ ลุ่มน้ำสาขาที่อยู่ในระบบลุ่มน้ำบางปะกง แต่ตั้งอยู่นอกพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่

- **ลุ่มน้ำสาขาแม่ น้ำนครนายก** ประกอบด้วย ๔ อำเภอ คือ อำเภอเมืองนครนายก อำเภอบ้านนา อำเภอปากพลี และอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก อาณาเขตด้านทิศเหนือติดกับลุ่มน้ำหลักแม่ น้ำป่าสัก และลุ่มน้ำหลักมูล ทิศตะวันออกติดกับลุ่มน้ำสาขาแม่ น้ำปราจีนบุรีสายหลักตอนบนและลุ่มน้ำสาขาแม่ น้ำปราจีนบุรีสายหลักตอนล่าง ทิศใต้ติดกับลุ่มน้ำสาขาคลองท่าลาดและลุ่มน้ำสาขาบางปะกงสายหลัก ทิศตะวันตกติดกับลุ่มน้ำหลักเจ้าพระยา

- **ลุ่มน้ำสาขาคลองหลวง** ประกอบด้วย ๖ อำเภอในจังหวัดชลบุรี คือ อำเภอพานทอง อำเภอพนัสนิคม อำเภอบ่อทอง อำเภอหนองใหญ่ อำเภอบ้านบึง และอำเภอเกาะจันทร์

ทั้งนี้ การแบ่งลุ่มน้ำสาขาในลุ่มน้ำบางปะกง พิจารณาจากหลักเกณฑ์การแบ่งขอบเขตลุ่มน้ำสาขา การเรียกชื่อลุ่มน้ำ ลำน้ำ และการกำหนดรหัสลุ่มน้ำ โดยยึดหลัก “มาตรฐานลุ่มน้ำและลุ่มน้ำสาขา” ของคณะอนุกรรมการศูนย์ข้อมูลสารสนเทศอุทกวิทยา (น้ำผิวดิน) ภายใต้คณะกรรมการอุทกวิทยาแห่งชาติ (ปัจจุบันได้รวมอยู่ในกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

๒) แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญในจังหวัดฉะเชิงเทรา

จังหวัดฉะเชิงเทรามีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำบางปะกง ความยาวทั้งสิ้น ๑๒๒ กิโลเมตร (นับจากจุดบรรจบของต้นน้ำถึงบริเวณปากอ่าว) ตั้งอยู่ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำบางปะกง ในลุ่มแม่น้ำบางปะกงสายหลักฝั่งซ้ายฝั่งขวา และลุ่มน้ำคลองท่าลาด รวมพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาทั้ง ๓ ลุ่มน้ำ เป็นพื้นที่ ๔,๐๕๒.๕๖ ตารางกิโลเมตร โดยมีปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ยของลุ่มน้ำคลองท่าลาดมากที่สุด คือ ๗๔๔.๘๑ ล้านลูกบาศก์เมตร รองลงมา คือ ลุ่มน้ำบางปะกงสายหลักฝั่งซ้ายมีปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ย ๑๖๗.๓๓ ล้านลูกบาศก์เมตร และลุ่มน้ำฝั่งขวามีปริมาณน้ำท่ารายปี ๑๓๑.๖๑ ล้านลูกบาศก์เมตร ส่งผลให้มีปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ยต่อประชากรสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แต่อย่างไรก็ตามบางพื้นที่อาจมีสภาพขาดแคลนน้ำได้เนื่องจากอยู่ห่างไกลแหล่งน้ำหรือมีคุณภาพน้ำไม่เหมาะสม เช่น น้ำเสียหรือน้ำเค็ม โดยเฉพาะช่วงฤดูแล้งที่มีการรุกรานของน้ำเค็มในแหล่งน้ำธรรมชาติ

- แม่น้ำบางปะกง เกิดจากแม่น้ำหनुมานและแม่น้ำพระปรงบรรจบกันในจังหวัดปราจีนบุรี (ช่วงที่ไหลผ่านจังหวัดปราจีนบุรีเรียกแม่น้ำปราจีนบุรี) ไหลลงมาทางทิศตะวันตกแล้ววกลงทางใต้ มีแม่น้ำนครนายกมาบรรจบทางฝั่งขวา เป็นเส้นแบ่งเขตจังหวัดปราจีนบุรีกับจังหวัดฉะเชิงเทรา ช่วงนี้จะเรียกว่าแม่น้ำบางปะกง จากนั้นไหลลงสู่ทะเลระหว่างตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มีความยาวประมาณ ๑๒๒ กิโลเมตร

- คลองท่าลาด มีต้นน้ำอยู่ในเขตอำเภอสนาบชัยเขต เป็นคลองธรรมชาติที่เกิดจากคลองสาขา คือ คลองสี่ดและคลองระบมไหลมาบรรจบกันในเขตอำเภอนวมสารคาม ไหลผ่านอำเภอราชสาส์นไปบรรจบกับแม่น้ำบางปะกงระหว่างตำบลบางคล้ากับตำบลปากน้ำในเขตอำเภอบางคล้า มีความยาวประมาณ ๓๐.๓๖ กิโลเมตร

- คลองสี่ด เกิดจากลำห้วยเล็กๆ ในบริเวณเขาใหญ่ด้านที่ติดกับจังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดชลบุรี ไหลผ่านอำเภอสนาบชัยเขต มีต้นกำเนิดจากอ่างเก็บน้ำคลองสี่ดที่ตั้งอยู่ในเขตตำบลท่าตะเกียบ ตำบลคลองตะเกรา อำเภوتاตะเกียบ และไปบรรจบกับคลองระบมกลายเป็นคลองท่าลาด ที่อำเภอนวมสารคาม มีความยาวประมาณ ๖๗.๒๒ กิโลเมตร

- คลองระบม เป็นคลองเหนือคลองสี่ด เกิดจากการรวมตัวของลำห้วยสายเล็กๆ หลายสายในบริเวณเขาขำระกา เขาพลูเหม็น เขาหินด่าง และเทือกเขาอื่น ๆ ในบริเวณด้านตะวันออกของอำเภอสนาบชัยเขตไหลไปบรรจบกับคลองสี่ดที่อำเภอนวมสารคาม มีความยาวประมาณ ๑๐๔.๕๕ กิโลเมตร พบว่าคลองนี้จะมีน้ำเกือบตลอดปี

- คลองแสนแสบ เป็นคลองที่ขุดในสมัยรัชกาลที่ ๓ เพื่อเชื่อมแม่น้ำเจ้าพระยากับแม่น้ำบางปะกงเข้าด้วยกัน ดำเนินการขุดในปี พ.ศ. ๒๓๘๐ เริ่มจากคลองมหานาคแล้วผ่านเขตบางกะปิ เขตมีนบุรี และเขตหนองจอก ไหลผ่านพื้นที่อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ไปบรรจบกับแม่น้ำบางปะกงที่ตำบลบางขนาก อำเภอบางน้ำเปรี้ยว มีความยาวประมาณ ๗๓.๘ กิโลเมตร คลองนี้ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมได้ตลอดทั้งปี

- คลองบางขนาก เป็นคลองที่ขุดในสมัยรัชกาลที่ ๓ โดยขุดตั้งแต่คลองหัวหมาก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ไปจนถึงตำบลบางขนาก อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ใช้เป็นเส้นทางลำเลียงเสบียงอาหารและยุทธโธปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำศึกกับญวน มีความยาวประมาณ ๗๒ กิโลเมตร

- คลองประเวศบุรีรมย์ เป็นคลองขุดในสมัยรัชกาลที่ ๕ โดยขุดต่อกับคลองพระโขนง เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ไปเชื่อมกับคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ แล้วไหลออกสู่แม่น้ำบางปะกง ที่อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และยังคงดำเนินการขุดคลองแยกจากคลองประเวศบุรีรมย์ อีก ๔ คลอง คือ คลองหนึ่ง คลองสอง คลองสาม และคลองสี่ เริ่มขุดตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๒๑ แล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๔๒๓ มีความยาวประมาณ ๔๖ กิโลเมตร

- คลองสายย่อย เช่น คลองสำโรง คลองท่าไข่ คลองบางขนาก คลองหลวงแพ่ง เป็นต้น เป็นคลองที่เชื่อมโยงกับคลองในกรุงเทพมหานคร

- พื้นที่ชุ่มน้ำ (Wetland) จังหวัดฉะเชิงเทรามีพื้นที่บางส่วนอยู่ในพื้นที่ชุ่มน้ำอ่าวไทย เนื่องจากขอบเขตของพื้นที่ชุ่มน้ำอ่าวไทยครอบคลุมหลายจังหวัดโดยเริ่มจากบริเวณตั้งแต่ใต้สุดของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ถึงตอนใต้สุดของจังหวัดตราด มีเนื้อที่ครอบคลุม ๙๓๑.๘ ตารางกิโลเมตรในจังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย พื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเล และพื้นที่ชุ่มน้ำน้ำจืดโดยมีพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญ ดังนี้

- พื้นที่ชุ่มน้ำแม่น้ำบางปะกง แม่น้ำบางปะกงมีจุดเริ่มต้นที่บริเวณแม่น้ำนครนายก และแม่น้ำปราจีนบุรีมาบรรจบกันที่อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา และไหลลงอ่าวไทยระหว่างอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรากับอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี มีความยาวตลอดลำน้ำ ๑๒๒ กิโลเมตร
- พื้นที่ชุ่มน้ำในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน ครอบคลุมพื้นที่อำเภอสนมชัยเขตและอำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา

๑.๗.๒ ทรัพยากรน้ำใต้ดิน

จังหวัดฉะเชิงเทรามีแหล่งน้ำใต้ดินหรือน้ำบาดาลกระจายอยู่ทั่วไปภายในจังหวัด โดยพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำใต้ดินมากจะอยู่ทางด้านตะวันตกของจังหวัดในเขตลุ่มน้ำบางปะกงส่วนทางด้านตะวันออกมีปริมาณน้ำใต้ดินน้อย น้ำใต้ดินส่วนใหญ่มีคุณภาพไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการอุปโภค บริโภค หรือทำเกษตรกรรม เนื่องจากน้ำมีความเค็มหรือเป็นน้ำกร่อย พื้นที่ที่สามารถนำน้ำใต้ดินมาใช้ประโยชน์ได้คือบางส่วนของอำเภอบางคล้า อำเภอสนมชัยเขต อำเภอพนมสารคาม และอำเภอท่าตะเกียบ แต่มีปริมาณน้อย

จำนวนบ่อบาดาลในจังหวัดฉะเชิงเทรามีทั้งหมด ๑๖๑ บ่อ ใช้ในการอุปโภคและบริโภค ๕๕ บ่อ บ่อธุรกิจ ๗๓ บ่อ และบ่อเกษตรกรรม ๓๓ บ่อ โดยบ่อบาดาลดังกล่าวอยู่ในท้องที่อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ๑๕ บ่อ อำเภอบ้านโพธิ์ ๑๓ บ่อ อำเภอบางคล้า ๑๐ บ่อ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว ๑๐ บ่อ อำเภอบางปะกง ๒๐ บ่อ อำเภอแปลงยาว ๕๖ บ่อ อำเภอท่าตะเกียบ ๗ บ่อ อำเภอสนมชัยเขต ๖ บ่อ อำเภอพนมสารคาม ๒๓ บ่อ และอำเภอกลองเขื่อน ๑ บ่อ

๑.๗.๓ แหล่งชลประทาน

สำหรับแหล่งน้ำชลประทานที่มีอยู่ภายในจังหวัดประกอบด้วยแหล่งน้ำตามโครงการชลประทาน ขนาดใหญ่ โครงการชลประทานขนาดกลาง โครงการชลประทานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการชลประทานขนาดเล็ก ที่สร้างแล้วเสร็จถึงสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๕๙ รวม ๑๕๗ โครงการ สามารถเก็บกักน้ำได้ ๔๘๔.๖๑ ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ ๑,๑๔๒,๘๒๖ ไร่ หรือร้อยละ ๓๕.๐๒ ของพื้นที่ถือครองทางการเกษตรของจังหวัด

โครงการชลประทานขนาดใหญ่ในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา มี ๘ โครงการ ดังนี้

๑. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษารังสิตใต้
๒. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต
๓. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคลองด่าน
๔. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาบางพลวง
๕. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนบางปะกง
๖. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคลองสี่ด
๗. โครงการชลประทานฉะเชิงเทรา
๘. โครงการชลประทานชลบุรี

โครงการชลประทานขนาดกลางในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา มี ๓ โครงการ ดังนี้

๑. โครงการอ่างเก็บน้ำคลองระบม
๒. โครงการอ่างเก็บน้ำลาดกระทิง
๓. โครงการฝายท่าลาด

ตารางแสดงจำนวนโครงการชลประทานที่ก่อสร้างในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา

โครงการ	จำนวนโครงการ	เก็บกักน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ได้รับประโยชน์จากชลประทาน (ไร่)	คิดเป็นร้อยละของพื้นที่ถือครองทางการเกษตร
๑. แหล่งน้ำชลประทานประเภทอ่างเก็บน้ำ				
- โครงการชลประทานขนาดใหญ่	๑	๔๒๐	๑๖๖,๑๗๔	๕.๐๙
- โครงการชลประทานขนาดกลาง	๒	๔๔.๒๐	๑๘,๘๒๖	๐.๕๘
- โครงการชลประทานขนาดเล็ก	๑๓๗	๑๔.๕๗	๑๐๐,๑๒๖	๓.๐๖
- โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๙	๕.๘๔	๗,๙๓๐	๐.๒๔
๒. แหล่งน้ำชลประทานประเภทรับน้ำนอง				
- โครงการชลประทานขนาดใหญ่	๗	-	๘๔๙,๗๗๐	๒๖.๐๕
รวม	๑๕๗	๔๘๔.๖๑	๑,๑๔๒,๘๒๖	๓๕.๐๒

ที่มา : โครงการชลประทานฉะเชิงเทรา

■ เชื่อนทน้ำบางปะกง

เขื่อนทน้ำบางปะกงตั้งอยู่บริเวณบ้านไผ่เสวก ตำบลบางแก้ว อำเภอเมือง อยู่ห่างจากปากแม่น้ำบางปะกง ๗๐ กิโลเมตร ความจุ ๓๐ ล้านลูกบาศก์เมตร สร้างขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อป้องกันการรुक้าของน้ำเค็มและกักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค การเกษตรกรรม และการชลประทาน ขณะนี้การดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ โดยอยู่ระหว่างการศึกษากำหนดปัญหาผลกระทบและศึกษาหาแนวทางในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถดำเนินการเปิดใช้งานเขื่อนทน้ำบางปะกงตามวัตถุประสงค์ (ข้อมูลจากสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๓ ชลบุรี)

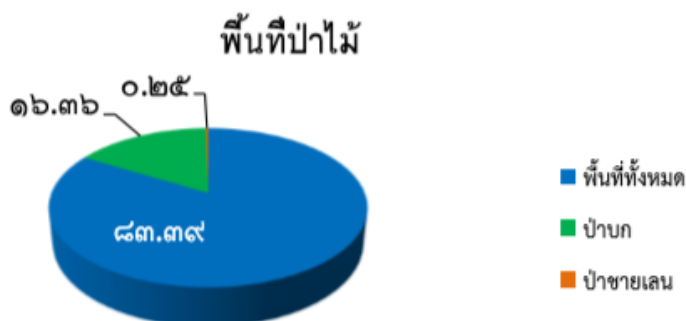
๑.๗.๕ พื้นที่ลุ่มน้ำและปริมาณน้ำท่าตามธรรมชาติ

จังหวัดฉะเชิงเทรา มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำบางปะกงและแม่น้ำสาขา ห้วย ลำธาร คลอง รวมทั้งสิ้น ๗๖๒ สาย ในจำนวนนี้มีน้ำให้ใช้ได้ในฤดูแล้ง จำนวน ๗๔๕ สาย มีหนอง บึง อีกจำนวน ๑๖๗ แห่ง ใช้งานได้ ในฤดูแล้ง ๑๖๖ แห่ง มีน้ำพุ น้ำซับ ๙ แห่ง มีน้ำในฤดูแล้ง ทั้ง ๙ แห่ง และอื่น ๆ อีก ๑๗๙ แห่ง ใช้งานได้ ในฤดูแล้ง ๑๗๘ แห่ง

๑.๗.๖ ทรัพยากรป่าไม้

จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นที่ทั้งหมด ๕,๓๕๑ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓,๓๔๔,๓๗๕ ไร่ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีพื้นที่ป่าทั้งสิ้น ๕๓๖,๑๘๑.๙๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๑ ของพื้นที่จังหวัด ซึ่งจำแนกเป็น

- พื้นที่ป่าบก ๕๒๘,๑๖๐.๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓๖ ของพื้นที่ทั้งหมด
- ป่าชายเลน ๘,๐๒๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๕ ของพื้นที่ทั้งหมด

อำเภอที่มีพื้นที่ป่ามากที่สุด ได้แก่ อำเภอท่าตะเกียบ จำนวน ๔๐๙,๕๐๗.๔๐ ไร่ รองลงมาได้แก่ อำเภอสนามชัยเขต จำนวน ๑๐๘,๕๘๐.๕๗ ไร่ สำหรับพื้นที่ป่าชายเลนจะมีอยู่ในพื้นที่ ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอบางปะกง อำเภอบ้านโพธิ์ และอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

ตารางแสดงจำนวนพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่อื่น ๆ แยกรายอำเภอของจังหวัดฉะเชิงเทรา

อำเภอ	ป่าบก (ไร่)	ป่าชายเลน (ไร่)	นาทุ่ง (ไร่)	แหล่งน้ำ (ไร่)	พื้นที่อื่น ๆ (ไร่)	รวม (ไร่)
บางปะกง	-	๖,๓๙๓.๙๓	๒๑,๕๐๓.๘๗	๔,๐๘๐.๗๐	๑๒๘,๒๑๖.๑๗	๑๖๐,๑๙๔.๖๘
บ้านโพธิ์	-	๑,๕๙๘.๔๐	๓๖,๙๗๑.๘๐	๔,๒๔๓.๗๔	๘๙,๒๑๐.๗๕	๑๓๒,๐๒๔.๗๐
เมือง	-	๒๙.๕๘	๑๖,๖๒๓.๖๒	๓,๐๙๔.๔๙	๒๒๐,๙๓๕.๒๗	๒๔๐,๖๘๒.๙๖
บางน้ำเปรี้ยว	-	-	-	๕๘๗.๓๑	๓๐๙,๙๐๒.๘๗	๓๑๐,๔๙๐.๑๘
บางคล้า	-	-	๑๐,๓๗๘.๓๑	๒,๑๗๒.๒๕	๑๓๔,๖๙๘.๒๙	๑๔๗,๒๔๘.๘๕
คลองเขื่อน	-	-	๔,๔๙๖.๑๕	๑,๖๖๓.๔๓	๖๐,๘๒๐.๖๓	๖๖,๙๘๐.๒๑
ราชสาส์น	-	-	๖๒๘.๗๖	-	๘๙,๘๕๐.๙๑	๙๐,๔๗๙.๖๘
แปลงยาว	๒,๑๓๐.๖๔	-	๒,๗๑๖.๘๓	๗๙๒.๗๒	๑๙๙,๓๐๐.๑๑	๒๐๔,๙๔๐.๓๐
พนมสารคาม	๗,๙๔๑.๔๙	-	๗๘.๖๙	๒,๔๑๗.๐๓	๓๐๙,๐๙๔.๘๘	๓๑๙,๕๓๒.๐๙
สนามชัยเขต	๑๐๘,๕๘๐.๕๗	-	-	๖,๗๕๑.๕๐	๕๕๑,๕๖๙.๑๕	๖๖๖,๙๐๑.๒๒
ท่าตะเกียบ	๔๐๙,๕๐๗.๔๐	-	-	๒๒,๓๐๑.๗๐	๔๕๗,๓๑๙.๕๗	๘๘๙,๑๒๘.๖๗
รวม	๕๒๘,๑๖๐.๑๐	๘,๐๒๑.๘๗	๙๓,๓๙๘.๐๓	๔๘,๑๐๔.๘๗	๒,๕๕๐,๙๑๘.๖๒	๓,๒๒๘,๖๐๓.๔๙

❖ ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด (ภาคตะวันออก)

ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด (ภาคตะวันออก) ครอบคลุมบริเวณพื้นที่รอยต่อของจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และสระแก้ว เดิมคือป่าพนมสารคามมีเนื้อที่ประมาณ ๕ ล้านไร่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ราษฎรได้บุกรุกป่าจนพื้นที่ป่าลดลงเป็นอย่างมาก ในปัจจุบันจึงได้มีการกำหนดเป็นพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมายในความควบคุมดูแลของสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๒ (ศรีราชา) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ประกอบด้วยเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติรวม ๕ แห่ง มีเนื้อที่ประมาณ ๑.๓ ล้านไร่ ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน เนื้อที่ ๖.๗๔ แสนไร่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว เนื้อที่ ๔.๖๕ แสนไร่ อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ เนื้อที่ ๓.๖๔ หมื่นไร่ อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา - เขาวง เนื้อที่ ๕.๒๓ หมื่นไร่ และอุทยานแห่งชาติเขาสิบห้าพัน เนื้อที่ ๕.๗ หมื่นไร่ ในส่วนของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไนพบว่ามีความหลากหลายทางชีวภาพค่อนข้างสูง เช่น พบว่ามีสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมไม่น้อยกว่า ๑๔๔ ชนิด นกไม่น้อยกว่า ๔๐๙ ชนิด สัตว์เลื้อยคลานไม่น้อยกว่า ๑๒๑ ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกไม่น้อยกว่า ๔๓ ชนิด ปลาน้ำจืดไม่น้อยกว่า ๙๔ ชนิด และผีเสื้อไม่น้อยกว่า ๙๒ ชนิด (ข้อมูลจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน พ.ศ. ๒๕๖๐)

๑.๘ ข้อมูลเชิงสถิติที่สำคัญเชิงพื้นที่

๑.๘.๑ การใช้ประโยชน์ที่ดินของจังหวัดฉะเชิงเทรา

จังหวัดฉะเชิงเทรามีพื้นที่ประมาณ ๕,๓๕๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓,๓๔๔,๓๗๕ ไร่ การใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ประมาณ ๒,๔๓๓,๐๗๕ ไร่ และพื้นที่นอกการเกษตร ประมาณ ๙๑๑,๓๐๐ ไร่

ตารางข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินของจังหวัดฉะเชิงเทรา

ประเภทเนื้อที่ (ไร่)	๒๕๕๙/๒๕๖๐	ร้อยละ
พื้นที่ทั้งหมด	๓,๓๔๔,๓๗๕.๐๐	
พื้นที่ป่าไม้	๔๔๒,๕๙๓.๗๕	๑๓.๒๓
พื้นที่เกษตรกรรม	๒,๔๓๓,๐๗๕.๐๐	๗๒.๗๕
พื้นที่อุตสาหกรรม	๔๒,๓๕๐.๐๐	๑.๒๗
พื้นที่ชุมชนเมืองและสิ่งปลูกสร้าง	๒๑๙,๒๓๗.๕๐	๖.๕๖
พื้นที่น้ำ	๙๖,๑๐๐.๐๐	๒.๘๗
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๑๑,๐๒๕.๐๐	๓.๓๒

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑.๘.๒ ปริมาณน้ำฝน

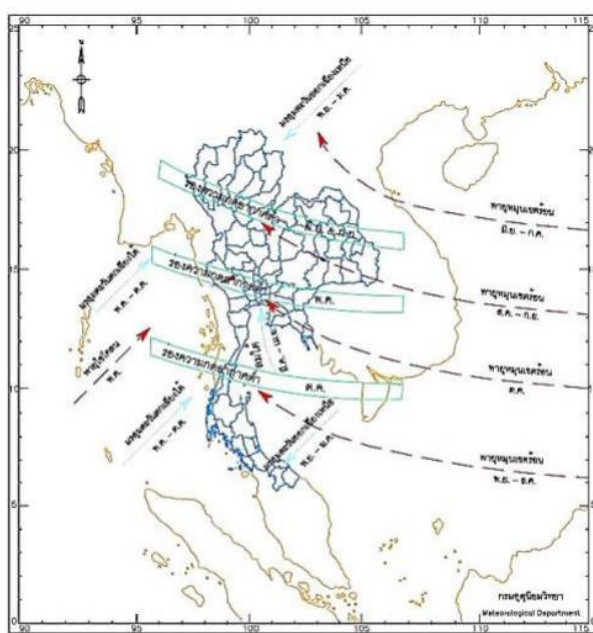
ตารางสถิติปริมาณน้ำฝนจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐
ข้อมูล ณ วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๐

รายการ	๒๕๕๗ (๒๐๑๔)	๒๕๕๘ (๒๐๑๕)	๒๕๕๙ (๒๐๑๖)	๒๕๖๐ (๒๐๑๗)
ฝนรวม (มิลลิเมตร)	๑๑๑๖.๔	๑๐๔๖	๑๔๖๓.๒	๑๑๐๒.๒
จำนวนวันฝนตก (วัน)	๑๑๗	๙๙	๑๐๖	๗๗
ฝนสูงสุด (มิลลิเมตร)	๙๙.๕	๕๖.๕	๘๒.๒	๑๐๑.๓

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดชลบุรี

๑.๘.๓ ภูมิอากาศ

สถิติข้อมูลภูมิอากาศจากสถานีอุตุนิยมวิทยาฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และพายุหมุนเขตร้อน ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมมีหย่อมความกดอากาศสูงทางซีกโลกใต้ได้เคลื่อนตัวผ่านมหาสมุทรอินเดียทางทะเลอันดามันผ่านพื้นที่คาบสมุทรมหาสมุทรทางตอนใต้ไปแทนที่หย่อมความกดอากาศต่ำทางซีกโลกเหนือ ทำให้เกิดลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านทะเลและมหาสมุทร พัดพาความชื้นจากทะเลเข้าสู่ฝั่งกลายเป็นฝนตกในภาคพื้นทวีป ลมมรสุมนี้จะทำให้เกิดฝนตกโดยทั่วไป ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม จากนั้นระหว่างเดือนตุลาคมถึงกุมภาพันธ์ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดพาความหนาวเย็นและความแห้งแล้งจากภาคพื้นทวีปทางทิศเหนือเข้ามาในประเทศไทยทำให้อากาศหนาวและแห้งแล้งโดยทั่วไป สำหรับช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายนเป็นช่วงที่มีอากาศร้อนมากที่สุด พบว่าจังหวัดฉะเชิงเทรามีปริมาณน้ำฝนสูงสุดใน ๒๔ ชั่วโมงที่เคยตรวจวัดได้ คือ ๑๓๐.๕ มิลลิเมตร เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓ โดยมีจำนวนวันที่มีฝนตกเฉลี่ย ๑๓๓ วัน เดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีปริมาณฝนมากที่สุดในรอบปี โดยมีปริมาณฝน ๒๕๖.๔ มิลลิเมตร และมีค่าการระเหยเฉลี่ยรายเดือนสูงสุดในเดือนเมษายน วัดได้ ๑๗๒.๑ มิลลิเมตร และจากการรวบรวมข้อมูลปริมาณน้ำฝนพบว่าปริมาณฝนรายปีเฉลี่ยจะมีค่าผันแปร อยู่ระหว่าง ๑,๐๒๗.๔๕-๑,๗๕๘.๗๑ มิลลิเมตร โดยจะตกในช่วงฤดูฝนตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ปริมาณฝนจะน้อยในช่วงระหว่างเดือนธันวาคม-มกราคม

รูปที่ ๒ ๑. ทิศทางและช่วงเวลาการเกิดลมมรสุมและพายุจรที่พัดเข้าสู่ประเทศไทย
๒. ที่มา : "The Sailing of The India", A study by Lawrence Stamelin, supported by The U.S. Army Quartermaster Corps, Research and Engineering Command, Project No. 7-83-01-006.

ภาพ ๒ ทิศทางและช่วงเวลาการเกิดลมมรสุมและพายุจรที่พัดเข้าสู่ประเทศไทย

๑.๙ ข้อมูลสรุปผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา

จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐ ตามวิสัยทัศน์ของจังหวัด คือ “ศูนย์กลางแห่งบูรพาวิถีสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ฐานอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมโดดเด่น เป็นเลิศสินค้าเกษตรปลอดภัย ท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรมได้มาตรฐานสังคมเป็นสุข” โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ๕ ประเด็น คือ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : เพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมรองรับ AEC และตลาดโลก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตรปลอดภัย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และวัฒนธรรมให้ได้มาตรฐาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ : ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ : พัฒนาทุนทางสังคมและความมั่นคงสู่สังคมเป็นสุข

ทั้งนี้ แผนพัฒนาจังหวัดฉะเชิงเทรา มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ๔ ประการ คือ

๑) การเบิกจ่ายงบประมาณ ตามระยะเวลาที่กำหนดพบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ จังหวัดฉะเชิงเทราสามารถเบิกจ่ายงบประมาณเป็นจำนวน ๑๓๘,๖๕๓,๗๓๓.๗๘ บาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๔๐ ของงบประมาณทั้งหมด

๒) ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ปี ๒๕๕๖ เท่ากับ ๒๕๐,๙๓๒ ล้านบาท มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคนเท่ากับ ๔๒๑,๕๙๗ บาทต่อปี มากเป็นอันดับที่ ๕ ของประเทศ และเป็นอันดับที่ ๑ ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จากการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในปี ๒๕๕๖ พบว่ารายได้ของจังหวัดขึ้นอยู่กับผลผลิตทางด้านอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ โครงสร้างรายได้ประกอบด้วยการผลิตยานยนต์ รถพ่วงและรถกึ่งพ่วง การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและผลิตภัณฑ์พลาสติก การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะประดิษฐ์ยกเว้นเครื่องจักรและผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ

๓) การรักษาระดับการแข่งขันของจังหวัด พบว่าร้อยละ ๙๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมาจากภาคอุตสาหกรรม จากการวิเคราะห์ผลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพบว่า การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมาจากนอกภาคการเกษตร โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดของภาคการเกษตรมีการเติบโตจาก ๒๐,๓๓๔ ล้านบาทในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็น ๒๑,๔๓๙ ล้านบาท ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็น ๒๒,๕๗๓ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๔ คิดเป็นร้อยละ ๕.๔๓ และเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๕ คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๙ สำหรับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนอกภาคการเกษตรมีการเติบโตจาก ๒๓๗,๕๓๒ ล้านบาท ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็น ๓๑๐,๙๐๖ ล้านบาท ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็น ๒๙๔,๑๗๔ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๔ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘๙ แต่ลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๕๕ คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๘ เนื่องจากในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดภาคกลางของประเทศประสบปัญหาน้ำท่วมครั้งใหญ่ จึงย้ายฐานการผลิตมายังจังหวัดฉะเชิงเทรา ต่อมาเมื่อสถานการณ์กลับเป็นปกติในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ โรงงานอุตสาหกรรมบางส่วนได้ย้ายกลับสู่จังหวัดเดิม

๔) ปัญหาและอุปสรรคที่ค้นพบคือ การขาดแคลนงบประมาณสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ที่มุ่งเน้นการเป็นศูนย์กลางการผลิตและการขนส่งในภาคตะวันออกเพื่อเชื่อมโยงประชาคมอาเซียน

■ สรุปงบประมาณตามแผนพัฒนาจังหวัด

งบประมาณตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐ มีดังนี้

๑) งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๓๙ โครงการ งบประมาณ ๑๖๑,๔๐๔,๕๐๐ บาท ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๓๙ โครงการ เบิกจ่าย ๑๖๑,๔๐๔,๕๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ข้อมูลประกอบกราฟตัวชี้วัดการพัฒนา จังหวัดฉะเชิงเทรา

จังหวัด	ภาพรวม	การพัฒนาแบบทั่วถึง	การเติบโตทางเศรษฐกิจ	ภาคใต้ภาคเศรษฐกิจสีเขียว	ประสิทธิภาพของภาครัฐ	
ปีปัจจุบัน	ฉะเชิงเทรา	34.21	40.36	32.49	10.44	53.54
	ค่ากลางของประเทศ	31.27	27.14	29.73	22.53	45.68
ปีก่อนหน้า	ฉะเชิงเทรา	34.66	34.54	36.51	23.06	44.55
	ค่ากลางของประเทศ	31.63	20.85	28.14	33.43	44.08
มิติการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ประเทศ		ฉะเชิงเทรา		หน่วย
		ปีก่อนหน้า	ปีปัจจุบัน	ปีก่อนหน้า	ปีปัจจุบัน	
การพัฒนาแบบทั่วถึง	ร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน*	12.49	10.43	1.84	3.77	ร้อยละ
	สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้*	0.411	0.411	0.380	0.380	-
	ร้อยละผู้อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน	18.00	18.76	57.41	58.49	ร้อยละ
	อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร*	3,262	2,980	3,031	2,986	คน/แพทย์
	จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ 15-59 ปี	8.68	8.90	9.17	9.40	ปี
	ค่าเฉลี่ยคะแนน O-net ม.3	32.30	34.95	32.60	35.43	คะแนน
การเติบโตทางเศรษฐกิจ	อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในจังหวัด	4.98	1.75	25.00	- 10.12	ร้อยละ
	อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	0.26	- 0.41	- 6.33	- 1.12	ร้อยละ
	อัตราว่างงาน*	0.68	0.75	0.89	1.26	ร้อยละ
	อัตราส่วนหนี้เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน*	6.27	6.67	6.29	2.74	เท่า
	อัตราส่วนการออมเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน	21.84	19.97	24.54	20.95	ร้อยละ
	ผลผลิตภาพแรงงาน	95,581	110,895	619,915	580,572	บาท/คน
การเติบโตทางเศรษฐกิจสีเขียว	อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด	- 3.32	0.01	5.80	- 3.32	ร้อยละ
	ปริมาณขยะในจังหวัด*	252,449	247,105	305,066	314,630	ตัน
	สัดส่วนปริมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อยานพาหนะต่อประชากร*	266	284	540	597	ลิตร/คน
	สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคครัวเรือนต่อประชากร*	443	464	694	742	กิโลวัตต์-ชั่วโมง/คน
	สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคที่ไม่ใช่ครัวเรือนต่อ GPP*	6,915	7,289	11,842	12,018	กิโลวัตต์-ชั่วโมง/ล้านบาท
	สัดส่วนปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงในภาคอุตสาหกรรมต่อ GPP ภาคอุตสาหกรรม*	276	178	328	283	ลิตร/ล้านบาท
ประสิทธิภาพของภาครัฐ	ร้อยละของสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองคุณภาพ HA	60.00	74.76	50.00	70.00	ร้อยละ
	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้า	15.57	15.77	32.45	33.38	ร้อยละ
	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้า	88.16	88.41	82.93	83.01	ร้อยละ
	ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต	28.30	32.73	35.16	41.04	ร้อยละ
	ร้อยละภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บได้ต่อรายได้รวมที่รวมเงินอุดหนุนและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	12.13	12.19	19.19	18.59	ร้อยละ
	ความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัด	75.51	92.11	57.61	88.40	ร้อยละ

จากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการพัฒนาของจังหวัดฉะเชิงเทรา ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้างต้น พบว่าจากตัวชี้วัดทั้งหมด ๒๔ ตัวชี้วัด มี ๑๒ ตัวชี้วัดที่มีเกณฑ์สูงกว่าค่ากลางของประเทศ ในขณะที่ตัวชี้วัดอีก ๑๒ ตัวชี้วัด มีเกณฑ์ต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ โดยเฉพาะตัวชี้วัดในมิติการเติบโตทางเศรษฐกิจสีเขียวนั้นมีค่าที่ต่ำกว่าค่ากลางของประเทศค่อนข้างมาก โดยตัวชี้วัดทุกตัวในมิตินี้มีค่าที่ต่ำกว่าค่ากลางและต่ำกว่าปีก่อนหน้า โดยเฉพาะปัญหาพื้นที่ป่าไม้ที่ลดลงและการใช้พลังงานขาดประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนา ได้แก่ อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้เฉลี่ย อัตราการเปลี่ยนแปลง GPP อัตราการว่างงาน การเข้าถึงไฟฟ้า และการเบิกจ่ายงบประมาณจังหวัด ทั้งนี้ประเด็นที่จังหวัดควรให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ได้แก่ การแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตร พร้อมทั้งอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การอนุรักษ์ประหยัดพลังงานในภาคครัวเรือน และการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพในการผลิต ทั้งนี้ จังหวัดได้นำผลการวิเคราะห์ข้างต้นมาใช้ประกอบการประเมินศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดฉะเชิงเทรา ควบคู่กับไปกับการวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่น และการวิเคราะห์ศักยภาพรายด้าน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๒.๑ ข้อมูลการวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่น

จังหวัดฉะเชิงเทราทำการสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนในจังหวัด โดยดำเนินการประมวลปัญหาเชิงพื้นที่จากแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอ แผนชุมชนเชิงบูรณาการระดับจังหวัด และการสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่ โดยสามารถสรุปสาระสำคัญดังนี้

■ ด้านสังคม

- ปัญหาการว่างงาน เกิดจากภาวะเศรษฐกิจเกิดการชะลอตัว ประชากรต้องการหารายได้เสริม และเกษตรกรมีช่วงเวลาว่างหลังจากทำการเกษตร พบได้ในทุกอำเภอ
- ประชาชนมีรายได้ไม่น้อยไม่เพียงพอต่อการยังชีพ พบได้ในอำเภอสนามชัยเขตและอำเภอบางน้ำเปรี้ยว
- ประชาชนขาดแคลนที่ดินในการทำเกษตรกรรม พบได้ในทุกอำเภอ
- ปัญหาการตั้งครุภัณฑ์ในขณะที่ไม่พร้อม เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เสี่ยงกับการติดโรคทางเพศสัมพันธ์ เด็กถูกทอดทิ้ง และเกิดครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวจำนวนมาก พบได้ในทุกอำเภอ
- ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ พบได้ในทุกอำเภอ
- ปัญหายาเสพติด พบได้ในทุกอำเภอ
- ปัญหาแรงงานข้ามชาติ พบได้ในทุกอำเภอ
- อาชญากรรม พบได้ในทุกอำเภอ

■ ด้านเศรษฐกิจ

- ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ พบได้ในทุกอำเภอ
- ขาดองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเกษตร พบได้ในทุกอำเภอ
- ขาดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร พบได้ในทุกอำเภอ
- ปัญหาช้างป่าบุกรุกพื้นที่การเกษตร พบได้ในอำเภอน้ำพองและอำเภอสนามชัยเขต

■ ด้านการท่องเที่ยว

- แหล่งโบราณสถานในจังหวัดฉะเชิงเทราหลายแห่งทรุดโทรมไม่ได้รับการบูรณะให้อยู่ในสภาพที่จะสามารถส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม พบได้ในทุกอำเภอ
- ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญของชาวจังหวัดฉะเชิงเทราเริ่มจะสูญหาย เช่น วัฒนธรรมไทยพวน อำเภอนวมสารคาม
- ขาดแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม พบได้ในทุกอำเภอ
- ขาดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมให้มีการบริหารจัดการได้มาตรฐาน และสามารถให้บริการกับประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเกิดประโยชน์ พบได้ในอำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว และอำเภอสนามชัยเขต
- ขาดการพัฒนาองค์ความรู้เครือข่ายทางวัฒนธรรมให้มีความเข้มแข็ง พบได้ในทุกอำเภอ

■ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ปัญหาน้ำเสีย พบได้ในอำเภอมือง อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอบางปะกง อำเภอบางคล้า อำเภอแปลงยาว และอำเภอบางน้ำเปรี้ยว
- ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตร รวมถึงปัญหาน้ำท่วม พบได้ในทุกพื้นที่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา (ช่วงเดือน มกราคม - พฤษภาคม ของทุกปี)
- ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย พบได้ในอำเภอมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอบางปะกง อำเภอบางคล้า อำเภอแปลงยาว อำเภอบางน้ำเปรี้ยว และอำเภอนวมสารคาม
- มลพิษทางอากาศ จากโรงงานอุตสาหกรรมและการเผาตอซัง พบได้ในอำเภอบางปะกง
- ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล พบได้ในอำเภอบางปะกง
- ปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พบได้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าอนุรักษ์ ป่าชายเลน ป่าแควระบม และป่าสียัด เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน อำเภอมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบ้านโพธิ์ และอำเภอบางปะกง

ทั้งนี้ เมื่อจำแนกผลการสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่แต่ละอำเภอ สามารถสรุป ปัญหาและความต้องการของประชาชนในแต่ละอำเภอได้ดังนี้

ปัญหาในพื้นที่	ความต้องการ
อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา	
ด้านแหล่งน้ำ	
<p>๑. ผักตบชวาและวัชพืชหนาแน่นในลำคลอง</p> <p>๑.๑ ผักตบชวาและวัชพืชมีจำนวนมากปกคลุมหนาแน่นมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว</p> <p>๑.๒ กีดขวางทางน้ำ ทำให้ปริมาณการไหลของน้ำลดลง</p> <p>๑.๓ ผักตบชวามีจำนวนมากทำให้เป็นอุปสรรคต่อการสัญจรทางน้ำ</p> <p>๒. น้ำเสีย</p> <p>๒.๑ น้ำเสียในคลองสายหลัก ช่วงน้ำเค็มเนื่องจากต้องปิดประตูระบายน้ำ เพื่อกันมิให้น้ำเค็มเข้า จึงเกิดน้ำนิ่ง ไม่ไหลเวียน</p> <p>๒.๒ น้ำทิ้งจากหมู่บ้านจัดสรร สถานประกอบการปล่อยน้ำที่ไม่ผ่านการบำบัดลงสู่คลองโดยตรง</p> <p>๒.๓ น้ำทิ้งจากครัวเรือน การถ่ายเทระบายน้ำจากบ่อปลา - บ่อกักขังสู่ลำคลอง</p> <p>๒.๔ การกำจัดวัชพืช โดยการใช้สารเคมี หรือการใช้เครื่องจักรสับวัชพืชแล้วมีได้นำวัชพืชขึ้นจากน้ำทำให้น้ำเน่าเสีย</p>	<p>๑. พัฒนาแหล่งน้ำคูคลอง</p> <p>๒. ขุดลอกคลองเพื่อกำจัดวัชพืช และเปิดทางน้ำให้สามารถกักเก็บน้ำในปริมาณที่มากขึ้น</p> <p>๓. รณรงค์และปลูกจิตสำนึกประชาชนในพื้นที่ให้ช่วยกันรักษาแหล่งน้ำ คู คลอง</p> <p>๔. เฝ้าระวังสถานประกอบการและหมู่บ้านจัดสรรไม่ให้มีการปล่อยน้ำทิ้งที่ยังไม่มีการบำบัดลงสู่ลำคลอง</p> <p>๕. กำจัดวัชพืชที่ถูกวิธี ป้องกันปัญหาน้ำเน่าเสีย</p> <p>๖. ส่วนราชการร่วมแก้ปัญหา</p> <p>๗. เครื่องมือที่มีศักยภาพในการกำจัดผักตบชวาและวัชพืช</p>
ด้านปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน	
<p>๑. ปัญหาถนนสายหลักมีผิวจราจรชำรุด ขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ บางพื้นที่เป็นดินลูกรัง หินคลุกมีปัญหาฝุ่นละออง และอาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน</p> <p>๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีงบประมาณเพียงพอในการแก้ไขปัญหาถนนชำรุด</p>	<p>๑. ซ่อมแซมผิวจราจรชำรุดขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่</p> <p>๒. ปรับปรุงเส้นทางสัญจรภายในตำบลให้สามารถใช้ได้โดยสะดวก ปลอดภัย ลดอุบัติเหตุ</p> <p>๓. การสนับสนุนงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซมถนน</p>

ปัญหาในพื้นที่	ความต้องการ
<p>ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>๑. ขาดความรู้ตามแนวพระราชดำริการใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๒. พัฒนาด้านความคิดในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่</p> <p>๓. ขาดศูนย์ประสานบริหาร การตลาดเศรษฐกิจชุมชนอาชีพกลุ่มผลิตภัณฑ์ OTOP</p>	<p>๑. ศึกษาวิจัยการแก้ไขปัญหาในพื้นที่</p> <p>๒. พัฒนาศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่อำเภอ</p> <p>๓. ให้ความรู้อบรมด้านอาชีพเพื่อนำไปประกอบอาชีพ</p> <p>๔. พัฒนาสินค้า OTOP ในชุมชนให้มีคุณภาพ เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว</p> <p>๕. จัดตั้งศูนย์การจำหน่ายสินค้า OTOP</p> <p>๖. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง</p>
<p>ด้านสังคม</p> <p>๑. เยาวชนในสถานศึกษาทะเลาะวิวาท และการแพร่ระบาดของยาเสพติด</p> <p>๒. ประชาชนต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน</p> <p>๓. บุคลากรในพื้นที่ขาดความคล่องตัวในการดำเนินงาน</p> <p>๔. บุคลากรขาดความรู้ในการวิเคราะห์พื้นที่และการแก้ไขปัญหา ด้านอาชีพให้เหมาะสมกับพื้นที่</p> <p>๕. ปัญหาคนว่างงาน</p> <p>๖. ปัญหาความแตกแยกในสังคม/ชุมชน จากการเลือกตั้งทุกระดับ</p> <p>๗. ปัญหาทางด้านสังคม (วัยรุ่น) เช่น โรคเอดส์ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร รวมกลุ่มกันเพื่อแข่งขันจักรยานยนต์ในช่วงเวลาว่าง ฯลฯ</p>	<p>๑. สถาบันการศึกษาให้ความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหา</p> <p>๒. การเสริมสร้างความเข้มแข็งในระดับหมู่บ้าน ชุมชนใช้มาตรการ ๒๕ ตาสับปรด</p> <p>๓. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของราษฎรในหมู่บ้าน</p> <p>๔. พัฒนาบุคลากรให้สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในพื้นที่ มีความคล่องตัวในการลงพื้นที่ ศึกษาวิจัยการทำแผนแม่บทหมู่บ้าน</p> <p>๕. พัฒนาให้ความรู้ด้านอาชีพแก่ชุมชน</p> <p>๖. พัฒนาผู้ประกอบการ</p> <p>๗. สร้างความสามัคคีในระดับพื้นที่</p> <p>๘. ให้ความรู้ คำแนะนำ เช่น โรคเอดส์ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ฯลฯ</p> <p>๙. จัดกิจกรรมให้ความรู้</p> <p>๑๐. กวดขันจับกุมกลุ่มวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมน่าสงสัย</p>
<p>ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>๑. สภาพแวดล้อมทรุดโทรม</p> <p>๒. พื้นที่เกษตรมีความเสื่อมโทรมจากการใช้สารเคมี</p> <p>๓. ประชากรที่มีอาชีพทำการเกษตรได้รับผลจากการใช้สารเคมี</p> <p>๔. แม่น้ำลำคลองเน่าเสีย เนื่องจากในลำคลองมีวัชพืชรบกวนมาก</p> <p>๕. สิ่งเหลือใช้จากภาคเกษตรกรรมมีจำนวนมาก ทำให้เป็นปัญหาในการนำเสีย</p> <p>๖. ประชาชนขาดความรู้ในการนำสิ่งเหลือใช้มาทำประโยชน์</p>	<p>๑. ปรับปรุงภูมิทัศน์ในพื้นที่ตำบลคลองหลวงแพ่ง</p> <p>๒. ส่งเสริมการเกษตรทฤษฎีใหม่</p> <p>๓. กำจัดวัชพืช ลดมลพิษ</p> <p>๔. รักษาระบบนิเวศน์</p> <p>๕. รักษาแม่น้ำลำคลอง</p> <p>๖. แก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อม</p> <p>๗. ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๘. การนำสิ่งเหลือใช้กลับมาใช้ใหม่</p> <p>๙. ส่งเสริมยกย่องและให้เกียรติภูมิปัญญาท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้าน</p>

ปัญหาในพื้นที่	ความต้องการ
๗. ปัญหาดินเคลื่อนตามแนวชายฝั่งแม่น้ำบางปะกง ๘. จำนวนขยะมีมาก ๙. ดินขาดแร่ธาตุ ๑๐. การจัดการปุ๋ยอินทรีย์มาทดแทนปุ๋ยเคมี	๑๐. การสร้างแนวป้องกันดินเคลื่อนตัวชายฝั่งแม่น้ำ ส่งเสริมการปลูกป่าชายเลน ๑๑. ระบบจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น การกำจัดน้ำเสีย เตาขยะไร้มลพิษ ๑๒. รักษาสภาพแวดล้อมของดินในการปลูกต้นไม้ยืนต้น ๑๓. พืชผลทางการเกษตรปลอดสารพิษ
ด้านการศึกษา ประเพณี วัฒนธรรม ๑. สภาพแวดล้อมโบราณสถานที่สำคัญของจังหวัดทรุดโทรมมาก ๒. เส้นทางเดินทางของนักท่องเที่ยวไปยังโบราณสถานต่างๆ ยังไม่เชื่อมโยงกัน ๓. ขาดแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ	๑. พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญของจังหวัด ฉะเชิงเทรา ๒. พื้นที่แหล่งวัฒนธรรมประจำตำบล
ด้านสาธารณสุข ๑. บริโภคอาหารที่ปนเปื้อน ๒. ประชาชนในพื้นที่ขาดการใส่ใจในเรื่องการบริโภคอาหารตามหลักโภชนาการ ๓. ไข่เสียดอก	๑. ปลูกจิตสำนึกในการใส่ใจการบริโภคอาหารตามหลักโภชนาการ ๒. ส่งเสริมให้มีการป้องกัน และพ่นหมอกควันเป็นประจำ
ปัญหาดังกล่าว ๑. พื้นที่บริเวณริมแม่น้ำบางปะกงได้รับความเดือดร้อนจากน้ำกัดเซาะตลิ่งดินสไลด์ลง ซึ่งทำให้บ้านที่อยู่ริมฝั่งแม่น้ำได้รับผลกระทบ	๑. สร้างเขื่อนตลิ่งน้ำบางปะกง เพื่อป้องกันตลิ่งพัง
ปัญหาการขยายเขตประปาส่วนภูมิภาค ๑. เนื่องจากพื้นที่บางพื้นที่ ไม่มีแหล่งน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภค – บริโภค ซึ่งส่วนใหญ่ใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ คูคลอง และปัจจุบันแหล่งน้ำที่ใช้ประสบปัญหาน้ำเสียและน้ำเค็ม ในช่วงฤดูแล้ง	๑. ขยายเขตประปาส่วนภูมิภาคให้ครอบคลุมพื้นที่ประสบปัญหา
อำเภอสนามชัยเขต	
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ๑. ถนนชำรุดเสียหาย ๒. การคมนาคมไม่สะดวกปลอดภัย ๓. จำนวนถนนลาดยาง และถนนคอนกรีตเสริมเหล็กไม่เพียงพอ ๔. ถนนเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดมีขนาดช่องจราจรที่แคบ	๑. จัดสรรงบประมาณซ่อมแซมถนนเพื่อให้มีสภาพที่ดีพร้อมใช้งาน ๒. จัดสรรงบประมาณเพื่อตัดป้ายจราจร ทำเครื่องหมายแบ่งช่องจราจร ๓. จัดสรรงบประมาณเพื่อก่อสร้างถนน ยกยกระดับจากถนนลูกรังเดิม ให้เป็นชนิดแอสฟัลต์ติกคอนกรีตหรือชนิดคอนกรีตเสริมเหล็ก ๔. จัดสรรงบประมาณเพื่อขยายช่องจราจรถนนที่เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดในเขตพื้นที่อำเภอสนามชัยเขต เพื่อขยายการขนส่งจราจรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปัญหาในพื้นที่	ความต้องการ
ด้านเศรษฐกิจ ๑. ปัญหาการทำการเกษตรแบบปลูกพืชเชิงเดี่ยว, ผลผลิตไม่ตรงกับความต้องการของตลาด, ราคาผลผลิตที่ตกต่ำ	๑. จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมความรู้ การจัดการภาคการเกษตร ส่งเสริมการตลาด แปรรูปผลิตภัณฑ์ ๒. ส่งเสริมการขายสินค้าในตลาดรูปแบบปกติและการตลาดแบบออนไลน์
ด้านแหล่งน้ำ ๑. ขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภค - บริโภค ๒. ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร	๑. จัดสรรงบประมาณก่อสร้างแหล่งกักเก็บน้ำ หรือระบบประปาผิวดิน ใต้ดิน เช่น สระเก็บน้ำ ประปาขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ตามแบบมาตรฐานกรมทรัพยากรน้ำ ๒. จัดสรรงบประมาณเพื่อการก่อสร้างฝายกั้นน้ำ ฝายชะลอน้ำ คลองส่งน้ำ ขุดลอกคลอง หรือการชลประทานอื่นตามความเหมาะสม
ด้านการศึกษา ประเพณี วัฒนธรรม ๑. ขาดแคลนการส่งเสริมการศึกษาทางเลือก เช่น การเรียนระบบอาชีวศึกษา การเรียนด้านศิลปะ การเรียนด้านเทคโนโลยีเพื่อชุมชน ๒. ขาดแคลนบุคลากรทางการศึกษา เช่น ครูในท้องถิ่นที่ห่างไกล ๓. ขาดการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่	๑. ส่งเสริมการเปิดสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ ๒. ส่งเสริมให้ท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณเพื่อการศึกษา ๓. จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
ด้านสาธารณสุข ๑. ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลไม่ได้รับการบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึง ๒. ขาดความรู้ในการสาธารณสุขเชิงการป้องกันและรักษาโรค	๑. จัดสรรงบประมาณเพื่อการบริการสาธารณสุขเคลื่อนที่ ๒. จัดสรรงบประมาณเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่
ด้านปัญหาช้างป่า ๑. ช้างป่าในพื้นที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น ส่งผลให้เกิดปัญหาการรุกเข้ามาทำลายพืชผลทางการเกษตร	๑. จัดสรรงบประมาณเพื่อสร้างรั้วกันช้าง และปลูกพืชอาหารช้าง และสร้างแหล่งน้ำให้ช้าง ในพื้นที่ที่ช้างอาศัยอยู่ เพื่อลดจำนวนช้างที่จะเข้ามาทำลายแหล่งพื้นที่เกษตรกรรมของประชาชน
ด้านปัญหาที่ดินทำกิน ๑. ประชาชนในพื้นที่ขาดแคลนที่ดินทำกิน	๑. จัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ประชาชน โดยอาศัยกฎหมายการจัดที่ดินทำกินจากกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรฯ หรือจัดพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ให้แก่ประชาชน

ปัญหาในพื้นที่	ความต้องการ
อำเภอแปลงยาว	
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	
๑. การคมนาคมสัญจรไปมา	๑. ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนภูมิภาค ในการดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน
ด้านเศรษฐกิจ	
๑. รายได้ต่อครัวเรือนต่อยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่ามาตรฐาน	๑. พัฒนาฝีมือแรงงานและแนะนำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้ประชาชน
๒. ที่ดินทำกินซึ่งยังไม่มีความชัดเจนระหว่างที่ดินของรัฐและประชาชน	๒. เร่งสำรวจและวางมาตรการกำหนดพื้นที่ให้ชัดเจนโดยการมีส่วนร่วมและยอมรับของประชาชน
ด้านแหล่งน้ำ	
๑. ระบบบริการน้ำประปาที่ยังบริการประชาชนไม่ทั่วถึง	๑. เพิ่มปริมาณแหล่งน้ำกักเก็บน้ำขนาดเล็กในพื้นที่และรณรงค์ให้ประชาชนใช้น้ำอย่างประหยัด
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
๑. มลภาวะทางกลิ่นและทางน้ำเกิดมาจากการเลี้ยงปลาสัตว์โดยเฉพาะฟาร์มสุกรที่มีปริมาณมากในพื้นที่	๑. ปรับปรุงและฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ ๒. ลดการใช้สารเคมีในการผลิตสินค้าทางการเกษตร ๓. กำหนดมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมโดยบูรณาการ ๔. ร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชนและประชาสังคม
อำเภอพนมสารคาม	
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	
๑. การคมนาคมไม่สะดวก	๑. จัดสรรงบประมาณเพื่อซ่อมแซมถนน และจำกัดน้ำหนักรถบรรทุกที่วิ่ง เพื่อป้องกันถนนชำรุด
๒. ไฟฟ้าและประปาไม่ได้มาตรฐาน	๒. ซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้านให้ได้มาตรฐาน
ด้านแหล่งน้ำ	
๑. ขาดแหล่งน้ำเพื่ออุปโภค - บริโภค	๑. จัดสรรและขอสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดหาแหล่งน้ำ
๒. ขาดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	๒. ขุดลอกคูคลองที่ตื้นเขิน โดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน
ด้านสาธารณสุข	
๑. ป้องกันโรคติดต่อ	๑. ส่งเสริมกิจกรรมที่ทำให้ประชาชนใส่ใจสุขภาพ
๒. สุขภาพอนามัย	๒. จัดหน่วยบริการเคลื่อนที่ตามสวนสาธารณะ
๓. การบริการสาธารณสุขมูลฐาน	๓. ให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
๑. ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	๑. ส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการแยกทิ้งขยะ และจัดให้มีจุดทิ้งขยะอย่างเพียงพอในแต่ละชุมชน

ปัญหาในพื้นที่	ความต้องการ
ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ๑. ด้านอุปกรณ์สื่อการเรียน ๒. อุปกรณ์สำหรับสนามเด็กเล่นไม่มีมาตรฐาน	๑. ขอสับสนุนงบประมาณจากส่วนกลางในการดำเนินการและขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการในพื้นที่/ชุมชนร่วมสนับสนุนงบประมาณอีกทางหนึ่ง
ด้านการเมือง ๑. การปกครองระบอบประชาธิปไตย ๒. ความสนใจในการมีส่วนร่วม	๑. ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน เช่น การประชุมประชาคม เป็นต้น
อำเภอบางคล้า	
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ๑. ประชาชนได้รับความเดือนร้อนจากการเดินทางสัญจรในตำบลเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง ๒. ต้องการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว ๓. ปัญหาศาลคลองในพื้นที่ (คลองต้นเขิน) ๔. ถนนอยู่ในสภาพเป็นหลุมเป็นบ่อประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการขนส่งสินค้าทางการเกษตรและการสัญจรไปมา	๑. ปรับปรุงเส้นทางสัญจรภายในตำบลให้สามารถใช้ได้โดยปลอดภัย ๒. เกษตรกรได้รับความสะดวกในการเดินทาง ๓. เส้นทางสัญจรของประชาชนเพื่อลดอุบัติเหตุ ๔. พื้นฟูแหล่งวัฒนธรรมประจำตำบล ๕. ขุดลอกคลอง เพื่อให้น้ำไหลหมุนเวียนรับน้ำจากเขื่อน และสามารถเก็บกักไว้ในหน้าแล้ง ๖. ซ่อมแซมและปรับปรุงถนน เพื่อให้สะดวกในการขนส่งสินค้าทางการเกษตร และลดอุบัติเหตุในการสัญจรไปมา
ด้านเศรษฐกิจ ๑. ไม่มีสถานที่สำหรับสี่ขาวการไปจ้างสี่ขาวทำให้ประชาชนมีรายจ่ายมากขึ้น ๒. รายได้เกษตรกรตกต่ำ ๓. ขาดแคลนพันธุ์พืช/สัตว์/ประมงที่ดี ๔. เกษตรกรมีหนี้สินมาก ๕. ค่าครองชีพสูง ๖. ไม่มีสถานที่สำหรับจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน ๗. ไม่มีจุดจำหน่ายสินค้าเป็นหลักแหล่งเกิดปัญหาความไม่เป็นระเบียบในชุมชน	๑. มีโรงสีสำหรับสี่ขาวในชุมชน ๒. สนับสนุนเกษตรกรทำนา ๓. ใช้สถานที่อบรมกลุ่มอาชีพ ๔. อบรมเพิ่มมาตรฐานอาชีพด้านการประมง ๕. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ๖. รวมกลุ่มประชาชนผู้ประกอบการอาชีพค้าขายมาตั้งจุดขายสินค้าร่วมกันให้เป็นหลักแหล่งและเกิดความเป็นระเบียบ ๗. สามารถนำผลิตภัณฑ์ในพื้นที่มารวมขายได้ในจุดเดียว เป็นการบริการนักท่องเที่ยวที่ผ่านเส้นทางสาย ๓๐๔
ด้านสังคม ๑. ปัญหาการว่างงาน ๒. ปัญหายาเสพติด	๑. ส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ๒. มีตลาดสำหรับรองรับสินค้าของประชาชนเพื่อนำมาขาย ๓. ส่วนราชการ (ตำรวจ) เข้มงวดในการตรวจ จับกุม ๔. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด

ปัญหาในพื้นที่	ความต้องการ
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม <ol style="list-style-type: none"> ขาดแคลนน้ำจัดเพื่อการเกษตร เกษตรกรขาดแคลนน้ำทำการเกษตรในหน้าแล้ง วัชพืชในลำคลอง 	<ol style="list-style-type: none"> ให้น้ำในคลองไหลเวียนได้สะดวก และเก็บกักน้ำจืด ในช่วงน้ำเค็มเข้าถึง ลดปัญหาผลผลิตทางการเกษตรเสียหาย เพิ่มที่จัดเก็บกักน้ำสำหรับให้เกษตรกรในฤดูแล้ง กำจัดวัชพืชในลำคลอง ขุดลอกคลอง
ด้านการท่องเที่ยว <ol style="list-style-type: none"> พื้นที่ริมแม่น้ำบางปะกงเสื่อมโทรม ควรจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เชื่อมโยงกับสถานที่ท่องเที่ยวเดิม ปรับปรุงภูมิทัศน์ชุมชน บางคล้า เพื่อส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอบางคล้า 	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนาการท่องเที่ยวตลาดเก่าปากน้ำโจ้โล้ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอบางคล้า ซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปยังสถานที่ท่องเที่ยวของอำเภอ เช่น ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสิน วัดปากน้ำ และตลาดน้ำบางคล้า ฟื้นฟูพื้นที่ชุมชนบางคล้า ซึ่งมีศักยภาพเหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอบางคล้า
ด้านการศึกษา ประเพณี วัฒนธรรม <ol style="list-style-type: none"> รักษาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น โรงเรียนวัดใหม่คูมอญ น้ำท่วมในฤดูฝน ทำให้น้ำกักขังทำให้เกิดโรคระบาด 	<ol style="list-style-type: none"> ประชาสัมพันธ์ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น สนับสนุนงบประมาณในการปรับปรุง ต่อเติม และสร้างโรงเรียน
ด้านสาธารณสุข <ol style="list-style-type: none"> ปัญหาชุมชน ในน้ำเน่าเสียคูคลอง 	<ol style="list-style-type: none"> กำจัดอย่างต่อเนื่อง
อำเภอบางคล้า	
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน <ol style="list-style-type: none"> ถนนระหว่างหมู่บ้านในตำบลยังเป็นถนนลูกรังไม่ค่อยสะดวกในการสัญจร 	<ol style="list-style-type: none"> จัดทำเป็นโครงการที่เกินศักยภาพและใช้งบประมาณของหน่วยงานที่รับผิดชอบมาดำเนินการ
ด้านเศรษฐกิจ <ol style="list-style-type: none"> ขาดเอกสารสิทธิที่ดินทำกิน การบุกรุกพื้นที่ป่าของเกษตรกร เกษตรกรยังขาดองค์ความรู้ในการทำการเกษตรสมัยใหม่ 	<ol style="list-style-type: none"> หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจเขตที่ดินให้ชัดเจน ดำเนินการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัดและกำหนดแนวเขตพื้นที่ป่าให้เกิดความชัดเจน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามีส่วนร่วมเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินการให้ความรู้ผ่านโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือโครงการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ
ด้านแหล่งน้ำ <ol style="list-style-type: none"> การขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคหรือการเกษตร 	<ol style="list-style-type: none"> ขยายแหล่งน้ำขนาดเล็กที่กระจายอยู่ในพื้นที่ตำบลให้สามารถรองรับการใช้งานด้านเกษตรได้อย่างพอเพียงต่อความต้องการ
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม <ol style="list-style-type: none"> ภัยช้างป่าทำลายพืชผลทางการเกษตร 	<ol style="list-style-type: none"> สร้างแนวเขตคุ้มกันช้างและดูแลสภาพป่าให้มีความอุดมสมบูรณ์เพื่อลดการเข้าทำลายพืชผลทางการเกษตร

ปัญหาในพื้นที่	ความต้องการ
อำเภอรราชาสีน	
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	
<p>๑. ถนนในตำบล/หมู่บ้าน บางส่วนยังคงเป็นถนนลูกรัง สภาพทรุดโทรม เป็นหลุม เป็นบ่อ เกิดฝุ่นละออง เป็นภัยสำหรับสุขอนามัยชุมชน</p> <p>๒. น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค ไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง</p>	<p>๑. ก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซม และขยายผิวจราจร ถนนลูกรัง ถนนลาดยาง คสล. ที่ชำรุด ให้มีสภาพมั่นคง สมบูรณ์และมาตรฐาน</p> <p>๒. ก่อสร้างประตุน้ำ ระบบส่งน้ำจากคลองธรรมชาติ ไปยังสระประปาหมู่บ้าน เพื่อเป็นแหล่งน้ำดิบสำหรับแก้ไขปัญหาในช่วงขาดแคลนน้ำ</p> <p>๓. ปรับปรุง ซ่อมแซม ระบบผลิตถังเก็บ ระบบจ่ายน้ำแทนระบบเดิม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น</p>
ด้านสิ่งแวดล้อม	
<p>๑. ปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล</p> <p>๒. สภาพพื้นที่การเกษตรเสื่อมโทรม</p>	<p>๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง จัดทำแผนปฏิบัติการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนฯ “ท้องถิ่นสะอาด”</p> <p>๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจัดหารถและบุคลากรเก็บขยะในพื้นที่ชุมชนให้เพียงพอ</p> <p>๓. สร้างเตาเผาขยะประสิทธิภาพสูง/รณรงค์คัดแยกขยะ</p> <p>๔. ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับปรุงบำรุงดินด้วยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก และการปลูกพืชตระกูลถั่ว</p> <p>๕. สนับสนุนองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการผลิตสมัยใหม่</p>
ด้านแหล่งน้ำ	
<p>๑. ในช่วงฤดูแล้งน้ำไม่เพียงพอสำหรับใช้ในการเกษตรและการเลี้ยงสัตว์ อีกทั้งยังประสบภาวะน้ำเค็มหนุนจากแม่น้ำบางปะกงเข้าสู่คลองธรรมชาติ ทำให้ไม่สามารถใช้น้ำได้และบางสถานการณ์ไม่สามารถผันน้ำเข้าสู่พื้นที่การเกษตรหรือบริหารจัดการน้ำใน ปริมาณ เพียงพอ กับ ความ ต้องการ ใช้น้ำ ในแต่ละช่วงเวลา</p>	<p>๑. ดำเนินการขุด/ขุดลอกหรือขุดขยาย คลองซอยที่รับน้ำจากคลองชลประทาน</p> <p>๒. พัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน ให้มีมากขึ้นโดยการขุดสระใหม่ และขุดขยาย/ขุดลอกสระเก่า</p> <p>๓. ตั้งสถานีสูบน้ำไฟฟ้า และก่อสร้างอาคารหรือประตูปรับกั้นน้ำเพิ่มตามจุดสำคัญ</p>
ด้านสาธารณสุข	
<p>๑. ด้านคุณภาพชีวิตและสุขอนามัย ประชาชนส่วนใหญ่ของอำเภอรราชาสีน ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งยังคงมีการใช้สารเคมีอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ สุข อนามัย ของ เกษตรกร และสภาพแวดล้อมของชุมชน รวมถึงผู้บริโภคผลผลิตทางการเกษตร</p>	<p>๑. ส่งเสริมองค์ความรู้และเทคนิควิธีการด้านเกษตรอินทรีย์ และกรรมวิธีผลิตหรือใช้สารซึ่งทำมาจากธรรมชาติ เพื่อลดจำนวนการใช้สารเคมี เช่น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือสารกำจัดแมลงจากสมุนไพรธรรมชาติ</p>

ปัญหาในพื้นที่	ความต้องการ
<p>ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>๑. ปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ</p> <p>๒. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง</p>	<p>๑. ส่งเสริมสนับสนุนด้านงบประมาณในการผลิตปุ๋ยชีวภาพ/สารสกัดชีวภาพอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๒. รัฐบาลเข้าแทรกแซงผลผลิตทางการเกษตรสนับสนุนด้านการตลาด</p> <p>๓. อบรมให้ความรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น</p>
อำเภอบ้านโพธิ์	
<p>ด้านแหล่งน้ำ</p> <p>๑. น้ำเพื่ออุปโภค - บริโภค</p> <p>๒. น้ำเพื่อการเกษตร- ขาดแคลนแหล่งน้ำสะอาด เพื่อนำมาใช้ในการผลิตน้ำประปา</p>	<p>๑. จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาแหล่งน้ำ</p> <p>๒. ขุดลอกคูคลองที่ตื้นเขิน</p>
<p>ด้านโครงสร้างพื้นฐาน</p> <p>๑. คมนาคม</p> <p>๒. ไฟฟ้าและประปา</p>	<p>๑. จัดสรรงบประมาณเพื่อซ่อมแซมถนน และจำกัดน้ำหนักรถบรรทุกที่วิ่ง เพื่อป้องกันถนนชำรุด</p> <p>๒. ซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้านให้ได้มาตรฐาน</p>
<p>ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>๑. ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ</p> <p>๒. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง</p> <p>๓. ไม่มีตลาดรองรับจำหน่ายผลิตผล</p> <p>๔. ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ</p> <p>๕. ขาดความรู้ในการประกอบอาชีพอื่น- ไม่มีตลาดรองรับผลิตผลและขาดการประกันราคาพืชผลผลิต</p>	<p>๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร โดยเน้นคุณภาพมาตรฐาน อาหารปลอดภัยทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค อันจะเป็นการเพิ่มมูลค่า และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน แก้ปัญหาสินค้าเกษตรราคาตกต่ำ โดยพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานสากล ด้วยการส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ที่จะช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืนไปพร้อมๆ กับการสนับสนุนการตลาดและสถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย</p>
<p>ด้านสังคม</p> <p>๑. ความเข้มแข็งของชุมชน</p> <p>๒. ยาเสพติด</p> <p>๓. กีฬาและนันทนาการ</p> <p>๔. ภาวะการว่างงาน</p>	<p>๑. การแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วนร่วมกันในการปัญหาเสพติดอย่างเข้มข้น ตลอดจนสร้างเสริมสุขภาพและปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ</p> <p>๒. เร่งพัฒนาการศึกษาตลอดจนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ</p> <p>๓. สร้างความมั่นคงทางอาชีพเพื่อรองรับกำลังแรงงานที่เป็นประชากรในพื้นที่ที่ถูกเลิกจ้างตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p>
<p>ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>๑. ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การขาดความรู้ในการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้อง ส่งผลให้เกิดมลพิษ</p>	<p>๑. ส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการกำจัดขยะและจัดให้มีจุดทิ้งขยะอย่างเพียงพอ</p>

ปัญหาในพื้นที่	ความต้องการ
ด้านการเมือง การบริหาร ๑. การปกครองระบอบประชาธิปไตย ๒. ความสนใจในการมีส่วนร่วม	๑. ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมใจ กิจกรรมของชุมชน
ด้านการศึกษา ประเพณี วัฒนธรรม ๑. ด้านอุปกรณ์สื่อการเรียน ๒. อุปกรณ์สำหรับสนามเด็กเล่นไม่มีมาตรฐาน	๑. ขอบประมาณจากส่วนกลางในการดำเนินการ และขอความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ร่วมสนับสนุน
ด้านสาธารณสุข ๑. ป้องกันโรคติดต่อ ๒. สุขภาพอนามัย ๓. การบริการสาธารณสุขมูลฐาน	๑. ส่งเสริมให้ประชาชนใส่ใจสุขภาพ จัดหน่วย บริการเคลื่อนที่ให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ
อำเภอคลองเขื่อน	
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ๑. การคมนาคมเข้าพื้นที่อำเภอและแหล่ง ท่องเที่ยวไม่สะดวก ๒. ขยายเขตไฟฟ้าให้ทั่วถึงทั้งตำบลเพื่อให้ ประชาชนมีกระแสไฟฟ้าใช้อย่างทั่วถึงและเพียงพอ ๓. ถนนภายในตำบลผิวจราจรชำรุด เป็นหลุมเป็น บ่อ ทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นบ่อยครั้ง ๔. ติดตั้งไฟส่องสว่างในเส้นทางทั่วทั้งตำบล เพื่อให้แสงสว่างในเวลากลางคืน เพื่อลดการเกิด อุบัติเหตุ และปัญหาอาชญากรรมอื่นๆ	๑. ควรมีการขยายเส้นทางถนนเพิ่มขึ้น ๒. ซ่อมแซมถนนที่มีสภาพชำรุดเสียหายโดยเฉพาะ เส้นทางหลักเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ๓. ประสานขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา ๔. ปรับปรุงซ่อมแซมถนน ๕. สร้างไฟฟ้าส่องสว่างอย่างทั่วถึง
ด้านแหล่งน้ำ ๑. น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค ๒. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและประมง	๑. จัดให้มีระบบประปา โดยการให้บริการจากการ ประปาส่วนภูมิภาคอย่างทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนได้ ช่วยเหลือตนเองในการจัดเก็บน้ำไว้ใช้เพียงพอกับการ อุปโภค บริโภค ๒. ควรมีการปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้านให้มี คุณภาพ ๓. การประปาส่วนภูมิภาคขยายเขตการจ่าย น้ำประปาให้ครอบคลุมทั้งตำบล ๔. ขยายเขตประปาส่วนภูมิภาคให้ครอบคลุมพื้นที่ ทั้งตำบล ๕. ขุดสระน้ำสำหรับกักเก็บน้ำในช่วงฤดูแล้ง ๖. ขยายเขตประปาส่วนภูมิภาคให้ครอบคลุมทุก พื้นที่ ๗. ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยมีการ พัฒนาแหล่งน้ำที่มีอยู่ให้สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อ การเกษตรในช่วงฤดูแล้ง

ปัญหาในพื้นที่	ความต้องการ
	๘. มีการพัฒนาแหล่งน้ำที่มีอยู่ให้สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ๙. ขุดลอกคลอง ขุดสระน้ำสาธารณะ
ด้านเศรษฐกิจ ๑. ประชาชนมีรายได้ไม่เพียงพอ	๑. สร้างอาชีพเสริม และรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๒. ฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ เพื่อเพิ่มรายได้ลดรายจ่าย เช่น เทคนิคการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑. วัชพืชในแหล่งน้ำสาธารณะแพร่พันธุ์รวดเร็ว ๒. การควบคุมปริมาณขยะเพื่อให้สามารถจัดการได้ใน ระดับครัวเรือนอย่างยั่งยืน ๓. แหล่งน้ำตื้นเขิน จากสาเหตุ วัชพืช เศษดิน และอื่นๆ สะสมในแหล่งน้ำสาธารณะ ๔. ปัญหาจากศัตรูพืช การใช้สารเคมีในการกำจัดแมลง และวัชพืช	๑. พัฒนาแหล่งน้ำ คู คลอง กำจัดวัชพืชเปิดทางน้ำให้สามารถกักเก็บน้ำในปริมาณมากขึ้น ๒. รณรงค์ให้ความรู้และปลูกจิตสำนึกเรื่องการควบคุมปริมาณขยะและการจัดการในระดับครัวเรือนกับผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ ๓. นำวัชพืช (ผักตบชวา) มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ๔. ขุดลอก กำจัดวัชพืช ในแหล่งน้ำสาธารณะ ๕. ส่งเสริมและให้ความรู้แก่เกษตรกรให้ทำการเกษตรโดยปลอดการใช้สารเคมี ๖. ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารชีวภาพในการกำจัดแมลง
ด้านการท่องเที่ยว ๑. การสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว	๑. สนับสนุนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และมีมาตรฐาน ๒. สร้างความพร้อมของประชาชนในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม
อำเภอบางน้ำเปรี้ยว	
ด้านแหล่งน้ำ ๑. เป็นพื้นที่ราบลุ่มต่ำ อยู่ในเขตชลประทาน และเป็นพื้นที่รองรับน้ำจากจังหวัดต่างๆ ๒. ปัญหาน้ำท่วม/ สภาพน้ำในลำคลองมีปัญหา ผักตบชวาแน่นคลอง ทำให้การระบายน้ำเป็นไปได้อย่าง และปัญหาท้องคลองตื้นเขิน/ ปัญหาสภาพผิวจราจรที่ชำรุด เนื่องจากได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำท่วม	๑. ประตุปิด-เปิด ปากคลอง ๑๔ ๑๕ ๑๖ และ ๑๗ เพื่อกักเก็บน้ำในช่วงฤดูแล้ง และเพื่อระบายน้ำในภาวณ้ำท่วม/ ขุดลอกคลอง ๑๔ ๑๕ ๑๖ และคลอง ๑๗/ ปรับปรุงก่อสร้างถนนภายในตำบลให้มีมาตรฐาน ๒. ประตุปิด-เปิด ปากคลอง ๒๐ คลอง ๒๑ เพื่อกักเก็บน้ำในช่วงฤดูแล้ง และเพื่อระบายน้ำในภาวณ้ำท่วม/ขุดลอกคลองหกวา คลอง ๒๐ และคลอง ๒๑ และกำจัดผักตบชวา/ปรับปรุงก่อสร้างถนนภายในตำบลให้มีมาตรฐาน

ปัญหาในพื้นที่	ความต้องการ
	<p>๓. ขุดลอกพื้นที่ให้มีระดับเท่าเทียมกับคลองสายหลัก ได้แก่ คลอง ๑๗ และทำประตูกันช่วงปากคลอง ๑๘ ๑๙ ๒๐ ที่เชื่อมกับคลอง ๑๗ เพื่อเก็บกักน้ำในช่วงฤดูแล้ง/ ซ่อมแซมก่อสร้างประตูปิดกั้นน้ำเค็มให้มีมาตรฐาน/ ซ่อมแซมปรับปรุงก่อสร้างถนนภายในหมู่บ้านให้มีมาตรฐาน</p> <p>๔. กำจัดผักตบชวาในลำคลองแสนแสบ เนื่องจากน้ำไม่สามารถระบายได้อย่างสะดวก/ ปัญหาฝุ่นควันน้ำเน่าเสีย มีเพียงเล็กน้อย อาจพบในเรื่องของกลิ่นจากโรงงานอุตสาหกรรมที่สร้างมลภาวะทางอากาศ แต่อยู่ในขั้นที่ควบคุมได้ และไม่สร้างอันตรายต่อสุขภาพ/ ตำบลบางน้ำเปรี้ยว ต้องการปรับปรุงก่อสร้างผิวจราจรของถนนหลายสายให้มีมาตรฐาน</p> <p>๕. ปรับปรุงผิวจราจรถนนเลียบริมคันคลองชลประทานให้แข็งแรง มีมาตรฐาน/ จัดทำพนังกั้นน้ำเพื่อป้องกันน้ำไหลเข้าสู่พื้นที่ในภavnน้ำหลาก/ ปรับปรุงซ่อมแซมสร้างถนนผิวจราจรให้มีมาตรฐาน</p> <p>๖. ก่อสร้างถนนสายหินคลุก ถนนลูกรัง ให้เป็นถนนลาดยางแอสฟัลติกคอนกรีต ให้มีมาตรฐาน/ ขุดลอกคลองที่มีความตื้นเขินพร้อมลอกวัชพืช</p>
อำเภอบางปะกง	
ด้านแหล่งน้ำ ๑. ขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภค - บริโภค ๒. น้ำเพื่อการเกษตร	๑. จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาแหล่งน้ำ ๒. ขุดลอกคูคลองที่ตื้นเขิน
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ๑. การคมนาคมไม่สะดวก ๒. ไฟฟ้าและประปาไม่ได้มาตรฐาน	๑. จัดสรรงบประมาณเพื่อซ่อมแซมถนน และจำกัดน้ำหนักรถบรรทุกที่วิ่งเพื่อป้องกันถนนชำรุด ๒. ซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้านให้ได้มาตรฐาน
ด้านเศรษฐกิจ ๑. ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ๒. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ๓. ไม่มีตลาดรองรับจำหน่ายผลผลิต ๔. ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ ๕. ขาดความรู้ในการประกอบอาชีพอื่น	๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร โดยเน้นคุณภาพมาตรฐาน อาหารปลอดภัยทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค อันจะเป็นการเพิ่มมูลค่า และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน แก้ปัญหาสินค้าเกษตรราคาตกต่ำ โดยพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานสากล ด้วยการส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ที่จะช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืนไปพร้อมๆ กับการสนับสนุนการตลาดและสถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย

ปัญหาในพื้นที่	ความต้องการ
ด้านสังคม ๑. ความเข้มแข็งของชุมชน ๒. ยาเสพติด	๑. การแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วนร่วมกันในการปัญหาเสพติดอย่างเข้มข้นตลอดจนสร้างเสริมสุขภาพและปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ ๒. เร่งพัฒนาการศึกษาตลอดจนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑. ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	๑. ส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการกำจัดขยะ และจัดให้มีจุดทิ้งขยะอย่างเพียงพอ
ด้านการเมือง การบริหาร ๑. การปกครองระบอบประชาธิปไตย ๒. ความสนใจในการมีส่วนร่วม	๑. ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน
ด้านการศึกษา ประเพณี วัฒนธรรม ๑. ด้านอุปกรณ์สื่อการเรียน ๒. อุปกรณ์สำหรับสนามเด็กเล่นไม่มีมาตรฐาน	๑. ขอบประมาณจากส่วนกลางในการดำเนินการและขอความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ร่วมสนับสนุน
ด้านสาธารณสุข ๑. ป้องกันโรคติดต่อ ๒. สุขภาพอนามัย ๓. การบริการสาธารณสุขมูลฐาน	๑. ส่งเสริมให้ประชาชนใส่ใจสุขภาพจัดหน่วยบริการเคลื่อนที่ให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ

๒.๒ การวิเคราะห์เพื่อทบทวนปรับปรุงเป้าหมายการพัฒนา

การวิเคราะห์เพื่อทบทวนปรับปรุงเป้าหมายการพัฒนาประเด็นการพัฒนาตามแนวทางจากล่างสู่บน (Bottom – up Approach) จังหวัดได้นำเอาข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัด ข้อมูลการวิเคราะห์สภาพการณ์และศักยภาพของจังหวัดมาทำการวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่งโดยใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ SWOT Analysis หรือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อให้เห็นถึงจุดเด่นหรือจุดแข็ง (Strengths) จุดด้อยหรือจุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ของจังหวัดจะเชิงเทราอย่างชัดเจน โดยอาจพิจารณารายละเอียดได้ ดังนี้

การวิเคราะห์ SWOT Analysis หรือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

การวิเคราะห์ SWOT Analysis หรือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนี้

S (Strengths)	หมายถึง	จุดเด่นหรือจุดแข็ง ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายใน
W (Weaknesses)	หมายถึง	จุดด้อยหรือจุดอ่อน ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายใน
O (Opportunities)	หมายถึง	โอกาส ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก
T (Threats)	หมายถึง	อุปสรรค ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก

โดยสามารถวิเคราะห์สถานะแวดล้อมในส่วนของจังหวัดจะเชิงเทรา ตามรายละเอียดดังนี้

■ จุดแข็ง

S๑ : มีทำเลที่ตั้งใกล้กับกรุงเทพฯ ปริมณฑล และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ เช่น เส้นทาง Southern Economic Corridor และ East West Economic Corridor เป็นต้น รวมทั้งตั้งอยู่ใกล้กับสนามบินสุวรรณภูมิและท่าเรือแหลมฉบัง

S๒ : จังหวัดจะเชิงเทรา มีโครงการจัดตั้งศูนย์ทดสอบยานยนต์และยางล้อแห่งชาติแล้วเสร็จ พร้อมใช้งานในปีงบประมาณ ๒๕๖๒

S๓ : จังหวัดฉะเชิงเทรามีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพิเศษจังหวัดฉะเชิงเทราที่วิทยาลัยสารพัดช่างฉะเชิงเทรา

S๔ : มีความเข้มแข็งทางด้านอุตสาหกรรม โดยมีโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม ที่มีศักยภาพเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์และส่วนประกอบ แปรรูปอาหาร และเกษตรแปรรูป

S๕ : มีครอบครัวและภาคประชาสังคมที่เข้มแข็ง เป็นต้นทุนทางสังคมที่ช่วยทำให้การพัฒนาจังหวัด ในด้านต่าง ๆ มีโอกาสประสบผลสำเร็จสูง

S๖ : มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ วัฒนธรรม และประเพณี ที่เอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

S๗ : มีศาสนาสถานสำคัญ ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนในจังหวัด และเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีศักยภาพ

S๘ : มีความเข้มแข็งทางด้านเกษตรกรรมปลอดภัยสูง เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีศักยภาพในการเลี้ยงประชากรในประเทศและส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ เช่น มะม่วง ไข่ไก่ ข้าว ปลากระพง สุกร ซึ่งมีชื่อเสียงในระดับประเทศ

S๙ : มีศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งเป็นศูนย์เรียนรู้ทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงและการเกษตรที่มีศักยภาพสูง และมีบริษัทห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) จำกัด ที่ตรวจสอบมาตรฐานผลผลิตเกษตร

S๑๐ : ด้านการศึกษามีสถานศึกษาครอบคลุมทุกวัย โดยมีโรงเรียนนวัตกรรมผู้สูงอายุต้นแบบระดับประเทศ

S๑๑ : มีระบบการให้บริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐาน โดยมีโรงพยาบาลที่มีศักยภาพโดดเด่นหลายแห่ง เช่น โรงพยาบาลพนมสารคาม เป็นโรงพยาบาลนำร่องด้านการส่งเสริมด้านโภชนาการสำหรับผู้ป่วยด้วยเกษตรปลอดภัยสูง เบอร์ ๘ และมีโรงพยาบาลคุณภาพ HA (Hospital Accreditation) จำนวน ๑๐ แห่ง ดีเด่นระดับเขตและภาค เป็นต้น รวมทั้งมีการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านอาหารปลอดภัยดีเด่นระดับเขตและประเทศ

S๑๒ : การจัดการความยุติธรรมทางการบริหาร ปัจจุบันมีหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมรับผิดชอบดูแลเอื้อต่อการสร้างการรับรู้ด้านกฎหมายและอำนวยความสะดวก

S๑๓ : มีทรัพยากรน้ำและป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น แม่น้ำบางปะกง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน เป็นต้น

■ จุดอ่อน

W๑ : ระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคไม่เพียงพอต่อการรองรับการเจริญเติบโตของจังหวัด ทั้งทางคมนาคม ประปา และระบบชลประทาน

W๒ : ขาดการพัฒนาสินค้าเกษตรจากสินค้าขั้นปฐมโดยการต่อยอดเข้าสู่การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า หรือเข้าสู่อุตสาหกรรมเกษตร หรือการนำไปสู่การแปรรูปเพื่อใช้บริโภคภายในพื้นที่

W๓ : ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำเสีย มลพิษทางน้ำ และปัญหาคุณภาพน้ำเนื่องจากการรุกรานของน้ำเค็ม ขยะตกค้างจำนวนมากที่เพิ่มขึ้นการอุปโภคบริโภค ขยะอิเล็กทรอนิกส์ การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้และที่ดินสาธารณะ และการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

W๔ : มีคดีอาชญากรรมด้านโจรกรรม ยักยอกทรัพย์ ฉ้อโกงในพื้นที่เป็นจำนวนมาก โดยมีจำนวนคดีที่รับแจ้งต่อประชากรแสนคนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศถึง ๑ เท่า (ข้อมูลปี ๒๕๖๑) และข้อพิพาทคดีแพ่งมีปริมาณมากขึ้น

W๕ : ระดับคุณภาพการศึกษา ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของกระทรวงศึกษาธิการ

W๖ : ขาดแคลนแรงงานมีฝีมือที่จะรองรับความต้องการของตลาดแรงงาน อันเนื่องมาจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และเกษตรกรรม

W๗ : ประชาชนมีปัญหาทางด้านสุขภาพค่อนข้างมาก โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นของการเจ็บป่วยด้วยโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง มะเร็ง โรคหัวใจ และหลอดเลือดสมอง สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ข้อมูลปี ๒๕๖๐)

W๘ : ประชาชนในทุกช่วงวัย ยังมีความเหลื่อมล้ำด้านการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ

W๙ : อุบัติเหตุทางถนนมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี

W๑๐ : ขาดการรับรู้และการปฏิบัติตามกฎหมายจราจรและกฎหมายที่เกี่ยวข้องส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนเพิ่มขึ้นทุกปี

W๑๑ : ค่านิยมและทัศนคติของการเรียนต่อในปัจจุบันส่งผลให้มีผู้มาเรียนสายอาชีพน้อยลง ทำให้เกิดภาวะขาดแคลนแรงงานหรือไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

■ โอกาส

O๑ : แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาฯ ๑๒ (ในระยะ ๕ ปี) และนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมการบูรณาการให้เกิดการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัย

O๒ : รัฐบาลมีนโยบายและแผนงานในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน รองรับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และระบบคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงบนเส้นทาง Southern Economic Corridor และ East West Economic Corridor โดยมีโครงการขนาดใหญ่ของประเทศมาดำเนินการหรือผ่านพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา อาทิ โครงการรถไฟความเร็วสูง โครงการรถไฟรางคู่ เป็นต้น

O๓ : นโยบายรัฐบาลกำหนดให้จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นพื้นที่ต้นแบบอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Industry) ซึ่งเอื้อให้เกิดการขยายผลการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

O๔ : รัฐบาลมีนโยบายเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ผู้พิการ และเด็กปฐมวัย (๐-๕ ปี) เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการมีงานทำหรือกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อสร้างสรรค์และไม่ก่อภาระต่อสังคมในอนาคต

O๕ : รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมอาชีวศึกษา และการศึกษาระดับวิทยาลัยชุมชนเพื่อสร้างแรงงานที่มีทักษะเฉพาะ

O๖ : มีการดำเนินการเสนอแม่น้ำบางปะกงขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site)

O๗ : โครงการสูบน้ำจากอ่างเก็บน้ำคลองระบมไปยังอ่างเก็บน้ำคลองสีียด และโครงการเพิ่มความจุอ่างเก็บน้ำคลองสีียด (คาดว่าแล้วเสร็จปีงบประมาณ ๒๕๖๔)

O๘ : กระแสการดูแลสุขภาพคุณภาพในปัจจุบัน และการพัฒนาระบบประกันสุขภาพทำให้ประชาชนใส่ใจและเลือกที่จะอุปโภคบริโภคสินค้าบริการที่มีความปลอดภัย และออกกำลังกายมากขึ้น

■ อุปสรรค

T๑ : การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มุ่งเน้นการยกระดับเศรษฐกิจเป็นสำคัญเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาการจราจรติดขัด อุบัติเหตุ ยาเสพติด และปัญหาสังคมต่างๆ มากขึ้น

T๒ : การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากจังหวัดอื่นๆ และจากต่างประเทศเข้ามาในพื้นที่ ส่งผลกระทบต่อระบบการให้บริการสาธารณสุขทางการศึกษา และสาธารณสุขเป็นสำคัญรวมทั้งทำให้การควบคุมหรือป้องกันปัญหาที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวทำได้ยาก

T๓ : ความไม่แน่นอนของตลาดสินค้าทางการเกษตรทำให้เกษตรกรต้องเผชิญกับปัญหาราคาสินค้าทางการเกษตรตกต่ำอย่างต่อเนื่อง

T๔ : ผลกระทบปัญหาน้ำเสียจากพื้นที่ต้นน้ำไหลลงสู่แม่น้ำบางปะกงส่งผลกระทบต่อพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราซึ่งเป็นพื้นที่ปลายน้ำ

❖ การทบทวนปรับปรุงเป้าหมายการพัฒนา และประเด็นการพัฒนา

จากการวิเคราะห์เพื่อทบทวนปรับปรุงเป้าหมายการพัฒนา และประเด็นการพัฒนาของแผนพัฒนาจังหวัด ฉะเชิงเทรา โดยใช้แนวทางบนลงล่าง (Top - Down approach) และแนวทางล่างสู่บน (Bottom - up Approach) นั้น จังหวัดได้นำผลการวิเคราะห์ทั้งสองแนวทางมาทำการวิเคราะห์ร่วมกันอย่างเชื่อมโยงสมคูลและสอดคล้องซึ่งกันและกัน โดยใช้หลักการวิเคราะห์ SWOT Matrix

ทั้งนี้ การวิเคราะห์ SWOT Matrix ในที่นี้ คือการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ SWOT Analysis ในข้างต้น โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง (๑) จุดแข็งกับโอกาส (๒) จุดแข็งกับข้อจำกัด (๓) จุดอ่อนกับโอกาส และ (๔) จุดอ่อนกับข้อจำกัด ซึ่งผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในข้อมูลแต่ละคู่ดังกล่าวทำให้เกิดยุทธศาสตร์ สามารถแบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภท คือ

๑) ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง และโอกาสมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในเชิงรุก

๒) ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (ST Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง และข้อจำกัดมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงป้องกัน เนื่องจากจังหวัดมีจุดแข็ง แต่ในขณะที่เดียวกันจังหวัดต้องประสบกับข้อจำกัดจากภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ อย่างไรก็ตามจังหวัดสามารถใช้จุดแข็งที่มีอยู่ในการป้องกันข้อจำกัดที่มาจากภายนอกได้

๓) ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อน และโอกาสมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในเชิงแก้ไข ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดมีโอกาสที่จะนำแนวคิดหรือวิธีใหม่ๆ มาใช้ในการแก้ไขจุดอ่อนที่มีอยู่

๔) ยุทธศาสตร์เชิงรับ (WT Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อน และข้อจำกัดมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในเชิงรับ ทั้งนี้ เนื่องจากจังหวัดเผชิญกับทั้งจุดอ่อนและข้อจำกัดภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการวิเคราะห์ SWOT Matrix โดยพิจารณาตามแนวทางบนลงล่าง (Top - Down approach) และแนวทางล่างสู่บน (Bottom - up Approach) ทำให้จังหวัดฉะเชิงเทราสามารถสรุปประเด็นการพัฒนาทั้ง ๔ ด้าน ได้ดังนี้

ตารางสรุปประเด็นการพัฒนา ด้านที่ ๑ ทางเลือกประเด็นการพัฒนาเชิงรุก (SO)

จุดแข็ง (Strengths)	โอกาส (Opportunities)
<p>S๑ : มีทำเลที่ตั้งใกล้กับ กรุงเทพฯ ปริมณฑล และ พื้นที่เศรษฐกิจใหม่ เช่น เส้นทาง Southern Economic Corridor และ East West Economic Corridor เป็นต้น รวมทั้งตั้งอยู่ใกล้กับ สนามบินสุวรรณภูมิและท่าเรือแหลมฉบัง</p> <p>S๒ : จังหวัดฉะเชิงเทรา มีโครงการจัดตั้งศูนย์ทดสอบยานยนต์และ ยางล้อแห่งชาติแล้วเสร็จพร้อมใช้งานในปีงบประมาณ ๒๕๖๒</p> <p>S๓ : จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพิเศษจังหวัดฉะเชิงเทราที่ วิทยาลัยสารพัดช่างฉะเชิงเทรา</p>	<p>O๑ : แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนา ๑๒ (ในระยะ ๕ ปี) และนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมการบูรณาการให้เกิดการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัย</p> <p>O๒ : รัฐบาลมีนโยบาย และแผนงานในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และระบบคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงบนเส้นทาง Southern Economic Corridor และ East West Economic Corridor โดยมีโครงการขนาดใหญ่ของประเทศมาดำเนินการหรือผ่านพื้นที่จังหวัด ฉะเชิงเทรา อาทิ โครงการรถไฟความเร็วสูง โครงการรถไฟรางคู่ เป็นต้น</p>

<p>S๔ : มีความเข้มแข็งทางด้านอุตสาหกรรม โดยมีโรงงาน อุตสาหกรรม และนิคมอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์และ ส่วนประกอบ แปรรูปอาหาร และเกษตรแปรรูป</p> <p>S๕ : มีครอบครัวและภาคประชาสังคมที่เข้มแข็ง เป็นต้นทุนทาง สังคมที่ช่วยทำให้การพัฒนาจังหวัดในด้านต่างๆมีโอกาสประสบ ผลสำเร็จสูง</p> <p>S๖ : มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ วัฒนธรรม และประเพณี ที่ เอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม</p> <p>S๗ : มีศาสนสถานสำคัญ ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนใน จังหวัด และเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมที่มีศักยภาพ</p> <p>S๘ : มีความเข้มแข็งทางด้านเกษตรกรรมปลอดภัยสูง เป็นแหล่ง ผลิตอาหารที่มีศักยภาพในการเลี้ยงประชากรในประเทศและ ส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ เช่น มะม่วง ไข่ไก่ ข้าว ปลากระพง สุกร ที่มีชื่อเสียงของประเทศ เป็นต้น</p> <p>S๙ : มีศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ซึ่งเป็นศูนย์เรียนรู้ทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงและ การเกษตรที่มีศักยภาพสูง และมีบริษัทห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) จำกัด ที่ตรวจสอบมาตรฐานผลผลิตเกษตร</p> <p>S๑๐ : ด้านการศึกษามีสถานศึกษาครอบคลุมทุกวัย โดยมี โรงเรียนนวัตกรรมผู้สูงอายุต้นแบบระดับประเทศ</p> <p>S๑๑ : มีระบบการให้บริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐาน โดยมี โรงพยาบาลที่มีศักยภาพโดดเด่นหลายแห่งเช่น โรงพยาบาลพนม สารคาม เป็นโรงพยาบาลนำร่องด้านการส่งเสริมด้านโภชนาการ สำหรับผู้ป่วยด้วยเกษตรปลอดภัยสูงเบอร์ ๘ และมีโรงพยาบาล คุณภาพ HA (Hospital Accreditation) จำนวน ๑๐ แห่ง ดีเด่น ระดับเขตและภาค เป็นต้น รวมทั้ง มีการดำเนินงานคุ้มครอง ผู้บริโภคด้านอาหาร ปลอดภัยดีเด่นระดับเขตและประเทศ</p>	<p>O๓ : นโยบายรัฐบาลกำหนดให้จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นพื้นที่ต้นแบบ อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Industry) ซึ่งเอื้อให้เกิดการขยายผล การพัฒนาภาคอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น</p> <p>O๔ : รัฐมีนโยบายเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ผู้พิการ และเด็กปฐมวัย (๐-๕ ปี) เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการมีงานทำ หรือกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อสร้างสรรค์ และไม่ก่อภาระต่อสังคมใน อนาคต</p> <p>O๕ : รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมอาชีวศึกษา และการศึกษาระดับวิทยาลัยชุมชนเพื่อสร้างแรงงานที่มีทักษะเฉพาะ</p> <p>O๖ : มีการดำเนินการเสนอแม่น้ำบางปะกงขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site)</p> <p>O๗ : โครงการสูบน้ำจากอ่างเก็บน้ำคลองระบมไปยังอ่างเก็บน้ำ คลองสี่ด และโครงการเพิ่มความจุอ่างเก็บน้ำคลองสี่ด (คาดว่า แล้วเสร็จปีงบประมาณ ๒๕๖๔)</p> <p>O๘ : กระแสการดูแลสุขภาพในปัจจุบัน และการพัฒนาระบบ ประกันสุขภาพทำให้ประชาชนใส่ใจและเลือกสรรที่จะอุปโภค บริโภคสินค้าบริการที่ปลอดภัย และออกกำลังกายมากขึ้น</p>
จุดแข็ง (Strengths)	โอกาส (Opportunities)
<p>S๑๒ การจัดการความยุติธรรมทางการบริหารปัจจุบันมีหน่วยงาน ในกระทรวงยุติธรรมรับผิดชอบดูแล เอื้อต่อการสร้างการรับรู้ด้าน กฎหมายและอำนวยความสะดวก</p> <p>S๑๓ : มีทรัพยากรน้ำและป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์และมีความ หลากหลายทางชีวภาพ เช่น แม่น้ำบางปะกงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขาอ่างฤๅไน เป็นต้น</p>	
<p>ทางเลือกประเด็นการพัฒนาเชิงรุก (SO)</p> <p>๑. พัฒนาศักยภาพการผลิตการบริหารจัดการ ภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม (S๑+S๒+S๓+S๔+S๕+O๑+O๒+O๓)</p> <p>๒. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและมีอัตลักษณ์สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ชุมชน (S๖+S๗+O๒+O๖)</p> <p>๓. พัฒนาการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร ให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และได้ มาตรฐานสากล (S๘+S๙+O๘)</p> <p>๔. พัฒนาสวัสดิการสังคม รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ให้ครอบคลุมประชาชนทุกวัยอย่างทั่วถึง (S๑๐+S๑๑+S๑๒+O๔+O๕)</p> <p>๕. อนุรักษ์ ป่าไม้ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม ตอบสนองต่อการ พัฒนาที่ยั่งยืน (S๑๓+O๓+O๖+O๗)</p>	

ตารางสรุปประเด็นการพัฒนา ด้านที่ ๒ ทางเลือกประเด็นการพัฒนาเชิงป้องกัน (ST)

จุดแข็ง (Strengths)	อุปสรรค
<p>S๑ : มีทำเลที่ตั้งใกล้กับ กรุงเทพฯ ปริมาณ และ พื้นที่เศรษฐกิจใหม่ เช่น เส้นทาง Southern Economic Corridor และ East West Economic Corridor เป็นต้น รวมทั้งตั้งอยู่ใกล้กับสนามบินสุวรรณภูมิและท่าเรือแหลมฉบัง</p> <p>S๒ : จังหวัดฉะเชิงเทรามีโครงการจัดตั้งศูนย์ทดสอบยานยนต์และยางล้อแห่งชาติแล้วเสร็จพร้อมใช้งานในปีงบประมาณ ๒๕๖๒</p> <p>S๓ : จังหวัดฉะเชิงเทรามีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพิเศษจังหวัดฉะเชิงเทราที่วิทยาลัยสารพัดช่างฉะเชิงเทรา</p> <p>S๔ : มีความเข้มแข็งทางด้านอุตสาหกรรม โดยมีโรงงานอุตสาหกรรม และนิคมอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์และส่วนประกอบ แปรรูปอาหาร และเกษตรแปรรูป</p> <p>S๕ : มีครอบครัวและภาคประชาสังคมที่เข้มแข็ง เป็นต้นทุนทางสังคมที่ช่วยทำให้การพัฒนาจังหวัดในด้านต่างๆมีโอกาสประสบความสำเร็จสูง</p> <p>S๖ : มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ วัฒนธรรม และประเพณีที่เอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยววัฒนธรรม</p> <p>S๗ : มีศาสนสถานสำคัญ ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนในจังหวัด และเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมที่มีศักยภาพ</p> <p>S๘ : มีความเข้มแข็งทางด้านเกษตรกรรมปลอดภัยสูง เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีศักยภาพในการเลี้ยงประชากรในประเทศและส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ เช่น มะม่วง ไข่ไก่ ข้าว ปลากระพงสุกร ที่มีชื่อเสียงของประเทศ เป็นต้น</p>	<p>T๑ : การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากจังหวัดอื่นๆ และต่างประเทศ เข้ามาในพื้นที่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการให้บริการสาธารณสุขทางการศึกษา และสาธารณสุขเป็นสำคัญรวมทั้งทำให้การควบคุมหรือป้องกันปัญหาที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวทำได้ยาก</p> <p>T๒ : การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มุ่งเน้นการยกระดับเศรษฐกิจเป็นสำคัญ เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาการจลาจลติดขัด อุบัติเหตุ ยาเสพติด และปัญหาสังคมต่างๆมากขึ้น</p> <p>T๓ : ความไม่แน่นอนของตลาดสินค้าทางการเกษตรทำให้เกษตรกรต้องเผชิญกับปัญหาราคาสินค้าทางการเกษตรตกต่ำอย่างต่อเนื่อง</p> <p>T๔ : ผลกระทบปัญหาน้ำเสียจากพื้นที่ต้นน้ำ ไหลลงสู่ม่น้ำบางปะกงส่งผลกระทบต่อพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราซึ่งเป็นพื้นที่ปลายน้ำ</p>
<p>S๙ : มีศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งเป็นศูนย์เรียนรู้ทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงและการเกษตรที่มีศักยภาพสูง และมีบริษัทห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) จำกัด ที่ตรวจสอบมาตรฐานผลผลิตเกษตร</p> <p>S๑๐ : ด้านการศึกษามีสถานศึกษาครอบคลุมทุกวัย โดยมีโรงเรียนนวัตกรรมผู้สูงอายุต้นแบบระดับประเทศ</p> <p>S๑๑ : มีระบบการให้บริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐาน โดยมีโรงพยาบาลที่มีศักยภาพโดดเด่นหลายแห่งเช่น โรงพยาบาลพนมสารคาม เป็นโรงพยาบาลนำร่องด้านการส่งเสริมด้านโภชนาการสำหรับผู้ป่วยด้วยเกษตรปลอดภัยสูงเบอร์ ๘ และมีโรงพยาบาลคุณภาพ HA (Hospital Accreditation) จำนวน ๑๐ แห่ง ดีเด่นระดับเขตและภาค เป็นต้น รวมทั้ง มีการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านอาหาร ปลอดภัยดีเด่นระดับเขตและประเทศ</p> <p>S๑๒ การจัดการความยุติธรรมทางการบริหารปัจจุบันมีหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมรับผิดชอบดูแล เอื้อต่อการสร้างการรับรู้ด้านกฎหมายและอำนวยความสะดวก</p> <p>S๑๓ : มีทรัพยากรน้ำและป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น แม่น้ำบางปะกงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน เป็นต้น</p>	
จุดแข็ง (Strengths)	อุปสรรค
ทางเลือกประเด็นการพัฒนาเชิงป้องกัน (ST)	
ST๑ พัฒนาอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม และการท่องเที่ยว ควบคู่กับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (S๒+S๓+S๔+S๕+S๗+S๙+T๔)	
ST๒ เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร การแปรรูป และพัฒนาระบบการตลาดให้มีประสิทธิภาพ (S๘+S๙+T๓)	
ST๓ เพิ่มประสิทธิภาพระบบการสาธารณสุขเพื่อรองรับแรงงานข้ามถิ่น (S๑๑+T๑)	

ตารางสรุปประเด็นการพัฒนา ด้านที่ ๓ ทางเลือกประเด็นการพัฒนาเชิงแก้ไข (WO)

จุดอ่อน	โอกาส (Opportunities)
<p>W๑ : ระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคไม่เพียงพอต่อการรองรับความเจริญเติบโตของจังหวัด ทั้งทางคมนาคม ประปา และระบบชลประทาน</p> <p>W๒ : ขาดการพัฒนาสินค้าเกษตรจากสินค้าขั้นปฐมโดยการต่อยอดเข้าสู่การแปรรูปการเพิ่มมูลค่า หรือเข้าสู่อุตสาหกรรม เกษตร หรือการนำไปสู่การแปรรูปเพื่อใช้ บริโภคภายในพื้นที่</p> <p>W๓ : ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำเสีย ภาวะมลพิษทางน้ำ และปัญหาคุณภาพน้ำเนื่องจากการรุกรานของน้ำเค็ม ขยะตกค้างจำนวนมากที่เพิ่มขึ้นการอุปโภค บริโภค การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ และที่ดินสาธารณะและการกัดเซาะชายฝั่ง และขยะอิเล็กทรอนิกส์</p> <p>W๔ : มีคดีอาชญากรรมด้าน โจรกรรม ยักยอกทรัพย์ ฉ้อโกง ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก โดยมีจำนวนคดีที่รับแจ้งต่อประชากรแสนคนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศถึง ๑ เท่า (ข้อมูลปี ๒๕๖๑) และข้อพิพาทคดีแพ่งมีปริมาณมากขึ้น</p> <p>W๕ : ระดับคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>W๖ : ขาดแคลนแรงงานกึ่งฝีมือ/ทักษะฝีมือ ที่จะรองรับความต้องการของตลาดแรงงาน อันเนื่องมาจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และเกษตรกรรม</p> <p>W๗ : ประชาชนมีปัญหาทางด้านสุขภาพค่อนข้างมาก โดยมีอัตราเพิ่มการเจ็บป่วยด้วย เบาหวาน ความดันโลหิตสูง มะเร็ง โรคหัวใจ และหลอดเลือดสมอง เฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ข้อมูลปี ๒๕๖๐)</p> <p>W๘ : ประชาชนในทุกช่วงวัย ยังมีความเหลื่อมล้ำด้านการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ</p> <p>W๙ : อุบัติเหตุทางถนนมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี</p> <p>W๑๐ : ขาดการรับรู้และการปฏิบัติตามกฎหมายจราจรและ</p>	<p>O๑ : แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนา ๑๒ (ในระยะ ๕ ปี) และนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมการบูรณาการให้เกิดการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัย</p> <p>O๒ : รัฐบาลมีนโยบาย และแผนงานในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และระบบคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงบนเส้นทาง Southern Economic Corridor และ East West Economic Corridor โดยมีโครงการขนาดใหญ่ของประเทศมาดำเนินการหรือผ่านพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา อาทิ โครงการรถไฟความเร็วสูง โครงการรถไฟรางคู่ เป็นต้น</p> <p>O๓ : นโยบายรัฐบาลกำหนดให้จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นพื้นที่ต้นแบบอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Industry) ซึ่งเอื้อให้เกิดการขยายผลการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น</p> <p>O๔ : รัฐมีนโยบายเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ผู้พิการ และเด็กปฐมวัย (๐-๕ ปี) เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการมีงานทำหรือกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อสร้างสรรค์ และไม่ก่อภาระต่อสังคมในอนาคต</p> <p>O๕ : รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมอาชีวศึกษา และการศึกษาระดับวิทยาลัยชุมชนเพื่อสร้างแรงงานที่มีทักษะเฉพาะ</p> <p>O๖ : มีการดำเนินการเสนอแม่น้ำบางปะกงขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site)</p> <p>O๗ : โครงการสูบน้ำจากอ่างเก็บน้ำคลองระบมไปยังอ่างเก็บน้ำคลองสิียด และโครงการเพิ่มความจุอ่างเก็บน้ำคลองสิียด (คาดว่าแล้วเสร็จปีงบประมาณ ๒๕๖๔)</p> <p>O๘ : กระแสการดูแลสุขภาพสุขภาพในปัจจุบัน และการพัฒนาระบบประกันสุขภาพทำให้ประชาชนใส่ใจและเลือกสรรที่จะอุปโภคบริโภคสินค้าบริการที่ปลอดภัย และออกกำลังกายมากขึ้น</p>
<p>กฎหมายที่เกี่ยวข้องส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนเพิ่มขึ้นทุกปี</p> <p>W๑๑ : ค่านิยมและทัศนคติของการเรียนต่อในปัจจุบันส่งผลให้มีผู้มาเรียนสายอาชีพน้อยลง ทำให้เกิดภาวะขาดแคลนแรงงานหรือไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน</p>	
จุดอ่อน	โอกาส (Opportunities)
ทางเลือกประเด็นการพัฒนาเชิงแก้ไข(WO)	
<p>WO๑ พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถรองรับการเจริญเติบโตทางด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และพาณิชยกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (W๑+W๖+O๒+O๓)</p> <p>WO๒ พัฒนาการศึกษา และสาธารณสุข เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน (W๗+W๘+W๙+W๑๐+O๔+O๕+O๘)</p> <p>WO๓ พัฒนาการวางแผนกำลังคนด้านแรงงานให้รองรับนวัตกรรมและการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม (W๖+W๑๑+O๕)</p>	

ตารางสรุปประเด็นการพัฒนา ด้านที่ ๔ ทางเลือกประเด็นการพัฒนาเชิงรับ (WT)

จุดอ่อน	อุปสรรค
<p>W๑ : ระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคไม่เพียงพอต่อการรองรับความเจริญเติบโตของจังหวัด ทั้งทางคมนาคม ประปา และระบบชลประทาน</p> <p>W๒ : ขาดการพัฒนาสินค้าเกษตรจากสินค้าขั้นปฐมโดยการต่อยอดเข้าสู่การแปรรูปการเพิ่มมูลค่า หรือเข้าสู่อุตสาหกรรมเกษตรหรือการนำไปสู่การแปรรูปเพื่อใช้ บริโภคภายในพื้นที่</p> <p>W๓ : ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำเสีย ภาวะมลพิษทางน้ำ และปัญหาคุณภาพน้ำเนื่องจากการรุกรานของน้ำเค็ม ขยะตกค้างจำนวนมากที่เพิ่มขึ้นการอุปโภคบริโภค การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ และที่ดินสาธารณะและการกัดเซาะชายฝั่ง และขยะอิเล็กทรอนิกส์</p> <p>W๔ : มีคดีอาชญากรรมด้าน โจรกรรม ยักยอกทรัพย์ ฉ้อโกง ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก โดยมีจำนวนคดีที่รับแจ้งต่อประชากรแสน คน สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศถึง ๑ เท่า (ข้อมูลปี ๒๕๖๑) และข้อพิพาทคดีแพ่งมีปริมาณมากขึ้น</p> <p>W๕ : ระดับคุณภาพการศึกษาาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>W๖ : ขาดแคลนแรงงานกึ่งฝีมือ/ทักษะฝีมือ ที่จะรองรับความต้องการของตลาดแรงงาน อันเนื่องมาจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และเกษตรกรรม</p> <p>W๗ : ประชาชนมีปัญหาทางด้านสุขภาพค่อนข้างมาก โดยมีอัตราเพิ่มการเจ็บป่วยด้วย เบาหวาน ความดันโลหิตสูง มะเร็ง โรคหัวใจ และหลอดเลือดสมอง เฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ข้อมูลปี ๒๕๖๐)</p> <p>W๘ : ประชาชนในทุกช่วงวัย ยังมีความเหลื่อมล้ำด้านการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ</p>	<p>T๑ : การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากจังหวัดอื่นๆ และต่างประเทศเข้ามาในพื้นที่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการให้บริการสาธารณะทางการศึกษา และสาธารณสุขเป็นสำคัญรวมทั้งทำให้การควบคุมหรือป้องกันปัญหาที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวทำได้ยาก</p> <p>T๒ : การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มุ่งเน้นการยกระดับเศรษฐกิจเป็นสำคัญ เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาการจลาจลติดขัด อุบัติเหตุ ยาเสพติด และปัญหาสังคมต่างๆมากขึ้น</p> <p>T๓ : ความไม่แน่นอนของตลาดสินค้าทางการเกษตรทำให้เกษตรกรต้องเผชิญกับปัญหาราคาสินค้าทางการเกษตรตกต่ำอย่างต่อเนื่อง</p> <p>T๔ : ผลกระทบปัญหาน้ำเสียจากพื้นที่ต้นน้ำ ไหลลงสู่น้ำบางปะกงส่งผลกระทบต่อพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราซึ่งเป็นพื้นที่ปลายน้ำ</p>
<p>W๙ : อุบัติเหตุทางถนนมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี</p> <p>W๑๐ : ขาดการรับรู้และการปฏิบัติตามกฎหมายจราจรและกฎหมายที่เกี่ยวข้องส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนเพิ่มขึ้นทุกปี</p> <p>W๑๑ : ค่านิยมและทัศนคติของการเรียนต่อในปัจจุบันส่งผลให้มีผู้มาเรียนสายอาชีพน้อยลง ทำให้เกิดภาวะขาดแคลนแรงงานหรือไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน</p>	
ทางเลือกประเด็นการพัฒนาเชิงรับ(WT)	
WT๑ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (W๑+T๔)	

๒.๓ เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

“เมืองอุตสาหกรรมสีเขียว ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย สังคมมีคุณภาพ ป่าและน้ำอุดมสมบูรณ์”

๒.๔ ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

- การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
- ภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยว และเกษตรกรรม มีขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ระดับสากล
- สวัสดิการสังคมมีคุณภาพ ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
- ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒.๕ ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด

แผนพัฒนาจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาทั้งสิ้น ๕ ประเด็นการพัฒนา โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : พัฒนาศักยภาพการผลิต การบริหารจัดการภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและมีอัตลักษณ์สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ชุมชน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : พัฒนาการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐานสากล

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : พัฒนาคุณภาพชีวิตและสวัสดิการสังคม รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ให้ครอบคลุมประชาชนทุกวัยอย่างทั่วถึง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ : อนุรักษ์ ป่าไม้ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม ตอบสนองต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

■ **ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : พัฒนาศักยภาพการผลิตการบริหารจัดการ ภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม**

วัตถุประสงค์ : ภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม มีการใช้นวัตกรรมและการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

เป้าหมายและตัวชี้วัด :

๑. อัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ)
๒. อัตราการขยายตัวของภาคพาณิชยกรรม (ร้อยละ)
๓. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของแรงงานที่ได้รับการพัฒนาฝีมือแรงงาน (ร้อยละ)
๔. อัตราการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมที่ร่วมกับภาครัฐในการรักษาสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา :

๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจให้สามารถรองรับการเจริญเติบโตได้อย่างทั่วถึง
๒. พัฒนาภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กับสิ่งแวดล้อม

■ **ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน และมีอัตลักษณ์สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ชุมชน**

วัตถุประสงค์ :

๑. จังหวัดมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น
๒. แหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวมีคุณภาพได้มาตรฐาน

เป้าหมายและตัวชี้วัด :

๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนผู้เยี่ยมเยือน (ร้อยละ)
๒. อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยว (ร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา : พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรมให้ได้มาตรฐาน รวมทั้งเสริมสร้างอัตลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของชุมชน

■ **ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : พัฒนาการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร ให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐานสากล**

วัตถุประสงค์ :

๑. ผลผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยสูงเพิ่มขึ้น
๒. ผลผลิตการเกษตรมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ทั้งในและต่างประเทศ

๓. เกษตรกรน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ

เป้าหมายและตัวชี้วัด :

๑. ร้อยละของเกษตรกรที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP (ร้อยละ) (พืชผัก มะม่วง กุ้งทะเล และไก่ไข่)
๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยสูง (ร้อยละ)
๓. ร้อยละของเกษตรกรในจังหวัดที่นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ (ร้อยละ)
๔. ผลผลิตของพืชเศรษฐกิจ (ข้าว) เฉลี่ยต่อไร่ในเขตพื้นที่ชลประทาน (กก./ไร่)

แนวทางการพัฒนา : พัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

■ **ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : พัฒนาคุณภาพชีวิตและสวัสดิการสังคม รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนให้ครอบคลุมประชาชนทุกวัยอย่างทั่วถึง**

วัตถุประสงค์ : ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

เป้าหมายและตัวชี้วัด :

๑. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากร อายุ ๑๕ – ๕๙ ปี ในจังหวัดที่เพิ่มขึ้น (ปี)
๒. สัดส่วนจำนวนคดีที่จับกุมได้ต่อคดีที่รับแจ้ง (ร้อยละ)
๓. ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดไม่เกิน ๓ คน ต่อ ๑,๐๐๐ คน (หมู่บ้าน/ชุมชน) เพิ่มขึ้น
๔. ร้อยละของผู้ประสบสาธารณภัยที่ได้รับความช่วยเหลือ (ร้อยละ)
๕. ร้อยละของประชากรในจังหวัดที่อยู่ใต้เส้นความยากจนที่ลดลง (ร้อยละ)
๖. ร้อยละของสถานพยาบาลในจังหวัดที่ได้รับการรับรองคุณภาพ (ร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา :

๑. พัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ตามแนวทางพระราชรัฐ
๒. พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

■ **ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ : อนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม ตอบสนองต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**

วัตถุประสงค์ :

๑. เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืนต่อระบบนิเวศและการใช้ประโยชน์ที่สมดุล

๒. สิ่งแวดล้อมด้านน้ำ อากาศ ขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย ได้รับการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไข ลด และขจัดมลพิษที่อาจช่วยส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

เป้าหมายและตัวชี้วัด :

๑. อัตราการขยายตัวของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด (ร้อยละ)
๒. ร้อยละที่ลดลงของขยะมูลฝอยชุมชนที่ได้รับการเก็บขนไปกำจัด (ร้อยละ)
๓. จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน (แห่ง)

แนวทางการพัฒนา : เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนพัฒนาจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔ ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓

ยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน	การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
------------------	--------------------------------	--------------------------------	---

แผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๒	การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ		
---------------------	--------------------------------------	--	--

ทิศทางการพัฒนา ภาคตะวันออก ๑	พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดีและทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน	พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล	ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและบริการ บริการด้านการท่องเที่ยว	เร่งแก้ไขปัญหาระยะยาวการรวมชาติที่มีความวิกฤตและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในจังหวัดใกล้เคียงได้อย่างยั่งยืน
------------------------------	---	---	--	--	---

ศักยภาพการพัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> ศูนย์กลางที่ตั้งอุตสาหกรรมสำคัญของประเทศ มีท่าเรือน้ำลึกและสนามบิน รวมทั้งโครงสร้างการขนส่งเชื่อมโยงนานาชาติ เป็นที่ตั้งของโครงการระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> แหล่งผลิตผลไม้เมืองร้อนและปศุสัตว์ (ไก่และสุกร) สารเคมีตกค้างในแหล่งผลิตทางการเกษตร สัดส่วนผลผลิตมวลรวมกลุ่มจังหวัดร้อยละ ๒.๔ 	<ol style="list-style-type: none"> แหล่งท่องเที่ยวเชิงทะเล เชิงนิเวศ เชิงวัฒนธรรม และเชิงปศุศตยกรรมปลายทางการท่องเที่ยวที่สำคัญระดับนานาชาติ ขาดแคลนแรงงานภาคบริการที่ได้มาตรฐาน สัดส่วนผลผลิตมวลรวมกลุ่มจังหวัดร้อยละ ๒๕.๘ 	<ol style="list-style-type: none"> กระแสรักษาสุขภาพและความนิยมธรรมชาติ กระตุ้นการรักษาสีงามด้วยธรรมชาติ การขยายตัวของเมืองอุตสาหกรรมและแหล่งท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ขาดแคลนน้ำจัดเพื่ออุปโภคบริโภค เกษตรและอุตสาหกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎรมี ๓.๒๕ ล้านคน และมีประชากรแฝงอีกกว่า ๒.๗๕ ล้านคน ครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยวและบางครอบครัวมีผู้สูงอายุกับเด็กไม่มีวัยกลางคน และอายุเฉลี่ยมากขึ้นและเข้าใกล้การเป็นสังคมผู้สูงอายุ ขาดการวางแผนการเตรียมคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน
-----------------	---	---	--	---	---

วิสัยทัศน์	“เมืองอุตสาหกรรมสีเขียว ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย สังคมมีคุณภาพ ป่าและน้ำอุดมสมบูรณ์”			
------------	--	--	--	--

ประเด็นการพัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนาศักยภาพการผลิตการบริหารจัดการภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและมีอัตลักษณ์ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ชุมชน พัฒนาการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร ให้อัตลักษณ์สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐานสากล พัฒนาคุณภาพชีวิตและสวัสดิการสังคม รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริการของภาครัฐและภาคเอกชน อนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม สนองตอบต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
-----------------	--

เป้าหมาย	ภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม มีการใช้นวัตกรรม และการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการพัฒนาเมืองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	<ol style="list-style-type: none"> จังหวัดมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น แหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวมีคุณภาพได้มาตรฐาน 	<ol style="list-style-type: none"> ผลผลิตสินค้าเกษตร ปลอดภัยสูงขึ้น ผลผลิตการเกษตรมีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล สอดคล้องกับความต้องการตลาดทั้งในและต่างประเทศ เกษตรกรมีอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง 	ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	<ol style="list-style-type: none"> เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อระบบนิเวศและการใช้ประโยชน์สูงสุด สิ่งแวดล้อมด้าน น้ำ อากาศ ของชุมชน และของเมืองมีมาตรฐาน ไร้ปัญหาการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไข อด และจัดการมลพิษที่ยากข้อต่อผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน
----------	--	---	---	---	--

กลุ่มโครงการ	ต้นทาง	<ol style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับภาคอุตสาหกรรม และพาณิชยกรรม โครงการพัฒนาศักยภาพ แหล่งท่องเที่ยว สินค้า บริการ และปัจจัยพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับภาคเกษตรกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาศักยภาพ แหล่งท่องเที่ยว สินค้า บริการ และปัจจัยพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว โครงการเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว และสร้างจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวสำหรับประชาชน โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการและมีส่วนร่วม 	<ol style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐานสากล โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โครงการพัฒนาการแปรรูปสินค้าเกษตรและการผลิตสินค้าเพิ่มมูลค่า/OTOP 	<ol style="list-style-type: none"> โครงการเพิ่มคุณภาพการศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> โครงการอนุรักษ์และป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
	กลางทาง	<ol style="list-style-type: none"> โครงการวางผังเมืองเพื่อรองรับภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม โครงการพัฒนาการผลิตแรงงานมีฝีมือและกึ่งมีฝีมือเพื่อรองรับภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและ SMEs โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตภาคอุตสาหกรรมให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสังคม 	<ol style="list-style-type: none"> โครงการเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว และสร้างจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวสำหรับประชาชน โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการและมีส่วนร่วม 	<ol style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐานสากล โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โครงการพัฒนาการแปรรูปสินค้าเกษตรและการผลิตสินค้าเพิ่มมูลค่า/OTOP 	<ol style="list-style-type: none"> โครงการเพิ่มคุณภาพงานสาธารณสุข โครงการส่งเสริมสุขภาพการกีฬาและนันทนาการ โครงการเสริมสร้างคุณธรรมและค่านิยมความป็นไทย โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริการความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน 	<ol style="list-style-type: none"> โครงการเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และมีส่วนร่วม
	ปลายทาง	<ol style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาด้านการตลาดและช่องทางกระจายจำหน่าย โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์และส่งเสริมการตลาด การท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์ และช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูป โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูป 	<ol style="list-style-type: none"> โครงการเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว และสร้างจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวสำหรับประชาชน โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการและมีส่วนร่วม 	<ol style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐานสากล โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โครงการพัฒนาการแปรรูปสินค้าเกษตรและการผลิตสินค้าเพิ่มมูลค่า/OTOP 	<ol style="list-style-type: none"> โครงการเพิ่มคุณภาพการศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> โครงการอนุรักษ์และป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาศักยภาพการผลิต การบริหารจัดการ ภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

☑ โครงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม (แนวทางหลวงชนบท, อำเภอทุกอำเภอ, การประปาส่วนภูมิภาค)

☑ โครงการวางผังเมืองเพื่อรองรับภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม (สนง.โยธาฯ, กรมโยธาฯ)

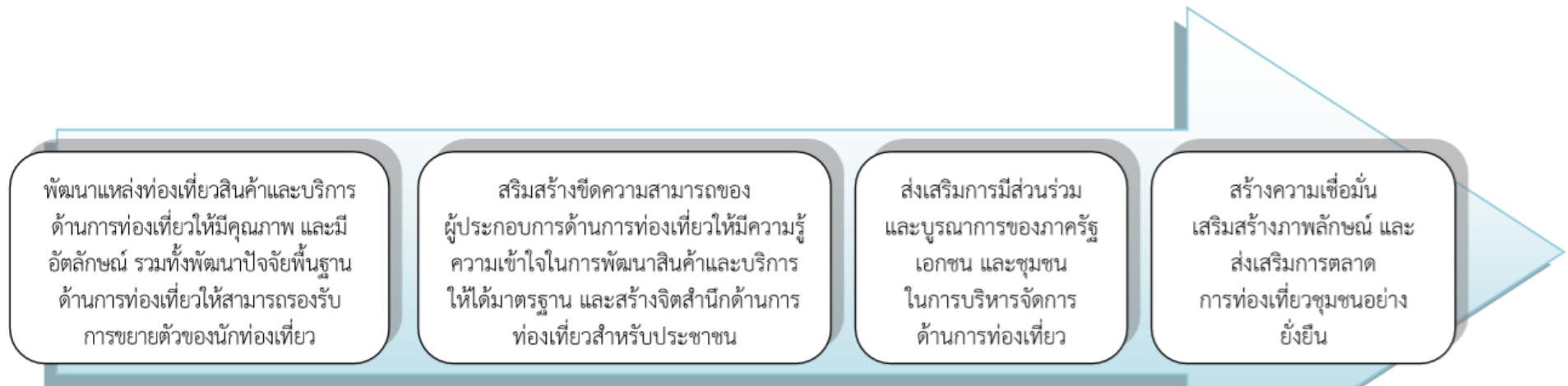
☑ โครงการพัฒนาการผลิตแรงงานฝีมือและกึ่งฝีมือเพื่อรองรับภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม (สนง.พัฒนาฝีมือแรงงาน, สนง.จัดหางานจังหวัด, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์)

☑ โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและ SMEs (สนง.อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์)

☑ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตภาคอุตสาหกรรมให้เป็นมิตรกับสังคมและสิ่งแวดล้อม (สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด)

☑ โครงการพัฒนาด้านการตลาดและช่องทางการจัดจำหน่าย (สนง.พาณิชย์จังหวัด / สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด / สนง.จังหวัด)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและมีอัตลักษณ์สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ชุมชน

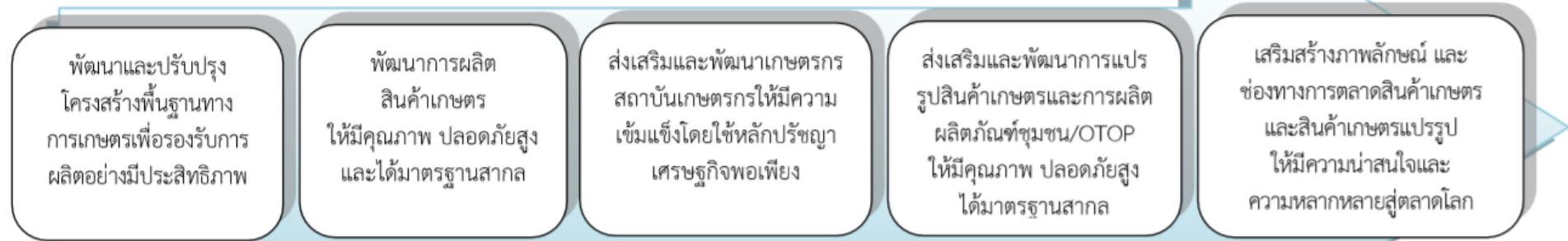
☑ โครงการพัฒนาศักยภาพ แหล่งท่องเที่ยว สินค้า บริการ และปัจจัยพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว (สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด ,สนง.วัฒนธรรมจังหวัด,ศูนย์ศึกษาเขาคิน ช้อนฯ,สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด,แขวงทางหลวงชน,แขวงทางหลวง,สนง.โยธาฯ,กองพลทหารราบที่ ๑๑,อ.บางปะกง,อ.บางคล้า, อ.คลองเขื่อน,อ.ปท)

☑ โครงการเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว และสร้างจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวสำหรับประชาชน (สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด)

☑ โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการและมีส่วนร่วม (สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด)

☑ โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์ และส่งเสริมการตลาด การท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน (สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด / สนง.ประชาสัมพันธ์จังหวัด / ตำรวจภูธรจังหวัด)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร ให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐานสากล

☑ โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับภาคเกษตรกรรม (กรมชลประทาน, กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, โครงการชลประทาน, โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา พระองค์ไชยานุชิต, อ.สนามชัยเขต, อ.คลองเขื่อน, อ.บางคล้า, อ.ราชสาส์น, อ.บางน้ำเปรี้ยว)

☑ โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ ปลอดภัยสูง และได้มาตรฐานสากล (สง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด, สง.เกษตรจังหวัด, สง.ประมงจังหวัด, สง.ปศุสัตว์จังหวัด, สง.สภาเกษตรกรจังหวัด, สถานีพัฒนาที่ดิน, มรภ.ราชนครินทร์, สถาบันวิจัยฯ, คลินิกเทคโนโลยีฯ, สง.พัฒนาเทคโนโลยีฯ, ศูนย์ประสานงานกระทรวงวิทย์ฯ, สง.จังหวัด)

☑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด, สง.พัฒนาชุมชนจังหวัด, สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด, สง.เกษตรจังหวัด, สง.ตรวจบัญชีสหกรณ์, ศูนย์วิจัยข้าว, ศูนย์การศึกษาเขาหินซ้อนฯ, สง.สหกรณ์, อำเภอทุกอำเภอ)

☑ โครงการพัฒนาการแปรรูปสินค้าเกษตรและการผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน/OTOP (สง.พัฒนาชุมชนจังหวัด)

☑ โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์ และช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูป (สง.พัฒนาชุมชนจังหวัด, สง.เกษตรจังหวัด)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาคูณภาพชีวิตและสวัสดิการสังคม รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ให้ครอบคลุมประชาชนทุกวัยอย่างทั่วถึง

เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา การกีฬา นันทนาการ และสาธารณสุข รวมทั้งเสริมสร้างคุณธรรมและค่านิยมความเป็นไทย ให้ครอบคลุมประชาชนทุกวัยอย่างทั่วถึง

เสริมสร้างความเข้มแข็งในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

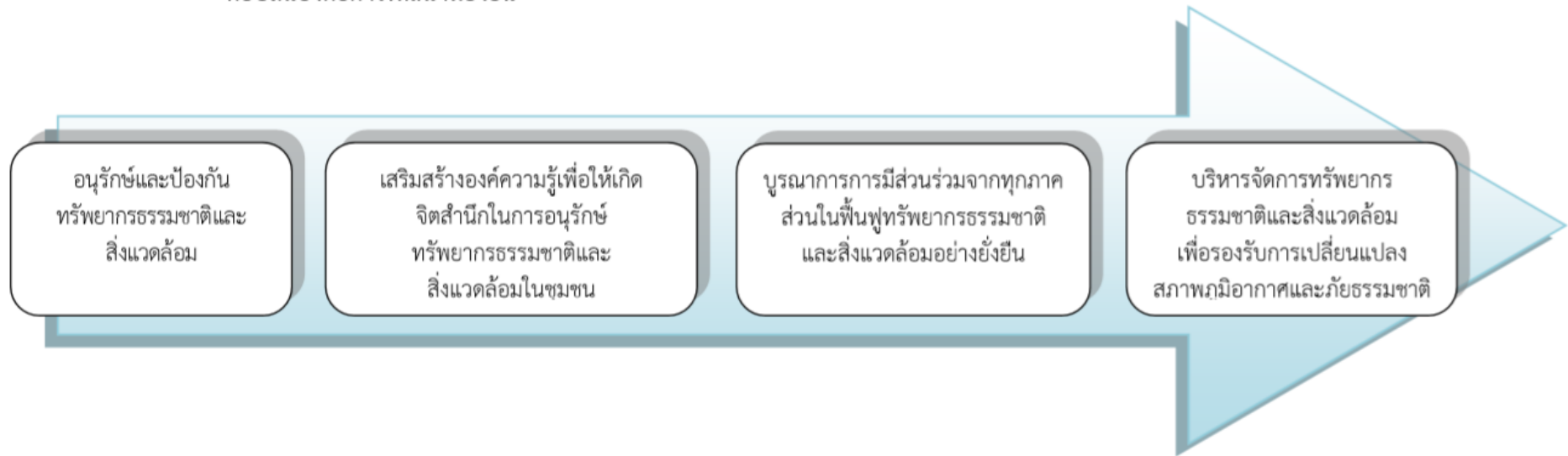
เสริมสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และภาคประชาสังคม ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- ☑ โครงการเพิ่มคุณภาพการศึกษา (สนง.ศึกษาธิการจังหวัด, สนง.พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด, อำเภอ บางปะกง, สพม.เขต๖, สพป.ฉ.เขต ๑, กศน.,มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์)
- ☑ โครงการเพิ่มคุณภาพงานสาธารณสุข (สนง.สาธารณสุขจังหวัด)
- ☑ โครงการส่งเสริมสุขภาพการกีฬาและนันทนาการ (สนง.ท่องเที่ยวและกีฬา, สนง.ศึกษาธิการ, อ.แปลงยาว)
- ☑ โครงการเสริมสร้างคุณธรรมและค่านิยมความเป็นไทย (สนง.วัฒนธรรมจังหวัด, สนง.พระพุทธศาสนาจังหวัด กอง อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด,สนง.ศึกษาธิการจังหวัด)

- ☑ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด, สนง.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด, สนง.ยุติธรรมจังหวัด, ที่ทำการปกครองจังหวัด, ตำรวจภูธรจังหวัด,แขวงทางหลวงชนบท,สนง.ขนส่งจังหวัด)

- ☑ โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (มรภ.ราชนครินทร์, กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด, ที่ทำการปกครองจังหวัด)
- ☑ โครงการพัฒนาคูณภาพชีวิตและสวัสดิการสังคมของประชาชน (สนง.จัดหางานจังหวัด)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ อนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม
ตอบสนองต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

โครงการอนุรักษ์และป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด, สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๘, เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน, สนง.ปฏิรูปที่ดิน, สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๓, กรมทรัพยากรน้ำ, คลินิกเทคโนโลยี, อ.สนามชัยเขต, สนง.ทรัพยากรน้ำภาค ๖, กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตศรีราชา)

โครงการเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด, สนง.ปฏิรูปที่ดิน, ภาควิชาบางปะกง, สนง.พลังงานจังหวัด, สนง.จังหวัด)

โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และมีส่วนร่วม (สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด, สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๓, สนง.บริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลฯ, สนง.ประมงจังหวัด)

โครงการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ (กรมโยธาฯ, สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด, สนง.โยธาธิการฯ, อำเภอบางคล้า, อำเภอคลองเขื่อน, อบต.สองคลอง)

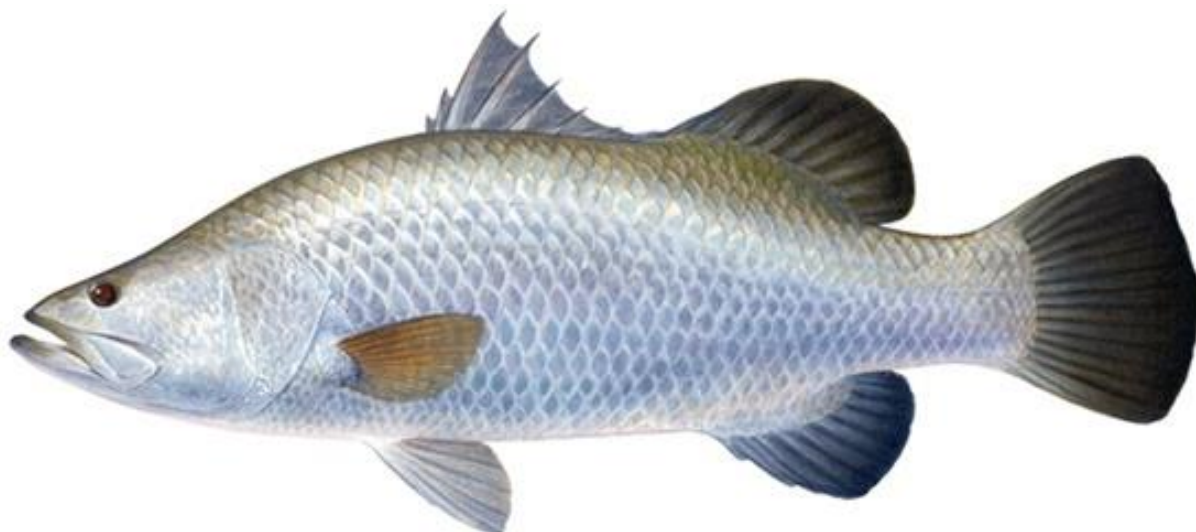
ส่วนที่ ๒

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปลากะพง

๑. ปลากะพงและการเลี้ยงปลากะพง

ปลากะพง มีหลายชนิด อาทิ ปลากะพงขาว ปลากะพงดำ ปลากะพงแดง และปลากะพงลาย แต่ปลากะพงที่นิยมรับประทานและเลี้ยงกันมากคือปลากะพงขาวเป็นหลัก

ปลากะพงขาว เป็นปลากะพงที่พบมากในแหล่งน้ำกร่อย เป็นปลาที่มีราคาแพง นิยมนำประกอบอาหารหลายเมนู อาทิ ปลากะพงทอด ต้มยำปลากะพง ปลากะพงราดพริก เป็นต้น

ปลากะพงขาวที่มีจำหน่ายในท้องตลาดเป็นปลาที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเป็นหลัก โดยนิยมเลี้ยงในกระชังตามแหล่งน้ำกร่อยบริเวณปากแม่น้ำและชายทะเล ซึ่งมีแหล่งเพาะเลี้ยงหลักอยู่บริเวณปากแม่น้ำบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และพื้นที่ปากแม่น้ำและชายทะเลทางภาคใต้ แต่ทั้งนี้ บางพื้นที่มีการเลี้ยงปลากะพงขาวในบ่อดินบริเวณพื้นที่ที่อยู่ใกล้กับทะเล เนื่องจากการเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชังบริเวณปากแม่น้ำมักประสบปัญหาขาดทุนจากสภาพน้ำในแม่น้ำเน่าเสียหรือมีคุณภาพน้ำไม่เหมาะสม ทำให้เกษตรกรหันมาเลี้ยงปลากะพงขาวในบ่อดินเพิ่มมากขึ้น

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Lates calcarifer* (Bloch)

ชื่อสามัญ : Giant Perch

ชื่อถิ่น : ปลากะพง ปลากะพงขาว และปลากะพงน้ำจืด

อนุกรมวิธาน

Phylum : Chordata

Sub-phylum : Vertebrata

Class : Pisces

Sub-class : Teleostomi

Order : Percomorphi

Family : Centropomidae

Genus : *Lates*

Species : *Calcarifer*

๒. ลักษณะทั่วไป

ปลากะพงขาว เป็นปลาน้ำกร่อยขนาดใหญ่มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Lates Calcarifer* (Bloch) ชื่อสามัญเรียกว่า Giant Perch, Sea Bass หรือ White Sea Bass สามารถอาศัยอยู่ได้ทั้งในน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม ปลาชนิดนี้เลี้ยงกันแพร่หลายในเขตจังหวัดชายทะเลของประเทศไทย เนื่องจากเลี้ยงง่าย โตเร็ว เนื้อมีรสชาติดีและมีราคา

ปัจจุบันประเทศไทยสามารถเพาะพันธุ์ปลากะพงขาวได้เป็นจำนวนมาก โดยเลี้ยงเพื่อบริโภคภายในประเทศ และส่งขายต่างประเทศ ในปัจจุบันพบปลากะพงขาวแพร่กระจายอยู่ทุกจังหวัดชายฝั่งทะเลอ่าวไทยและฝั่งทะเลอันดามัน โตอาศัยอยู่ในแหล่งน้ำที่ไม่ห่างออกไปจากชายฝั่งมากนัก และมักอาศัยอยู่ชุกชุมตามปากแม่น้ำลำคลองและปากทะเลสาบ อย่างไรก็ตามปลากะพงขาวยังสามารถขึ้นไปอาศัยและเจริญเติบโตยังแหล่งน้ำจืดได้อีกด้วย จึงจัดเป็นปลาประเภทสองน้ำอย่างแท้จริง

ปลากะพงมีลักษณะรูปร่างแบนและยาว หัวมีขนาดเล็กเมื่อเทียบกับลำตัว และค่อยโค้งมนขึ้นตามบริเวณไหล่ และส่วนหลัง ส่วนปากกว้าง มีปากล่างยื่นยาวมากกว่าปากบน มีขอบปากบนและล่างมน ส่วนช่องปากมีลักษณะเฉียงลงด้านล่าง ภายในปากตามขากรรไกรบนและล่างมีฟันขนาดเล็กจำนวนมาก ส่วนตาของปลากะพงมีขนาดปานกลางไม่มีเยื่อหุ้ม ถัดมาเป็นแผ่นแก้มปิดเหงือกขนาดใหญ่ เกล็ดของปลากะพงมีลักษณะค่อนข้างใหญ่ เกล็ดบริเวณสันหลังออกสีน้ำตาลเงินหรือเขียวปนเทาและไล่เป็นสีน้ำตาลเงินจนถึงส่วนกลางของลำตัว ส่วนต่ำสุดจากกลางลำตัวจนถึงส่วนท้องมีเกล็ดเป็นสีขาว และมีเส้นข้างตัวโค้งไปตามแนวสันหลัง ปลากะพงมีครีบหลัง ครีบกัน และครีบหางที่ออกสีเทาปนดำ โดยครีบหลังแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ครีบหลังส่วนแรกเป็นหนามแหลมขนาดใหญ่ ๕-๗ อัน โดยหนามแหลมอันแรกมีขนาดสั้น ถัดมามีความยาวมากที่สุด และค่อยๆ สั้นลงตามลำดับ โดยหนามแต่ละอันมีแผ่นหนังเชื่อมติดกัน ถัดมาเป็นครีบหลังส่วนที่ ๒ ที่แยกออกจากครีบส่วนแรกอย่างชัดเจนเป็นครีบหลังอ่อนเชื่อมติดด้วยแผ่นหนัง ส่วนครีบหูและครีบอกค่อนข้างยาว โดยครีบหูมีสีเหลืองใส ส่วนครีบอกมีสีขาว ครีบกันมีสีเทาปนดำ มีก้านครีบแข็งและแหลม ๓ อัน ขั้วหางสั้น และมีปลายหางเป็นแนวตรง ปลากะพงขาวเป็นปลาที่ไม่มีอวัยวะให้มองเห็นภายนอก มีขนาดที่พบทั่วไปประมาณ ๕-๑๐ กิโลกรัม ยาวประมาณ ๒๐-๔๐ เซนติเมตร โดยชนิดที่อาศัยในทะเลหรือตามแหล่งน้ำกร่อยจะมีเกล็ดส่วนบนเป็นสีฟ้าอมเขียว ด้านข้างลำตัว และส่วนท้องมีสีขาวเงิน ส่วนครีบหูมีสีเหลือง มีครีบหางครึ่งบนเป็นสีเหลืองส่วนครึ่งล่างเป็นสีดำ ส่วนชนิดที่อาศัยในแม่น้ำหรือน้ำจืดจะมีเกล็ดส่วนบนเป็นสีดำ ด้านข้างและส่วนท้องมีสีขาวเงิน ส่วนครีบหางมีสีดำล้วน โดยปลากะพงที่พบในแหล่งน้ำเค็มหรือน้ำกร่อยมักจะมีขนาดใหญ่กว่าปลาที่พบในแหล่งน้ำจืด

๓. แหล่งอาศัย

ปลากะพงมีการแพร่กระจายในภูมิภาคเอเชีย พบได้ทั้งในแหล่งน้ำจืด เช่น ปลากะพงลาย และแหล่งน้ำกร่อย เช่น ปลากะพงขาว ในแถบเอเชียแหล่งที่มีการพบปลากะพง ได้แก่ จีนตอนใต้ พม่า เวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย และไทย เป็นต้น ในประเทศไทยพบปลากะพงขาวมากในทุกจังหวัดที่ติดกับทะเล ทั้งในฝั่งอ่าวไทยและฝั่งทะเลอันดามัน โดยมักชุกชุมมากบริเวณปากแม่น้ำชายฝั่งทะเลน้ำกร่อย และตอนเหนือปากแม่น้ำที่เป็นแหล่งน้ำจืด

- บริเวณน้ำจืดที่พบ ได้แก่ แม่น้ำ ลำคลอง หรือแอ่งน้ำใกล้ชายฝั่งทะเลที่น้ำทะเลสามารถแพร่ถึง ในช่วงฤดูฝน ทำให้มีสภาพเป็นน้ำจืดค่อนข้างกร่อยเล็กน้อย มีค่าความเค็มตั้งแต่ ๑-๒๐ ppm

- บริเวณน้ำกร่อยที่พบ ได้แก่ บริเวณแม่น้ำ ลำคลองที่ติดกับทะเลหรือทะเลสาบ มีการหนุนหรือไหลเข้าของน้ำทะเลตามรอบน้ำขึ้นน้ำลง เป็นพื้นที่ที่มีค่าความเค็มสูงกว่าบริเวณแรก มีค่าความเค็มระหว่าง ๒๐-๓๐ ppm

๔. การดำรงชีพ และการสืบพันธุ์

ปลากะพงขาวจัดเป็นปลากินเนื้อที่กินสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กกว่าทุกชนิดรวมถึงพวกเดียวกันเป็นอาหาร เช่น ปลากะพงและปลาอื่นขนาดเล็ก กุ้ง และปู แต่สามารถนำมาเลี้ยงให้กินอาหารที่ไม่มีชีวิตได้ เช่น อาหารเม็ดสำเร็จรูป รวมถึงเศษปลา หรือ ซากสัตว์ ทั้งนี้ ปลากะพงขาวในธรรมชาติมักอาศัยและหาอาหารเป็นฝูง ซึ่งปลาที่มีขนาดเล็กจะมีนิสัยดุร้ายกว่าปลาขนาดใหญ่ แต่จะลดลงเมื่อเติบโตขึ้น

■ การแยกเพศ

ปลากะพงขาวเป็นปลาที่สังเกตเพศได้ยาก แต่ก็สามารถสังเกตเพศได้จากลักษณะภายนอกของตัวปลา โดยปลาเพศผู้จะมีลักษณะลำตัวเรียวยาวกว่าเพศเมีย ลำตัวมีส่วนลึกน้อยกว่าปลาเพศเมีย และมีน้ำหนักตัวน้อยกว่าปลาเพศเมียที่มีขนาดลำตัวยาวเท่ากัน ในปลาเพศเมียนั้น เมื่อถึงฤดูวางไข่ในช่วงเดือนพฤษภาคม-กันยายน ส่วนท้องจะอวบเป่ง สังกัดได้ชัดเจน เมื่อเอามือคลำที่ท้องจะมีไข่ไหลออกมา

■ การผสมพันธุ์ และวางไข่

ปลากะพงขาวที่เติบโตจนพร้อมเข้าสู่การผสมพันธุ์ได้จะมีความยาวประมาณ ๕๐ เซนติเมตร หรือหนักประมาณ ๓.๐ กิโลกรัม และมีอายุไม่น้อยกว่า ๓.๕ ปี โดยปลาเพศเมียที่พร้อมผสมพันธุ์มักมีขนาดและอายุมากกว่าปลาเพศผู้ที่พร้อมผสมพันธุ์ ฤดูผสมพันธุ์ของปลากะพงขาวจะเริ่มในช่วงกลางฤดูร้อน โดยพ่อแม่ปลาที่มีไข่และน้ำเชื้อพร้อมผสมพันธุ์จะว่ายจากแหล่งน้ำจืดไปหาแหล่งน้ำกร่อยบริเวณปากแม่น้ำหรือเขตติดต่อกับทะเลที่มีความเค็มปานกลาง ประมาณ ๒๕-๓๒ ppm เมื่อผสมพันธุ์และวางไข่เสร็จก็จะอพยพกลับเข้ามายังบริเวณเหนือปากแม่น้ำ ในภาคใต้ฝั่งตะวันตก ปลากะพงขาวจะวางไข่ก่อนฤดูฝนเล็กน้อยช่วงเดือนมีนาคม - มิถุนายน ทางชายทะเลฝั่งอ่าวไทยปลากะพงขาวจะวางไข่ในช่วงเดือนกรกฎาคม - ตุลาคม เพราะอิทธิพลของฤดูมรสุมที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ การผสมพันธุ์มักจะมีอัตราส่วนแม่ปลา ๑ ตัวต่อพ่อปลา ๓-๕ ตัว ใช้ช่วงเวลาผสมพันธุ์ขณะน้ำทะเลขึ้นประมาณ ๑๙.๐๐ - ๒๒.๐๐ น. ในช่วงกลางเดือนและปลายเดือน ปลากะพงขาววางไข่ในแต่ละครั้งประมาณ ๒-๔ แสนฟอง ไข่ที่มีการผสมน้ำเชื้อแล้วจะลอยน้ำมีขนาดประมาณ ๐.๘ มิลลิเมตร และไข่ที่ผสมแล้วจะฟักเป็นตัวในเวลาประมาณ ๑๖-๑๘ ชั่วโมง ลูกปลากะพงขาวหลังจากการฟักจะมีความยาวประมาณ ๑.๒ มิลลิเมตร และจะลอยตัวตามกระแสน้ำเข้าไปอาศัยอยู่ตามแอ่งน้ำหรือชายฝั่งที่เป็นป่าชายเลนถัดจากทะเลเข้าไป

๕. การเลี้ยงปลากะพงขาว

■ การคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์

ลักษณะของปลาพ่อแม่พันธุ์ที่ดีควรมีขนาดความยาวของลำตัวตั้งแต่ ๕๐ เซนติเมตรขึ้นไป มีน้ำหนักตัวประมาณ ๒.๕ กิโลกรัม มีอายุประมาณ ๑ ปีขึ้นไป

สำหรับลักษณะปลาแม่พันธุ์ที่ดีควรมีขนาดใหญ่กว่าปลาพ่อพันธุ์ อีกทั้งควรมีน้ำหนักประมาณ ๓ กิโลกรัม ซึ่งปลาขนาดดังกล่าวจะมีอายุโดยประมาณตั้งแต่ ๓ ปีขึ้นไป

■ การผสมพันธุ์วางไข่

เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนกันยายน เวลาผสมพันธุ์อยู่ระหว่าง ๑๙.๐๐-๒๓.๐๐ น. ซึ่งเมื่อปลาเพศเมียไข่แก่จะปล่อยไข่ออกมา ปลาเพศผู้จะปล่อยน้ำเชื้อออกมาผสมกับไข่ ไข่ที่ถูกผสมแล้วจะลอยขึ้นสู่ผิวน้ำ ส่วนไข่ที่ไม่ได้รับการผสมจะจมลงพื้นบ่อ สามารถรวบรวมไข่โดยใช้วนที่ทำด้วยผ้าตาถี่มาเช็ดด้วยยาเหลืองเข้มข้น ๕ ppm นาน ๑ นาที และล้างด้วยน้ำทะเลสะอาดอีกครั้ง จากนั้นนำไปฟักในทะเลความเค็ม ๓๐ ppt อุณหภูมิ ๓๐ องศาเซลเซียส เป็นเวลา ๑๗ ชั่วโมง

■ การอนุบาลลูกปลากะพงขาว

การอนุบาลลูกปลากะพงขาวแรกฟักจนถึงลูกปลาอายุ ๑ เดือน อัตราการปล่อย ๕๐-๑๐๐ ตัว ต่อหน้า ๑ ลิตร ซึ่งอาหารที่ใช้ในการอนุบาลได้แก่แพลงก์ตอนพืช (คลอเรลล่า) และโรติเฟอร์ อนุบาลจนกระทั่งลูกปลามีอายุได้ ๑๔ วัน จึงเริ่มให้ไรน้ำเค็มหรืออาร์ทีเมียจนลูกปลามีอายุได้ ๒๐ วัน จากนั้นให้เนื้อปลาสับละเอียดเป็นอาหารเมื่อลูกปลามีอายุได้ ๒๑ วันขึ้นไป

๑) การอนุบาลลูกปลากะพงขาวในบ่อซีเมนต์หรือในถัง

บ่ออนุบาลที่ใช้ควรมีขนาด ๒-๓ ตารางเมตร ความลึกของน้ำ ๓๐-๕๐ เซนติเมตร น้ำทะเลที่ใช้เลี้ยงมีความเค็ม ๑๕-๒๐ ppt ความหนาแน่นในการอนุบาล ๑๕๐-๒๐๐ ตัวต่อตารางเมตร เปลี่ยนถ่ายน้ำทุก ๒-๓ วัน และต้องทำความสะอาดตู้ตตะกอนและเศษอาหารเหลือออกทิ้งทุกวัน ให้อาหารวันละ ๒-๓ ครั้ง โดยอาหารที่ให้เป็พวกปลาสับชิ้นเล็กๆ และคัดขนาดปลาเป็นประจำ เนื่องจากปลาที่ตัวโตมาก ๆ จะกินปลาตัวที่มีขนาดเล็กกว่าเป็นอาหาร

๒) การอนุบาลลูกปลากะพงขาวในบ่อดิน

บ่อที่ใช้มีพื้นที่ ๒๕-๕๐ ตารางเมตร มีความลึก ๘๐-๑๐๐ เซนติเมตร บ่อควรมีประตูระบายน้ำทั้ง ๒ ด้าน ความหนาแน่นของลูกปลาในการอนุบาล ๒๐๐-๔๐๐ ตัวต่อบ่อ อาหารที่ให้คือเศษปลาหรือปลาเบ็ดสับเป็นชิ้นเล็ก ๆ

๓) การอนุบาลลูกปลากะพงขาวในกระชัง

เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้ได้ผลผลิตดี สะดวก สามารถอนุบาลลูกปลาได้เป็นจำนวนมาก และไม่มีปัญหาเรื่องการถ่ายเทน้ำ ขนาดกระชังที่ใช้ ๒๐-๒๕ ตารางเมตร ลึก ๒ เมตร ขนาดตาอวน ๐.๕ มิลลิเมตร สามารถใช้ออนุบาลลูกปลาได้ ๓๐๐-๕๐๐ ตัวต่อกระชัง ให้อาหาร ๘-๑๐% ของน้ำหนักตัว

๔) โรคที่พบในการอนุบาลลูกปลากะพงขาว

ส่วนใหญ่จะเกิดจากโปรโตซัว โดยโปรโตซัวจะเกาะตามเหงือกปลาทำให้เกิดการระคายเคือง และเกิดเมือกหุ้มเหงือกทำให้หายใจไม่สะดวก วิธีแก้ ควรใช้ฟอร์มาลินความเข้มข้น ๑-๕ ppm สาดให้ทั่วบ่อ ทิ้งไว้ ๑๐-๑๕ นาที ทำติดต่อกัน ๒-๓ วัน

■ รูปแบบการเลี้ยงปลากะพง

● ในกระชัง

๑) กระชังอยู่กับที่ เป็นกระชังที่ถูกผูกยึดไว้กับเสาที่ปักกับพื้นดิน แต่ให้สามารถลอยขึ้นตามระดับน้ำได้ เสาอาจทำด้วยไม้ไผ่ ไม้เนื้อแข็ง หรือเหล็ก

๒) กระชังลอยน้ำ เป็นกระชังที่ทำขึ้นบนวัสดุที่ลอยเหนือน้ำ เช่น โป๊ะ ทุ่นลอยน้ำ หรือแพ นิยมใช้ในบริเวณแหล่งน้ำที่มีความแตกต่างของความลึกกระหว่างน้ำขึ้นน้ำลงตั้งแต่ ๑ เมตรขึ้นไป และน้ำขึ้นสูงสุดมากกว่า ๒ เมตรขึ้นไป ขนาดกระชังแบบลอยน้ำที่นิยมใช้กันมาก ได้แก่ ขนาด ๓x๓x๒ เมตร ๔x๔x๒ เมตร ๕x๕x๒ เมตร และ ๗x๘x๒ เมตร ซึ่งตัวกระชังจะผูกติดหรือสร้างติดกับแพหรือทุ่นลอย นิยมมากในบริเวณชายฝั่งทะเลอันดามัน ได้แก่ จังหวัดสตูล ตรัง กระบี่ ระนอง พังงา เป็นต้น มี ๒ แบบย่อย คือ

➤ กระชังลอยแบบมีโครง เป็นกระชังที่มีโครงวัสดุยึดตัวกระชังให้ความแข็งแรง เช่น เหล็กหรือไม้ไผ่ มีโครงทั้งส่วนบนน้ำและใต้น้ำ ตัวกระชังสามารถกางได้เต็มที่และไม่ลู่หรือพับตามแรงของกระแสน้ำ

➤ กระชังลอยแบบไม่มีโครง เป็นกระชังที่มีเฉพาะตัวกระชังผูกติดกับทุ่นหรือแพ ไม่มีโครงยึด กระชังแบบนี้สามารถลู่พับตามกระแสน้ำได้ง่าย ทำให้พื้นที่กระชังน้อยลงและการถ่ายเทอากาศไม่ดีพอ

● ในบ่อดิน

๑) การเลือกสถานที่สร้างบ่อ

การเลี้ยงปลากะพงขาว ผู้เลี้ยงจะต้องพิจารณาถึงสถานที่ในการสร้างบ่อ เพื่อให้ความเหมาะสมกับสภาพของปลาที่เลี้ยง สิ่งสำคัญที่ผู้เลี้ยงควรพิจารณามีดังนี้

- **ดิน** คุณสมบัติของดินที่ความเหมาะสมที่จะใช้ในการสร้างบ่อเลี้ยง ควรจะเป็นบ่อดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทราย เนื่องจากดินทั้งสองประเภทนี้สามารถกักน้ำได้ตามต้องการ
- **แหล่งน้ำ** สถานที่ๆ เหมาะสมควรอยู่ใกล้แหล่งน้ำเป็นสำคัญ เพราะในการเลี้ยงปลาจะต้องมีการถ่ายเปลี่ยนน้ำอยู่เสมอๆ ต้องมีน้ำใช้ตลอดปี คุณภาพของน้ำจะต้องดีและมีความเหมาะสม
- **แหล่งชุมชน** สถานที่เลี้ยงปลากะพงขาวที่ดีควรอยู่ใกล้แหล่งชุมชนพอสมควร แต่ต้องอยู่ห่างไกลจากโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำลำคลอง เนื่องจากมลพิษต่างๆ มีผลต่อการเลี้ยงปลากะพงขาว
- **การคมนาคม** สถานที่เลี้ยงปลากะพงขาวที่ดี ควรมีการคมนาคมขนส่งที่สะดวก
- **สภาพสังคม** สภาพของสังคมในบริเวณที่เลี้ยงปลากะพงขาวควรมีความเหมาะสม ไม่มีโจรผู้ร้ายชุกชุม

๒) การเตรียมบ่อ

- **บ่อใหม่** หมายถึงบ่อที่เพิ่งทำการขุดเสร็จใหม่ๆ ยังไม่ได้มีการเลี้ยงสัตว์น้ำชนิดใดๆ มาก่อน ในการเตรียมบ่อโดยวิธีนี้ จะต้องกระทำตามขั้นตอนที่ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมดังนี้
 - ✓ การปรับค่าเป็นกรด-ด่าง ให้มีความเหมาะสม
 - ✓ การตากบ่อ ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ ๑ เดือนขึ้นไป
- **บ่อเก่า** ในการเตรียมบ่อที่เคยเลี้ยงสัตว์น้ำมาแล้ว จะเริ่มจากการสูบน้ำจากบ่อออกให้หมด ขุดลอกเลน กำจัดเศษวัชพืชและศัตรูของปลากะพงออก ตากบ่อทิ้งไว้ให้แห้ง ในกรณีที่ไม่สามารถจะสูบน้ำออกจากบ่อให้หมดได้ ให้ใช้โลตั้นในอัตราส่วน ๑๐ กิโลกรัมต่อพื้นที่บ่อ ๑ ไร่ ระดับน้ำ ๓๐-๕๐ เซนติเมตร ทบโลตั้นแล้วรดน้ำยาให้ทั่วบ่อ ศัตรูของปลากะพงจะตายแล้วจึงจับสัตว์เหล่านั้นออกจากบ่อ สูบน้ำเข้าให้ได้ระดับแล้วปล่อยทิ้งไว้เป็นระยะเวลา ๑ สัปดาห์จึงระบายน้ำออก แล้วใส่น้ำใหม่จะได้น้ำที่ใช้งานได้ทันที

■ การคัดขนาด และการปล่อย

● เลี้ยงในกระชัง

การเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชังจะต้องคัดปลาที่ใกล้เคียงกันปล่อยในกระชังเดียวกัน เพราะหากปลา มีขนาดต่างกันจะทำให้ปลาที่มีขนาดใหญ่แย่งกินอาหารจากปลาเล็กหมดก่อน ปลาจึงโตไม่เท่ากัน ลูกปลากะพงสามารถเริ่มปล่อยได้ตั้งแต่ขนาด ๑.๕ เซนติเมตร ขึ้นไป อัตราการปล่อย ๑๐๐ - ๓๐๐ ตัว/ตารางเมตร ขึ้นอยู่กับขนาด และคุณภาพน้ำ ได้แก่

- ✓ ลูกปลากะพงขาวขนาด ๑.๕-๒.๐ เซนติเมตร อัตราปล่อย ๕๐๐-๗๕๐ ตัว/ตารางเมตร
- ✓ ลูกปลากะพงขาวขนาด ๕.๐-๗.๐ เซนติเมตร อัตราปล่อย ๔๐๐-๕๐๐ ตัว/ตารางเมตร
- ✓ ลูกปลากะพงขาวขนาด ๑๐.๐-๑๕.๐ เซนติเมตร อัตราปล่อย ๒๐๐-๒๕๐ ตัว/ตารางเมตร

● เลี้ยงในบ่อดิน

ในการเลี้ยงปลาแบบผสมผสาน ถ้าจะปล่อยปลากะพงขาว ควรต้องคำนึงถึงจำนวนปลาชนิดอื่นๆ ที่มีในบ่ออัตราการปล่อยลงเลี้ยงรวมประมาณ ๑๐-๕๐ ตัวต่อพื้นที่ ๑ ตารางเมตร ส่วนการเลี้ยงปลากะพงขาวเพียงชนิดเดียว อัตราการปล่อยปลาลงเลี้ยงจะปล่อยปลาได้ประมาณ ๕-๒๐ ตัวต่อพื้นที่ ๑ ตารางเมตร

■ โรคที่พบในการอนุบาลลูกปลากะพงขาว

ส่วนใหญ่จะเกิดจากโปรโตซัว โดยโปรโตซัวจะเกาะตามเหงือกปลาทำให้เกิดการระคายเคือง และเกิดมีเมือกหุ้มเหงือกทำให้หายใจไม่สะดวก แก้ไขโดยใช้ฟอร์มาลินความเข้มข้น ๑-๕ ppm สาดให้ทั่วบ่อ ทิ้งไว้ ๑๐-๑๕ นาที ทำติดต่อกัน ๒-๓ วัน

■ อาหารและการให้อาหาร

อาหารที่ใช้เลี้ยงปลากะพงขาวในปัจจุบัน ได้แก่ ปลาเปิดแบบเดียวกับการเลี้ยงปลาในกระชัง ขนาดของอาหารมีความสำคัญมาก เพราะปลากะพงขาวจะกินอาหารที่มีขนาดพอดีกับปากโดยวิธีการสูบอาหารบนผิวน้ำ เมื่ออาหารตกลงสู่พื้นบ่อ ปลากะพงขาวจะไม่กินอาหารเหล่านั้น ทำให้น้ำเน่าเสียได้ หลักการให้อาหารปลากะพงขาว จึงพอจะสรุปได้ดังนี้

- ๑) ให้อาหารวันละ ๑-๒ ครั้ง ตรงตามเวลา
- ๒) ให้อาหารให้เป็นที่ เช่น บริเวณที่ใกล้กับประตูน้ำบริเวณท่อที่ระบายน้ำเข้า
- ๓) หลีกเลี่ยงการให้อาหารบริเวณมุมบ่อทั้งสิ้น เพราะจะทำให้เกิดการหมักหมมของอาหารที่เหลือได้ง่าย
- ๔) โยนอาหารให้ปลาครั้งละน้อยๆ รอจนอาหารหมดก่อนจึงให้ต่อ
- ๕) หยุดให้อาหารเมื่อสังเกตได้ว่าปลาไม่ขึ้นมาสูบอาหารกินอีก

นอกจากปลาเปิดแล้ว ปลาเล็กๆ หรือกุ้งที่มีอยู่ในบ่อก็ถือเป็นอาหารของปลากะพงขาวด้วย หากปลาขาดแคลนอาหารจะพบว่าปลากะพงขาวจะกินกันเอง

ปลาเปิด ปลาสด ปลาหมึก และอาหารอื่นๆ เมื่อปลากินไม่หมดจะเหลือลงสู่พื้นบ่อทำให้เกิดการเน่าเสีย หากสะสมเป็นจำนวนมากขึ้นจะมีผลทำให้น้ำเน่าเสีย ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ปลาเกิดโรคได้โดยง่าย การเปลี่ยนถ่ายน้ำโดยสม่ำเสมอจะช่วยรักษาคุณภาพน้ำให้มีความเหมาะสมได้ การเปลี่ยนถ่ายน้ำที่นิยมใช้มี ๒ วิธีด้วยกันคือ

- ๑) การเติมน้ำเข้าทุก ๆ วัน
- ๒) การถ่ายน้ำเก่าออกประมาณ ๕๐-๗๕% แล้วระบายน้ำใหม่เข้าสู่บ่อ ซึ่งนิยมใช้มากเมื่อน้ำเริ่มเสีย

ปลากะพงขาวชอบน้ำที่สะอาด หากน้ำเน่าเสียหรือเก่าแล้วพบว่าปลาจะไม่กินอาหาร ส่งผลให้การเจริญเติบโตช้ากว่าปกติและปลาจะอ่อนแอ เป็นสาเหตุของการเกิดโรคได้ง่ายและทำให้ปลาตายในที่สุด ในการเปลี่ยนน้ำที่มีความเค็มนั้น ควรจะเติมน้ำที่มีความเค็มใกล้เคียงกับความเค็มของน้ำในบ่อเลี้ยง ปลากะพงขาวขนาดน้ำหนักตั้งแต่ ๒๐๐ กรัมขึ้นไปมีความไวต่อการขาดออกซิเจน ถ้าปริมาณออกซิเจนในน้ำต่ำกว่า ๓ ส่วนในล้านส่วนอาจทำให้ปลาลอยหัวและไม่กินอาหาร ถ้าปริมาณออกซิเจนยังคงต่ำลงอีกจะทำให้ปลาถึงตายได้ สิ่งนี้ต้องระวังมากเมื่อมีปริมาณการเลี้ยงหนาแน่น วิธีป้องกันคือการถ่ายเทน้ำเป็นประจำ โดยเฉลี่ยอย่างน้อย ๑๐% ของน้ำในบ่อต่อวัน

๖. การจับปลากะพงขาว

อวนเป็นอุปกรณ์ที่นิยมใช้จับปลากะพงขาวมากที่สุด กรณีเลี้ยงในบ่อดินเมื่อระยะเวลาในการเลี้ยงเข้าสู่เดือนที่ ๔ เป็นต้นไป ปลาจะมีขนาดประมาณ ๗๐๐-๘๐๐ กรัม ซึ่งเป็นขนาดที่ร้านอาหารนิยมให้นำไปประกอบอาหาร (ปลาไซส์) เกษตรกรจะจับปลาโดยใช้อวนลากตามความยาวของบ่อ

๗. ผลผลิตของปลากะพงขาวในบ่อดิน

โดยทั่วไปในระยะเวลาการเลี้ยง ๖ เดือนจะให้ผลผลิตประมาณ ๔๐๐ กิโลกรัมต่อพื้นที่บ่อ ๑ ไร่ แต่จากการศึกษาทดลองของสถานีประมงน้ำจืดจังหวัดระยอง โดยการปล่อยปลากะพงขาวที่มีขนาด ๕-๘ เซนติเมตร ลงในบ่อเลี้ยง ความหนาแน่น ๒ ตัวต่อพื้นที่ ๑ ตารางเมตร เลี้ยงด้วยอาหารจำพวกปลาเปิด ในระยะเวลาการเลี้ยง ๖ เดือนพบว่าอัตราการรอดตายสูงถึง ๙๒.๘๗% และสามารถให้ผลผลิตได้ถึง ๑,๔๖๗.๒๒ กิโลกรัมต่อพื้นที่บ่อ ๑ ไร่

๘. แนวโน้มการตลาดของปลากะพงขาว

สภาพตลาดปลากะพงขาวในปัจจุบัน โดยปกติราคาปลากะพงขาวที่รับซื้อ ณ ปากบ่อเลี้ยงเปลี่ยนแปลงอยู่ในช่วงระหว่าง ๗๐-๑๓๐ บาท ซึ่งเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาควรศึกษาต้นทุนและวางแผนการเลี้ยงอย่างละเอียด เพราะส่งผลต่อกำไรที่เกษตรกรจะได้รับ อีกทั้งเกษตรกรควรติดตามความเคลื่อนไหวของตลาดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยให้ทราบแนวโน้มและทิศทางราคาซื้อขายปลากะพง ด้านต้นทุน ปลาที่ใช้เป็นอาหารของปลากะพงขาวเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในการเลี้ยงปลากะพงขาว หากผู้เลี้ยงสามารถหาซื้อปลาเหยื่อได้ง่ายและราคาถูก ก็ส่งผลให้ได้กำไรสูงขึ้น โดยเฉลี่ยต้นทุนในการเลี้ยงปลากะพงขาวทั้งต้นทุนผันแปร (ค่าอาหาร ค่าพันธุ์ปลา ค่าแรง ค่าวัสดุต่างๆ ฯลฯ) และต้นทุนคงที่ (ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน ค่าเสียโอกาสในการลงทุน ฯลฯ) อยู่ระหว่าง ๕๐-๖๐ บาทต่อปลา ๑ กิโลกรัม ดังนั้นเกษตรกรจะมีกำไรเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๑๐-๘๕ บาท หรือถ้าคิดกำไรต่อไร่โดยคิดจากอัตราการรอดของปลาที่ ๖๐-๘๐% อัตราปล่อยอยู่ที่ ๒-๓ ตัวต่อตารางเมตร จะได้ผลผลิตประมาณ ๑,๕๐๐-๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งจะได้กำไรประมาณ ๒๐,๐๐๐-๑๗๐,๐๐๐ บาทต่อไร่

๙. คุณค่าทางโภชนาการ

เนื้อปลาเป็นแหล่งโปรตีนชั้นเยี่ยม ย่อยง่าย และไขมันต่ำ และในไขมันก็ยังมีโอเมก้า และ DHA ซึ่งช่วยในเรื่องการบำรุงสมอง รวมทั้งยังมีแร่ธาตุ วิตามิน และสารอาหารอื่นๆ อีกหลายชนิด

ปลากะพง จัดว่าเป็นปลาที่มีไขมันต่ำเมื่อเทียบกับปลาทะเลชนิดอื่นๆ คือมีไขมันเพียง ๒-๔ กรัม ต่อเนื้อปลา ๑๐๐ กรัม แต่มีโอเมก้า ๓ มากเมื่อเทียบกับปลาทะเลด้วยกัน ทราบกันดีอยู่แล้วว่าในโอเมก้า ๓ จะมีอยู่มากในปลาทะเลน้ำลึก ซึ่งราคาจะค่อนข้างสูง แต่เราสามารถเลือกทานปลากะพงแทนได้ในราคาไม่แพงและได้รับสารอาหารได้เหมือนกันเลยทีเดียว

ข้อมูลโภชนาการปลากะพง (ปริมาณต่อ ๑๐๐ กรัม)

แคลอรี (kcal)	๑๒๔	ไขมันทั้งหมด	๒.๖ g
ไขมันอิ่มตัว	๐.๗ g	ไขมันไม่อิ่มตัวเชิงซ้อน	๑ g
กรดไขมันไม่อิ่มตัวมีพันธะคู่เดี่ยว	๐.๕ g	คอเลสเตอรอล	๕๓ mg
โซเดียม	๘๗ mg	โพแทสเซียม	๓๒๘ mg
คาร์โบไฮเดรต	๐ g	ใยอาหาร	๐ g
โปรตีน	๒๔ g	วิตามินเอ	๒๑๓ IU
วิตามินซี	๐ mg	แคลเซียม	๑๓ mg
เหล็ก	๐.๔ mg	วิตามินบี ๖	๐.๕ mg
วิตามินบี ๑๒	๐.๓ µg	แมกนีเซียม	๕๓ mg

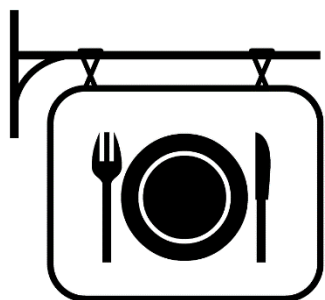

ปริมาณไขมันทั้งหมด กรดไขมันโอเมก้า 3 และโอเมก้า 6 ในปลาทะเลไทย

ปลาทะเลไทย	ไขมันทั้งหมด (กรัม)	ปริมาณกรดไขมัน (กรัม)	
		โอเมก้า 6	โอเมก้า 3
ปลาจะละเม็ดขาว	6.8	0.03	0.84
ปลาสำลี	9.2	0	0.47
ปลากะพงขาว	3.2	0	0.40
ปลาอินทรี	3.6	0	0.33
ปลาทู	3.8	0.06	0.22
ปลาทูหนึ่ง	3.0	0.03	0.18
ปลาจะละเม็ดดำ	3.6	0	0.16
ปลากะพงแดง	0.5	0	0.10
ปลาเก๋า	0.6	0	0.08

ข้อมูลโดย : ดร.ครรชิต จุดประสงค์ สถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล

๑๐. เมนูอาหารจากเนื้อปลากะพง

ปลากะพงผัดพริกไทยดำ

ปลากะพงผัดขึ้นฉ่าย

ปลากะพงนึ่งมะนาว

ปลากะพงสามรส

ต้มยำปลากะพงน้ำข้น

สเต็กปลากะพง

ปลากะพงผัดฉ่า

ส่วนที่ ๓

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์รายสินค้าของจังหวัดฉะเชิงเทรา

ชนิดสินค้า : ปลากระพงขาว

๑. สถานการณ์การค้าปลากระพงกับต่างประเทศ

● การนำเข้า

ประเทศไทยนำเข้าปลากระพงขาวในรูปพลาสติกแช่เย็น พลาสติกแช่แข็ง และปลาแปรรูป ในปี ๒๕๖๑ มีปริมาณการนำเข้า ๖,๑๖๗.๑๙ ตัน มูลค่า ๔๗๘.๒๒ ล้านบาท ซึ่งปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๐% และ ๕๖.๐๐% ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนมูลค่าการนำเข้าจากประเทศต่างๆ ได้แก่ มาเลเซีย ๘๑.๙๔% จีน ๖.๖๔% อินโดนีเซีย ๔.๓๘% ไต้หวัน ๒.๘๙% เวียดนาม ๒.๒๔% และประเทศอื่นๆ ๑.๙๑% เนื่องจากราคาปลากระพงขาวจากประเทศมาเลเซียมีราคาถูกกว่าราคาหน้าฟาร์มในประเทศและมีระยะทางขนส่งที่ไม่ไกล จึงมีการนำเข้าจากประเทศนี้เป็นส่วนใหญ่

ตารางที่แสดง ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าปลากระพงขาว ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ปริมาณ : ตัน , มูลค่า : ล้านบาท

การนำเข้า	ปริมาณ		%	มูลค่า		%
	2560	2561		เปลี่ยนแปลง	2560	
แช่เย็น	3,771.47	5,433.05	44.06	240.95	404.35	67.82
แช่แข็ง	992.99	724.31	-27.06	65.07	73.57	13.07
แปรรูปอื่นๆ	1.34	9.84	631.80	0.53	0.29	-44.25
รวมทั้งหมด	4,765.80	6,167.19	29.40	306.54	478.22	56.00

ที่มา : กองควบคุมการค้าสัตว์น้ำและปัจจัยการผลิต กรมประมง

■ การส่งออก

ประเทศไทยส่งออกปลากระพงขาวในรูปพลาสติกแช่เย็น พลาสติกแช่แข็ง และปลาแปรรูป ปี ๒๕๖๑ มีปริมาณ ๑,๖๓๘.๐๘ ตัน มูลค่า ๑๑๗.๘๗ ล้านบาท ปริมาณลดลง ๗.๕๔% แต่มูลค่าเพิ่มขึ้น ๑๓.๓๔% เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๐ โดยมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกไปประเทศต่างๆ ได้แก่ เมียนมาร์ ๕๕.๗๓ ออสเตรเลีย ๘.๓๑% ญี่ปุ่น ๖.๘๙% สหรัฐอเมริกา ๖.๓๓% กัมพูชา ๔.๑๙% ฮองกง ๓.๑๐% ซาอุดีอาระเบีย ๓.๐๒% และประเทศอื่นๆ ๑๒.๔๓%

ตารางแสดง ปริมาณและมูลค่าการส่งออกปลากระพงขาว ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ปริมาณ : ตัน , มูลค่า : ล้านบาท

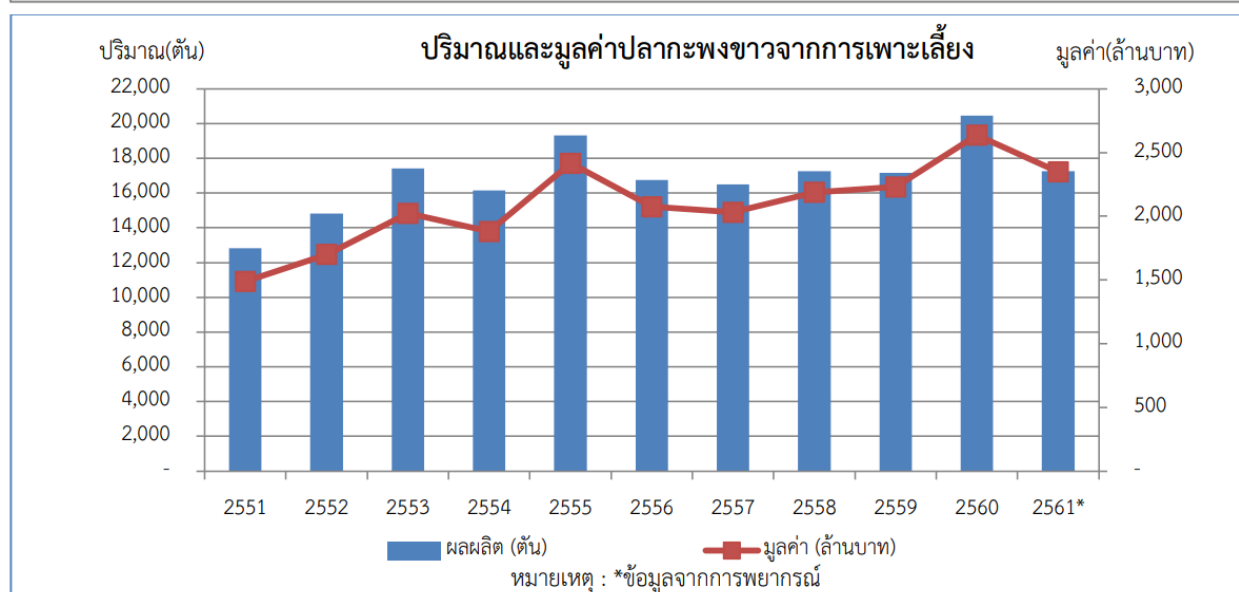
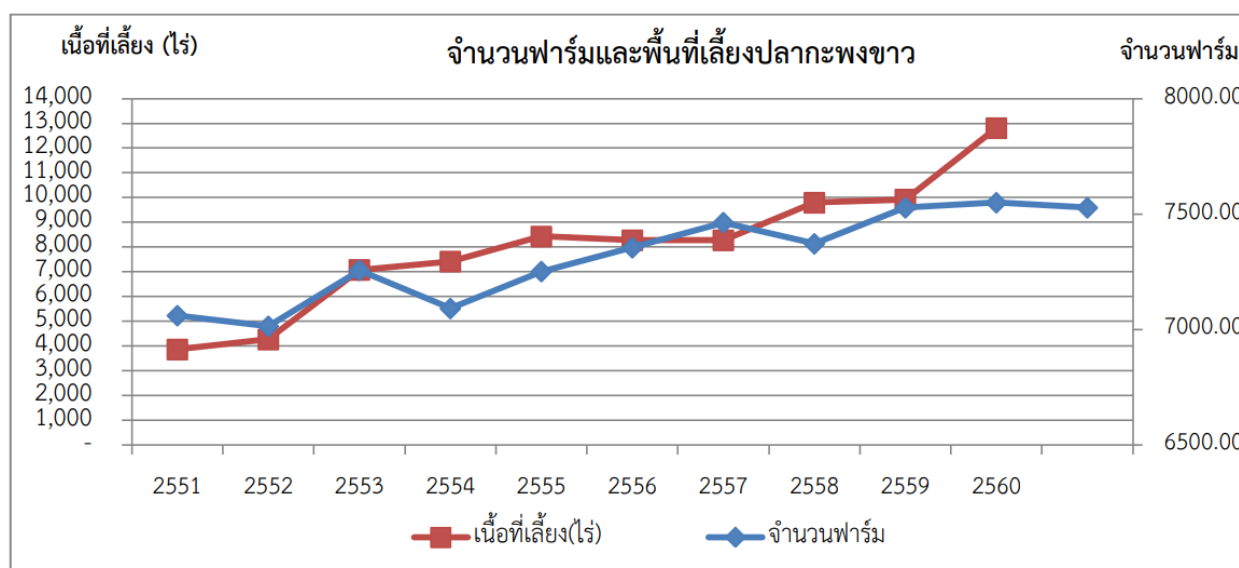
การส่งออก	ปริมาณ		%	มูลค่า		%
	2560	2561		เปลี่ยนแปลง	2560	
แช่เย็น	915.72	1,300.08	41.97	13.15	69.34	427.30
แช่แข็ง	771.59	262.21	-66.02	80.06	37.26	-53.46
แปรรูปอื่นๆ	84.34	75.79	-10.14	10.88	11.38	4.61
รวมทั้งหมด	1,771.65	1,638.08	-7.54	104.09	117.97	13.34

ที่มา : กองควบคุมการค้าสัตว์น้ำและปัจจัยการผลิต กรมประมง

๒. สถานการณ์การค้าปลากะพงของประเทศไทย

๒.๑ สถานการณ์การผลิต

ปลากะพงขาวมีแหล่งเลี้ยงที่สำคัญในบริเวณพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา สมุทรสาคร สุราษฎร์ธานี สงขลา และปัตตานี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๔๓.๙๔ ของเนื้อที่เลี้ยงทั้งหมด หรือร้อยละ ๔๗.๘๕ ของจำนวนฟาร์มเลี้ยงทั้งหมด หรือร้อยละ ๗๐.๖๒ ของปริมาณผลผลิตจากการเพาะเลี้ยงทั้งหมด ข้อมูลจากสถิติฟาร์มเลี้ยงปลาน้ำกร่อย ปี ๒๕๖๐ (จากกองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง กรมประมง) โดยข้อมูลในช่วง ๑๐ ปีย้อนหลัง ตั้งแต่ ปี ๒๕๕๑ - ๒๕๖๐ ทั้งจำนวนฟาร์มเลี้ยงและเนื้อที่เลี้ยงมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๔ และ ๑๒.๔๓ ตามลำดับ ส่วนปริมาณและมูลค่ามีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๗๕ และ ๗.๘๓ ตามลำดับ

สำหรับในปี ๒๕๖๐ มีพื้นที่การเลี้ยงปลากะพงขาว ๑๒,๘๑๒.๑๖ ไร่ มีจำนวนฟาร์ม ๗,๕๕๐ ฟาร์ม ปริมาณผลผลิต ๒๐,๔๕๓.๘๘ ตัน มูลค่า ๒,๖๓๖.๐๑ ล้านบาท ทั้งปริมาณผลผลิตและมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๙.๐๘ และ ๑๘.๒๙ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ โดยการเลี้ยงแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ การเลี้ยงในบ่อดินและการเลี้ยงในกระชัง ข้อมูลสถิติฟาร์มเลี้ยงปลาน้ำกร่อยปี ๒๕๖๐ พบว่าการเลี้ยงปลากะพงขาวในบ่อดินมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๙๘.๐๕ และการเลี้ยงในกระชังมีสัดส่วนร้อยละ ๑.๙๕ ของพื้นที่เลี้ยงปลากะพงขาวทั้งหมด โดยการเลี้ยงในบ่อดินมีการเลี้ยงมากในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา (๑๙.๗๔%) สุราษฎร์ธานี(๑๒.๕๙%) สมุทรสาคร (๙.๒๙%) และปัตตานี (๒.๐๒%) สำหรับการเลี้ยงในกระชังมีการเลี้ยงหนาแน่นในจังหวัดปัตตานี (๓๐.๑๖%) สงขลา (๒๐.๙๙%) ฉะเชิงเทรา (๔.๗๕%) และสุราษฎร์ธานี (๓.๒๗%) เมื่อคำนวณผลผลิตเฉลี่ยต่อหน่วยพื้นที่ การเลี้ยงในบ่อดินให้ผลผลิตเฉลี่ย ๐.๙๖ ตัน/ไร่ และการเลี้ยงในกระชังให้ผลผลิตเฉลี่ย ๓๓.๕๕ ตัน/ไร่

ตารางแสดง จำนวนฟาร์ม พื้นที่เลี้ยง (เฉพาะที่มีผลผลิต) ผลผลิต มูลค่า และราคาเฉลี่ยปลากระพงขาว
ปี ๒๕๕๑ - ๒๕๖๐

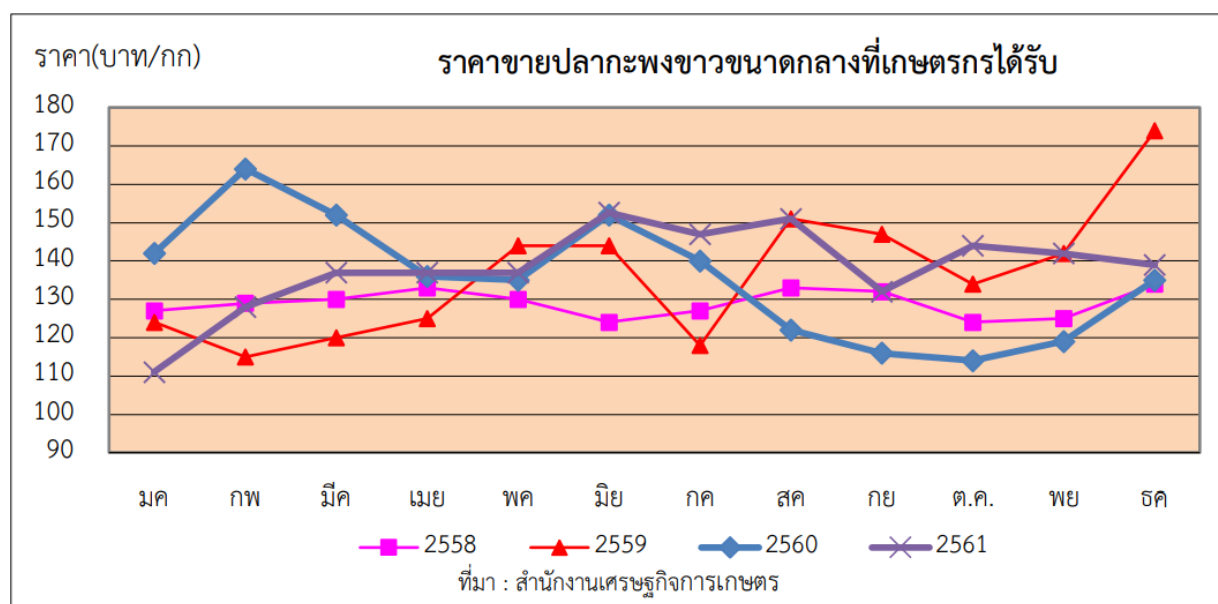
ปี	จำนวน (ฟาร์ม)	พื้นที่เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (ตัน/ไร่)	มูลค่า (ล้านบาท)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)
2551	7,061	3,869	12,814	3.31	1,487	116.06
2552	7,015	4,272	14,818	3.47	1,700	114.73
2553	7,257	7,085	17,415	2.46	2,022	116.09
2554	7,092	7,422	16,157	2.18	1,879	116.30
2555	7,252	8,432	19,317	2.29	2,414	124.97
2556	7,355	8,282	16,761	2.02	2,073	123.70
2557	7,464	8,279	16,501	1.99	2,030	123.02
2558	7,464	9,800	17,250	1.76	2,187	126.79
2559	7,528	9,927	17,177	1.73	2,229	129.74
2560	7,550	12,812	20,454	1.60	2,636	128.88

ที่มา : กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง กรมประมง

๒.๒ สถานการณ์การตลาด

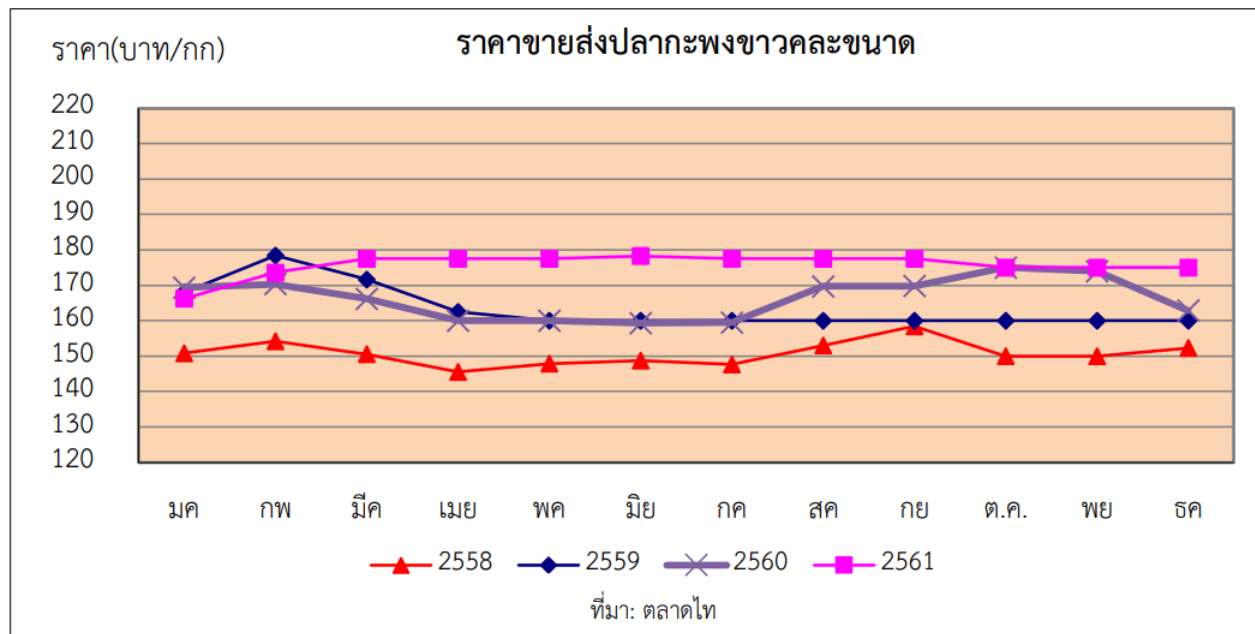
● ราคาที่เกษตรกรจำหน่าย (หน้าฟาร์ม)

ในปี ๒๕๖๑ ปลากระพงขาวที่เกษตรกรจำหน่าย ขนาด ๕๐๐-๘๐๐ กรัม/ตัว มีราคาเฉลี่ย ๑๓๘.๑๐ บาท/กก. เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ ร้อยละ ๑.๘๔ (เฉลี่ย ๑๓๕.๖๐ บาท/กก.) โดยราคามีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้นในช่วงต้นปี และทรงตัวจนถึงช่วงเดือนมิถุนายน - สิงหาคม ก่อนจะปรับตัวลดลงในช่วงเดือนกันยายน และกลับมาปรับตัวสูงขึ้นในช่วงไตรมาสสุดท้าย ทั้งนี้การปรับตัวขึ้นลงของราคาหน้าฟาร์มจะขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิต ความต้องการของตลาดในแต่ละช่วงเวลา และขนาดของปลากระพงที่เกษตรกรเลี้ยงได้

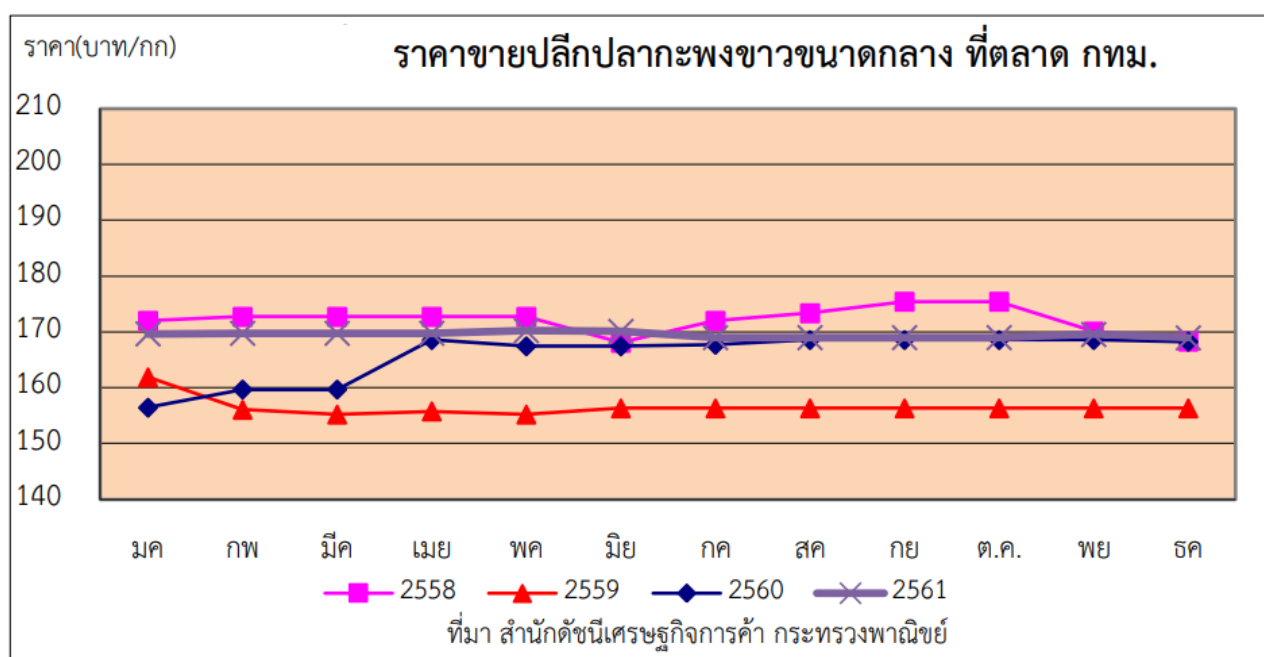
● ราคาขายส่งแบบคละขนาด ณ ตลาดไท

ปี ๒๕๖๑ ราคาขายส่งปลากะพงแบบคละขนาด มีราคาเฉลี่ย ๑๗๕.๗๐ บาท/กก. เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ ร้อยละ ๕.๖๕ (เฉลี่ย ๑๖๖.๓๐ บาท/กก.) ราคาขายส่งมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นในช่วงต้นปีและปรับตัวสูงขึ้นอีกเล็กน้อยในช่วงไตรมาสที่ ๒ จนกระทั่งมีแนวโน้มทรงตัวในช่วงไตรมาสที่ ๓ และ ๔ เนื่องจากเป็นการขายแบบคละขนาด ราคาขายจึงเปลี่ยนแปลงตามขนาดของปลาที่เข้าสู่ตลาด

■ ราคาขายปลีกเฉลี่ย ณ ตลาดในกรุงเทพฯ

ปี ๒๕๖๑ ข้อมูลจากสำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ปลากะพงขาวขนาด ๔๐๐ - ๕๐๐ กรัม/ตัว มีราคาขายปลีกในตลาดกรุงเทพมหานครเฉลี่ย ๑๖๙.๕๐ บาท/กก. เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ ร้อยละ ๒.๒๓ (เฉลี่ย ๑๖๕.๘๐ บาท/กก.) ทั้งนี้ราคาขายปลีกยังคงอยู่ในระดับสูงและมีแนวโน้มค่อนข้างทรงตัวตั้งแต่ช่วงต้นปี และปรับตัวสูงขึ้นในช่วงเดือนกรกฎาคม - ตุลาคม ก่อนจะมีแนวโน้มปรับตัวลดลงในช่วงปลายปี มีสาเหตุจากตลาดปลากะพงขาวในระดับค้าปลีกเป็นตลาดสำหรับผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม

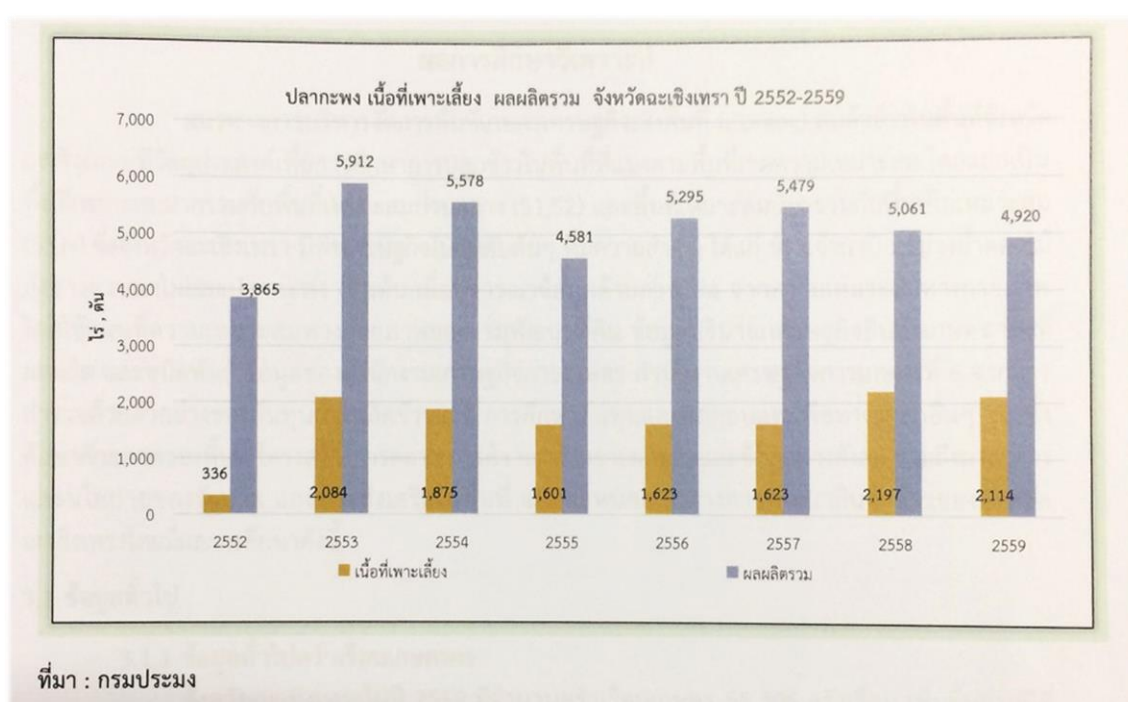

๓. สถานการณ์การค้าปลากะพงของจังหวัดฉะเชิงเทรา

๓.๑ สถานการณ์การผลิต

ปลากะพงขาวเป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา มีมูลค่ารองจากข้าว โดยมีมูลค่าในปี ๒๕๕๘ จำนวน ๒๔๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๘ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในภาคการเกษตร ข้อมูลจากการสำรวจเพื่อจัดทำบัญชีสมดุลสินค้าเกษตรของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่าในปี ๒๕๖๐ จังหวัดฉะเชิงเทรา จะมีผลผลิต ๘,๗๖๐ ตัน หรือเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาที่มีผลผลิต ๘,๐๐๐ ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๙.๕ เนื่องจากในช่วง ๑-๒ ปีที่ผ่านมาราคาค่อนข้างดีทำให้เกษตรกรขยายพื้นที่เลี้ยง โดยอำเภอที่เพาะเลี้ยงมากที่สุด คือ อำเภอบางปะกง คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๘๖ รองลงมาได้แก่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอบางคล้า อำเภอแปลงยาว และอำเภอคลองเขื่อน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๕๙ ๔.๘๐ ๓.๓๑๐ ๑.๑๑ และ ๐.๘๗ ตามลำดับ ซึ่งผลผลิตของจังหวัดฉะเชิงเทราส่วนใหญ่ถูกนำไปบริโภคภายในประเทศ

ตารางแสดง เนื้อที่เพาะเลี้ยง ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ ปลากะพง จังหวัดฉะเชิงเทรา

■ จำนวนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จังหวัดฉะเชิงเทรา

จำนวนผู้ประกอบการฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำ (ข้อมูลขึ้นทะเบียนฟาร์ม ณ วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๑)

ชนิดสัตว์น้ำ	จำนวนฟาร์ม	เนื้อที่ (ไร่)
กุ้งทะเล	๓,๗๑๕	๓๖,๗๔๐.๗๕
ปลากะพงขาว	๓๖๐	๒,๙๑๙.๓๘
ปลาน้ำจืด	๓,๒๑๐	๓๖,๙๘๖.๕๑
สัตว์น้ำอื่น ๆ	๑๓๖	๑๘๔.๑๐

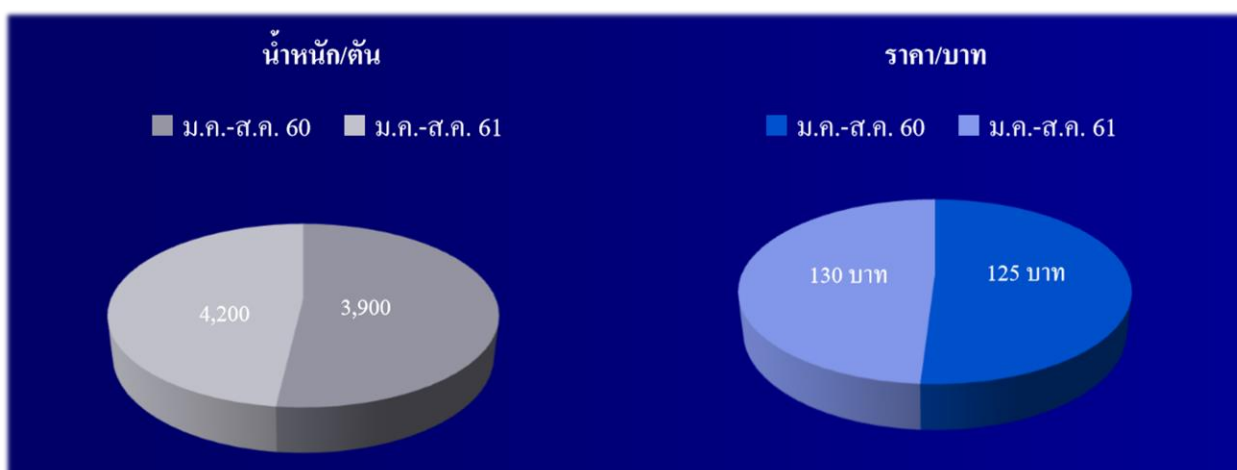
จำนวนผู้ประกอบการโรงเพาะฟักและอนุบาล (ข้อมูลขึ้นทะเบียนฟาร์ม ณ วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๑)

ชนิดสัตว์น้ำ	จำนวนฟาร์ม	เนื้อที่ (ไร่)
กุ้งทะเล	๒๔๓	๑,๐๗๓
ปลากะพงขาว	๕๐	๑๖๙
ปลาน้ำจืด	๘๙	๕๓๙

ผลผลิตปลากะพงที่ออกสู่ตลาดของจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าผลผลิตจะออกสู่ตลาดตลอดทั้งปี โดยจะออกมากในช่วง ๒ เดือน คือ สิงหาคม-กันยายน เนื่องจากช่วงเวลาหรือรอบการปล่อยปลาจะอยู่ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ โดยมีระยะเวลาการเลี้ยงประมาณ ๖-๗ เดือน เกษตรกรจึงจะสามารถจับปลาขายได้ หรือหากต้องการปลาขนาดใหญ่ต้องเลี้ยงต่ออีกประมาณ ๔-๕ เดือน จะได้ปลาขนาด ๑.๕ กิโลกรัมต่อตัว แต่ปลาขนาดใหญ่เกิน ๙๐๐ กรัมต่อตัวขึ้นไปราคาจะลดลง โดยเกษตรกรจะขายได้ในราคากิโลกรัมละ ๙๕ บาท

เปรียบเทียบผลผลิตปลากะพง เดือน มกราคม - สิงหาคม ๒๕๖๐ และ ๒๕๖๑

เดือน / พ.ศ.	น้ำหนัก (ตัน)	ราคาเฉลี่ย (บาท)
ม.ค. - ส.ค. ๒๕๖๐	๔,๒๐๐	๑๒๐-๑๓๐
ม.ค. - ส.ค. ๒๕๖๑	๓,๙๐๐	๑๒๕

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดฉะเชิงเทรา

● ต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงปลากะพงในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลการสำรวจต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนการเลี้ยงปลากะพงในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าเกษตรกรมีต้นทุนการเลี้ยงปลากะพง (Total Cost : TC) จำนวน ๒๒๓,๖๗๙ บาท/ไร่/รุ่น โดยเป็นต้นทุนผันแปร (Total Variable Cost : TVC) จำนวน ๒๒๐,๑๙๐ บาท/ไร่/รุ่น หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๘.๔๔ และต้นทุนคงที่ (Total Fixed Cost : TFC) จำนวน ๓,๔๘๙ บาท/ไร่/รุ่น หรือคิดเป็นร้อยละ ๑.๕๖ ของต้นทุนทั้งหมด เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ต้นทุนที่เป็นเงินสด ๒๑๑,๕๕๗ บาท/ไร่/รุ่น หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๔.๕๘ และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด ๑๒,๑๒๒ บาท/ไร่/รุ่น หรือคิดเป็นร้อยละ ๕.๔๒ โดยต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดส่วนใหญ่เป็นค่าวัสดุ ได้แก่ ค่าอาหาร ค่าพันธุ์ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และน้ำมันหล่อลื่น ค่าไฟฟ้า รองลงมาเป็นค่าแรงงาน ได้แก่ ค่าดูแลรักษา ค่าเตรียมบ่อและค่าจับ ส่วนต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดนั้น ส่วนใหญ่เป็นค่าเสียโอกาสในการลงทุน ค่าดูแลรักษาสำหรับต้นทุนคงที่ที่เป็นต้นทุนไม่เป็นเงินสด เป็นค่าเสื่อมบ่อและอุปกรณ์ ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนบ่อและอุปกรณ์ฯ และค่าเช่าที่ดิน

เมื่อพิจารณาถึงผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับ เกษตรกรมีต้นทุนการเลี้ยงปลากะพงผลผลิตเฉลี่ย ๒,๔๙๐ กิโลกรัม/ไร่/รุ่น เมื่อพิจารณาถึงผลตอบแทนจากราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย ๑๑๕.๔๖ บาท/ไร่/รุ่น เกษตรกรจะมีรายได้ ๒๘๗,๔๙๕.๔๐ บาท/ไร่/รุ่น ดังนั้นเกษตรกรจะมีผลตอบแทนสุทธิ/ไร่ (Economic Profit) เท่ากับ ๖๓,๘๑๖.๔๐ บาท โดยที่จุดคุ้มทุนในการผลิตปลากะพง (Break Even Point) ปริมาณผลผลิต ณ จุดคุ้มทุน ๑,๙๓๗.๒๙ กิโลกรัม/ไร่/รุ่น โดยต้นทุนต่อกิโลกรัมเท่ากับ ๙๐ บาท โดยมีระยะเวลาในการเลี้ยงทั้งหมด ๑๘๕ วัน อัตราการปล่อยลูกปลา ๔,๔๑๕ ตัว/ไร่/รุ่น ราคาลูกพันธุ์ ๕.๔๕ บาท/ตัว ขนาดปลาที่จับโดยเฉลี่ย ๑,๑๐๒ กรัม/ตัว จำนวนปลาที่จับได้ต่อรุ่น ๒,๒๖๐ ตัว/ไร่ อัตราการรอด ๕๑.๑๙% อัตราการแลกเนื้อ ๘๗.๘๖ ปริมาณการกินอาหารเฉลี่ย ๕,๖๑๐.๒๓ กิโลกรัม/ไร่/รุ่น ราคาอาหารเฉลี่ย ๓๐.๗๖ บาท/กิโลกรัม ปริมาณการกินอาหารสำเร็จรูป ๓,๐๖๒.๖๖ กิโลกรัม/ไร่/รุ่น ราคาอาหารสำเร็จรูป ๔๓.๐๔ บาท/กิโลกรัม ปริมาณการกินอาหารอื่นๆ ๒,๕๔๗.๕๖ กิโลกรัม/ไร่/รุ่น ราคาอาหารอื่นๆ ๑๕.๙๙ บาท/กิโลกรัม

ตารางแสดง ต้นทุนปลากระพง ปี ๒๕๕๙ จังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่แยกลักษณะความเหมาะสมของดิน

รายการ	ไม่แยกความเหมาะสมของดิน (บาท/ไร่/รุ่น)		
	เงินสด	ประเมิน	รวม
1. ต้นทุนผันแปร	211,046.00	9,144.00	220,190.00
1.1 ค่าแรงงาน	4,860.00	1,656.00	6,516.00
เตรียมบ่อ	1,438.00	0.00	1,438.00
ดูแลรักษา	2,668.00	1,648.00	4,316.00
ค่าจับ	754.00	8.00	762.00
1.2 ค่าวัสดุ	206,186.00	0.00	206,186.00
ค่าพันธุ์	24,083.00	0.00	24,083.00
ค่าอาหาร	172,565.00	0.00	172,565.00
ค่ายารักษาโรค และวิตามิน	288.00	0.00	288.00
ค่าวัสดุปรับสภาพดินและน้ำ	662.00	0.00	662.00
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่น	5,334.00	0.00	5,334.00
ค่าไฟฟ้า	2,457.00	0.00	2,457.00
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	135.00	0.00	135.00
ค่าซ่อมแซมมา	274.00	0.00	274.00
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	388.00	0.00	388.00
1.3 ค่าเสียโอกาสในการลงทุน	0.00	7,488.00	7,488.00
2. ต้นทุนคงที่	511.00	3,275.00	3,786.00
2.1 ค่าเช่าที่ดิน	511.00	510.00	1,021.00
2.2 ค่าเสื่อมบ่อและอุปกรณ์ฯ	0.00	2,115.00	2,115.00
2.3 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนบ่อและอุปกรณ์ฯ	0.00	650.00	650.00
3. ต้นทุนทั้งหมดบาท/ไร่/รุ่น	211,557.00	12,419.00	223,679.00
4. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	2,490.00	0.00	2,490.00
5. ต้นทุนทั้งหมด/กิโลกรัม (บาท/ไร่/รุ่น)	85.00	5.00	90.00
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	115.46	0.00	115.46
7. รายได้ทั้งหมด/ไร่ (บาท)	287,495.40	0.00	287,495.40
8. กำไรสุทธิ/ไร่ (บาท/ไร่)	75,938.40	0.00	75,938.40
9. กำไรสุทธิ/กิโลกรัม	25.51	0.00	25.51
10. ระยะเวลาให้อาหารสำเร็จ (วัน)	79.00	0.00	79.00
11. ระยะเวลาในการเลี้ยงทั้งหมด (วัน)	185.00	0.00	185.00
12. ขนาดลูกปลาที่ปล่อยเฉลี่ย (ตัว/กก.)	71.00	0.00	71.00
13. อัตราการปล่อยลูกปลา (ตัว/ไร่)	4,415.00	0.00	4,415.00
14. ราคาลูกพันธุ์ (บาท/ตัว)	5.45	0.00	5.45
15. ขนาดปลาที่จับโดยเฉลี่ย (กรัม/ตัว)	1,102.00	0.00	1,102.00
16. จำนวนตัวที่จับได้ของรุ่นนี้ (ตัว/ไร่)	2,260.00	0.00	2,260.00
17. อัตราการรอด (%)	51.19	0.00	51.19
18. อัตราการแลกเนื้อ (FCR)	87.86	0.00	87.86
19. ปริมาณกินอาหารเฉลี่ย (กก./ไร่)	5,610.23	0.00	5,610.23
20. ราคาอาหารเฉลี่ย (บาท/กก.)	30.76	0.00	30.76
21. ปริมาณ-กินอาหารสำเร็จรูป (กก.)	3,062.66	0.00	3,062.66

รายการ	ไม่แยกความเหมาะสมของดิน (บาท/ไร่/รุ่น)		
	เงินสด	ประเมิน	รวม
22. ราคาอาหารสำเร็จรูป (บาท/กก.)	43.04	0.00	43.04
23. ปริมาณกิน-อาหารอื่นๆ (กก.)	2,547.56	0.00	2,547.56
24. ราคาอาหาร อื่นๆ (บาท/กก.)	15.99	0.00	15.99
25. อัตราค่าจ้าง (คน/วัน)	0.00	0.00	0.00
26. จำนวนบ่อที่จับของรุ่นนี้ (บ่อ)	0.00	0.00	0.00
27. เนื้อที่เลี้ยงทั้งหมด (ไร่)	39.00	0.00	39.00
28. เนื้อที่เลี้ยงเฉลี่ย (ไร่/บ่อ)	0.00	0.00	0.00
29. อัตราดอกเบี้ยเงินลงทุนต่อปี (ร้อยละ)	7.00	0.00	7.00
30. มูลค่าผลผลิต/รายได้ทั้งหมด (บาท/ไร่X4*6)	0.00	0.00	287,495.40
31. ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่ (บาท/ไร่X20-3)	0.00	0.00	63,816.40
32. ผลตอบแทนสุทธิต่อผลผลิต (บาท/กก.X6-5)	0.00	0.00	25.46
33. ปริมาณผลผลิต ณ จุดคุ้มทุน (กก./ไร่) (3/6)	0.00	0.00	1,937.29

ที่มา : จากการสำรวจ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 6

ตารางเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนสินค้าเกษตรที่สำคัญ จังหวัดฉะเชิงเทรา

รายการ	ข้าวในปี (บาท/ไร่)		มะม่วงน้ำดอกไม้ (บาท/ไร่)	กุ้งขาวแวนนาไม (บาท/ไร่/รุ่น)	ปลากะพง (บาท/ไร่/รุ่น)
	S	N			
1. ต้นทุนผันแปร(บาท/ไร่)	3,048.62	3,152.51	13,417.59	90,013.53	220,190.00
2. ต้นทุนคงที่(บาท/ไร่)	631.11	572.29	2,860.08	5,957.13	3,786.00
3. ต้นทุนรวมต่อไร่(บาท/ไร่)	3,679.73	3,724.80	16,277.61	95,970.66	223,679.00
4. ต้นทุนต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)	5.31	5.72	27.12	97.93	90.00
5. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	692.96	651.03	600.32	980.00	2,490.00
6. ราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	7.94	7.94	50.00	156.15	115.46
7. มูลค่าผลผลิต/รายได้ทั้งหมด (บาท/ไร่)	5,502.10	5,169.18	30,016.00	153,027.00	287,495.40
8. ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่ (บาท/ไร่)	1,822.37	1,444.38	13,783.39	57,056.34	63,816.40
9. ผลตอบแทนสุทธิต่อผลผลิต (บาท/กก.)	2.63	2.22	22.88	58.22	25.46
10. ปริมาณผลผลิต ณ จุดคุ้มทุน (กก./ไร่)	463.44	469.12	325.55	614.61	1,937.29

ที่มา : จากการสำรวจข้อมูล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 6

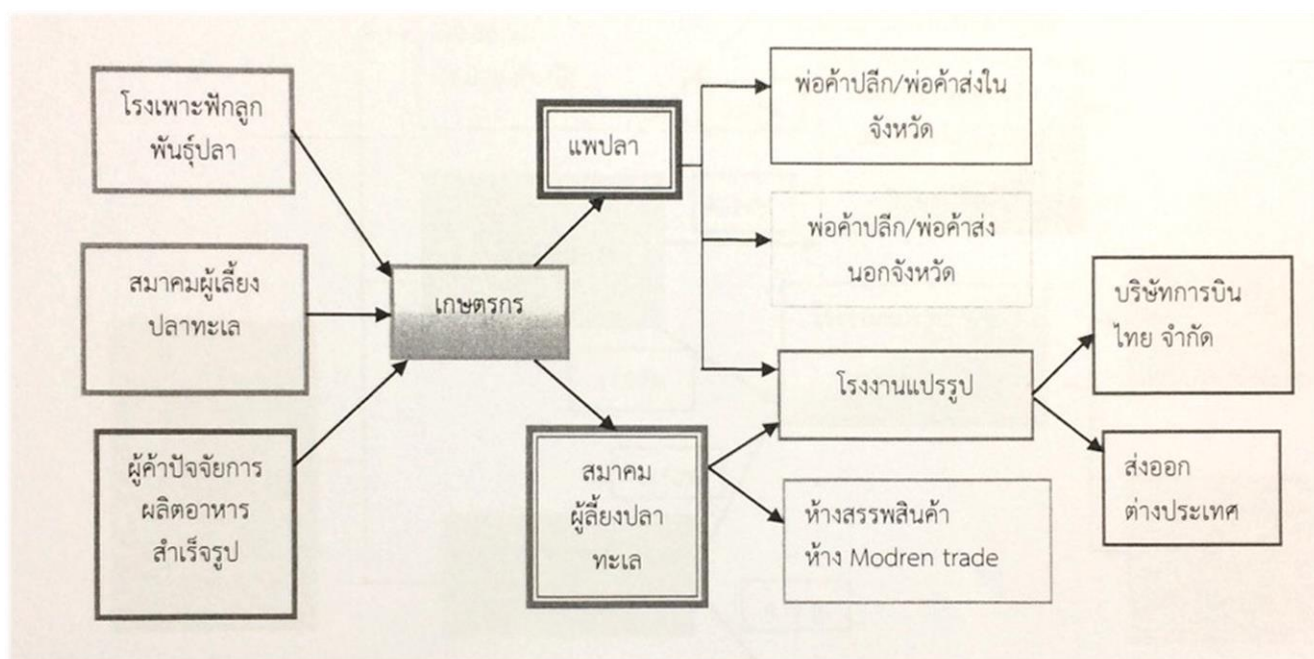
๓.๒ สถานการณ์การตลาด

๓.๒.๑ โครงสร้างตลาด

ด้านการตลาดปลากะพง พบว่าในจังหวัดฉะเชิงเทรามีแพปลากะพงในพื้นที่จำนวน ๑ แพ สมาคมผู้เพาะเลี้ยงปลาทะเลจังหวัดฉะเชิงเทรา ๑ แห่ง และแพนอกพื้นที่จำนวน ๒ แพ ซึ่งเป็นแพมาจากอำเภอบางบ่อและบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยทั้ง ๓ แพ รับซื้อปลาจากเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงในจังหวัดฉะเชิงเทราเฉลี่ยวันละ ๕ ตัน หรือประมาณ ๑,๘๒๕ ตันต่อปี

สำหรับแพปลาในพื้นที่จะทำหน้าที่ในการจำหน่ายปัจจัยการผลิต อาหารสำเร็จรูปให้กับเกษตรกร รวมทั้งจับและรวบรวมปลาจากฟาร์มเกษตรกรมาทำการคัดแยกขนาดและชั่งน้ำหนักที่แพ ปริมาณผลผลิตที่เข้ามาซื้อขายที่แพเฉลี่ย ๑๕ ตันต่อวัน หรือ ๕,๔๗๕ ตันต่อปี โดยจะมีพ่อค้าส่งและพ่อค้าปลีกทั้งในและนอกจังหวัด เช่น กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี สมุทรสาคร ชลบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นครราชสีมา ฯลฯ มารับปลาที่แพโดยตรง นอกจากนี้ แพก็จะทำหน้าที่ในการติดต่อประสานงานกับเกษตรกรในการจับปลาและประสานกับพ่อค้าส่งค้าปลีกปลาเพื่อกระจายปลาไปยังผู้บริโภคด้วย

สำหรับสมาคมผู้เพาะเลี้ยงปลาทะเลไทย มีกำลังการผลิตปลาจากสมาชิกจำนวน ๑,๔๖๐ ตันต่อปี ทำการผลิตและจำหน่ายปลากะพงให้กับ Modern Trade ได้แก่ บิ๊กซี โลตัส ปริมาณ ๔๖๐ ตันต่อปี ทั้งนี้ สมาคมผู้เพาะเลี้ยงปลาทะเลไทยมีการดำเนินการภายใต้โครงการแปลงใหญ่ จำนวน ๕๓ ราย พื้นที่ ๕๑๕ ไร่ ส่งเสริมโดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งเป็นระบบการผลิตที่ใช้ตลาดนำการผลิต โดยที่กลุ่มมีกำลังการผลิตที่ ๑,๔๖๐ ตันต่อปี และบริษัท ไทยยูเนี่ยน จำกัด ได้หาช่องทางการจำหน่ายโดยการทำบันทึกความตกลงร่วม (MOU) ระหว่างสมาคมผู้เพาะเลี้ยงปลาทะเลไทยกับบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ในการรับซื้อปลากะพงขาวจำนวน ๑,๐๙๕ ตันต่อปี ในราคาประกัน คือ ปลาขนาด ๑.๕-๒ กิโลกรัมต่อตัว ราคา กิโลกรัมละ ๑๑๐ บาท และปลาขนาด ๒-๓ กิโลกรัมต่อตัว ราคา กิโลกรัมละ ๑๑๕ บาท ซึ่งผลผลิตจากกลุ่มจะถูกส่งไปที่โรงงานแปรรูปของบริษัท ไทยยูเนี่ยน จำกัด ที่จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน ๓ ตันต่อวัน เพื่อทำการแปรรูปเป็นเนื้อปลาแบบฟิลเลต (Fillet) และจัดส่งให้กับบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ทุกวัน ส่วนผลผลิตอีก ๓๖๕ ตันต่อปี หรือ ๑ ตันต่อวัน จะถูกส่งให้กับ Supplier เพื่อส่ง Modern Trade เช่น บิ๊กซี โลตัส และแมคโคร เป็นต้น

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๓.๒.๒ วิธีตลาด

วิธีการตลาดปลากะพงของจังหวัดฉะเชิงเทรา มีดังนี้

๑) เกษตรกรผู้เลี้ยงปลากะพงของจังหวัดฉะเชิงเทรา มีช่องทางการขายผลผลิต ๓ ช่องทาง คือ แพปลาในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕ แพปลานอกพื้นที่ คิดเป็น ๒๐.๘๓ และสมาคมผู้เพาะเลี้ยงปลาทะเลไทย คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๗

๒) แพปลาในพื้นที่ รับซื้อปลาจากเกษตรกร ร้อยละ ๖๒.๕ และขายปลาให้กับพ่อค้าส่งและพ่อค้าปลีกในจังหวัด ร้อยละ ๒.๐๘ เพื่อกระจายไปยังผู้บริโภคในจังหวัด จากนั้นผลผลิตปลากะพงส่วนใหญ่จะขายให้กับพ่อค้าส่งและพ่อค้าปลีกนอกจังหวัด ร้อยละ ๔๒.๘๒ โดยผลผลิตปลากะพงจะถูกกระจายไปยังผู้บริโภคนอกจังหวัดทั้งหมด

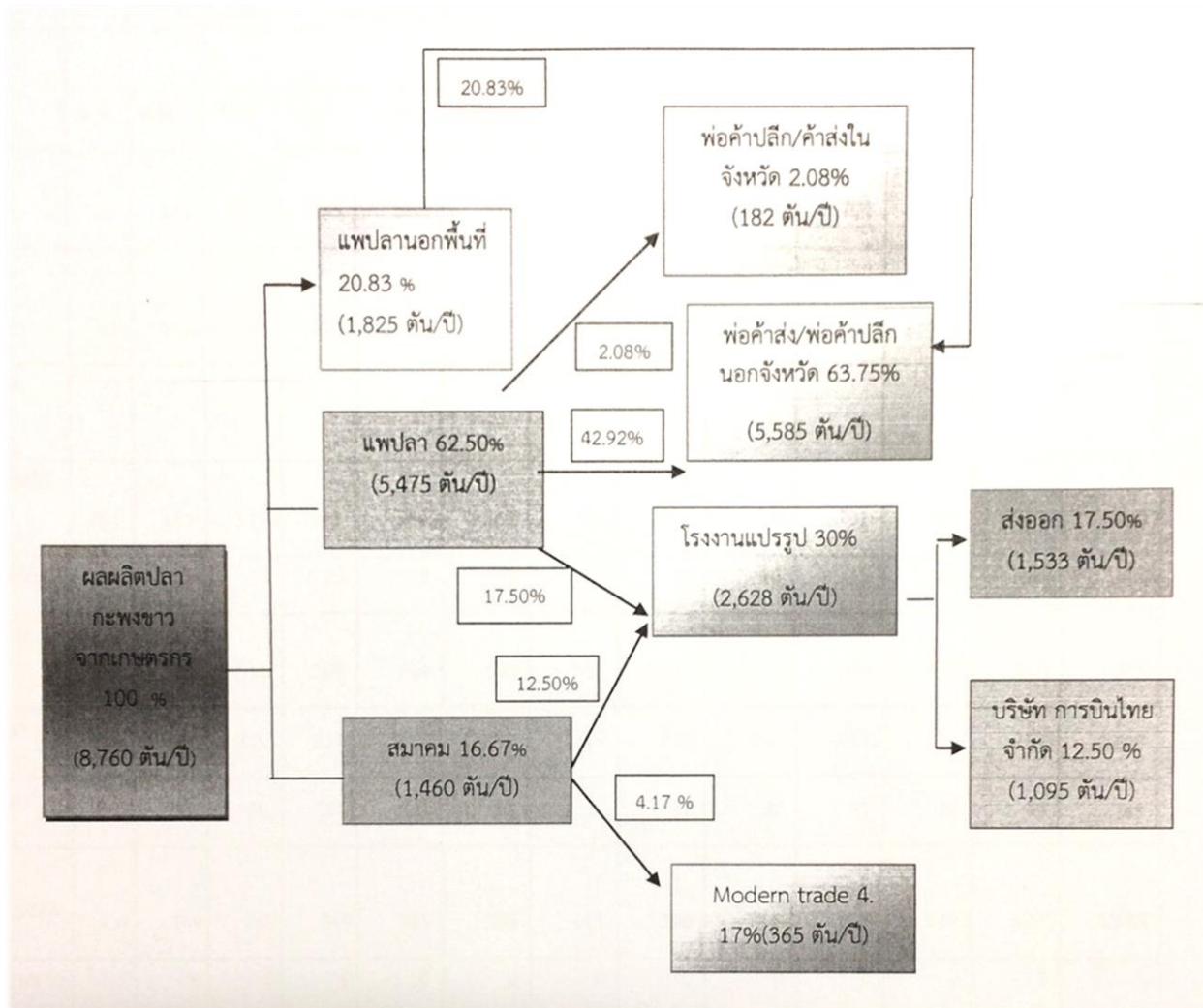
๓) แพปลานอกพื้นที่ รับซื้อปลาจากเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา ร้อยละ ๒๐.๘๓ จากนั้นจะขายปลาให้กับพ่อค้าขายส่งขายปลีกนอกจังหวัด โดยผลผลิตปลากะพงจะถูกกระจายไปยังผู้บริโภคนอกจังหวัดทั้งหมด

๔) สมาคมผู้เลี้ยงปลาทะเล รับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรมาร้อยละ ๑๖.๖๗ จากนั้นจะส่งผลผลิตเข้าโรงงานแปรรูปร้อยละ ๑๒.๕๐ และส่งให้กับผู้รวบรวมปลาหรือ Supplier เพื่อส่งให้กับห้างสรรพสินค้านอกจังหวัด ร้อยละ ๔.๑๗

๕) พ่อค้าขายส่งขายปลีกในจังหวัด รับผลผลิตมาจากแพในพื้นที่ร้อยละ ๒.๐๘ จากนั้นจะนำไปขายให้กับผู้บริโภคในจังหวัดทั้งหมด สำหรับพ่อค้าขายส่งขายปลีกรอกจังหวัดรับผลผลิตปลามาทั้งหมดร้อยละ ๖๓.๗๕ จากนั้นจะกระจายผลผลิตไปยังผู้บริโภคนอกจังหวัด

๖) ห้างสรรพสินค้าหรือห้าง Modern Trade รับผลผลิตมาร้อยละ ๔.๑๗ จากนั้นจะกระจายผลผลิตไปยังผู้บริโภคนอกจังหวัดทั้งหมด

๗) โรงงานแปรรูป รับผลผลิตมาจากแพปลาในพื้นที่และสมาคมผู้เพาะเลี้ยงปลาทะเลไทยร้อยละ ๓๐.๐๐ จากนั้นจะแปรรูปและส่งให้กับบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ร้อยละ ๑๒.๕๐ และแปรรูปเพื่อส่งออกตลาดต่างประเทศร้อยละ ๑๗.๕๐

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๓.๓ การบริหารจัดการสินค้าปลากะพงของจังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลผลิตปลากะพงของจังหวัดฉะเชิงเทรา ในปี ๒๕๖๐ มีปริมาณ ๘,๗๖๐ ตัน และไม่มีการนำเข้าปลากะพงจากจังหวัดอื่น เนื่องจากจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นแหล่งผลิตปลากะพงที่สำคัญของประเทศ สำหรับความต้องการใช้ผลผลิตปลากะพงของจังหวัดฉะเชิงเทรามีปริมาณ ๑๘๒ ตันต่อปี หรือประมาณ ๐.๕ ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๘ ของผลผลิตปลากะพงที่ผลิตได้ในจังหวัด สำหรับผลผลิตจะส่งออกจังหวัดอื่นปริมาณ ๘,๕๗๘ ตัน เป็นการส่งออกในรูปแบบปลาสด โดยไม่มีการแปรรูป เนื่องจากไม่โรงงานแปรรูปภายในจังหวัด โดยส่งเข้าโรงงานแปรรูปจำนวน ๒,๖๒๘ ตันต่อปี นอกจากนี้ยังส่งปลาให้กับห้างสรรพสินค้านอกจังหวัดจำนวน ๓๖๕ ตันต่อปี และส่งให้กับผู้บริโภคนอกจังหวัดจำนวน ๕,๕๘๕ ตันต่อปี

จากการวิเคราะห์การบริหารจัดการปลากะพงของจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ผลผลิตปลากะพงมีความสมดุลกับความต้องการใช้ โดยใช้ในจังหวัดปริมาณ ๑๘๒ ตัน และส่งออกนอกจังหวัดปริมาณ ๘,๕๗๘ ตัน รวมเท่ากับผลผลิตปลากะพงจำนวน ๘,๗๖๐ ตันต่อปี ซึ่งไม่มีผลผลิตส่วนเกินหรือส่วนขาด

ตารางแสดง การบริหารจัดการสินค้าปลากะพง จังหวัดฉะเชิงเทรา ปี ๒๕๖๐

รายการ	ปี 2560												รวม
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
1. ผลผลิต (supply)	701	613	526	613	569	569	876	1,227	1,051	701	613	701	8,760
1.1 ผลผลิต ในจังหวัด	701	613	526	613	569	569	876	1,227	1,051	701	613	701	8,760
1.2 นำเข้าจาก จังหวัดอื่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. ความต้องการใช้ (Demand)	701	613	526	613	569	569	876	1,227	1,051	701	613	701	8,760
2.1 ใช้ในจังหวัด	15	15	15	15	15	15	15	16	16	15	15	15	182
2.2 ส่งออกไป จังหวัดอื่น	686	598	511	598	554	554	861	1,211	1,035	686	598	686	8,578
- เข้าโรงงาน แปรรูป	219	219	219	219	219	219	219	219	219	219	219	219	2,628
- Modern trade	30	30	30	30	30	30	31	32	32	30	30	30	365
- ผู้บริโภคนอก จังหวัด	437	349	262	349	305	305	611	960	784	437	349	437	5,585
3. ส่วนเกิน/ส่วนขาด	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

หมายเหตุ 1) ปลากะพงไม่มีอัตราแปลง ใช้น้ำหนักปลาสดตลอดการคำนวณ

2) ข้อ 3. ส่วนเกิน/ส่วนขาด(1.ผลผลิต) - (2.ความต้องการใช้)

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๔. การวิเคราะห์ SWOT

๔.๑ จุดแข็ง (Strengths)

S๑ : จังหวัดฉะเชิงเทราที่มีทำเลที่ตั้งใกล้กับกรุงเทพฯ ปริมาณผล และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ เช่น เส้นทาง Southern Economic Corridor และ East-West Economic Corridor เป็นต้น ซึ่งเป็นตลาดรับซื้อปลากะพงขนาดใหญ่ มีปริมาณการบริโภคสูง อีกทั้งยังอยู่ไม่ไกลจากแหล่งรวบรวมอาหารทะเลเพื่อส่งออก เช่น จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ชลบุรี เป็นต้น และยังคงอยู่ใกล้กับสนามบินสุวรรณภูมิและท่าเรือแหลมฉบัง

S๒ : จังหวัดฉะเชิงเทราที่มีความเข้มแข็งทางด้านเกษตรกรรมปลอดภัยสูง เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีศักยภาพในการเลี้ยงประชากรในประเทศและส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ เช่น มะม่วง ไข่ไก่ ข้าว ปลากะพง สุกร ที่มีชื่อเสียงของประเทศ เป็นต้น

S๓ : ผลผลิตปลากะพงของจังหวัดฉะเชิงเทรา มีความปลอดภัยได้รับการรับรองมาตรฐาน ทำให้สามารถแข่งขันกับผลผลิตจากแหล่งอื่นของประเทศและจากต่างประเทศได้

S๔ : เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลากะพงในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็งในรูปแบบต่างๆ เช่น กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ สมาคมผู้เพาะเลี้ยงปลาทะเลไทย เป็นต้น จึงมีข้อได้เปรียบด้านการต่อรองกับ Supplier และพ่อค้าจากแหล่งต่างๆ

๔.๒ จุดอ่อน (Weaknesses)

W๑ : มีการขาดแคลนน้ำช่วงหน้าแล้งในช่วงเดือน กุมภาพันธ์-เมษายน ของทุกปี ซึ่งช่วงนี้มีปริมาณน้ำน้อยทำให้เกิดน้ำทะเลหนุนและน้ำมีความเค็มสูง ปลาจึงมีอัตราการรอดต่ำ เกษตรกรที่ไม่มีบ่อเก็บน้ำในฟาร์มเพียงพอต้องชะลอการเลี้ยงในช่วงนี้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องคุณภาพของน้ำในหน้าฝนที่มักมีปริมาณน้ำจืดมาก น้ำมีความเค็มต่ำทำให้ปลาที่เลี้ยงในกระชังปรับตัวไม่ทันส่งผลให้ปลาตาย

W๒ : ขาดการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม จากโครงสร้างการตลาดและวิธีการตลาดปลากะพง พบว่าส่วนใหญ่เกษตรกรจะขายปลาสดให้กับแพปลา ทำให้มีช่องทางการตลาดที่ไม่หลากหลาย

W๓ : ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำเสีย มลพิษทางน้ำ และปัญหาคุณภาพน้ำเนื่องจากการรุกรานของน้ำเค็ม ขยะตกค้างจำนวนมากที่เพิ่มขึ้นจากการอุปโภคบริโภคและขยะอิเล็กทรอนิกส์ อาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่เพาะเลี้ยงปลากะพงของจังหวัด

๔.๓ โอกาส (Opportunities)

O๑ : รัฐบาลมีนโยบายและแผนงานในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน รองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และระบบคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงบนเส้นทาง Southern Economic Corridor และ East-West Economic Corridor โดยมีโครงการขนาดใหญ่ของประเทศมาดำเนินการหรือผ่านพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา อาทิ โครงการรถไฟความเร็วสูง โครงการรถไฟรางคู่ โครงการพัฒนาสถานีขนส่งสินค้าคอนเทนเนอร์ (ICD) เป็นต้น เปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถกระจายผลผลิตในจังหวัดไปยังภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ และส่งออกไปยังต่างประเทศได้สะดวกยิ่งขึ้น

O๒ : คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซูเปอร์คลัสเตอร์สำหรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต ซึ่งจะได้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีและไม่ใช่ภาษีเพิ่มเติม ทำให้นักลงทุนสนใจมาลงทุนในพื้นที่มากขึ้น ส่งผลให้มีแนวโน้มการลงทุนไหลเข้ามาในพื้นที่ของประชากรคุณภาพ มีรายได้สูง และมีความนิยมบริโภคอาหารที่มีความปลอดภัย ผ่านการรับรองมาตรฐาน

O๓ : นโยบายรัฐบาลกำหนดให้จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นพื้นที่ต้นแบบอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Industry) ซึ่งเอื้อให้เกิดการขยายผลการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ทำให้ภาคเกษตรกรรมมีความเสี่ยงด้านมลพิษลดน้อยลง

O๔ : ประชากรรุ่นใหม่มีแนวโน้มให้ความสนใจการบริโภคอาหารที่มีความปลอดภัยต่อสุขภาพมากยิ่งขึ้น แม้จะมีราคาสูงกว่า

๔.๔ อุปสรรค (Threats)

T๑ : ความไม่แน่นอนของตลาดสินค้าเกษตร ทำให้เกษตรกรมีโอกาสเผชิญสถานการณ์ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำได้

T๒ : ผลกระทบปัญหาน้ำเสียจากพื้นที่ต้นน้ำไหลลงสู่แม่น้ำบางปะกงส่งผลกระทบต่อเกษตรกรที่ใช้ น้ำในแม่น้ำบางปะกงในการเพาะเลี้ยงปลากะพง

T๓ : ในปัจจุบันมีผลผลิตปลากะพงจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีราคาถูกกว่าหลังไหลเข้าสู่ตลาดในประเทศเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อราคาขายปลากะพงในประเทศทำให้เกษตรกรประสบภาวะขาดทุนได้ เนื่องจากมีต้นทุนการเพาะเลี้ยงปลากะพงสูง

๕. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

๑) ต้องมีการวางแผนการผลิตปลากะพงในระดับจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรม โดยการบูรณาการหน่วยงานในจังหวัดเพื่อบริหารจัดการการเลี้ยงปลากะพงให้เกิดประสิทธิภาพ โดยสนับสนุนข้อมูลเรื่องปริมาณน้ำ ราคา และปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดในแต่ละช่วง เพื่อให้เกษตรกรใช้วางแผนการผลิตและให้ผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอตลอดทั้งปี

๒) ภาครัฐควรส่งเสริมการแปรรูปปลากะพงเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผ่านกลุ่มสหกรณ์และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยการสนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำเพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากปลากะพงให้มีความหลากหลาย และตรงตามความต้องการของตลาด

๓) ขยายตลาดปลากะพงและผลิตภัณฑ์ในต่างประเทศให้มากขึ้น โดยการส่งเสริมผู้ประกอบการให้มีการจัดแสดงสินค้าปลากะพงและผลิตภัณฑ์ต่างๆ ในตลาดต่างประเทศมากยิ่งขึ้น

๖. บทสรุป

ปลากะพงขาวนับเป็นสัตว์น้ำกร่อยที่มีความสำคัญในเชิงเศรษฐกิจของจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยจำนวนฟาร์ม เนื้อที่เลี้ยง และปริมาณผลผลิตยังคงมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ตลาดในประเทศยังมีการนำเข้าปลากะพงขาวในรูปแบบพลาสติกแช่เย็นและพลาสติกแช่แข็ง ส่วนใหญ่มาจากประเทศมาเลเซีย ใต้หวัน และจีน เพื่อนำเข้ามาบริโภคในประเทศเป็นส่วนใหญ่ แสดงถึงภาวะตลาดในประเทศยังมีความต้องการสินค้าปลากะพงขาวอีกเป็นปริมาณมาก ดังนั้น เกษตรกรผู้เลี้ยงปลากะพงขาวยังคงต้องประสบกับสภาวะการแข่งขันจากประเทศต่างๆ ทั้งด้านต้นทุน คุณภาพ และราคา จึงต้องพัฒนาการเลี้ยงปลากะพงขาวให้มีปริมาณผลผลิตเพียงพอกับความต้องการบริโภคในประเทศได้ในอนาคต

ที่ปรึกษา

นายพูลลาภ อุไรงาม
เกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา

คณะผู้จัดทำ

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร

๑. ว่าที่พันตรี วรार्ท ประดับพงษ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ (หัวหน้ากลุ่ม)
๒. นายดนัยพงษ์ เรืองสวัสดิ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๓. นางสาวฐิติมา จูเจริญ	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

จัดทำโดย

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา

Chachoengsao Provincial Agricultural and Cooperatives Office

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร

เลขที่ 285 ถ.สุขประยูร ต.หน้าเมือง อ.เมืองฉะเชิงเทรา จ.ฉะเชิงเทรา 24000

www.opsmoac.go.th/chachoengsao-home

สนง.เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

paco_cco@opsmoac.go.th

0 3882 4420-1